

NATT & DAG

OSLO • NOV • NR 5 • 1991

Møtesteder

SPIS RETT PÅ RETT STED

Øl-Bar-O-Meter

40år etter
[Handwritten notes on a clipboard]

CLAPPERBOARD
PROD. SCENE
DATE 9
DIRECTOR
CAMERAMAN
TAKE 5
SOUND SYNK
ROLL 3

ARVEPRINSESSEN ABDISERER

INTERVJU MED TURID BIRKELAND

KNUT REIERSRUD

STORGROSSIST I RIFF

BARTAKTIKK

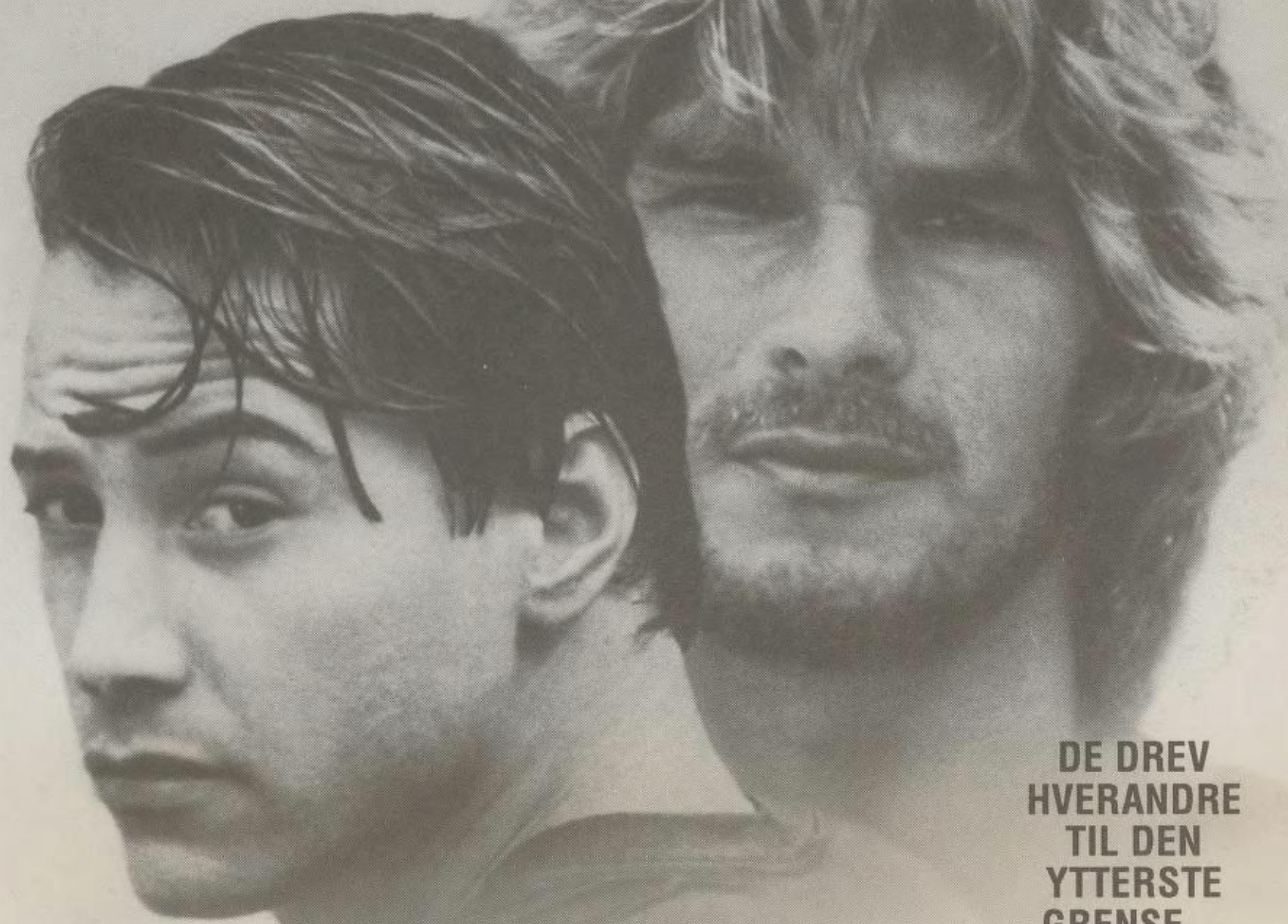
EN HALVLITER RASKEST

DØDEN I NORSK FILM

HAR VI RÅD TIL KLÅFINGREDE FILMSKAPERE

PATRICK SWAYZE

KEANU REEVES

**DE DREV
HVERANDRE
TIL DEN
YTTERSTE
GRENSE...**

MUSIKKEN
FINNES
PÅ LP/CD
FRA BMG/
ARIOLA

POINT BREAK

PÅ BRISTEPUNKTET

STANS DESIGN A/S

LARGO ENTERTAINMENT PRESENTS A TAPESTRY FILMS PRODUCTION A KATHRYN BIGELOW FILM

PATRICK SWAYZE KEANU REEVES POINT BREAK GARY-BUSEY LORI PETTY MUSIC BY GARY GOETZMAN AND SHARON BOYLE MUSIC BY MARK ISHAM EDITED BY HOWARD SMITH PRODUCTION DESIGNER PETER JAMISON DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY DONALD PETERMAN, A.S.C.
EXECUTIVE PRODUCER JAMES CAMERON STORY BY RICK KING & W. PETER ILIFF SCREENPLAY BY W. PETER ILIFF PRODUCED BY PETER ABRAMS AND ROBERT L. LEVY DIRECTED BY KATHRYN BIGELOW

**KOMMUNENES
FILMCENTRAL**

EXCLUSIVE
PRODUCER

IN ASSOCIATION WITH JVC ENTERTAINMENT, INC.

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

EXCLUSIVE
PRODUCER

RELEASED BY TWENTIETH CENTURY FOX

SE DEN PÅ KINO

GIORGIO ARMANI

**Krogh Optikk
- Norges største
på Armani**

Verdens største designer
er også stor på brilleinnfatninger
for begge kjønn. Ingen har bedre
utvalg enn Krogh Optikk.
Kom og se de nyeste modellene!

Krogh Optikk

Oslo: Kirkeveien 64. Tlf. 46 18 48 • Karl Johansgt. 2. Tlf. 41 10 94 • Karl Johansgt. 13. Tlf. 33 67 53 • GlasMagasinet, Stortorvet 10. Tlf. 42 75 70.
Ski: Åsenveien 1 (Princesshuset). Tlf. (09) 87 05 24. **Ås:** Moerveien 7. Tlf. (09) 94 04 67. **Lillestrøm:** Torvet 5. Tlf. (06) 81 55 33

Uansett
hva du føler
er det
plass for det
i et brev.

Skriv litt oftere.

ARMANI

Krogh Optikk

GIORGIO ARMANI OCCHIALI

Giorgio Armani - verdens største på design. Krogh Optikk - Norges største på Armani.

DESIGNDIKTATOREN

GLASS ER
IKKE LENGER
GLASS

KROGH OPTIKK HAR
KOMPETANSEN OG
UTVALGET

80% AV
SANSEINTRYKKENE
MOTTAS VIA ØYNENE

HVILKEN
FARGE ER DU?
VI VET SVARET!

SUKSESSRIK,
MEN ELSKET
STYRER SITT
IMPERIUM MED
JERNHÅND

Les mer
om verdens mest
kompromissløse designer.
Kun hos oss.

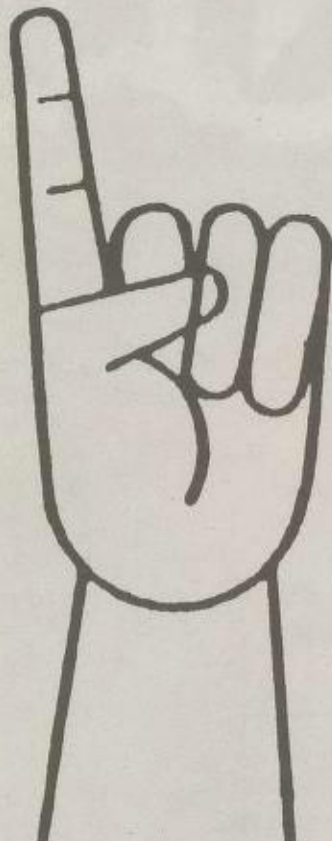
Krogh Optikk

DEFAC TO REKLAMEBYRÅ

Oslo: Kirkeveien 64. Tlf. 46 18 48 • Karl Johansgt. 2. Tlf. 41 10 94 • Karl Johansgt. 13. Tlf. 33 67 53
GlasMagasinet, Stortorvet 10. Tlf. 42 75 70. Ski: Åsenveien 1 (Princesshuset). Tlf. (09) 87 05 24.
Ås: Moerveien 7. Tlf. (09) 94 04 67. Lillestrøm: Torvet 5. Tlf. (06) 81 55 33

LES I DETTE NUMMER

DEL I

Kan du tegnet for en halvliter?
Side 32 del I

Brev	9
<i>Spalten der høvlen aldri står stille.</i>	
Anne Grete Preus	10
<i>Verdens største sangerinne om sin seneste levering.</i>	
Tidens Ånd	14
<i>Denne gangen om hockey, arbeidsløshet, valget og EF selvfølgelig.</i>	
Olle B. Thorvik	15
<i>Fra Jaguar til Lada, men i høyeste grad med. Thorvik koker ny suppe til sultent utefolk.</i>	
Turid Birkeland	16
<i>Arbeiderpartiets arveprinsesse trekker seg fra politikken, hun er også redd for fisker.</i>	
Ibsen guiden 1991	26
<i>Hva har Ibsen til felles med Sergio Leone? Natt & Dag guider deg til høstens Ibsen forestillinger.</i>	
U	28
<i>Fra sine egne skal man ha det. NRKs ungdomsredaksjon om det å lage TV som fenger.</i>	
Knut Reiersrud	30
<i>Gitarfantomet fra Bærum som Mark Knopfler ikke kunne matche.</i>	
Bartaktikk	32
<i>Slik bestiller du en halvliter raskest. Viktige tips og råd om rutinert baroppførsel.</i>	
Skiver	34
<i>Er det bare Jan Omdahl som synes Guns n' Roses er bløff?</i>	
Media Macabre	46
<i>Hva engasjerer Tron Øgrim i dagens media bilde?</i>	

Høstens guide
Side 26 del I

DEL II

Henning Kvitnes	1
<i>Haldens store sønn summerer opp etter 12 år i bransjen.</i>	
Øl-Bar-O-Meter	2
<i>Billigst og dyrest, velg selv.</i>	
Maria Fuglevaag Warsinski	6
<i>Hjemvendt filmskaper om å være polakk i Norge.</i>	
Norsk Film leksikon	8
<i>Nyttige saker å vite om norsk film ved Narve Bratsj.</i>	
Må vi ha norsk film?	10
<i>Vi retter søkelyset mot norsk film. Vil vi noen gang bli en del av Europa?</i>	
Comics	28
<i>Denne gangen også med egen tegneserie. Møt vår mann Helmer.</i>	
Norges Radioen	30
<i>Høy kjendisfrekvens og litt vel høyt over Oslo.</i>	
Møtesteder	32
<i>Hvor skal cowboyene gå?</i>	
Filmdebatt	43
<i>Noen av bransjens egne om viktigheten av å ha norsk film.</i>	
Film	38
<i>Livet er vakkert og hva med Bob?</i>	
Filmdebatt	43
<i>Må vi ha norsk film? Proffene svarer.</i>	

Vår mann Helmer
Side 28 del II

Dette må vi kanskje ha?
Side 10 del II

Høy kjendisfrekvens
Side 30 del II

Turid trekker seg!
Side 16 del I

NATT & DAG

Postboks 7144, Homansbyen 0306 Oslo 3 Telefon 692080 Telefaks 694063
DirekteTel: Redaktør Espen Sietner 690417

Nöjesguiden, Box 1249, 11182 Stockholm. Tel 08-7231340 Fax 08-7230097
Nöjesguiden, Chalmersgatan 15, 411 35 Göteborg. Tel 031-205866, Fax 031-167670
Nöjesguiden, Engelbrektsgratan 12, 211 33 Malmö. Tel 040-110500 Fax 040-97 92 78

UNITED INTERNATIONAL PICTURES

HARRISON FORD

HAN VAR MAKTSYK,
HENSYNSLØS OG UTRO.
INNTIL EN KULE
FIKK HAM PÅ BEDRE TANKER.

EN MIKE NICHOLS FILM

TILFELLET HENRY

ANNETTE BENING

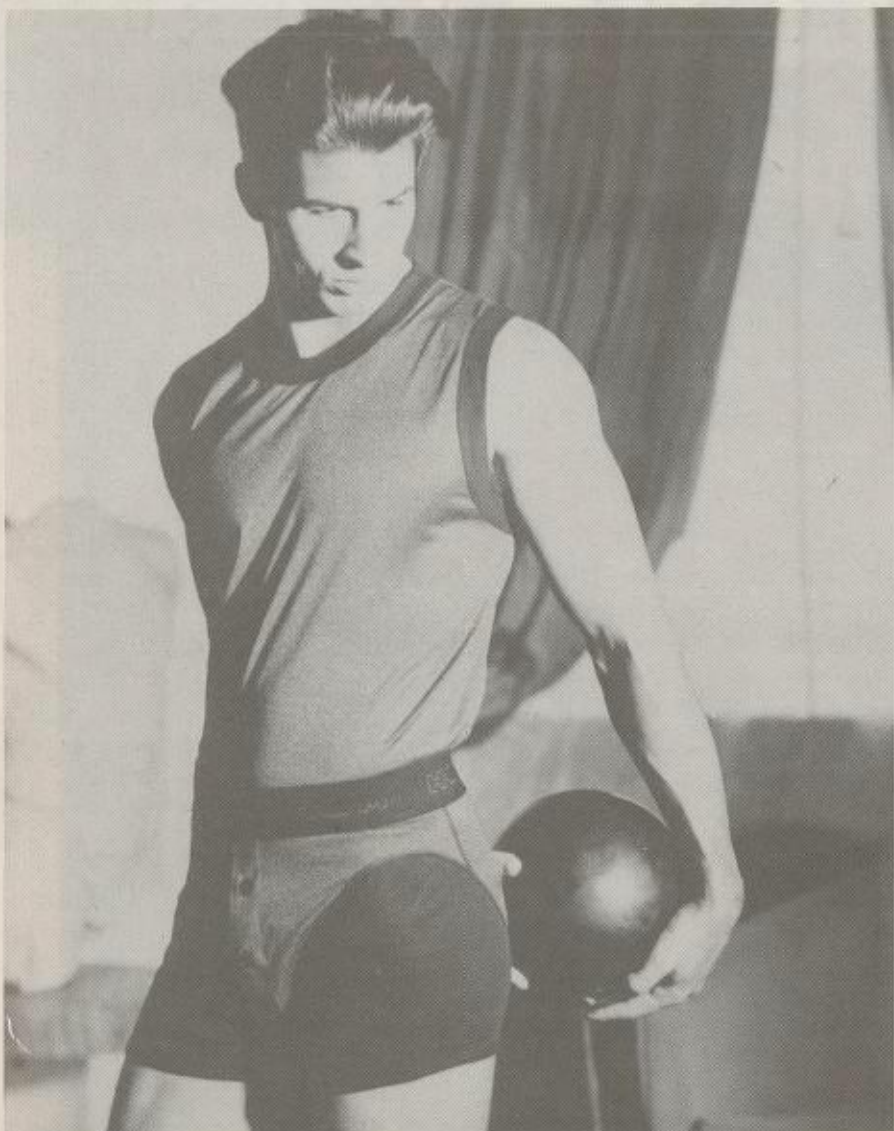
PARAMOUNT PICTURES PRESENTS A MIKE NICHOLS SCOTT RUDIN PRODUCTION A MIKE NICHOLS FILM HARRISON FORD REGARDING HENRY
ANNETTE BENING HANS ZIMMER MUSIC BY GIUSEPPE ROTUNNO ASC EXEC PRODUCED BY TONY WALTON DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY SAM O'STEEN PRODUCED BY JEFFREY ABRAMS
EXECUTIVE PRODUCERS ROBERT GREENHUT AND JEFFREY ABRAMS PRODUCED BY SCOTT RUDIN AND MIKE NICHOLS WRITTEN BY MIKE NICHOLS

DOLBY STEREO
DIGITAL SURROUND

SE DEN PÅ KINO

estétique

MASKULINT & EKSKLUSIVT

Tordenskiolds gt. 12, 0160 Oslo 1. Tlf. (02) 42 42 38

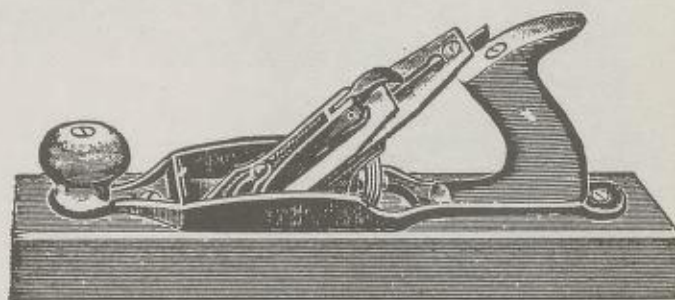
APPELSINHUD
RYNKER
UTREDELSER
ALDER
DOBBELTHAKE
URENHUD
HODEPINE
AREKNUTER

Anette Stai's

RING MARIT BODY CLINIQUE TLF 563535
BYGDØY ALLÉ 68

BREV

Natt & Dag, Postboks 7144 Homansbyen 0307 Oslo 3

Livsfarlige Natt & Dag!

Prøver dere å rive næringsgrunnlaget under beina på pølseselgerne i Oslo sentrum? Med deres vanlige lettbeinte journalistikk har dere igjen tråkket i salaten og nærmest bare funnet på noe å skrive i mangel av noe bedre. Get a life!

Pølseselger, Oslo sentrum

Get a life, ja. Vel, det er vel akkurat hva man prøver å bevare i noen av pølsekoene.

Med fnyfull hilsen Pølsered.

Hvor ble det av science-fiction stoffet dere lovet på forsiden av nummer 4/91? Jeg bare lurer, for det nærmeste jeg kom science fiction i det nummeret var en filmmeldelse av Terminator 2 og et foto av Arnold S. Var det det dere mente, så er jo ikke det noe å hoppe i havet for.

Hilsen Pekka, Mars

Hei Pekka

Akkurat som det ikke var godt nok? Neida, for å være helt ærlige så var det et intervju med Heidi Lyshol vi mente, men som av forskjellige produksjonsproblemer ikke kom med. Vi tar igjen det tapte og kjører praten med Heidi i dette nummer og håper at vi er tilgitt. Ikke visste vi at vi hadde lesere på Mars.

Med vennlig hilsen Pluto-redaksjonen.

Natt & Dag og mote begynner for meg å fortone seg som en vits. Riktignok var deres dekning denne gangen noe bedre enn hva dere tidligere har valsa opp med. Men dere ligger så til de grader utenfor det dere egentlig burde gjøre at det er lite håp for at dere blir noe bedre med de ti første åra. Dessuten lurer jeg på hvorfor dere gjorde dette intervjuet med Frank Varner? Han tjente penga sine for tjuv år sia (det kommer jo godt frem i intervjuet også), og er pr. i dag lite spen-

nende. Det hadde kanskje vært lurer for dere å gjort noe på Voice Of Europe, som tross alt gjør noe spennende og er i en interessant utvikling som norsk jeansprodusent også sett i et europeisk perspektiv. Skjerp Dere!

Businessen til Frank Varner står for 20% av klesomsetningen i Norge, og det er veldig, veldig mye klær som Thyvold ganske riktig skriver. Derfor har han makt, og derfor passet han bra inn i vårt maktnummer. Hva betyr "bor" forresten?

Hilsen Haipred

Vedr. De Magre Rompers Makt

Takker og bukker så meget for at dere tok opp dette meget alvorlige temaet og fikk satt det inn i en fin sammenheng. En liten dose humor og ironi gjør det hele så meget bedre. Og jeg er helt enig at det er damene selv som bestemmer idealet, uansett hva mange andre måtte mene. Det var også en overraskelse at Øgrim, som jeg oppfatter som en gammel brautende kommunist, kom fram til denne helt riktige slutningen. Mange takk!

Lisa Svendsen

Ordblind i alle land, forne dere!

Hvorfor er det så mye skrivefeil i deres avis? Man skulle tro dere av og til lager en inter-
navis for de ordblindes forening. Ikke noe vondt om de ordblindes, men deres journalister kan jo ikke rettskrivning. Ingen bedrift er sterkere enn dens svakeste ledd, og dere som tross alt har språket som verktøy, stiller ikke særlig sterkt. De gjentatte skrivefeilene ødelegger det som ofte kunne vært fornøyelig lesning.

L. T. Torsteinsen

Slappa du a do. Det ekke så lett å skrive på PC, ikke sant? Det går jo så fort! Selv så leser vi avisen med tredimensjonale briller, og det hjelper! Med vennlig hilsen pikene på Korrektur-avdelingen.

ANSVARLIG UTGIVER

Rune Roalsvig

SJEFREDAKTØR

Ajje Ljungberg

REDAKTØR

Espen Sletner (ES)

REDAKSJONSSEKRETÆR

Nina Nordbø (NN)

REDAKSJON

Torgrim Eggen

Charlo Halvorsen

Stig Holmer

Ida Scheie

Cecillie Schram Hoel

Dag E. Thorenfeldt

Herman Willis

LAYOUT

Olof Helldin

Malin Rosengren

Helena Willis

FORSIDEFOTO

Johs Bøe

Styling Paulin

Modell Cathrine Sandnes

MEDVIRKENDE SKRIBENTER

Ketil Austnes

Ina Blom

Johan Croneman

Torgrim Eggen

Maria Francke

Jan Gradvall

Camilla Juell Eide (CJE)

Aif van der Hagen

Mattias Hansson

Charlo Halvorsen

Arne Hjeltnes

Stig Holmer

Cecillie Schram Hoel (CSH)

Tor Marthinussen

Mats Nilsson

Christel Nyqvist

Jan Omdahl (JO)

Øyvind Pharo

Paul Rytter Schjervén (PRS)

Martin Tehander

Tron Øgrim

Svein Wissløf

ILLUSTRASJON

Truet Art

Klas Fahlén

FOTOGRAFER

Johs Bøe

Guri Dahl

Tom Sinding-Larsen

Raymond Mosken

Pål Rørdahl

Dag E. Thorenfeldt

Nils Vik

Cathrine Wessel

Anders Winsvold

TEGNERIE

Ruben Eliassen

MARKEDSSJEF

Carl Herman Groth

REGNSKAPSSEKRETÆR

Marika Holthe Møll

MARKEDS- & MEDIA-

KONSULENTER

Martin Lislevand

Simon Stokvold

ØKONOMI

Tom Arild Lund

CONTROLLER

Hans Stenquist

Sats Digise AB, Lys og Skygge, Truet Art. Trykkere Dagblad Trykk, Utgiver City Magasin A/S Distribusjon 160 møtesteder (shop-pingsentre, restauranter, forretninger, kafeer, barer, kinoer, etc.) over hele Oslo og stor-Oslo. Opplag 45.000 eksemplarer. Neste nummer kommer den 29. november. Adresse Natt & Dag, Postboks 7144 Homansbyen, 0306 OSLO 3 Besøksadresse Hegdehaugsvæien 24, 4. etasje. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere leserbrev. Redaksjonen tar ikke ansvar for innsendt materiell. Natt & Dag gis ut i samarbeide med Nøjesguiden i Sverige. Ettertrykk er ikke tillatt uten redaksjonens samtykke. Ved siring skal kilde oppgis.

Heidi Lyshol ønsker deg velkommen i Aniara. Vær oppmerksom på at IQ'en er høy i science fiction-fandom.

En typisk nurd?

SF OM MAN TAR en kikk på gamle klassebilder, er det enkelt nok å se hvem som er science fiction-fans i dag, mener Heidi Lyshol. Hun som steg ned fra lederstolen i Aniara, sf-foreningen i Oslo, for en stund siden og enda ikke har blitt erstattet. -Vi ble mobbet fordi vi var for flinke på skolen alle sammen. De fleste hadde vel begått selvmord eller havnet på galehus uten klubben, opplyser hun tørt og saklig.

NATT & DAG: Det samme gjelder deg?

HEIDI LYSHOL: Ja, jeg er en helt normal sf-fan. Det eneste uvanlige med meg er at jeg har et samboerforhold som fungerer. Det er mange enslige herrer i sf-fandom. Gjennomsnittsmedlemmet er 27, gutt og bor hjemme hos mor og far. Hadde vi snakket om USA ville han også vært 20 kilo overvektig. Sånn omtrent.

NATT & DAG: Andre kjennetegn ved miljøet?

HEIDI: Vi har ganske mange som planlegger å studere, er studenter eller har studert, riktignok med en aldersspredning fra 15 til 60 blant de 220 betalende medlemmene. Vi har ekstremt mange historikere og teknologer. Alle har PC og

nesten ingen har førerkort.

Ved siden av å bruke mye av sin store energimengde på Aniara, sf-kongresser og cand.mag'en hun vil ha, holder Heidi også på å overbevise det hun mener er sin kommende sjef om at hun er den rette for arbeidet med medisinske ekspertsystemer. Ved siden av å jobbe på Avalon og Ullevål og være økonomiansvarlig i Oslo Filmklubb.

NATT & DAG: I tillegg leser du mye, sier du?

HEIDI: Jeg holder meg unna western og hjerte-smerte, men ellers leser jeg alt, og mye. Gjerne faglitteratur. Joda, vi har eget bokrom hjemme.

NATT & DAG: Hvorfor dette lidenskapelige forholdet til science fiction?

HEIDI: Det er intelligent litteratur, og helt naturlig å falle for når man ikke tar det for gitt at nåtidens tilstander kommer til å vare i evig tid.

Ingen i Aniara gjør det.

NATT & DAG: Er det en tilfældighet at mobbeofre samles om en genre hvor heltene nesten uten unntak er outsiders?

HEIDI: Nei du, det er det nok ikke. Det er vel vår høye intelligens som har ført oss sammen (*Latter*).

NN

HEIDI LYSHOLS UTVALGTE SF:

Stand on Zanzibar av John Brunner, 1969 (*Hugo-prisen*). Klassisk kommentar til overbefolkningen, i høyt tempo.

Stars in My Pocket Like Grains of Sand av Samuel R. Delany, 1984. Gnistrende språk, totalt uforståelig for andre enn hardbarka sf-lesere. Delany er Gud!

The Forever War av Joe Haldeman, 1974 (*Nebula-prisen*). Spennende action om en framtidig krig skrevet av en Vietnam-teran.

The Moon is a Harsh Mistress av Robert A. Heinlein, 1966 (*Hugo-prisen*). Månekolonien vil frigjøre seg fra Jorda og blir hjulpet av en kunstig intelligens som dukker opp i da-

tamaskinen. Heinleins beste.

The Left Hand of Darkness av Ursula K. LeGuin, 1969 (*Nebula og Hugo*).

Sterke saker! En manns ferd over isen i selskap med en innfødt fra en planet der folk til daglig ikke har kjønn, og alle kan spille begge roller i forplantningen.

The Kindly Ones av Melissa Scott, 1987 (*Cambell-prisen*). På Orestes er de sosiale normene så strenge at alle som bryter dem blir erklært døde. Men noen har jobben som bindeledd mellom de døde og de levende, og så skjer det ting.

Islands in the Net av Bruce Sterling, 1988.

Utmerket, høyteknologisk røverroman med en meget tøff heltinne.

Vel, vel...

MILJØ DRØYE KVARTERET på 9'ern mot Ljabru. Av på Sæter. To minutter gange mot sjøen. Du står foran Nordstrandhuset, et nyoppusset murhus med stolthet fra treveåra. Cirka femogtredve kroner og en underskrift i gjesteboka er alt man må ut med for å få en trippelkonsert med assortert jazz eller rock.

Innredningen kan sies å være en god kryssning mellom et fransk antikkmarked og Teknisk Museum. Et tilbud om å spille på buesag for tre kroner frister mindre enn lekre baguetter til 15,- og lettøl til 10,-.

Bak et kassaapparat i tre står en av de frivillige arbeidende kafévertene; Espen Arnestad. -Dette er et spesielt tilbud til såkalte kjellerband, som her får muligheten til å spille for et godt publikum. Vi har innimellom mer proffe band og. De Lillos trakk fullt hus med tohundreogtyve betalende, og Jungleboys, med sine subtile show, er eksempel på et "semiproff" band med stor suksess her. Kaféen er også et godt alternativ til det å måtte dra inn i bykjernen for å oppleve bra jazz og rock live. Her er det bra dialogstemning mellom band og publikum, legger Espen til med et idealistisk glimt i øyet.

Og stemningen på Café Vel, Vel-arrangementene synes å være som beskytt, Trampeklapp og ekstranumre til langt over midnatt er vanlig ingrediens. -På Café Vel, Vel er det høyt under taket i dobbelt forstand. Vanvittig respons og kjempestemning. Og det uten alkohol (!), sier saksofonist og Jungleboy Are Hoffstad. -Skal man få spillejobber på by'n er det nærmest påkrevet med en utgivelse bak seg. Her får vi spille med skikkelig anlegg, for så å få direkte tilbakemelding på det vi gjør.

Alt arbeidet med å skaffe band, lage plakater, rigge lys og lyd for så og innrede for hyggelige musikkvelder, er det unge ildsjeler i sognet som står for. I høst skal antikke kofferter slå følge med trafikklys og clipsrammer opp fra kjelleren for flere jazz- og rockekvelder.

-Vi skal fortsette med arrangementer for unge i alle aldre, men også prøve oss med arrangementer for et mer begrenset publikum. Mer kan ikke Espen Arnestad si om høstens program. -Følg med, dere vil høre fra oss. Vi skal også videre plage byen med plakater.

PRS

Jungleboys i spontan dialogstemning på Café Vel, Vel. Alternativ: 1 min. på buesag for 3 kroner.

URBAN ZOO

WHITE PROJECT HUNT SLONEM

SOHO - NEW YORK

HØSTENS KUNSTBEGIVENHET

Citadel Skøyen

22. nov. - 15. des. 1991

Hverd. 12.00 - 19.00

Helg. 11.00 - 17.00

CHARLOTTE MILBURNE

FINE ART

Tlf: 56 43 66

LIGGER EN VANSKELIG TIL... MÅ EN STÅ PÅ LITT MER

TLF:561156

LAPSETORVET

HODEVERK
STRESSTIDSFRIST
MAGESAR
HASTVERK
TRAVELIRRITERT
BEKYMRET
MUSKELKRAMPE

RING MARIT

Anette Stai's

TLF 563535

BODY CLINIQUE

BYGDØY ALLÉ 68.

Anne Grete Preus' siste LP *Og Høsten Kommer Tidsnok* ble sluppet den 7. oktober.

Preuserne gleder seg

MUSIKK ANNE GRETE Preus, også kalt verdens største sangerinne, er igjen LP-aktuell. To år er gått siden *Lav Sol, Høy Himmel*. Nå får vi beskjed om at *høsten kommer tidsnok*, også det en vakker plate som minner mye om forgjengeren. **NATT & DAG:** Du kaller *Og Høsten Kommer Tidsnok* for en søster til din forrige skive? **ANNE GRETE PREUS:** Ja, og det er den. Jeg har med

meg de samme musikerne, og på samme måte som den forrige er tekstene hentet fra det indre livet. **NATT & DAG:** I mellomtiden har du tatt deg et Farrisår... **ANNE GRETE:** Det er en stund siden nå, men man blir jo en farrisesser etter at man drikker Farris et helt år, men hva er 'e du egentlig tenker på? **NATT & DAG:** Hva betyr

det for musikken?

ANNE GRETE: Man får mer tid til det å skape, selvfølgelig aldri nok, men mer. Jeg fikk mer tid til å utvikle meg. Som jeg opplevde den måten å leve (bylivet) på så hadde hver dag mer enn nok med sin egen plage. Jeg kom aldri i gang med å sette av tid til å lære, endre på ting som jeg behøvde for å komme videre. Det er områder man må stupe uti for å komme videre på det og det planet, eller komme nærmere sitt ideal. Jeg føler at jeg har løst net på det å lære nye ting. **NATT & DAG:** Du er glad i teknologi?

ANNE GRETE: Som et verktøy er det ganske nødvendig, iallefall om man vil følge opp de lydbildene som er i dag. Skulle vi gjort alt i studio så ville jeg brukt to år på å lage denne plata. Det er veldig spennende å jobbe med teknologien, den fokuserer mer på musikken på en måte, man tvinges til å jobbe mere med komposisjon, det er noe helt annet enn å sitte med en gitar og sju akkorder.

NATT & DAG: Tekstene dine har fått veldig god respons. Blant annet har folk sagt at de skulle vært å få kjøpt på resept.

ANNE GRETE: Ja, jeg har fått veldig mye respons på tekstene mine. Sånn i form av tre siders brev, og det gir en veldig god følelse. Jeg legger jo stor vekt på tekstene på denne plata, akkurat som forrige gang. Dette er

rolige låter som gir plass til refleksjon, ikke sant.

NATT & DAG: Skyldes den gode responsen på din forrige plate at denne er så lik?

ANNE GRETE: De er ikke like, men spør du meg om jeg tenker spekulativt og kommersielt?

NATT & DAG: Ja og nei. Stikker det dypere?

ANNE GRETE: Jeg har en stadig pågående dialog mellom ønsket om å kommunisere, og ønsket om å personlig kunne gå helt nye genuine veier, de to tingene står i spennende forhold til hverandre. Det er viktig at dette ikke munner ut i grådighet på den ene siden og eksklusivitet og særhet på den andre siden. Det har vært veldig kreativt å tenke den delen som en prosess. Det er fint å kunne skape noe som både er veldig personlig og som på den andre siden kan bety noe for andre mennesker. Og det fikk vi jo en indikasjon på på den forrige plata som bekreftet at jeg fikk lage denne neste LP'en. På den annen side er det lett å stagnere om man kopierer sine tidligere suksesser.

NATT & DAG: Stemmer det at du er OL-ansvarlig for rock/pop-delen?

ANNE GRETE: Nei, det stemmer ikke. Jeg sitter i et kulturråd, et utvalg. Det er litt uklart akkurat hva vår oppgave er der, men vi er en rekke utøvende kunstnere som jobber på idéplanet. Syning.

NATT & DAG: Har du fortsatt hus på Sri Lanka?

ANNE GRETE: Ja det har jeg. ES

Rene hjemme-kosen

Bare en servitør om gangen på Briskeby. Frode Bekkeli er sjarmøren på kafeen.

KAFE LIKE VED brannstasjonen på Briskeby har det dukket opp en liten kafe, og når du har kommet deg gjennom døren og det lille vindfanget åpenbarer det seg en sjarmende liten sørlandsstue. Gyllengul og full av gamle trebord med hvite duker og stearinlys. For det meste er det radioen som prater og spiller ut gjennom høyttalerne og stemningen er intim og avslappet; dempet eller livlig alt ettersom hvilke gjester som har innfunnet seg. Og de strømmer jevnlig til, ikke for å helle i seg en halvliter - for alkohol serveres ikke her, men fordi det er koselig på **Briskeby Kafe**. -Det ser ut som om folk synes det er ålreit å ha et sted akkurat her, siden det ikke er særlig med kafeer i dette området, sier innehaver Åse Bakke, og det har hun nok rett i.

Og så har de ganske rime- lig og god mat. Ikke alltid hjemmelaget, men det smaker iallefall greit. Det er ikke

første gang Bakke driver et utested, så hun vet nok hva hun gjør. Et camembert-smørbrød koster 22, en 200 grams hamburger med (sterk!) chili, pommes frites og salat koster 65. Eplekaken med is får du for 28.

NATT & DAG: Men hvorfor ikke alkohol, ikke rødvin engang?

ÅSE BAKKE: Nei, hvorfor skal jeg ha det? Det finnes nok av steder å få det på.

NATT & DAG: Det har ikke noe med bevilgingen å gjøre? **BAKKE:** Nei, egentlig ikke. Det har ikke noe med for eller mot alkohol å gjøre, det er bare et standpunkt jeg har hatt for kafeen.

Javel, så får man lønne seg med alkohofri rød- eller vinvin, vorterøl eller Claus-thaler eller champagne som bare bobler. Eller rett og slett cappuchino, espresso eller vanlig kaffe. Sikkert veldig barnevennlig, som resten av stedet. Med stor barnemeny. De selger til og med bittesmå strikkegensere her! Noen av bildene på veggen er også til salgs, men det er ikke raritetene: miniatyr-jukebox'en, mini-boots'ene, zipposamlingen, modellbile- ne, de gamle brødristerne eller de fargesprakende falske blomstene på bordene. Plantene i vinduskarmen er ekte, og holder bilverdenen der ute borte sammen med de hvite blondgardinene. Litt søtt, men mest koselig i Briskebyveien 70. NN

Møbler er en geometrisk affære mellom mennesker og rom. Se Morten Kaels møbler på Galleri Ram fra 18. oktober.

Opplevelser i skumle møbler

DESIGN MENS MØBEL-messen på Sjølyst presenterer i stort format, stilles det ut tre møbler på Galleri RAM fra 18. oktober til 17. november. En huske, en sjeselong og en gyngestol. I tillegg nesten sådanne - av stein, metall, lær, tre og glass. Designet av Morten Kaels, som mener "møbler er noe mer enn en fiks form som skifter farge med messen i Milano".

NATT & DAG: Hvert møbel har en kuppel som hodet skal være i, hvorfor det?

MORTEN KAELS: Jeg har laget de minste rommene som tenkes kan, som pak-

ker hodet inn i stilhet. Kroppen blir alene og det er nok litt skummelt, men det jeg har gjort er å legge noe nytt til hva et møbel er. Det skjer noe når du blir lukket inn, og jeg tror disse møblene appellerer til en mystikk som gjør folk nysgjerrige. Og hele vitsen med utstillingen er at folk skal kunne gå inn i den, bokstavelig talt. De som ikke tør, får gå hjem og tro at de har vært der.

NATT & DAG: De er ikke behagelige å sitte eller ligge i, disse møblene?

MORTEN: Nei. Møbler er en geometrisk affære mel-

lom mennesker og rom, og noe av meningen med disse er at man må gjøre noe selv for at noe skal settes i bevegelse.

NATT & DAG: Møbler for aktive egoister?

MORTEN: De er veldig private, personlige greier. Ikke som en sofa hvor man sitter og konverserer (*latter*). De blir som små kontemplasjonsrom. (Her var undertegnede for feig til å spørre hva kontemplasjon betyr, og søkte først etter støtte i fremmedordboken: "dyp tenkning, indre betraktning, grubleri; selvfordypelse".) Samtidig griper møblene fatt i bevegelsessenteret; magen og hoftene, slik at kroppen får en opplevelse av møblene når de beveger seg.

NATT & DAG: Er dette noe som kan bli anvendelig for folk?

MORTEN: Det er formålet, å utvikle ideer som dette til å bli mer anvendelig. Det ville være kjedelig å bare lage one-of's resten av livet. Dette er jo møbler på grensen til det ekstreme, de er nesten installasjoner. Men alle har jo et forhold til møbler, og det er spennende å dra linjene så langt. Å bruke lydrom, eller mangel på lyd, som utgangspunkt for å lage en klubb, hadde jeg synes var jævlige spennende.

Som en av interiørdesignerne bak fordums De Plais på Aker Brygge, er det fullt mulig Morten Kaels har vetuge ideer for sitt indre øye. Inntil videre kan de realiser-te betraktes utenfra. Og oppleves, for dem som tør. Galleri RAM, Kongensgate 3. Tel 33 59 92. NN

Gutta på Haugen

MUSIKK I FJOR SOMMER slapp Oslo-bandet The Gutta sin debut-single *Kongene på Haugen* og *Sommerjente*. Kongene på Haugen ble en aldri så liten hit, og er en poplåt som står bra også i dag ett år senere. Nå er imidlertid LP'en kommet *Det Finnes Engler* heter den og ble sluppet på Polygram. Imellom tiden har bandet gått fra å være band til å bli duo bestående av Axel Schmidt (vokal) og Dag Aarestrup (keyboard).

NATT & DAG: Stjerner i en kjeller, er det historien om The Gutta?

AXEL: Vel, egentlig kunne det vært det. Men vi har aldri vært et kjeller band i den forstanden. Det handler mer om det første bandet som jeg var med i, som var et ponke band.

NATT & DAG: Har dere rullet å få noen fans ennå?

DAG: Nei, vi har ikke fått noen fanklubb ennå, men vi har jo hørt folk synge låtene våre ut på byen i festlige lag og sånt. Det er veldig hyggelig.

NATT & DAG: Jeg leste i presseskrivet fra plateselskapet at de eneste negative reaksjonene dere hadde fått på singelen i fjor var en nærradio-lytter som mente at singlen burde knuses. Det var vel mer enn som så vel?

AXEL: Så vidt jeg har hørt så.

DAG: Jeg satt i en drosje en gang hvor sjåføren sa at dette var det jævlige han noen sinne hadde hørt.

Kanskje det var den samme mannen.

NATT & DAG: Jeg synes dere er litt vestkant-aktige, og tenker ofte på DeLillos når jeg hører dere.

AXEL: Hvorfor det?

DAG: Musikalsk eller tekst messig?

NATT & DAG: Men dette kommer vel ikke som noen bombe?

DAG: Soundet vårt er jo milevis fra soundet til DeLillos.

AXEL: Dessuten er vi ikke på langt nær så naive i tek-

ste våre som DeLillos er. Jeg synes ikke vi ligner.

NATT & DAG: Hvor stor tro har dere på dere selv? Er det noe som er ekstra ved dere?

AXEL: Dette har vi drevet med i ti år, dette er det vi skal leve av, og troen på at vi skal klare det er veldig sterk.

DAG: Dessuten mener jeg at dette er norsk musikk på en måte som folk ikke har hørt før, derfor må du prøve å sammenligne med f.eks. DeLillos. Dette er noe helt eget.

Axel Schmit og Dag Aarestrup. The Gutta er LP-aktuelle ett år etter singleslipp.

kokken menyen spesialiteten humøret anledningen

M E N

Zuppa di Cipolle
Løksuppe gratinert med ost

Lumache al Aglio
Snegler i hvitløksmør

Rekecocktail

Insalata Primavera
Grønn salat med tomater, champignon, agurk, løkringer og italiensk dressing

Insalata Di Frutti Di Mere
Grønn salat med reker, blåskjell, champignon, egg, tomater og dressing

P A S T E

Spaghetti Bolognese
Spaghetti med kjøttsaus

Lasagne Forno
Lasagne med kjøttsaus, gratinert

Agnolotti
Grønn halvmånepasta fylt med ost og basilikum fløte

Ravioli
med skinke og tomatsaus

Rigatoni Con...

John Persen lover noe annet enn Mozart på businessclass.

Festival mot øresus

LIVE FOLK MED oppholdssted på Kafé Celsius kan ikke ha unngått den smekre trykksaken ULTIMA Magasin som ligger overalt der. ULTIMA er ikke bare dannet musikkblekke, det er navnet på høstens festival for samtidsmusikk i Oslo, på norsk "Oslo Contemporary Music Festival", som finner sted 19-26. oktober. Sang er tema, leser vi, og festivalen spenner over det siste hundreårs kompo-

nister. Kakepynten heter Märtha Louise; hun er kongelig beskytterinne, øjeselskapet Fina er særsmørevillig, og festivalsjefen heter John Persen:

NATT & DAG: "Oslo Contemporary Music Festival" - sære greier, dette da?

JOHN PERSEN: For den fordomsfulle vil det alltid finnes barrierer...Men vår intensjon er absolutt å lage en festival for folk, fortrinnsvis dem som er åpen

for det litt fremmede, og kunne tenke seg å høre noe annet enn Mozart på businessclass for 40. gang.

NATT & DAG: Jeg synes det er helt deilig med Mozart som hodefyll!

PERSEN: Jada, det er trygt og godt, men det skal være en begivenhet å gå på konsertene våre, enten du nå får en stor musikkopplevelse eller du blir skuffet, eller sint.

NATT & DAG: Eller ler.

PERSEN: En viktig del av samtidsmusikken er nettopp humoren, det fins jævla mye humor der!

NATT & DAG: Også i Norge?

PERSEN: Norge holder høy standard internasjonalt sett - hele 35% av verkene som presenteres på festivalen er norske. Jeg tror forøvrig at festivaler som denne er med på å åpne for helt nødvendige impulser utenfra, som Norge trenger, for at vi ikke skal bli bananrepublikk og storkonsument av søppel!

NATT & DAG: Så ULTIMA lover ingen overflødige lyder... Kan du kanskje gi noen konserttips til en ULTIMA-grønnskolling?

PERSEN: En unik begivenhet skjer torsdag 24. oktober. Da synger Michiko Hirayama sanger av Giacinto Scelsi, 23 stykker spesialskrevet til henne, og så krevende at hun bare fremfører dem én gang i året! Ellers, onsdag 23. blir det amerikansk minimalistisk musikk - à la Laurie Anderson - laget av Steve Reich. På mandagen blir det dadaistisk og futuristisk musikk. Jeg lover mye hyl og skrik!

CSH

Intellektuell og estetisk sex

FILM ETTERSOM Statens Filmkontroll klippet bort 17 meter erigert penis i "W.R. Organismens mysterier" da den ble vist på kino i '83, holder vi oss til å insinuere at det iallefall blir en del pupper og lår å se når Blindern Filmklubb arrangerer erotisk aften 6. november. Kanskje til og med uten mørklagte kroppsdelene.

NATT & DAG: Hva består den erotiske foreteelsen i?

OSMAN KIBAR: Vi viser to erotiske klassikere, "Organismens mysterier" av Wilhelm Reich og "Umoralske fortellinger" av Walerian Borowczyk samt erotiske kortfilmer. Det kommer en spennende innleder også (latter), men det er en overraskelse. Og så samarbeider vi med Cupido, og deler ut blader gratis.

NATT & DAG: En engelsk undersøkelse viser at folk synes det er kjedelig med sex på film, hva tror du om det?

OSMAN: Ja, det tror jeg nok. I de fleste filmer, særlig amerikanske, brukes sex som en fast del av filmen uten dramaturgisk eller annen funksjon. Men, erotisk film er en egen genre, tilført mer dybde enn bare å vise samleiescener. "Umoralske fortellinger" er mer på det estetiske aspektet. "Organismens mysterier" er uhyre intellektuell.

NATT & DAG: I Burwocziks, oooops; B-o-r-o-w-c-z-

y-k-s "Umoralske fortellinger" forekommer både incest og voldtekt, kan det være erotisk?

OSMAN: Jaaa, det er en del av det erotiske bildet i sin helhet. Vi skal ikke ha moralske skrupler mot å vise eller snakke om det.

NATT & DAG: Har dere forberedt dere på en nei-til-porno demonstrasjon?

OSMAN: Ja, det er bare hyggelig, holdt jeg på å si. Det er bra om det blir opinionsmobilisering, at folk ikke er helt apatiske overfor dette. Vi har jo det berømte spørsmålet om hva som er forskjellen på porno og erotikk. Det er kanskje noe publikum kan diskutere etter å ha sett filmene. Selv om vi sa nei til å vise "Langt ned i halsen" ("Deep Throat" med Linda Lovelace, journ.

anm.) fordi det egentlig er ganske billig å skape legitimitet om pornografi. Å vise filmer uten kunstnerisk eller kulturell verdi er ikke en filmklubbs oppgave.

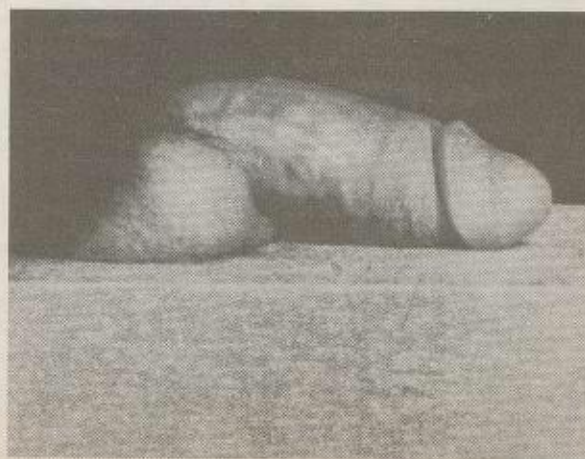
NATT & DAG: Er det lov å runke i salen?

OSMAN: Hva? (Latter) Jeg tror ikke vi kan forby noe sånn. Det blir opp til hver enkelt å vurdere (latter igjen).

Blindern Filmklubb har blitt den største filmklubben i Oslo etter to år med 800 medlemmer, også ikke-studerende. Det vises to filmer på onsdager 17.15 og 19.15 og musikkfilmer med serveri av "friske forfriskninger" 18.30 på fredager. Så vet du det.

Blindern Filmklubb, Sophus Lies Auditorium, Blindern.

NN

Denne vil muligens reise seg på Blindern 6. november.

Estetisk messe

KULTUR Tro det eller ei, nå skal estetikk ut til massene. Og det til et folk som i følge reklamemakere og andre menneskekjennerer ikke eier estetisk sans. Estetikk 91 skjer på Sjølystsenteret fra 14. til 17. november, satt i stand av Norges Varemesse.

NATT & DAG: Kunst i messehallerne, hva skal dere tjene på dette da?

BENTE HAUGSNES: Bakgrunnen er at Norges Kunst- og Antikvitethandleres Forening og en del andre organisasjoner ønsket å samarbeide med oss. Estetikk 1991 er en videreutvikling av det lignende årlige arrangementet i Njårdhallen, bare at dette vil være mer profesjonelt og alt vil skje i større skala.

NATT & DAG: Skikkelig fin-kultur for folket?

HAUGSNES: Faren er jo å sette seg på sin høye hest og være snobbete, men det er ikke meningen. Vi er ikke interesserte i å ha de som spekulerer i kunst her.

NATT & DAG: Det blir ingen auksjoner da?

HAUGSNES: Joda, hele tiden. Vi vil ha syv hovedtema: Bildende kunst, antikviteter, tekstiler, kunsthåndverk, design, orientalske tepper, samlinger og en samlekategori for blant annet foto, multimedia, performance og tidsskrifter. Alt av høy kunstnerisk kvalitet. Foredrag og musikk blir det også, ikke rockemusikk akkurat, men harpe eller cello, kanskje. Noe som passer til stemningen.

NATT & DAG: Ikke akkurat noen kultutstilling, altså?

HAUGSNES: Nei. Det er jo selvfølgelig faren ved det. Vi vil ikke at de besøkende skal bli lurt. Vi har to grupper utstillere; de høyt anerkjente og andre. Det vil si de spesialvurderte og de vurderte. Ikke at noen er bedre enn andre, men spekteret blir bredt. Og en fagjury skal vurdere alle utstillernes seriositet og kvalitetsnivå for å garantere ekte kunst.

NATT & DAG: Ekte kunst, hva er det?

HAUGSNES: Det er vanskelig å definere. Men juryen er sammensatt av organisasjonene som er med å arrangere messen, og alle påmelderne må fylle ut et skjema og undertegne kriteriene som er stilt av en jurist.

NATT & DAG: Kan vi spør-

re hva en jurist har med saken å gjøre?

HAUGSNES: Det går på at det er lov å gjøre det på denne måten, at påmelderne har skrevet under på formelle betingelser når det gjelder betaling og sånn. Det kan nok virke selektivt, men det er hele utgangspunktet. Estetikk 1991 skal være en messe for høyverdig kunst.

NATT & DAG: Dere stiler høyt, nordmenns sans for det estetiske skal ikke være særlig velutviklet?

HAUGSNES: Navnet Estetikk er provoserende nok i seg selv. Hva er estetisk? Det er et relativt begrep, men det vil man finne på denne utstillingen. Vi anser estetikk for å være veldig, veldig viktig.

NN

Informasjonskonsulent Bente Haugsnes (t.v) og prosjektansvarlig Elizabeth Lingjærde glæder seg til Estetikk 91 på Sjølystsenteret.

Sørstatsflagg og hakekorsøredobber. Body Map i Arkaden setter ingen grenser.

Monstersjappe?

IMAGE DU STÅR DER MED FOLDESKJØRTET ditt, og biter i gullhjertet du fikk til konfirmasjonen, og stirrer på alle dødningehodene, naglene, patronbeltene, solkorsene, slangene, dragene, monstrene, tennene som griner mot deg - og noe pisker deg i nakken og du snur deg skremt og ser bare hår, og lenger ned det som må være en bandogs halsbånd tredd oppover svære, svarte støvler, og du er ikke i helvete, heller ikke i Brumunddal, du er i Arkaden, inne i butikken **Body Map** omgitt av tusen T-skjorter og skumle ting og hårete menn med poison i blikket. Og du spør: -Hvorfor er det ingen damer her?

EKSPEDITØR: Det kommer damer hit også, men mest nede i 1. etasje. Hip-hop-etasje. New Kids on the Block og sånt. Dame-ene er helt ville etter dem.

NATT & DAG: Men her oppe... Du, den T-skjorten der borte, med bilde av en dame - hun ser temmelig forkommen ut, ser ut som om hun har blitt ranet eller noe sånt, helt opprevne klær... "Guns'n' Roses was here" står det. Jeg synes ikke den er noe særlig.

INNEHAVER: Nei, den er kanskje litt drøy. Vi selger ikke mange av den heller!

NATT & DAG: Eller de hakekorsøredobbene på stativet der?

EKSPEDITØR: Nå trekker du fram det verste, da. Poenget med **Body Map** er at vi ikke setter noen grense. Vi har alt.

INNEHAVER: Kommer det folk og spør om sørstatsflagg, vel, så har vi det. Mye av det i det siste, av en eller annen grunn. Men vi selger klart mest av rocka T-skjorter og posters og buttons. Med motiver av alt fra Cure, helter som Sid Vicious og James Dean, grupper som Guns'n' Roses, Poison, Extreme, Skid Row, Anthrax, Slayer, Metallica, Napalm Death...

NATT & DAG: Veldig fine navn. Har dere noe for folk i foldeskjørt?

EKSPEDITØR: Kom hit, så skal jeg vise deg noe...

Hm. Blå leopardbukse, med svart gummigenser til. Kanskje en halskjetting? Armlenker? Håndjern! Kun 98 kr. Med ubrytelig lås.

CSH

peppersaus
Svinefilét med bearnaisesaus
Pytt i panne
Kokt laks m/Sandefjordsmør

DESSERTER
Tre Aromi Tre sorter is
Banana Split med varm sjokoladesaus
Krem Caramel

NB! Denne menyen serveres mellom kl 16.00 - 24.00, mandag til fredag (lørdag og søndag fra 20.00).
Fra kl 24.00 tilbyr vi en italiensk meny - også til meget hyggelige priser!

Mandag - fredag 16.00 - 06.00
Lørdag - søndag 20.00 - 06.00

SØSTRENE LARSSSEN
Karl Johansgt. 35, 0162 Oslo. Tlf. 02-42 97 10

flørten tiden julebord velkommen

Fra ex-Monty Python TERRY GILLIAM
 ("Time Bandits" og "Brazil")

EN EVENTYRLIG FILM
 OM KJÆRLIGHET, GALSKAP, LIVSGLEDE
 OG ERKJENNELSE

Robin Williams & Jeff Bridges
THE FISHER KING

TRI-STAR PICTURES PRESENTS A HILL/OBST PRODUCTION A TERRY GILLIAM FILM ROBIN WILLIAMS JEFF BRIDGES "THE FISHER KING"
 AMANDA PLUMMER AND MERCEDES RUEHL MUSIC BY GEORGE FENTON COSTUME DESIGNER LESLEY WALKER PRODUCTION DESIGNER MEL BOURNE
 DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY ROGER PRATT, B.S.C. EXECUTIVE PRODUCERS RICHARD LAGRAVENESE PRODUCED BY DEBRA HILL AND LYNDIA OBST DIRECTED BY TERRY GILLIAM
 A TRI-STAR RELEASE

KOMMER PÅ KINO

TIDENS ÅND

Det vi snakker mest om

Denne måned Forrige måned

1	(4)
2	(2)
3	(2)
4	(Ny)
5	(Ny)
6	(8)
7	(9)
8	(Ny)
9	(Ny)
10	(Ny)

Høstmørket

Klokken er igjen flyttet en time i gal retning, du klør deg i hue og alle du kjenner er enige om at sommeren er for kort til egentlig å kunne nytes. Det er tid for parkas, det er tid for ettertanke, tid for ømhet, tid for stearinlys og støvletter. Det er tid for å gå på museer og utstillinger. Det er også tid for å begynne å tenke på jul.

Valget

Det norske kommunevalget hvert fjerde år er veldig berømt. Ingen vet egentlig hvorfor lenger, det er bare sånn, akkurat som med merkelig tale i værmeldingene. Mens sosialismen (og kommunismen) ellers er på full tilbaketrekking i verden står Norge og Cuba igjen som de eneste. Valgets virkelige vinner i Oslo er RV. Vidkun Quislings gamle parti.

EF/EØS

Vi har forlengst proklamert at vi er drittlei hele EF. Men vi merker oss at JA-sidens kampanje begynner å slå bedre enn NEI-sidens likevel. Ikke en gang eks NEI-general Arne Haugestad vet lenger hva han skal mene. Det er langt mot en kur for norsk politikks herpes. La oss legge piggråd rundt Norge!

Arbeidsløshet

Rune har børsta støvet av gamle AP-paroler, så hvis du er elektriker og ikke vil jobbe i barnehage, så mister du trygda di. Klart det, du skulle sikkert ikke hatt trygd i det hele tatt di late sabb! Gå foran som et godt eksempel og plukk opp noe av all den hundedritten fra byens parker uten lønn. Spør ei hva landet ditt kan gjøre for deg, spør hva du kan gjøre for landet ditt!

Statsbudsjettet

Hva skal vi egentlig med dyre saker som kollektiv transport og teater? La folk ta taxi i stedet og ta nå for svarte skrittet fullt ut og gjør Nationaltheatret om til Oslos svar på Camden Palace! La de syke dø i fred og i resten av oss få være med byplanutvalget til Australia neste gang.

Terminator 2.

Arnold er nå snill som et lam og har slutta og drepe folk, han skyter bare av dem armer og bein så de ikke får gjort noe. Privat er Arnold enda hyggligere og reiser rundt som President Bush' egen National Health Advisor og oppfordrer til et sunnere kosthold. Vil virkelig USA's macho menn ha en president som spiser allergitestet musli?

Lørdagsunderholdning i TV

Er det noe vi liker å snakke om utenom drittvær så er det lørdagsunderholdningen i TV. Per Ståle og Marit er bedre som nyhetsjournalister enn som TV-kløvner. Kanskje Per Ståle og Moskva Marit synes det er gøy med apelsinlek og Arne Myrdal, men vi synes det stinker som bare svarte. Og dessuten, hvorfor har det seg sånn at alle som driver med lørdagsunderholdning i NRK kommer fra Dagsrevyen? Kanskje de skulle prøve å rekrutere fra prøvebilde-redaksjonen neste gang, noe særlig dårligere kan det neppe bli, til det har innavlen gått for langt.

Røykekutt

Når du har dampet til rommet er tåkelagt og mandlene har est opp til bjellestørrelse i halsen på deg, når du hoster i en halvtimme for å våkne om morgenen og det piper i lungene når du har løpt for å rekke trikken, da er det bare en ting å gjøre: Røyk mer! Riv av filteret med tennene. Røyk på trikken, røyk på kino, vis hva du står for. La ikke-røykerne flytte til Svalbard hvis de er så allergiske!

Hockey-sesong.

Nå er det på tide å børste støvet av supporter-kapsen, finne frem lommelerka og balltreet, sitteunderlaget og vimpelen. Hockey-sesongen er over oss i all sin tyngde. Og nå som vi er med i A-pulja er det ingen, vi gjentar, som kan stoppe oss. Oooah Jimmern har menssen, åhhhhahaaaa Jimmern har menseeen, åhåhåhå Jimmern har menseeeen! Og alt det der. Og seieren er vår!

Sykdom

Det er definitivt ikke tiden å få fart på landet akkurat nå. Vi er syke alle sammen, og er vi det ikke nå så blir vi det snart. Like greit å sykemelde seg frst som sist, så er det gjort. Arbeidsnarkomane spiser C-vitaminer, lar håret gro og sover med sokker på beina og skjærf rundt halsen. Slappfiskene går bærbeint til butikken. Kleng deg innpå dem med sår under nesen, hvis du er kontakt syk.

Finn frem supporter-rekvisittene.

Legg ned trikken! Ta taxi.

Boblere:

Slanking, presanger, penger, juleinnkjøp, stress, fet mat.

OLLE BENDIK THORVIK

Olle & Hokken, selveste reinkarnasjonen av 80-års nytelsessyke. Olle Thorvik og Hans Kristian Aamodt. Den gangen Oslo-beboeren var sulteforet på heftige utesteder, saldo var noe man hadde i egen favør og japp ikke hadde rukket å bli et skjellsord.

Som restaurantverdenens Bonnie & Clyde huserte de i ulike konstellasjoner med varierende hell og satte sitt preg på et særdeles løssluppet Oslo. Da de startet Stravinsky i 1985 traff de spiker'n så til de grader på hodet, at de struttende og selvtillit gjøv løs på det som skulle bli det schtiligste Oslo noen sinne hadde sett.

Creml kalte de stedet, og så minnet det også farlig om transithallen på Moskva Internasjonale. Uendelig stort, annerledes og fryktelig dyrt. For Olle og Hokken.

Enkelte rakk ikke engang forrest i køen for stedet skiftet ham og gjenoppsto under det optimistiske navnet Comeback. Uten Olle og Hokken. De var allerede i gang med å bygge opp Kaare Hansen til å bli en av de

mest populære nattklubbene i Oslo.

NATT & DAG: Litt ambisiøst - Creml kanskje?

THORVIK: Ja, vi fikk vel det som kalles elefantsyken. Creml gikk bra helt til børskrakket kom i 87. Samtidig var vi kanskje litt for ivrige og gjorde de klassiske feilgrepene. Vi satset stort, brukte masse penger på å bygge stedet og slet med høy husleie. Vi gjorde de feilene man gjorde på den tiden.

Olle Thorvik låter som om han runder 60 neste år, men så har han også tilbrakt flerfolde år i denne turbulente bransjen. Kløk av skade og med solid erfaring satser han igjen. Denne gangen har han alliert seg med to forretningsmenn som av uvisst grunn ønsker å forbli inkognito. Navnet på stedet er minst like hemmelig, men i begynnelsen av november åpner nyskapingen dørene.

NATT & DAG: Ærlig talt, Olle Thorvik, kan du ikke finne deg en ordentlig jobb?

THORVIK: Hm...det er en ganske typisk holdning. Restaurantbransjen blir liksom ikke tatt helt seriøst. Det er litt norsk det

der. Nordmenn har ikke noe forhold til det å jobbe i restaurant, det gjenspeiler seg også i servicen. Kelner er noe folk driver med som ekstrajobb. Det er nedprioritert som profesjon. Se på utlandet, der har de helt andre tradisjoner.

NATT & DAG: Og nå har du funnet tilbake til den hemmelige formelen - Stravinsky bør vel kunne betegnes som en hit. Det så i allefall ut som at dere tjente relativt godt med penger. Men oppriktig talt, Porsche - er ikke det litt vel pubertalt?

THORVIK: Tja, nå sykler jeg... Jeg tror ikke man noen sinne vil se maken til Stravinsky - med hensyn til popularitet eller økonomisk inntjening.

NATT & DAG: Hva har du egentlig bedrevet siden Creml-tiden. Stygge rykter vil ha det til at du er observert i en Lada?

THORVIK: Ja, jeg solgte en Jaguar cabriolet og kjøpte meg en Lada. Jeg følger jo med i tiden...he-he. Jeg har holdt på med dette prosjektet her i to år. Det er mange brikker som skal på plass for at et sted skal fungere slik man ønsker. Vi har brukt mye tid på å finne frem til det riktige konseptet.

NATT & DAG: Ja, la oss høre; Hva er konseptet?

THORVIK: Dette er sted som er ment å favne mange forskjellige typer mennesker. Det blir tre forskjellige avdelinger. Café/pub med matservering, nattklubb/discotek og en bar-avdeling med levende musikk. Vi kommer også til å ha forskjellige kulturarrangementer som klassiske konserter, diktopplesning, solo-opptredener etc. I diskoteket blir det variert musikk, både nye ting og 60- og 70-talls. I baren blir det live.

NATT & DAG: Hva da?

THORVIK: Roligere saker - som jazz. Vi kommer også til å hente artister fra utlandet.

NATT & DAG: Høres ut som et bra sted for fatter'n.

THORVIK: Dette blir et sted for et relativt voksent publikum, ja. Vi satser på gjennomført stil og bra service.

NATT & DAG: Med full svenske-innvasjon bak spakene? Det har jo etterhvert blitt en slags kjensgjerning at nordmenn ikke kan service.

THORVIK: Nei, vi skal ha norske servitører. Svenskene er nok flinkere enn oss på service, men jeg tror Oslo-folk er lei av å møte svensk betjening [på alle byens utesteder].

NATT & DAG: Hvor er dette her?

THORVIK: Det vil jeg ikke si noe om, men du kan skrive at det er ett minutt fra Karl Johan. Det er viktig å være i sentrum, men samtidig ikke midt på stripa. Kommer du deg litt unna Karl Johan slipper du bermen som raver rundt fredag og lørdag. Du slipper det bråket i døra.

NATT & DAG: Mens vi er inne på temaet; Våre nye landsmenn - hvor mange knyttnever møter dem i døra?

THORVIK: Hudfargen er likegyldig. Alle er velkommen bare de oppfører seg ordentlig.

NATT & DAG: Selvfølgelig.

THORVIK: Men vi krever en viss stil med tanke på antrekk og oppførsel.

NATT & DAG: Så dette blir et sånt sted som bringer ola-bukse problematikken tilbake på dagsordenen?

THORVIK: Man kommer ikke unna ola-bukser idag, men man kan også bære ola-bukser med stil. Men tilbake til dette med innvandrere. Dette bør det komme en skikkelig debatt om. Det er et utrolig ømfintlig tema, som burde diskuteres skikkelig av restaurantbransjen og myndigheter, ikke bare med ensidige skrivelser i dagspressen. Det er en vanskelig problemstilling, hvor man må gripe fatt i kjernen i problemet.

NATT & DAG: Som er?

THORVIK: At det er en kulturkollisjon mellom nordmenn og innvandrere som det tydeligvis er vanskelig å erkjenne. Og på utesteder er det problemer med en del innvandrere, på samme måte som med en del nordmenn. Men når en nordmann blir nektet i døra har det ingen ting med rasisme å gjøre. Med en innvandrers derimot, tyr man med en gang til rasisme som motiv for at vedkommende ble nektet adgang. Men det er klart at det også begås urett her. Problemet er ùg at ingen tør å diskutere dette skikkelig fordi det er såpass ømfintlig at man er redd for å bli stemplet som rasist. Men man må tørre å gå i dybden å røre ved tabuer, som absolutt handler om nordmenns fordommer, men også erkjennelsen av at det er alvorlige problemer med en del innvandrere. Det er den vanlige historien om noen få som ødelegger for mange.

NATT & DAG: Du berømmes for ha teft?

THORVIK: Jeg reiser mye. Plukker opp inntrykk fra New York, London, Barcelona. Men det nytter ikke bare å overføre ting til Norge, det må omsettes til norske forhold. Nordmenn er litt sene og forsiktige, så det må være litt koselig.

NATT & DAG: Nå var det kanskje ikke koselig som slo en først ved Creml?...

THORVIK: Nei, det ble litt for stort og litt kaldt. Interiøret er en vesentlige faktor for at sted skal slå an.

NATT & DAG: Interiør ja, blir det Petter Abrahamsen som vanlig? (Barock, Exit, Jakks og nå senest Brasserie 45 og Lipp). Aprikos, mahogni, blasse liksom-freskoer og laaaaang bardisk?

THORVIK: Jeg har aldri brukt Petter Abrahamsen! Ikke noe galt med han, men vi skal skape noe som ikke ligner noe annet i Oslo. Det er viktig å tenke nytt. Det er altfor mange like steder her i byen.

NATT & DAG: Du har ingen betenkeligheter med å starte noe nytt i disse tider? Det kan jo gå rett til he...

THORVIK: Jo, jeg har jo det, men jeg tror på dette konseptet. Så har man jo lært av feil, så man får trekke på erfaringer og legge forholdene til rette. Du har aldri noen garanti for at et sted vil slå, det finnes ingen hemmelig oppskrift, men det nytter iallefall ikke å fjernstyre stedet. Du må selv være der - tilstede og treffe gjestene. Og det er alltid rom for bra steder.

NATT & DAG: Og hvis dette går riktig bra, hvordan bil skal du kjøpe deg da?

THORVIK: Jeg har lyst på en Harley. - Har fått unnagiort den værste bildilla.

NATT & DAG: Til slutt; Hvor har det blitt av denne Hokken?

THORVIK: Han jobber med biler.

NATT & DAG: Akkurat

GURI HEFTYE

ARVEPRINSESSEN ABDISERER

AUF-Turid. Arveprinsessa. Skrikerunga. Kjært barn har mange navn. Kjært barn savnes dessuten, når det blir borte. Arbeiderpartiet kommer til å savne sitt prinsesse-emne når hun snart trekker seg fra politisk aktivitet. Ikke minst fordi hun er enebarn...

TURID BIRKELAND ER ENEBARN i den betydningen at Arbeiderpartiet har ingen andre som henne. Ingen så kjent, såpass ung og såvisst kvinnelig innbytter.

Om ti - tjue år kan hun være statsminister. Hvis hun vil. Men hun vil ikke. Hun er 28 år, og har allerede 11 år som politiker bak seg. 3 av dem på Stortinget. 3 triste år, i følge henne selv.

Hun har aldri hatt noen annen jobb enn politiker. Og vet ikke hva hun skal gjøre når hennes periode som leder for Arbeidernes Ungdomsfylking utløper om et knapt år. Men gjenvalg blir det ikke snakk om. Sansynligvis blir det ikke snakk om mer politikk i det hele tatt, forteller hun i dette intervjuet. Turid har lyst til å jobbe med "noe med kultur"...

NATT & DAG: Hva var det som var så fælt med å sitte på Stortinget?

TURID BIRKELAND: Det er arbeidsformen der. Den passer meg ikke. Folk forsvinner inn i komitéer og kommer ut som smalhodede spesialister mange år etterpå. Detaljstyring synes jeg ikke Stortinget skulle beskjeftige seg med. Hvorfor i all verden bruker Stortinget for eksempel tid på å diskutere *hvor* TV2 skal ligge, isteden for å nøye seg med å bestemme rammene og målene for driften? Tinget burde være det sted der framtidens Norge diskuteres. Slik debatt er det lite av.

Kjært barn pådrar seg ikke bare mange navn. Men utsettes også for mange karakteristikk. En rask skumming av diverse gamle intervjuer med Turid Birkeland avslører at hun er utålmodig, temperamentsfull, kampglad, maktforakter, hevnsyk, rødstrømpe, slapp om morran, og *alt for* ærlig! Sistnevne meningsløshet er ikke meningsløs på politikk'sk. På det språket betyr den: "Pass opp! Denne personen sier rett ut hva den mener! Fare!"

NATT & DAG: Din utålmodighet og åpenhjertighet, har den ofte ført til spetakkel mellom deg og "de voksne" i AP?

BIRKELAND: Det er jo en slags aksept for at AUF skal være partiets skrikerunge da. Men noen ganger...

Aldri hatt orntli' jobb

NATT & DAG: Du begynte i AUF som 17-åring. Du har aldri hatt noen annen type arbeid enn politikk. Er det heldig?

BIRKELAND: Nei!

Ungdomsfylkingens leder hogger i før jeg får stilt spørsmålet ferdig, og klasker hånden i det vakleborne kafébordet så kaffe og øl bytter plass i kopp og glass.

NATT & DAG: Men hva...

BIRKELAND: ...for en unnskyldning jeg har for å ha gjort det? Ingen!

Eh... Jeg har gjort de jobbene partiet har satt meg til. Men nå må det være slutt!

NATT & DAG: Du, nå skal du høre. Da redaktøren min ga meg dette oppdraget, var instruksjonen hans: "Ta og finn ut hva som svirrer rundt oppi huet på sunne folk!" Hva er det som svirrer rundt oppi hodet på deg?

BIRKELAND: He. Hehe. Vel. Da jeg meldte meg inn i AUF, var det hevtanker. Jeg

med folk, ikke bare til dem.

NATT & DAG: Den norske gjennomsnittspolitiker er ikke påtrengende eksistensiell av seg. Han forsømmer sine grunnleggende filosofiske øvelser. Hvordan er det med deg? Har du for eksempel klart for deg hva det er som gjør at du våger å ta avgjørelser som forandrer livene til fremmede mennesker?

BIRKELAND: Oj... Man bør være ydmyk overfor oppgaven. Men man må ikke få vedtaksvegving heller. Ydmyk, men også ganske modig. Men dette er nok mer et spørsmål stortingsrepresentanter burde tenke over. Som AUF-leder kan jeg være mer uansvarlig... Nei, dagens politikere er ikke særlig filosofiske, det skal være sikkert. De

"Fugler! Jeg er redd for fugler.

Fisk. Jeg er redd for fisk også. Og kuer.

De er jeg også redd, ha-haha!

Åsså hamstere. De er jeg ikke redd for."

ville ha hevn over alle gutta, som fikk alt så mye lettere, og så mye mere, og... Du vet. Rødstrømpe var det bare helt knall å bli kalt. Jeg blir opprørt av urettferdighet. Jeg har ønsket å... bidra!

NATT & DAG: Men er ikke Norge et av verdens aller mest rettferdige samfunn som det er da?

BIRKELAND: Jeg finner urettferdighet bare jeg går ut av gatedøra mi på Grønland. Rasismen er synlig. Rus- og alkoholproblemerne er veldig synlige.

NATT & DAG: Hva vet du om hvordan det er å være arbeidsledig trafikkskadd narkovrak?

BIRKELAND: Jeg har venner som har narkoproblemer, og som er trafikkskadd, så jeg vet jo litt om det sånn. Men nå er altså ikke ungdomspolitik noe sært og isolert noe heller da, det henger jo sammen med alle andre politiske tema. Og for å ha noen som helst sjanse til å greie oppgavene mine som politiker, er det i alle fall én sak jeg har lært meg: Å bruke øyne og ører. Snakke

er rasjonelle, pragmatiske typer. Og det er uheldig for demokratiet.

Denslags politikere sitter innestengt på Tinget og fører krone- og statistikkpolitikk. På den måten løser man ikke slike problemer som at stadig flere norske ungdommer tar livet av seg.

NATT & DAG: Men kan Stortinget hindre folk i å ta livet av seg?

BIRKELAND: Dette er jo bare ett problem fra velferdsamfunnets skyggeside. Et velferdssamfunn som kaster lengre og lengre skygge, så & si. Å bevare og styrke velferdsamfunnet vårt er jo nettopp Stortingets hovedansvar!

AP mest konservativt

Ur-Høyre-familiefaren og bedriftslederen fra Ullern, synes det er spennende med det meste som er nytt. Flirer skeivt når jaktkameratene gjennomskuer at den lille Alfa'en han kjøpte til kona var mest til ham selv. Spande-

rer helaften på familien når byens første islandske restaurant åpner. Lar protestløst den langhårede sønnen ta bilen til øvinga, for far har jaggu hørt om Guns'n Roses også, og vet at det kan bli penger til og med av slikt. Denne karen er konservativ...

Ur-Arbeiderparti-familiefaren og lokalpolitikeren fra Steinfjord, har ikke hørt om noe nytt på lang, lang tid. Han kjøper to år gammel Mazda, for det står i Motor at det er mest gunstig. Han lar kan hende familien trekke ham med på kinarestaurant, men bestiller biff med løk og kokte poteter. Han ødelegger på livstid forholdet sitt til sin sønn, bare på grunn av noen centimetre hår. Fra et pappstativ på bensinstasjonen plukker han med seg den siste kassetten til Åge Aleksandersen. Denne karen er sosialist... Samfunnsstormer...

NATT & DAG: Da jeg gikk på gym var det én AUF'er der. Han hadde alt for store ører og hvit skjorte med røde prikker etter broren sin. Hvorfor er alle AUF'ere så rare?

BIRKELAND: Ha ha! Er vi?! Jeg trudde vi var rare for deg! Da jeg meldte meg inn, og alle gikk i islender og Sigrun Berg-skjerf!

NATT & DAG: Jeg mener alvor! Var det ikke henfarne stortingspresident Hambro som sa noe om at den som ikke er radikal som ung og konservativ som gammel ikke er normal? Jeg mener, her går altså unge mennesker hen og melder seg inn i Norges mest systempreserverende parti, AP!?!?

BIRKELAND: Heh... Jo, sannelig er det ulogisk!

NATT & DAG: Hvorfor er det Arbeiderpartiet som samler landets mest konservative velgere?

BIRKELAND: Det er vår, AUF sin oppgave å få AP til å fornye seg - konstant! Høyrevinden på åttitallet blåste forbi oss. Men det gjør jo venstrevinden nå også! Det er vår oppgave å kjøre fram de nye samfunnsdebattene som AP må ta opp! Når vi ikke gjør det, så blir AP... ikke konservativt, men konserverende.

NATT & DAG: Så AUF og AP er vesensforskjellige? Som to partier?

BIRKELAND: Neida. Men vi har ulike roller å spille. AUF er livsviktig for AP!

Med fiskeblikk og hengevorn

Men en av de mest aktuelle debattene både for og om ungdom nå er slett ingen ny debatt. Den er svært gammel. Og forlengst dø-

TEKST STIG HOLMER
FOTO DAG E. THORENFELDT

"Eh... jeg har gjort de jobbene partiet har satt meg til. Men nå får det være slutt!" sier rødstrumpa i AUF. "Jeg tror jeg kunne tenke meg tidlig pensjonering! Ha ha! Hm."

"We are the world" med "USA for Afrika", viste at når hver enkelt bidrar med litt, blir resultatet enormt. Slik virker også din miljøbevissthet.

"We are the World"

Menneskene har en sjelden egenskap.

Vi har evnen til å tenke sammen, sette fokus på verdensproblemer og finne løsningene på disse.

Gjennom Band Aid samlet Bob Geldof verden til innsats mot sultkatastrofen i Afrika. Nå går verden til kamp mot miljøkatastrofer.

Bilen er en kilde til forurensning, og bilfabrikkene og bileierne gjør noe med det.

Et av Volkswagens bidrag i kampen for å bekjempe skadelige utslipp, er Golf turbodiesel med katalysator.

Dette er den reneste dieselmotor som finnes. Den er dobbelt så ren som de kravene norske myndigheter stiller.

Dersom alle kjørte Golf turbodiesel med katalysator, ble forurensning fra bil halvert.

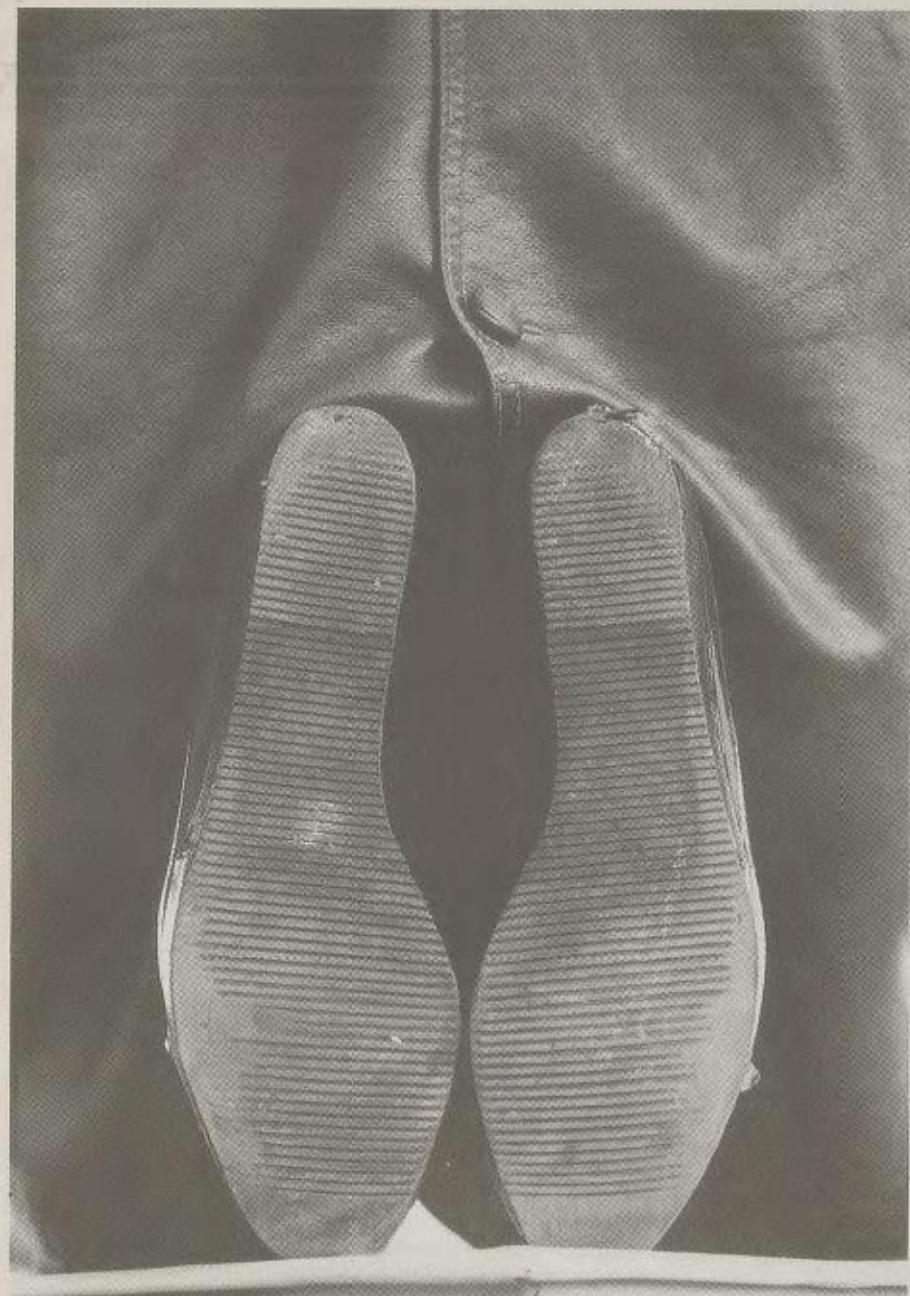
Da kunne vi mennesker konsentrert oss om å bekjempe andre og langt mer faretruende forurensningskilder.

Men det er kanskje bare en ønsketenkning?

Volkswagen Golf turbodiesel med katalysator
- velges med hode og hjerte

Golf turbodiesel med katalysator leveres både som Pasadena og GL versjon med 2 eller 4 dører. Pris fra kr. 157.560,-. Tillegg for 4 dører kun kr. 2.500,-. (Veil. lev. importør Harald A. Møller AS. Frakt og lev.kost. kommer i tillegg. Lettmetallfelger er ekstrautstyr). Alle Volkswagen personbiler har Mobilitetsgaranti, som sikrer deg hjelp 24 timer i døgnet dersom bilen stopper. Dessuten får du 3 års lakkgaranti og 6 års rustgaranti. Volkswagen Audi Forsikring gir deg billigere forsikring.

delig gjennomdebatter. Trodde vel de fleste. Feil! I Tyskland, Frankrike, USA og andre land marsjerer de fram med barberte skaller. Det er lett å falle på å tro at de må ha barbert hverande vel kraftig, at det ikke er mer igjen over skinnkravene til å styre hilsearmen enn noen nervetråder fra ryggmargen som flager i vinden.

I Brummundal står de i møkkete olajakker, i ring rundt sin øldunstende leder, og dunker seg i syltelabbene med batongene og alle de andre hjelpemidlene sine, og gjør skam på familienavnet sitt for flere generasjoner.

NATT & DAG: Den mest aktuelle samfunnsdebatten for AUF å ta opp må vel være hvorfor norsk ungdom lar seg fenge av "Norge for nordmenn" og liknende slagord. Hvorfor skjer dette?

BIRKELAND: Ungdom er den gruppa som lar seg engasjere *sterkest*, uansett hva de lar seg oppsluke av. De aller sterkeste antirasistene er jo også å finne blant de unge. Akkurat som vi finner de mest bilfrelste, og de mest ekstreme miljøaksjonistene blant ungdommen. Vi ser det jo også ved valg. Ungdommen stemmer på ytre høyre, eller ytre venstre. Jeg ville vært mye mer bekymret om det var likegyldighet, apati, som preget ungdomsgruppene.

NATT & DAG: Så når vi sitter hjemme i stu-

Det er rart, vanskelig å forstå seg på, at vi som er så stolte over alt som er norsk, vår flotte natur, våre tradisjoner, kultur, idrett, hva det nå er, hvorfor *gleder* vi oss ikke til å få større sjanser enn noengang til å spre alt dette over Europa, hvorfor tar vi det for gitt at som EF-medlem vil alt dette bli utslettet? Hvorfor har vi så dårlig sjøtillit, sammenlignet med f.eks. svenskene? For svensker er ikke EF-medlemskap noe farlig, tvert om, det betyr *muligheter!*

NATT & DAG: Alvorlig talt, tror du Norge noensinne blir EF-medlem?

BIRKELAND: Ja.

NATT & DAG: Når da? Når industrien vår kanskje - er utkonkurrert og alt er fem ganger dyrere enn i andre land?

BIRKELAND: Ja, det er fare for det. Men ungdomsgenerasjonen ser til Europa. Jeg tror vi blir medlem for år 2000.

NATT & DAG: Men "Nei til EF" står jo sterkt-til og med blant durkdrevne interrailere?

BIRKELAND: Det bunner i denne skremmelsespropagandaen om at landbruket vil bli utslettet, spanjolene vil fiske all fisken vår, tyskerne vil komme å kjøpe alle hytene våre, og alt det der. Men etterhvert vil folk oppdage at når vi snufser her i Norge, så er det fordi sentralbanksjefen i Tyskland er forkjølet. AP har i 100 år sagt at vi kan løse

"Nja, ja, joda, jeg er vel utålmodig. Men det var verre før. Jeg har etterhvert skjont at ikke alle kan holde mitt tempo."

ene våre og ser nynazi-opptøyer på TV, behøver vi ikke frykte at vi er i ferd med å dras inn i et nytt holocaust i Europa?

BIRKELAND: De erfaringene vi i Norge har med rasisme og Fremskr... Hm.

Altså, eneste helt sikre motgiften som finnes mot det, er en sterkere Europeisk enhet, kombinert med utvikling av det europeiske velferdssamfunnet.

NATT & DAG: Så du vil dope nynaziene med flere videospillere og billigere øl?

BIRKELAND: Nei! Hvor i all verden fikk du det fra? Det jeg sier er at disse holdningene gror gjødet av mangel på folkelig deltagelse i demokratiet, avmakt og arbeidsledighet!

NATT & DAG: Disse unnskyldende sosialpsykologiske og sosialøkonomiske forstørrelsesglassene politikere ser på nynazister og høyre-ekstremister med... Hvordan orker dere stå og holde på hatten isteden for å avfeie dem som de snørhvalper de er?

BIRKELAND: Nei, jeg vet ikke jeg... De virker helt forvirret på meg.

De driver jo bare med den gamle, ynkeligeste av alle ynkelige måter å hevde seg på, å hakke nedover. Likevel, jeg ser ikke bort fra at jeg i en diskusjon ville kunne finne på å kalle dem korte, feite og møkkete nei! Men å stille i noen debatt, eller demonstrasjon, med en knust ølflaske eller noe sånt, hvis det er slik handlekraft du etterlyser hos norske politikere... nei, aldri! Det ville være å la dem trekke meg ned på sitt nivå!

Med EF for evig fred

I sommer - lenge før AP hadde gitt klarsignal for slik slipping - slapp Turid Birkeland sitt EF-ja i VG. Det ble det masse bråk av. Sommerslappe aviser fikk hett politisk stoff å skrive om. En helårsslipp Olav Gran-Olsson dro til Utøya, AUFs sommerleir, for å intervju henne, og flåtet linkbussen over for annemanns regning. Ellerhvordandentnåvar. I alle fall ble det masse bråk. I likhet med hva det er nede i dette Europa som fru Birkeland vil sammenblande landet vårt med.

NATT & DAG: Selv om du var tidlig ute med din ja-erklæring, hadde du jo tenkt en stund. Hva avgjorde EF-spørsmålet for deg?

BIRKELAND: Europa har nå en historisk sjans til å bli et *alleuropeisk fellesskap*. Vi vil for første gang kunne sikre et Europa i fred. Den muligheten vi nå har til å samle Europa til ett *alleuropeisk velferdssamfunn* må vi benytte oss av. Dette må Norge være med på!

NATT & DAG: Blir du deppa og lei deg over at folk i Norge ikke skjønner dette som, i følge deg, er til deres eget beste?

BIRKELAND: Ja!!! Ja, det blir jeg. Mest over vår manglende sjøtillit.

alle norske problemer, og det her hjemme på kammerset. Nå går ikke det lenger. Når Gro nå forklarer at hun ikke kan løse problemene med arbeidsledigheten alene, er det noe helt nytt. Det er fordi våre nasjonale problemer har internasjonale årsaker. Og da må det internasjonalt samarbeid til for å løse dem.

NATT & DAG: Hva skjer med det politiske liv i Norge om vi får en ny folkeavstemning om EF med *nei* som utfall?

BIRKELAND: Åh. Det tør jeg nesten ikke tenke på. Det vil endre alt. Totalt! De største partiene vil forvinne. Ikke at jeg er mot en ny folkeavstemning. Det er naturlig å holde en ny, ettersom vi hadde en forrige gang. Men jeg synes at folkeavstemninger som sådanne er en uting. Politikere, som f.eks. i Fremskrittspartiet, som går inn for folkeavstemninger om det ene og det andre, vegrer seg mot det ansvaret de er blitt valgt for å ta.

NATT & DAG: Politikerne slår hverandre i hodet med motstridende argumenter. Sier den ene at vi må gå inn i EF for å få solgt fisken vår, sier den andre at går vi inn, fisker EF opp all fisken vår. Sier den ene at vi må gå inn for å sikre freden i Europa, sier den andre at å gå inn er å la seg økonomisk okkupere av Tyskland. Slik er det i hver sak som har med EF å gjøre. Hvordan skal velgerne finne ut hva som er sant?

BIRKELAND: Jeg tror ikke folk kan finne ut hva som er sant. Debatten er en stor sammensausning av mange forskjellige ting. EF og EØS for eksempel. Det hele har utviklet seg til et snodig spill: "Finn fem argumenter mot/for EF". Men alt nedfelles til det enkle spørsmålet: Hvor oppnår vi sterkest innflytelse - innenfor eller utenfor?

NATT & DAG: Nå har folk som deg marsjert omkring i 100 år og sunget "Internasjonalt fellesskap". Hvorfor er det ikke en selvfølge for norske sosialister å være internasjonister?

BIRKELAND: Det har jeg også lurt på. Det er helt paradisk. Her står vi 2 sekunder fra å endelig klare å skape et alleuropeisk sikkerhetssystem. Men da løper vi vår vei med halen mellom beina.

Fordi vi har hørt at det er noen stygge høyremenn nedimellom der.

NATT & DAG: Norske sosialister er egentlig bare litt rødskimlede utenpå sin egoisme, provinsialisme og nasjonalisme?

BIRKELAND: Det er nok noe i det... Det gjelder nok for noen.

AUFs boblebadekar

NATT & DAG: "Utålmodig" er den merkelappen som oftest klistres på deg. Hva er du mest utålmodig med?

BIRKELAND: Nja... ja, joda, jeg er vel utål-

modig. Men det var verre før. Jeg har etter hvert skjont at jeg ikke kan kreve at alle skal holde mitt tempo. Jeg har nok fått litt rundere hjørner ettersom årene har gått.

NATT & DAG: Boligpolitikken, er ikke det et område en ungdomsleder burde ta ut litt utålmodighet på? Når en 40 - 50 m²'s leilighet ligger på omkring en halv million her i byen, hvordan skal da egentlig en ungdom komme seg ut av foreldrehjemmet og inn i eget krypinn?

De månedlige utgiftene til en slik liten leilighet overstiger jo det som er mulig å betale med en enkelt begynnerlønn?

BIRKELAND: De får ha det så godt! Ha ha ha!

Ungdomslederen ler så hun ikke får sagt at det var en spøk. Men hun vifter fortvilet med hånden for å børste utslippet bort.

NATT & DAG: Så svaret er at folk må gifte seg eller skaffe seg samboere som de kan dele utgiftene med, for i det hele tatt å få seg tak over hodet, slik som du og din mann har gjort?

BIRKELAND: Hihi!

NATT & DAG: Hva med alle de stygge, dumme og illeluktende blant oss da, som ikke greier skaffe seg kjæresten, skal de måtte sove på benkene i parkene da?

BIRKELAND: Oh... Nei! Jeg toyser altså. Svaret er at vi må få liv i utleiemarkedet igjen. Det står fler enn 1000 tomme, kommunale leiligheter i Oslo. Først og fremst må disse frigjøres til utleie. For det andre må kommunen selge billige tomter til bygging av boliger for ungdom som skal etablere seg. For det tredje må Husbanken gi billige lån til unge som skal skaffe seg sitt første bosted, også til dem som kjøper brukleiligheter. Jo mindre leilighet, jo lavere rente.

NATT & DAG: Og så var det dette med hvor pengene skal komme fra til å betale for disse gode idéene dine da...

BIRKELAND: Den håpløse boligsituasjonen for unge er jo et økonomisk uttrykk for generasjonskonflikten. Foreldrene våre etablerte seg i oppgangstider for landet, til lave kostnader. Det er rett og rimelig at alle som nå sitter godt i det er med og betaler mer eiendomsskatt, for å bekoste nødvendige ordninger som dette.

NATT & DAG: Da Stortinget vedtok at tilbakebetaling av studielån skal være avhengig av inntekt, var du saksordfører. Dette var jo en konkret sak til gagn for unge, som du fikk gjennomført da du satt på Tinget. Er du ikke litt stolt av det da, selv om du sier at du ikke trivdes med arbeidet der?

BIRKELAND: Jo...

NATT & DAG: Hvorfor har folk fremdeles problemer med å betale tilbake studielånene sine, nå som dette systemet er satt i funksjon?

BIRKELAND: Det er enkelt. Renta er fremdeles for høy.

NATT & DAG: Som stortingsrepresentant markerte du deg også som en av de få som brøt ut og var mot byggingen av den famøse stortingsgarasjen. Er du kanskje mer stolt av det enn av innsatsen for ny studiefinansierungsordning?

BIRKELAND: Nei, hør nå. Jeg er jo ikke stolt av den martyrollen man pådrar seg ved å bryte ut slik jeg gjorde da. For det å bryte med partiet betyr jo at jeg har mislykkes i å overbevise de andre om at mitt syn er riktig, ikke sant? Dessuten er jo det å opponere omtrent den eneste måten en ung stortingsrepresentant kan komme i avisa på ved du...

NATT & DAG: Hva er du mest stolt av da, så langt i din politikerkarriere?

BIRKELAND: Jo, det er at jeg har vært med å sette i gang en ny organisasjonsutvikling i AUF. Røsket noe kraftig opp i den gamle, stivnede kulturen vår.

NATT & DAG: Å? Betyr det at dere har deres små boblebadekar i AUF også?

BIRKELAND: Nei, men vi er jo en del av denne helheten. Ønsker vi å forandre den gammeldags møtekulturen, maktspillet og korridorpolitikken i AP, må vi begynne med oss selv. Og det har vært en smertefull omstilling for oss. Masse bråk. Mye motstand. Alt har vært ved det samme i 90 år, vet du. Men jo mer protester, jo nødvendiggere blir jeg overbevist om at denne prosessen er.

Gjøkingen i dynastiredet

Familienavn som f.eks. Harlem, Gerhardsen eller Stoltenberg er gode å ha med seg for den som ønsker å gjøre karriere i AP. Slektsforbindelsene er mange og tette blant de ledende personlighetene i partiet. "AP-dynastiet" er et innarbeidet begrep i politiske kretser. Turid Birkeland må riktignok stå til rette for en far i "Jern og Metall", men kan

knappt beskyldes for å komme fra noe "AP-dynasti".

NATT & DAG: Hva synes du om at AP er et slikt familieforetagede?

BIRKELAND: Det er overdrevet. Det kan da ikke være forbudt for barn av politikere å drive med politiikk heller. Det er jo heller ikke uvanlig i andre "yrker" at ungene følger i foreldrenes fotspor.

Jeg tror forresten heller ikke det er navnet som baner vei for dem oppover i partiet. Det er mer det at barn som er oppdratt med politiikk rundt kjøkkenbordet, lærer seg den riktige tankegangen, det riktige språket, veldig tidlig. For dem er det lett å hevde seg i det

dette skal vi klare! Det offentlige må gå inn i samarbeid med frivillige organisasjoner. Det er ikke snakk om de store pengene heller. Får vi til et skikkelig fungerende barnevern, så vil jo det spare byen for utgifter.

NATT & DAG: Og den økende ungdomskriminaliteten i Oslo da, har du noen effektiv oppskrift på hvordan den skal overvinnes?

BIRKELAND: Nøkkelen er forebyggende tiltak, i forhold til skole, fritid og arbeid. Men reaksjonene er også viktige. Jeg har tro på mer synlig politi i gatene. Og at det må reageres overfor første-gangsforbrytere. Derimot har jeg ingen tro på fengsel. Sånn som det fungerer i dag, er det jo helt villt! Et feng-

"Nei, dagens politikere er ikke særlig filosofiske. De er rasjonelle, pragmatiske typer. Og det er uheldig for demokratiet."

politiske miljø. Er de oppvokst med politiikk i huset, får de også tidlig en stor og "riktig" bekjentskapskrets.

NATT & DAG: Du har sagt at det er i AUF dere bestemmer den politikken fremtidens norske regjeringer kommer til å føre. Mens du kort og greit har avfeid f.eks. SV som "tulle". Synes du verden er et enkelt og morsomt sted?

BIRKELAND: Nei... SV overforenkler. Deres forhold til de økonomiske realitetene bak alle forslag de kommer med, er virkelig tøvete.

Men SV skal ha honnør for å snakke verdier, og trekke visjoner inn i politikken. Stortinget må bare ikke bli en protestklubb!

De yngste unge

NATT & DAG: De svakeste av alle unge, fru ungdomsleder, gatebarna, hvordan skal Oslo løse dette problemet?

BIRKELAND: Dette problemet burde for lengst vært løst! Det dreier seg jo bare om noen ganske få unge, noen hundre. Jeg kan ikke skjønne annet enn at det er viljen det står på. Det er bare å bestemme seg for at

selsopphold er jo mer en garanti for fortsatt kriminell løpebane, enn en stopper.

NATT & DAG: Hvordan skal samfunnet reagere da?

BIRKELAND: Ved f.eks. å dømme forbrytere til å arbeide for og betale den skaden de har forvoldt. Ved å tilby weekend-soning, slik at den domte ikke mister kontakten med arbeid og sosialt miljø. Da står han jo mye svakere enn noengang når han kommer ut av fengslet, og vil lettere havne ut i kriminalitet igjen. Og ved å tilby studier og yrkesopplæring under soning.

Turids innerste tanker

Over kafébordet er det lett å skjønne at Turid har vunnet den populariteten hun nyter. For hun har et vinnende vesen. Mistanker om at to sånne store, glade øyne som kikker spent rett på meg, uansett i hvilke vinkler hun ellers vrir kroppen sin på stolen, skulle kamuflere en manipulerende politikerhjerne og en taktisk tunge, er det umulig å bli rammet av.

Hun ler høyt og begeistret så asken drysser henne i fanget, når jeg greier å spørre om

noe hun synes er morsomt. Spør jeg om noe vanskelig, noe uhyggelig, går lyset under den blonde luggen ut på et sekund, hun lener seg litt frem, samler tankene i en spiss rynke i pannen, og ser et øyeblikk alvorlig og taus på meg for hun svarer, langsomt.

NATT & DAG: Jeg så i et gammelt Dagbla'-intervju at på spørsmål om hva slags menn som sjarmere deg, svarte også du at... Altså, dette forstår jeg simpelthen ikke. Hvordan kan det ha seg at unge, idealistiske, radikale kvinner som deg, når de får det spørsmålet, alltid kommer trekkende med den voldsromantikeren og fyllebotta Richard Gere?

BIRKELAND: Hihi! Nei, ja, det er jo sant! Jammen, det ville jo være nitrist å svare Erik Solheim? Eller Kjell Magne Bondevik! Helt forferdelig!

NATT & DAG: Hadde du greid en hel måned uten å få være alene et eneste sekund?

BIRKELAND: Nei!

NATT & DAG: Hvem ville du helst ikke vært?

BIRKELAND: Stortingspresidenten.

NATT & DAG: Dine favorittdyr, 1 til 5?

BIRKELAND: 1: Hund. 2: Hest, men jeg er redd hester altså. 3: ...Ekorn, ja de er søte! Og kanin og rådyr.

NATT & DAG: Kvalmeste dyr du kan tenke deg?

BIRKELAND: Fugler! Jeg er redd for fugler. Og nummer 2... Fisk. Jeg er redd for fisk også. Og kuer. De er jeg også redd, hahaha! Åsså hamstere. De er jeg ikke redd for.

NATT & DAG: Beste boka du har lest?

BIRKELAND: Fjodor Dostojevskij: Ras-kolnikov!

NATT & DAG: Og den dummeste?

BIRKELAND: Knut Faldbakken: Bryllupsreisen.

NATT & DAG: Fineste plata di?

BIRKELAND: Santana: Europe.

NATT & DAG: Og den styggeste du noen-gang har hørt?

BIRKELAND: Sputnik. Alle sammen. Går ikke an å høre forskjell på dem.

NATT & DAG: Hva er det verste med Oslo?

BIRKELAND: Alle de stygge bygningene fra 60- og 70-åra.

NATT & DAG: Og det fineste med denne byen?

BIRKELAND: Alle de nye kaféene.

NATT & DAG: Hva er det verste du vet?

BIRKELAND: Åh, det er masse. Møter, køer, maktkamp, uærlighet, telefontrudelutter.

NATT & DAG: Hæ?

BIRKELAND: Ja, du vet, du ringer til noen, og blir satt på venting, og så er det en datamaskin som spiller "Pippi Langstrømpe" inni øret ditt om igjen og om igjen til du holder på å bli gæern!

NATT & DAG: Hva er det knalleste du vet?

BIRKELAND: Ferie og reiser! Teater. Sove lenge om morran...

NATT & DAG: Sigurd, mannen din, fortjener ikke han en plass på den lista der da?

BIRKELAND: Jo... åkei, sett ham på tredje plass da, etter teater.

Tidlig pensjonering

Ungdomsfylkingslederen ville bli advokat da hun var liten. Nå har hun vært 11 år i politikken, og er lei av den. Hun sitter tilbake med avbrutte universitetsstudier både i jus og statsvitenskap, linguaphone-kurs i spansk og fanget fullt av åpen framtid.

NATT & DAG: Sånne folk som ikke fixer noe orntli', folk som bare har det i kjeften, det er sånne folk som blir politikere, hva?

BIRKELAND: I likhet med journalister i så fall...

NATT & DAG: Er du litt av en drømmer du?

BIRKELAND: Nja... Jo, jeg er vel det.

NATT & DAG: Hvordan ser dine egne framtidssdrømmer ut?

BIRKELAND: Min periode som AUF-leder går ut i oktober neste år. Da trekker jeg meg fra politisk virksomhet.

NATT & DAG: Fullstendig?

BIRKELAND: Ja, sannsynligvis. Min politiske framtid er for meg et åpent spørsmål.

NATT & DAG: Lengter du etter å slippe fra politikken?

BIRKELAND: Nei, det gjør jeg ikke. Men det føles helt ålreit at det snart er slutt.

NATT & DAG: Hva skal du gjøre?

BIRKELAND: Vet ikke.

NATT & DAG: Gjøre ferdig studiene dine?

BIRKELAND: Nei! Akkurat nå føles det bare fint at alt er så åpent. Det gir meg en god frihetsfølelse. Jeg tror jeg kunne tenke meg tidlig pensjonering! Ha ha! Hm. Nei, jeg vil gjerne arbeide med noe som har med kultur å gjøre, engang i framtida... ■

BEST UTVALG

ALLE MODELLER

ALLE STØRRELSER

ALLE LENGDER

ORIGINAL

Levi's

STORE

ØVRE SLOTTSGT. 18
&
AKER BRYGGE

WE'VE GOT IT. ALL.

Vi premierer deg med en Levi's Store
T-shirt, når du kjøper jeans og
har med denne kupong
Gjelder t.o.m.
30/11 -91.

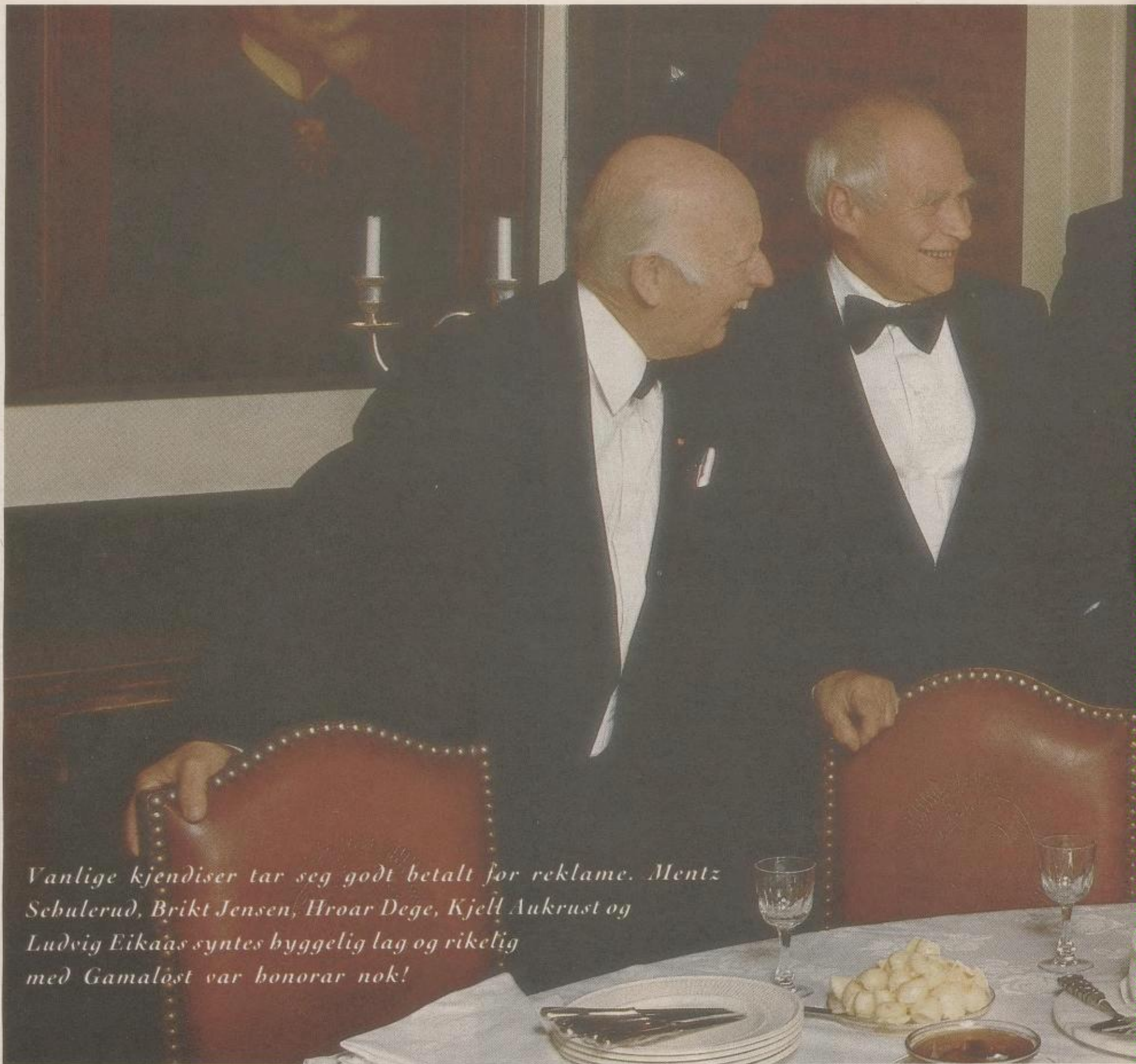
DUNJAKKER

798,-

Damestr. Rød og sort
Herrestr. Rød og gul

H&M

HENNES & MAURITZ

Vanlige kjendiser tar seg godt betalt for reklame. Mentz Schulerud, Brikt Jensen, Hroar Dege, Kjell Aukrust og Ludvig Eikaas syntes hyggelig lag og rikelig med Gamaløst var honorar nok!

Det finnes
 oster det
 spises mer av.
 Men ingen som
 elskes høyere.

Hva er sjötunge mot rakfisk, salami mot sennep, lår og kalkun mot pinnekjøtt?

Sjanseløst.

Det beste av heilnorsk mat slår kontinentale snobberier sønder og sammen. Og aldri mer overlegent enn på ostefate.

Der skal Gamalosten ruve i utilnærmede majestet – skarp og smakfull. Slik at tilhengerne kan skjære gode stykker, og nyte dem etter egen oppskrift.

Få oster har så mange variasjonsmuligheter og ingen så mange lidenskapelige elskere som Gamalosten. Noen "tar den bar", på grovt brød. Andre lar den smelte i munnen sammen med en klatt mørk sirup.

Atter andre bruker den i rypesausen eller som "dupper" til lutefisk. En av landets fremste kjøkkensjefer sverger til Gamaløst og fiskepudding, og mener retten i all sin

JBR-Reklamebyrå

enkelhet fortjener stjerne­dryss i Michelin-gu­iden. Lenger ute på bygdene dynkes osten i konjakk eller det som verre er, men det skal vi ikke si noe om.

Og på Vestlandet vet karfolket at Gamalosten er skapt for elskov og ungdom. Slik kraft har den hatt helt siden bu­deiene i gamledager la osten til modning i sen­gebalmen og lot den samle saft og se­vje der.

I dag modnes osten på Vik Meieri i Sogn og det kan vel på mange måter oppleves som et fremskritt. Sikkert er det ihvertfall at meierifolket der kjenner Gamalosten til bunns, og det trengs. Å lage god Gamalost regnes blant det vanskeligste en ostemester kan gjøre.

Gamalostelskerne har vist sin respekt og anerkjennelse for meieristene ved å samles i Norsk Gamalostlag. Fire-fem tusen nordmenn har orden i medlemskapet og Gamalost i kjøleskapet.

Sender du inn kupongen kan du også gi din støtte til den gode sak. Og nøl ikke med å klippe selv om du måtte høre med blant veteranene i samfunnet. Gamalostens venner sier det nemlig slik:

"Alder har egentlig ingenting å si - med mindre man tilfeldigvis er en ost".

NORSKE MEIERIER

"Jeg viser herved min kjærlighet til Gamalosten og melder meg inn i Norsk Gamalostlag. Når jeg mottar medlemsbeviset vil det få en godt synlig plass i mitt hjem."

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./-sted: _____

Gamalost

KUPONGEN SENDES TIL NORSKE MEIERIER, PRØVEJØKKENET, P.B. 9175, 0134 OSLO 1.

IBSEN-GUIDEN 1991

HVA GÅR I OSLO HELE HØSTEN - HVA DU MÅ SE - HVA DU SKAL UNNGÅ!

h ØSTENS VAKRESTE eventyr er over - Ibsen-festivalen i september.

Den var så utsolgt at det nesten ikke var ståplasser, og gikk så bra økonomisk at tilmed Fremskrittspartiets kultursjef Simonsen mener at kanskje National ikke bør bli strippeklubb likevel, men kan få lov til å fortsette å være teater.

Fikk du ikke sett noe? Neste år må du kjøpe billetten i juni! Men ikke gråt for det. For tre teatre fra Oslo fortsetter med Ibsen i hele høst. Riksteatret må du riktignok utenbys for å se: Det reiser landet rundt med Lille Eyolf. (Den er bra!) De to andre er National, som spiller Villanden, John Gabriel Borkman og Hærmennene på Helgeland, og Central med Når Vi Døde Våkner.

Her kommer vårt råd om hva du skal gå på og hva du skal sky som pesten. Klipp ut! Bli bare innrykket denne ene gangen! Og ring så snart du har bestemt deg. For noen forestillinger kan være utsolgt lenge før!

Hauger med lik

Hærmennene på Helgeland er den forestillinga du ikke må misse i høst!

Fram for alt fordi den er så bra. Den har alt: Voldsomme intriger, sverdhogg tvers over ansiktet, ulykkelig kjærlighet, dauing-er som går igjen, brannstiftning og barne-mord! Og alt dette godt spilt, på kloss hold, av en gjeng skuespillere der alle er brukbare, men fram for alt Frøydis Armand gjør en kjemperolle som vill og gæren viking-kvinne.

Du må asså passe på fordi dette er en sjeldenhet. Det er 22 år siden stykket sist ble spilt i Oslo. Tar du ikke toget nå, kan det bli like lenge til neste gang.

Hærmennene er nemlig regna som et vanskelig stykke. Henrik skreiv det da han var litt over 30 og noen vil ha det glemt som en ungdomssynd. Det er berykta for å være noe nasjonalromantisk møl, så støvete at du må nyse bare du blar i det.

Ryktet juger. For Hærmennene er ei bra konstruert, spennende historie med masser av sverdkamp og lik. Louis Masterson og Margit Sandemo har aldri gjort det bedre. Men et problem er at språket i replikkene er tunge og gammaldagse. Og spilt med alt for mye intellektuelt gravalvor, må det bli forferdelig dumt.

Jeg har alltid ment at Hærmennene må spilles som en Western. Som For en neve dollars-filmene til Sergio Leone, eller samurai-filmene til Kurosawa: Spennende, blodig, action!

I år gjør National akkurat det.

På baksida av det store bygget, i den lille malersalen, langt fra hovedscenens gull og glitter. Vi kommer inn døra og møter ei steinete strand, som et knyttneveslag. Der begynner vikingene å slåss. Med en gang! Og når vi går, er halvparten av skuespillera lik, pluss hauger på hauger med andre.

Dette er tegneserie på sitt beste. Jeg tok med en 19-årig redskin (boots og barbus!) som skryter av at han aldri går i teater, bare leser Conan og ser blodig film. Det gikk rett hjem! Han lo på alle de gærne stedene så flere pent dressa damer så sint på ham.

- Bedre enn Morgan Kane! var dommen etterpå.

Min redskin mente at stykkets helt, vikingkvinnen Hjørdis, var veldig bra. Hun er spilt av en en strålende opplagt, rasende Frøydis Armand. Vi kan stole på Frøydis i kveld: Hvis det for et øyeblikk ligger an til fred og forlik, så finner hun på no faenskap så mannfolka begynner å drepe hverandre igjen. Og hvis de ikke vil, så dreper hun dem sjøl. Dette er kvelden da

Frøydis dreper alle! Skikkelig tøff dame, sa min hjelpekritiker fornøyd.

En annen favoritt vi hadde var den unge vikingen Toralf (Henrik Mestad), han er fin og valpete som den gamle vikingens sønn som absolutt skal tøffe seg. Bare så synd at han blir drept tidlig i stykket. Nils Ole Oftebro som Kåre Bonde blei bare mer og mer skummel og svart jo flere gårder han fikk brent. Og Erik Hivju sto som ei påla som den steintøffe vikingen Sigurd.

Jeg syns at hele ensemblet står nydelig til hverandre, og det skjer faen ta meg mirakler. Stykket inneholder f.eks. et riktig elendig dikt, Ibsen på sitt dårligste, noen tunge, kunstige linjer som vikingen Ørnulf (Joacim Calmeyer) skal si over gravhaugen til alle sine drepte sønner. Så kommer Joacim Calmeyer og sier det her, og det blir flott! Denne forestillinga er noen steder bedre enn Ibsens tekst.

Nationals teatersjef Stein Winge har invitert Colin McColl fra New Zealand for å lage Hærmennene. McColl hadde med en utgave av Hedda Gabler til Ibsen-festivalen i 1990 som var en sensasjon. Å finne sånne som han viser hva som er vitsen med festivalen.

Etterpå sto vi utafør og prata, jeg og hjelpekritikeren som liker motorsag-massakren og en annen hjelpekritiker på 17 som har mer sans for godt teater, Shakespeare og sånt. Men vi var alle enige om at det hadde vært en forbanna fin kveld.

Vi hadde bare en kritikk, egentlig. Et sted der Frøydis skyter en fyr i magan på kloss hold med pil og bue (hjelpekritikeren på 17 lukka øynene, mens han på 19 lo høyt og fornøyd): Akkurat der mangler litt teaterblod. Ikke mye, ikke noe glorete, men kanskje en halv liter som kom sprutende når vikingen trakk ut pila.

Bortsett fra det hadde vi lite å sette fingern på... En gang til: Ikke gå glipp av denne her!

På hovedscenen spiller Nationalteatret Villanden, som teatersjef Winge setter opp sjøl.

Villanden er et av mesterens aller mest fantasifulle, vittige og sørgelige stykker. Emnet er forferdelig sterkt: Et barn blir rivi i stykker av de voksne som kjemper rundt henne uten å se hva de gjør mot henne.

Hovedpersonen(?) er en lat fyr som ligger på soffan og drømmer om alt det store han skal få til mens kjærringa hans jobber og sliter for å holde familien i live. Dessuten har han rigga til jaktterreg på loftet: Stabla inn gamle visna juletrær og fylt på med vilt, sånn at han og den gamle faren hans kan skyte BJØNN der inne - nåja, ikke årtlig bjønn, men kaniner! Og så er det skumle hemmeligheter i bønn - som alltid, hos Ibsen.

Et fantastisk utgangspunkt, altså. Men Villanden inneholder også mye som gjør det vanskelig å spille. Nå, åssen går det på National i år? Ganske bra... men jeg har noen innvendinger.

Skuespillerne er et A-lag: Espen Skjønberg, Sverre Anker Ousdal, Knut Risan, Bjørn Sundquist, Kari Onstad, Kari Simonsen, Jan Hårstad, Lasse Lindtner. Et problem pleier å være den store barnerolla til lille Hedvig - her Anne Ryg. Hun er unaturlig og overdrivi småjentete i starten, men blir bedre mot slutten.

En annen vanske er forholdet mellom han på soffan, Hjalmar Ekdal, og hans venn Gregers Werle. Vi i salen ser godt at Hjalmar er forferdelig dum! Men Gregers, stakkars, han skal tru at Hjalmar er klok og modig. Men det er ikke lett å spille tusseladd og intellektuell supermann samtidig.

I år er Bjørn Sundquist Hjalmar. Og på den ene sida fortjener han gullstjerne i boka for godt spill. Men på den andre sida: Han spiller bare på det komiske, bare på at Hjalmar er en tusseladd. Så mens Gregers (Ousdal) snakker om at Hjalmar er både vakker og flott, ser vi Hjalmar spilt som ei blanding av 91 Stomperud og Ringeren fra Notre Dame. Dermed blir hele figuren Gregers Werle uforståelig. Stakkars Ousdal får altså en umulig jobb, og forholdet mellom han og Sundquist blir nokså surrealistisk.

Jeg syns forestillinga var lang før pause. Da var det også med noen teaterfakter som irriterte meg, som når Gina Ekdal plutselig slår et brett i hue på Hjalmar.

Men slutten var nydelig. Som (nesten) alle store Ibsen-stykker ender Villanden med en stor, flott katastrofe. Og der funker alt bra, kanskje aller mest Jan Hårstad som en beinhard dr. Relling.

Altså ikke en feilfri forestilling, men vel verdt å se. Det største spørsmålet jeg sitter igjen med er hvor fornyelsen er.

Winge går hardt ut i programmet og snakker om den. Ærlig talt syns jeg det nye er mest i mindre viktige detaljer. Når det gjalt revolusjon i teateret, hadde nok f.eks. fjorårets Peer Gynt mer å fare med.

Banksjef i dyp snø

På amfiscenen går Jon Gabriel Borkman. Et stykke som handler om gamle mennesker ute i en kald skog, om vinteren.

Hovedpersonen er noe så rart som en banksjef som har fått 8 års fengsel fordi han brukte opp alle penga i banken! Av dette skjønner vi at alt skjedde for lenge sida, for i dag ville han fått en gylden fallskjerm og ny jobb.

De kalde, gamle menneskene slåss om sønnen sin, for de har fått det for seg at de kan leve videre gjennom han. Men så kommer ei pen, varm dame med røde lepper og stor utringning, og hun har andre planer! Det blir en fabel om kamp mellom det iskalde, pliktoppfyllende nord og det varme, sexy sør.

Borkman er et vakkert drama. Denne oppsetninga syns jeg også er vakker. Instruks-

TEKST TRON ØGRIM

tøren Terje Mærelø har gjort en god jobb med å tilpasse stykket til den lille intimsenen.

Jeg har riktignok innvendinger også. Mest mot Per Sunderland som Borkman. For meg spiller han gammaldags, utvendig, en Borkman som er bare dyp stemme og patos uten innhold.

På den andre sida er det ting jeg elsker her. Fram for alt noe sjeldent: Pensjonist Wenche Foss som Ella Rentheim. Hun er veldig fin og veldig intelligent! Lars Andreas Larssen er god som Vilhelm Foldal. Ellen Horn er ei sexy fru Wilton, hun er heldigvis fra tida lenge før det fantes anorexia og sykkelbukser!

Scenografien til Kari Gravklev vrer scenen på en elegant måte: Vi har sitti inne under hele forestillinga, men på sluttet er vi plutselig ute i en skog, der det snør.

Helheta i denne korte forestillinga syns jeg holder. Og dere som aldri har sett Wenche Foss: Nytt sjansen mens dere kan. Hu er veldig vestkant, men hu er *bra!*

Nei, nei døden på centralteater

På Centralteatret, en scene som hører til Oslo Nye Teater, går *Når Vi Døde Våkner*. Nå skal jeg si noe pent om det:

Central er et veldig spesielt og artig gammaldags teater, det minner litt om en støvete gammel sal et sted på landet der tida har stått stille. Jeg gleder meg alltid når jeg skal dit, bare på grunn av lokalet.

Det var en pen ting å si. En til: Det er fint at Ibsens siste, rare, vakre, tullete stykke blir spilt.

Men noe mere fint kan jeg ikke finne på, dessverre.

På Central spilles Ibsen gravalvorlig, med oppblåst norsk sjel, slapt og kjedelig. Skuespillera gjør det dårlig. Petronella Barker, som smiler bra og beveger seg bra, *leser* replikkene sine som ei flink, men stiv skolejente.

Ingar Helge Gimle skal være den ville og stygge godseieren med varulvnavnet Ulfheim. En føling som går i fjellet for å skyte bjørn og jakte på kvinnfolk og rev og annet bloferskt vilt, heh-heh-heh. Og han kan gjerne true med å binde viltet som ikke vil. Men Gimle er ikke mye varulv. Han minner mer om en grei naturverner fra Oslo Vest, en sånn som tar prøver av sur nedbør og putter døde lemen i plastposer for å få dem undersøkt når han kommer hjem.

Sjøl Ola B. Johannesen, som normalt er svært god, er *Overmåte Teatralsk* denne gangen. For meg blei det knirkete, støvete norsk Ibsen på sitt verste. En tvers gjennom pinlig kveld.

Jeg satt sammen med ei dame som ikke kjente stykket på forhånd. Hun reagerte ulikt meg. Hun sa: Dette er jo en riktig fin tekst. (Sant nok.) Hun sa også: Går det egentlig an å spille dette stykket på en scene?

Det går nok, men det er vanskeligere enn her. Dette er en advarsel: Jeg har ikke hatt det så vondt i teatret på lenge.

Den hvite hesten til David Lynch

En av de jævlige episodene i *Twin Peaks* slutter med at en *hvit hest* plutselig står spøkelsesaktig midt på skjermen og stamper.

Hva har det med Henrik Ibsen å gjøre? Jo: Syns du han er *støvete*? Det syns de ikke i Hollywood. Der har de sleipeste amerikane-
ra studert Ibsen i over 50 år, for å lære å lage bra *spenningsfilm*.

TV-krim for eksempel. Den typiske, halv-gamle, feite amerikaner sitter i sofane foran idiotboksen. På bordet: En påsa popcorn. I venstra en boks budweiser (et kjemisk produkt stakkarane over there trur er øl). Og i høyra har han - ikke pistolen, men enda verre: *Fjernkontrollen*.

Han har 50 kanaler! En neva popcorn, skyll det ned, glugg-glugg-glugg. Faan, no skyting noe sted? Klikk, klikk. Nyheter? Glem det, glugg, glugg. Klikk. En evangelist? Fuck him! Tygg, glugg, glugg. Klikk. Kurvball, oh shit, jeg spyr hvis jeg må se flere lange negre. Glugg, klikk. Detektimen? Okei, vi gir'n one chance - men da skare fa-nemeg skjeno! Glugg, glugg, glugg.

Trobbelet for selskapene er at denna typen har sett *fem tusen* detektimer! Og han bruker ikke mer enn 30 sekunder, MAX, før han bestemmer seg. Har det ikke skjedd noe spennende da, så skifter han kanal (glugg, klikk, glugg, glugg)!

Men det der fikser Ibsen. Det med spenning!

Inn i teateret, teppet går opp, og straks får du vite at *noe er helt garent*. Seinere bare stiger trøkket. Menneskene der oppe seiler rett i katastrofen, det er tydelig. Og tilslutt smeller

det: Folk dør eller blir gale, ramler utfor stup, dreper seg sjøl eller stikker andre med kniv!

I den beinharde amerikanske filmindustrien har det alltid vært guruer som så Ibsen som spenningssekspert nr. 1. Nå lærer de av Henrik for å fange den vanskeligste av alle seere: Den fjernsynsleie amerikanske TV-slaven, som har sett 5000 krim før (tygg, tygg, klikk, glugg).

Ibsen er ikke bare god til å skru opp spenning. Han er også ekstremt flink til å få oss i salen til å bry oss om menneskene på scenen. Bl.a. fordi de sliter med *forferdelige hemmeligheter*. Som oftest gjelder hemmelighetene penger eller sex, og da føler nesten alle i salen at det handler om dem sjøl. Og så er Ibsens personer sinte på foreldra og har dårlig samvittighet for unga sine. Så når de får syfilis og skyter på hverandre med pistol, er det ikke rart at du lille tilskuer begynner å svette. For dette er jo helt normale folk. Sånne som deg og meg! Så pass deg, for kanskje det samme kan skje oss, en dag?

Du skal ikke se Ibsen for å skryte av at du er kultivert! (Du lurer ingen likkavæl.) Du skal ikke se Ibsen fordi han er berømt. (Bjørnson er berømt. Men han er innmari kjedelig også!) Livet er for kort til å kaste bort på sånt tøv. Du skal se'n fordi Ibsen bra spilt er den morsomste, råeste, jævlige, flotteste opplevelsen du kan få på by'n!

Hvor det blei av hesten i *Twin Peaks*? Jo, serien handla om incest, mord og spøkelseser. Men i 1886 skreiv Ibsen stykket om *Rosmersholm*. Det handla også om incest, mord og - en hvit spøkelseshest, som varsler om at noen skal dø.

Tar du poenget? David L. legger inn en liten hilsen til Henrik I. For som spenningssekspert har Lynch sjølsagt *studert* Ibsen.

Så hvis du syns skuespill er gorr? Heller vil sitte hjemme og se curling på fjernsyn - eller tilmed *golf*? Gå ut en kveld i høst likevel! For tre teatre fra Oslo spiller tilsammen fem stykker av Henrik. Og minst ei forestilling er *velldig* bra.

Anmeldere med og uten sjel

Filmanmeldelser er greie å lese. Hvis det f.eks. står at en film er om gangsteroppgjør i Chicago på 30-tallet med masse skyting og blo, så vær sikker på at det stemmer.

Kjøp billett og du får se: Chicago. Skyting. Blo. Teater derimot!

En skriver Eva A. spiller *Den Unge Piken* med en lavmælt, øm følsomhet, og Rickard B er kraftfull og full av innlevelse i rollen som den brutale og kyniske, men hudløse Faren.

Men den andre forteller at det er pinlig å oppleve Eva B som står og mumler stiv som en stakk, helt uten den musikalitet og det vevre, ungpikelige som rollen krever. Mens Rickard B er en overvektig okse som brøler av skrekk for slakteren, mens han løper pensende rundt i kulisser som minner om slakterriavfall.

Teateranmeldere har sitt eget språk (akkurat som prester og datafolk). Chicago, skyting og blo er greie, konkrete ord, lette å forstå. Mens derimot musikalitet, vever inderlighet, dybde og innlevelse hører med blant sånne mer allmenne begreper som kan bety litt av hvert, akkurat som rock'n roll, siste mote, evig kjærlighet, konkurransevnen, takk skal du ha, god jul og hurra!

Men språket er ikke det verste. For (som regel) kan du merke om anmelderen *likte* det eller ikke, sjøl om du ikke forstår orda.

Men hva når de er *uenige*? *Møkk!* sier A. *Hurra!* svarer B!

Det viktigste da er å vite at anmeldere kan deles opp i to store grupper: De *med* og de *uten* sjel.

De *med sjel* har bestemt at Kafka er vårt århundres største forfatter. Da jeg var ung hadde de langt, glatt hår og gikk på viseklubber der de satt stille og hørte musikk og så dmed Little Richard og Pretty Things og Who på så full guffe at nabon ringte etter purken, og alle sloss og dansa og kyssa.

Jeg er en anmelder *uten sjel*. Heller Dashiell Hammet enn Kafka! Jeg liker Bluesbrothers og Dracula. Derfor syns jeg *Hærmennene På Helgeland* er TOPP, mens *Når Vi Døde Våkner* er *bånn i botta*.

Noen mener *nøyaktig omvendt*: *Hærmennene* er *motbydelig* og *dumt*, mens *Når Vi Døde...* er *nydelig*. Det, kjære venner, er gutta og jentene som *har sjel*.

Jeg sier ikke at jeg har rett og de tar feil. Nei, det avhenger av deg sjøl. For hvis *du* er et fintfølende, intellektuelt menneske med sjel, skal du høre på dem. Men hvis du er en sjellos rølper som liker bråk og morro, så bli med meg!

Tone Danielsen og Frøydis Armand i *Hærmennene på Helgeland*. En spennende historie med masser av sverdkamp, lik og intriger, spilles i år som en Western. (Foto: Siggen Stinessen)

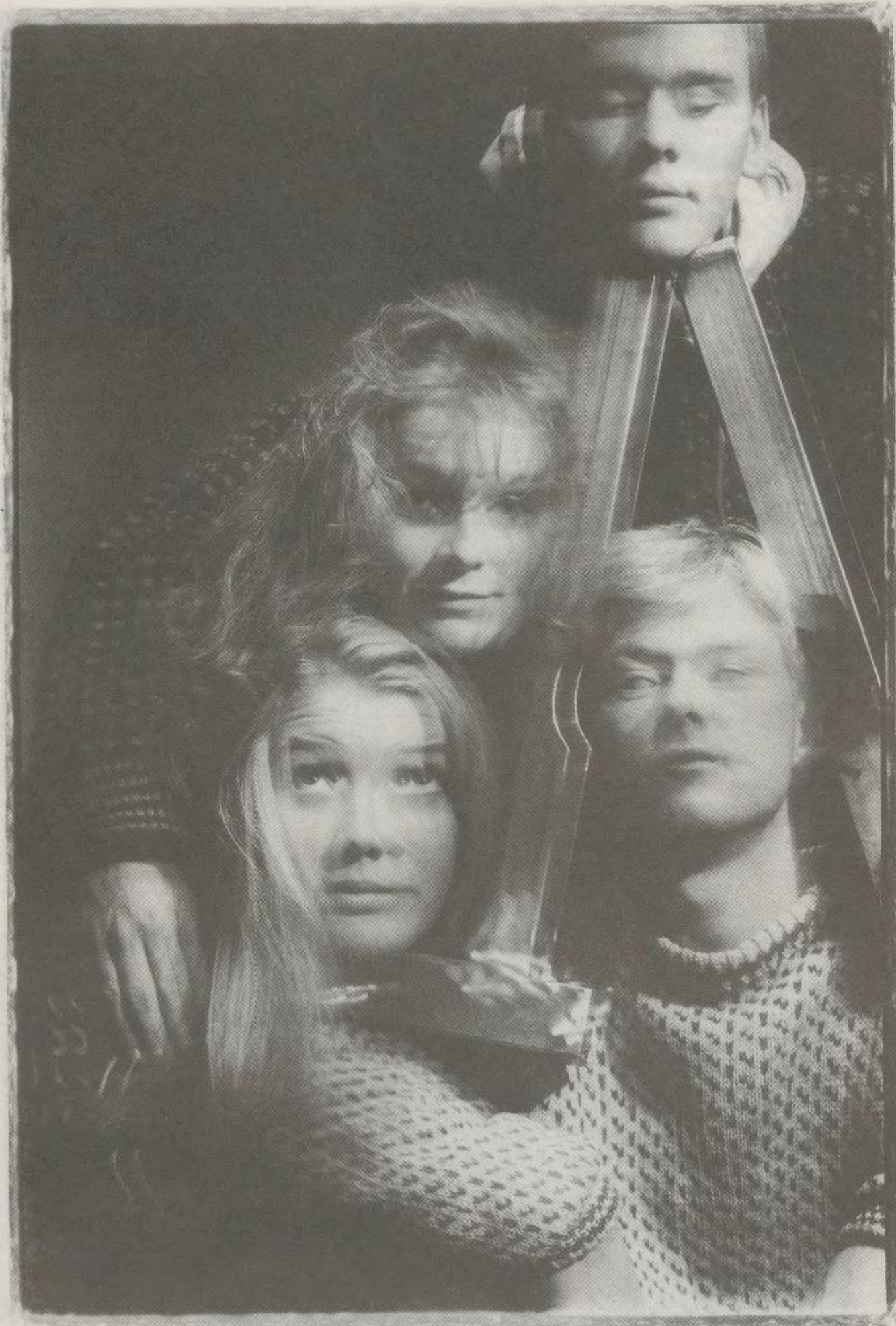
Bjørn Sundquist, Kari Onstad og Anne Ryg i *Vildanden*. Den berømte fuglen er treig i starten og letter først etter pausen.

Ingrid Vardun, Sven Nordin, Ellen Horn og Wenche Foss (med ryggen til) i *Jon Gabriel Borkman på amfiscenen*. Nyt anledningen og opplev scener fra en tid der banksjefer havna i fengsel for å rote bort penger.

Ulrich Kuhlmann som Rektor Kroll i *Rosmersholm*. Er det noe Ibsen kunne så var det spenning!

"NRK lager innmari mye kjedelig tull. Det er trist, det er treigt og lite nyttenkende."

hverandre, at det skal være mellomstikk, skal være en rød tråd og sånn. Vi kan pøse på med alt mulig i et program uten å forklare hvorfor vi går over på noe nytt.

PER: På fredagene har vi gjerne et tema i form av en rød tråd, som kan sprike i flere retninger, men allikevel har en slags sammenheng.

TONJE: Hva var det du sa nå?
(Alment latterkikk)

PER: OK, en rød tråd som er spunnet opp, da. Jeg klarer ikke tenke helt klart i dag. Jeg blir riktig filosofisk når jeg...

NATT & DAG: Er kvalm?

PER: (Latter) Jaaa. Dette er faktisk det første jeg har spist i dag.

TONJE: Staaaakkar!

NATT & DAG: Hva syntes dere om NRK før dere begynte å jobbe der?

TONJE: Nei, jeg synes at NRK... (latter)

PER: Jeg synes iallefall ikke at Kringkastingrådet fungerer. Det er uheldig at det er politisk utnevnt, det burde være mer kunstnerisk.

TONJE: Altså; NRK lager innmari mye kjedelig tull. Det er trist, det er treigt og lite nyttenkende.

PER: Alt skal være så riktig. NRK skal ikke sparke i noen retning...

TONJE: De må få revva i gir og begynne å lage noe mer nytt, for det holder ikke det derre der.

NATT & DAG: Begynne å lage hva da?

TONJE: Dokumentar. Norsk dokumentar synes jeg de burde lage. Det er en oppgave de burde ta alvorlig, istedet for å lage sånne treige studieproduksjoner.

PER: Ja, helt enig.

TONJE: Ta kameraet på skulderen og gå ut i verden. Og se hva som skjer.

Mediebevistheten til folk er helt annerledes nå, ikke sant. Folk er jo så proffe når det gjelder å forstå fjernsyn. De har så mange andre tilbud, at NRK må gjøre ting for å holde følge med andre kanaler.

NATT & DAG: Så oppfatningen har ikke snudd seg?

PER: Det er jo en så flott institusjon! Neida, he-he, jeg bare tuller.

TONJE: Samtidig hadde jeg ikke trodd at NRK kunne gjøre noe som "U" for et halvt år siden. Det er i ungdomsredaksjonen og barneredaksjonen, med "Smørøyet", det skjer nå i NRK. De eneste avdelingene jeg mener er villige til å leke med form og innhold og finne ut hva TV kan være for noe.

NATT & DAG: Hvilke reaksjoner har dere fått fra seerne? Synes alle dere er søte, kjekke, greie, snille og flinke?

PER: Ja.

TONJE: Vi er anmeldt til Kringkastingrådet av kristenfolket på grunn av sexinnslagene våre.

PER: Men jeg snakka med en prest i går, en ganske anerkjent en, som syntes programmene var flotte og at de var "litt hårsåre der nede".

NATT & DAG: Og ellers har dere full kontroll?

TONJE: Med livet?

PER: Jeg synes ikke vi skal ha hundre prosent full kontroll. Det er mer spennende å starte nytt, med blanke ark...

TONJE: Hva er det vi snakker om nå?

PER: Full kontroll. Det at vi kan plukke opp nye ting når de kommer. Være aktuelle og snakke med folk som er virkelig sære. Sandra 17 år og filmskaper eller Masters Ov Møh. Det er det som avviker fra normen som er spennende.

U

Plutselig en torsdag i september, skjedde det noe helt nytt på gode, gamle NRK. Jeg glemte selvfølgelig å spørre Tonje Steinsland (22) og Per Anton Ditlef Jynge (20) hva "U" egentlig betyr, men so fucking what. Poenget er at det skjedde noe annerledes på skjermbildet fra *Krinken*. Framført av de fire som ble silt ut av de over 600 søkerne. Ole Andreas Holen (22) og Cathrine Nilsen (20) var ikke tilstede da denne lunsjen ble inntatt i Bogstadveien. Per var kvalm etter pizza-opptaket dagen før.

NATT & DAG: Hva er det dere vil med "U"?

TONJE STEINSLAND: Vi har to team som jobber helt forskjellig. Jeg jobber med Ole Andreas på torsdager, og da kommer programmer som skal inneholde reportasjer og stoff fra ungdomsmiljøer i Norge. Det vi legger opp til er en ærlig og subjektiv stil, egentlig. Opplevelsesfjernsyn, kan man godt si.

PER ANTON DITLEF JYNGE: Det er jo ikke den streite dokumentar-formen heller, det er, hva var det Øyvind Solås sa? "Det er et program etter musiske prinsipper".

TONJE: Musiske prinsipper, ha-ha! Litt sånn cinema direct iallefall; det som skjer, er det vi viser på TV.

NATT & DAG: Ærlig fjernsyn, ja...

PER: Det at vi, til en viss grad, kan komme med egne meninger, det gjør det ærlig. Her står vi, på en måte.

NATT & DAG: Det er kanskje grenser for hvor ærlig man kan være i NRK?

PER: Det er klart.

TONJE: Ja, det er det. Men det er veldig... jeg håper det er veldig langt mellom oss og undervisningsfjernsyn. Vi skal ikke ha en oppdragende effekt på ungdommen

og fortelle dem hva de bør mene om ting.

PER: Vi vil heller provosere mer, og på den måten være ærlige.

TONJE: Folk får vurdere det sjæl når de får noe inn i stua, de får bestemme sjæl hva de har lyst å se på.

PER: Heller antyde mer enn vi sier, uten en masse moralistiske utsagn.

TONJE: Så er det litt humor. Så er det Alex. Alle liker ham veldig godt.

NATT & DAG: Norges 7. verst kledde person i øyeblikket, i følge Tique.

TONJE: Nei! Ha! Det er bra, han er sikkert fornøyd med det.

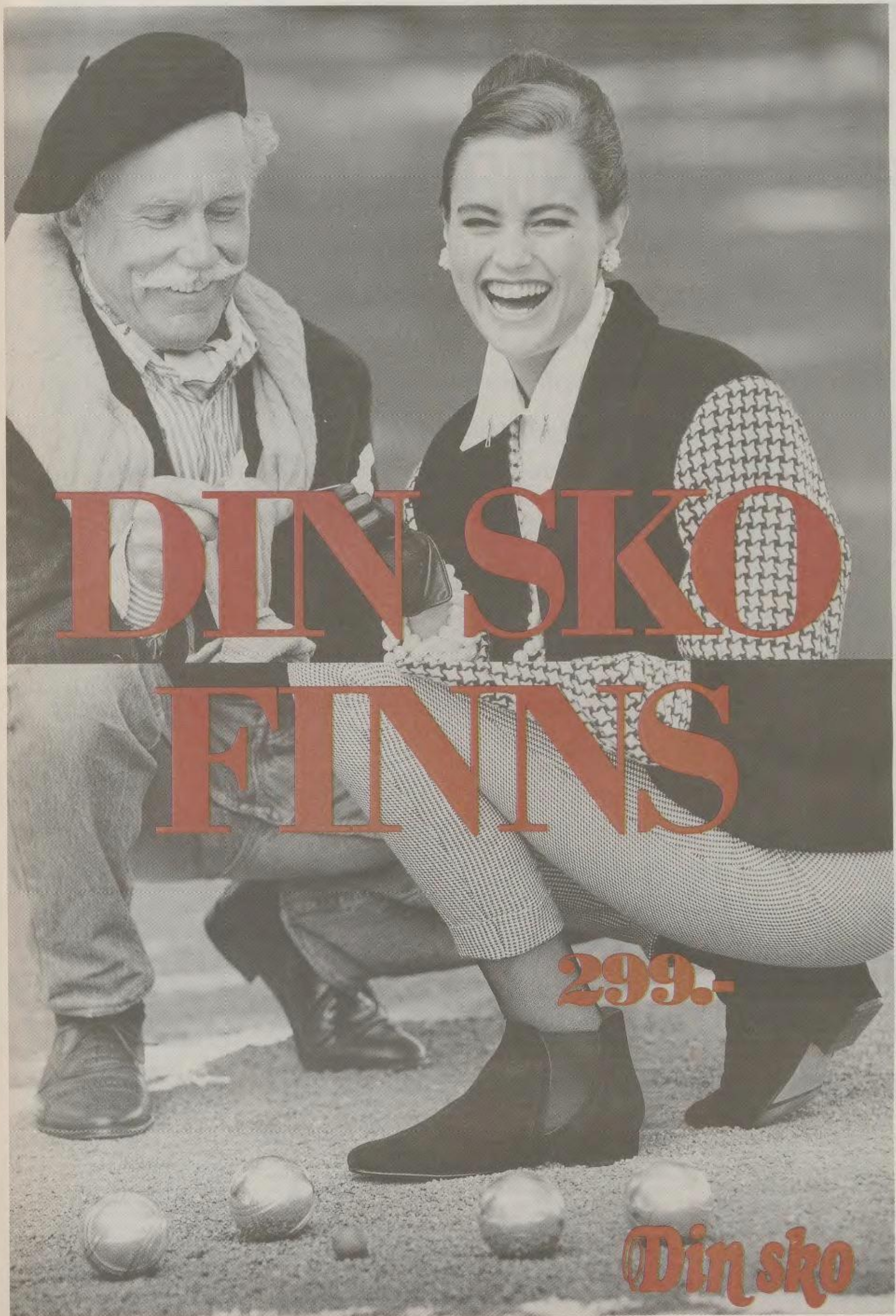
NATT & DAG: Hvordan fikk dere tak i ham?

TONJE: Han spiller i et band som heter Go Go Gorilla, og vi var på en konsert med dem på Rockall der han oppførte seg ganske hemningsløst. Så snakket vi med ham og fant ut at han var vår mann.

NATT & DAG: Dette er vel kanskje nær det man kan kalle TV-magasinet?

PER: Neiii, det er egentlig... Sier De det? (latter)

TONJE: Vi har ikke noen mal i torsdagsprogrammene om at innslagene skal gli over i

DIN SKO FINNS

299.-

Din sko

KNUT REIERSRUD

HVA HAR DU UNDER BLUESSEN, KNUT?

Han spiller buksene av svarte bluesstjerner. Han har delt rampelyset med størrelser som Buddy Guy, Dr. John og Joe Cocker. Norske stjerneartister står i kø på telefonsvareren hans når de trenger det lille ekstra på platene sine. Han komponerer filmmusikk. Han har bluesprogram på radio. Hva er det som fyrer opp under den hjertevarme gitar-vulkanen Knut Reiersrud?

SCENEN ER SMUGET, NATTKlubben i Kirkegaten der "bransjen" vanker og byens dyktigste sessionmusikere jammer til siste publikummer er sovnet eller gått hjem. Knut Reiersrud er på scenen, og grer som vanlig bakoversveis på folk. Robert Cray, den største i den nye generasjonen av svarte bluesstjerner, er i salen og det snakkes om en mulig gjesteopptreden. I en pause står trommeslager og vokalist Carsten Loly ved pissoaret, og Cray og en medmusiker er ute i samme ærend. Loly overhører følgende hjertesukk fra supergitaristen: "Man, I can't go up there. He's the best damn rhythm'n'blues guitarist I've heard for years".

Det er ikke hvem som helst som spiller buksene av Robert Cray. Det er heller ikke hvem som helst som får Dire Straits' Mark Knopfler til å putte gitaren i kofferten og rusle hjem. Det skjedde i New York under innspillingen av Bendik Hofseths debutalbum "IX", der Knopfler var invitert til å legge på en solo. Etter å ha hørt gitarspillet som allerede lå på båndet, signerte Knut Reiersrud, trakk Knopfler på skuldrene og erklærte at sorry, dette kunne han ikke gjøre bedre.

Det begynte i Bærum tidlig på syttitallet. Knut var tolv år, undertegnede var jevn gammel nabo og klassekamerat. Storebroren til Knut imponerte oss kraftig med å beherske akkordskiftet mellom e-moll og a-dur i George Harrisons "My Sweet Lord" til fullkommenhet. Vi la oss i trening, og etter innkjøp av elektriske gitarer og forsterkere hos Hagström Musikk var bluesbandet *In The Beginning* et faktum. Det hadde minst tre ting gående for seg: Knuts blueskunnskap og gitarspill, som allerede da var i en klasse for seg. Videre Knuts mor, som hadde ambisjoner på sønnens vegne og meldte oss på i talentkonkurranser over en lav sko. Endelig var det klasseforstanderen vår, en 26-åring ved navn Ivar Dyrhaug med gode kontakter i rikskringkastingen.

Med radio- og TV-opptreden til tross ble det fort klart at kvartetten ikke hadde noen fremtid. Knut ble bedre og bedre, mens vi andre bare ble litt mindre dårlige. Det hele kokte bort i kålen, og Natt & Dags medarbeider endte opp som nok en bekræftelse av tesen om at alle musikkjournalister er mislykkede musikere.

Men Knut var i siget. I 1979 dukket Hartvik & The Heartbreakers opp på arenaen, med EP-plate og hyppige spillejobber på slitne bluesklubber type Hot House i Pilestredet. Det var Knut som stjal showet. Han spilte blues så gåsehuden spratt på publikum, han klatret på møblene, vellet forsterkere, spilte med tennene og med gitaren på ryggen og var Stjerne med stor S. Sitt unike grep på publikum viste Knut ved å nappe ut

gitarledningen og spille uten forsterker, noe som tvang snøvlede sekstiåttårige til å holde kjeft og lytte for å få med seg det som skjedde.

Senere ble det Four Roosters, LP-innspilling, Chicago-tur og jamming med svarte storerstjerner som Buddy Guy og Otis Rush. "God help me", sa Knut da han overtok gitaren til Buddy Guy i blueskongens egen klubb Checkerboards Lounge i Chicagos svarte bydel. "He will", svarte Guy beroligende og sendte en kritthvit attenåring fra Norge ut på scenen i en klubb stappfull av svarte blueskjennere. Publikum gikk amok.

Noen av oss begynte å se for oss muligheten for en internasjonal karriere. Men ikke Knut. Han stakk fra tilbudet om platekontrakt i Chicago, og vendte nesen hjem for å videreutvikle gitarspillet sott gjennom en lang rekke samarbeidsprosjekter. Kristin

ut en plate med ditt eget navn på forsida. Hvorfor har du ikke satset sterkere på egne ting?

KNUT: Jeg er fasinert av den verdenen som oppstår i samspillet mellom musikere. I så måte tenker jeg nok mer som en jazzmusiker enn som en rockemusiker. Noen synes kanskje det er litt komisk med all jammingen og det lave ambisjonsnivået når det gjelder å gi ut egne ting, men det jeg er opptatt av er å spille musikk. Den oppjagede greia som media baserer seg på, at man alltid skal ha nye produkter på gang, er ikke noe jeg gidder å innordne meg.

NATT & DAG: Men er det ikke sløseri med talentet når du spiller coverlåter på Smuget fremfor å sette musikken din inn i en mer nyskapende sammenheng?

KNUT: Det meste jeg har jobbet med de siste årene er jo originalmusikk. Det var vel en

kick. Men det som gis ut nå av blues orker jeg ikke høre på. Det er så konformt, så forutsigbart. Jeg er mer fasinert av pionérarbeidene.

NATT & DAG: Nå lager de jo til og med en sjokolade som heter "Blues". Hvorfor er blues blitt så kommers? (les Øyvind Pharos anmeldelse av Blues-platen fra "Freia-records" i dette nummer)

KNUT: Det engelske reklamebyrået som brukte Muddy Waters i reklamen for Levi's har sikkert en del av skylda. Og så handler det jo om at på landsbygda vil folk danse og more seg hver fredag og lørdag, og den musikken mange mange norske bluesband spiller er veldig lettfattelig og swingene.

NATT & DAG: Jeg har inntrykk av at nordmenn konsumerer blues på samme måte som de konsumerer Sputnik og gladjazz.

KNUT: Tja, det er nok ihvertfall en ganske overfladisk musikkforståelse som ligger til grunn for at blues er blitt allemannseie. Men det er like mange dilletteranter som sitter og virrer med hodet på en hvilken som helst jazzfestival.

NATT & DAG: Uansett er det vel bluesgitarist du er?

KNUT: Ja, det er veldig blues-aktig det meste av det jeg gjør. Men på en plate som "Blå Koral" synes jeg det er ganske nedtonet, stemningen er først og fremst norsk folkemusikk.

NATT & DAG: Finnes det et felles tilknytningspunkt for amerikansk blues og norsk folkemusikk?

KNUT: Ja, ihvertfall i den forstand at all folkemusikk har et fellesskap i en veldig økonomisk stil, i en presis form der en historie skal fortelles etter bestemte regler.

NATT & DAG: Blues er jo en erotisk ladet og utleverende musikkform, mens mange kanskje opplever norsk folkemusikk som noe forknyttet og monotont. Du kikker på begge deler?

KNUT: Det er vanskelig å forklare. Jeg har møtt folk, hørt plater og det har betatt meg veldig. Det er musikk som har både glede og smerte i seg på samme tid. Hvis musikk ikke har det, blir det glajazz, og det blir jeg ikke så veldig glad av å høre på.

NATT & DAG: Blir det mer folkemusikk?

KNUT: Jeg er invitert på folkemusikkfestivalen i Bø neste sommer. Og så blir jeg oppringt av langeleik-spellemenn som mener at jeg gjør ting litt feil her og der. De har ikke telefon, så de ringer fra telefonkiosken i bygda for å tilby seg å komme til hovedstaden og lære meg langeleikslåtter.

NATT & DAG: Hva gjør du nå?

KNUT: Jeg jobber med musikken til filmen "Byttinger". Så er det turné med Jan Egum, og senere med Bendik Hofseth i USA. Det kommer jeg til å prioritere mest mulig, for Bendik har så fantastisk bra låter. De er fengende på overflaten og har lag på lag

"Et par ganger på Norgesturné holdt jeg på å besvime. Jeg hyperventilerer og holder pusten om hverandre. Det er ren, skjær galskap."

Berglund, Heavy Gentlemen, Silje Nergaard, Tres Amigos (med Lynni Trekrem og Jonas Fjeld), Jan Erik Vold, Steinar Albrigtsen, Bendik Hofseth og Jan Eggum - samt et utall plateinnspillinger. Idag er han utvilsomt landets heteste gitarnavn; man griper seg i å lure på hva resten av landets strengeslitere stiller med.

KNUT REIERSRUD: Jeg rir nok på en bølge akkurat nå. Jeg har vært heldig og fått det til et par ganger, og så har det ene fulgt det andre. Jeg har en enorm evne til å ta i bruk det lille jeg kan og sette det inn i ulike sammenhenger - fra den søteste popmusikken til det råteste bluesbandet til de mest innbarka bopmusikerne. Men det siste året er jeg nok blitt overeksponert.

NATT & DAG: Er det du som er så bra eller de andre som er dårlige?

KNUT: Det handler nok ganske mye om musikalsk kunnskap. Da jeg begynte å spille på Club7 som syttenåring var jeg den eneste som visste hvem Charlie Patton var. Folk hadde jo knapt hørt om Muddy Waters, så det er klart de ble nysgjerrige på meg. Sånn er det vel fremdeles - jeg har en del referansepunkter de fleste andre ikke har.

NATT & DAG: Det tok femten år før du ga

treårsperiode jeg haddet det veldig moro med å være seint oppe på kvelden og spille rølpemusikk.

NATT & DAG: Jeg vet at det var et stort kick for deg da "Blå Koral" var ferdig. Det må da være noe helt annet å jobbe så fokusert med å skape helt egne ting?

KNUT: Ja, det var et enormt kick. Jeg var så nervøs at jeg nesten ikke sov det siste halve året før jeg skulle spille inn plata. Det var jo ikke min idé i utgangspunktet, selv om det ble veldig meg etterhvert. Men sånn i ettertid har jeg ikke følt noen trang til å gjøre noe mer med en gang for å "følge opp". Det får komme når det kommer.

NATT & DAG: Men får du tilbud?

KNUT: Ja, det gjør jeg. Det er mye forskjellig, men flere plateselskaper vil selvsagt fremdeles at jeg skal gjøre en bluesplate.

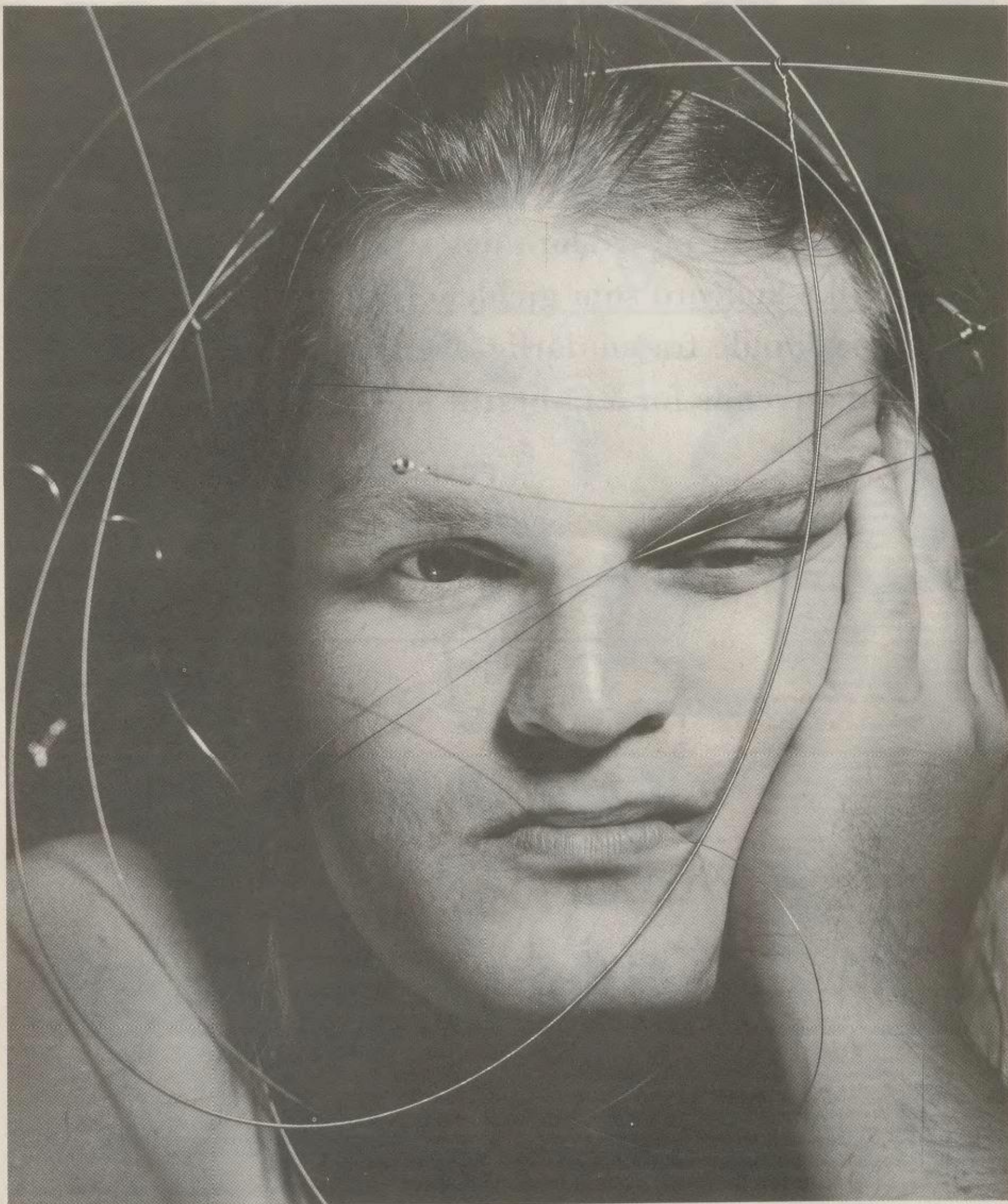
NATT & DAG: Men det gidder du ikke?

KNUT: Kanskje. Jeg beklager at jeg er så tilfeldig i forhold til mitt eget liv.....

NATT & DAG: Du var drittlei av blues en periode?

KNUT: Jeg er ganske lei fremdeles. Men nå som jeg lager "Blå Minutter" sammen med Harald Are Lund i radio har jeg måttet grave tilbake i det gamle stoffet, og det er jo et

TEKST JAN OMDAHL FOTO JOHS BØE

nedover av spennende ting.

NATT & DAG: Du ser ut som om du tar av fullstendig på scenen når du spiller solo i tingene hans?

KNUT: Ja, et par ganger på Norgesturnée holdt jeg på å besvime.

NATT & DAG: Hva er det som foregår inne i deg når du spiller en sånn solo?

KNUT: Jeg vet ikke helt. Jeg hyperventilerer og holder pusten om hverandre. Det er ren, skjær galskap.

NATT & DAG: Så det handler mer om følelse enn om teknikk?

KNUT: Ja, det er mange som er bedre teknisk enn meg. Jeg kan ikke spille ordentlig med plekter en gang, driver og fikler med tommelfingeren akkurat som jeg gjorde med *In The Beginning* for femten år siden. Men jeg er ganske kreativ med klangmulig-

heter, stemninger og akkorder. Og så er jeg vel en jordnær folkelig fyr som går frem på scenekanten og henvender meg direkte til publikum.

NATT & DAG: Det er mye smerte i musikken din. Den kommer innenfra?

KNUT: Ja, jeg har vel opplevd det, både enorm glede og enorm smerte. Jeg lærte å spille av broren min Gunnar, og det var da han døde da jeg var atten år at jeg bestemte meg for å spille.

NATT & DAG: Tar du ut ting i musikken som du ikke får ut på andre måter?

KNUT: Jeg vet ikke hva jeg tenker når jeg spiller, men det er vel en sammenheng. Det bare bobler og syder noe vanvittig når jeg først kjenner det. Jeg har nok en ventil i musikken som vanlige folk ikke har der de raver rundt og stikker kniver i hverandre. ■

DISKOGRAFI

HARTVIK & THE HEARTBREAKERS: I'll Play The Blues For You

FOUR ROOSTERS: Rooster Blues

Blues Meeting In Chicago
Chicago Blues Meeting In Scandinavia
Snake In My Bedroom (Antologi)

JONAS FJELD: Sterkt Nok For Meg

SISSEL KYRKJEBØ: Soria Moria

OLE PAUS: Stjerner I Rennesteinen

STEINAR ALBRIGTSEN: Alone Too Long

SILJE NERGAARD: Silje

R&B EXPRESS: R&B Express Westbound

JAN EGGUM: Underveis

JAN ERIK VOLD: Sannheten Om Trikken Er At Den Brenner

KETIL BJØRNSTAD: Rift

RICK DANKO, ERIC ANDERSEN, JONAS FJELD: Danko, Andersen, Fjeld

MED IVAR KLEIVE: Blå Koral

BENDIK HOFSETH: IX

LYNNI TREKREEM: Ut I Vind

ANDERS WYLLER: Father's Land

KARI BREMNES: Ny LP

BARTAKTIKK

Natt & Dag kan nå avsløre det store spillet rundt bardisken. Hvilke kodeord som gjelder. Hvilke kriterier som skiller en god kunde fra en dårlig. Og framfor alt, hvilke knep man skal anvende for å få bestilt en halvliter raskest mulig.

d EN PERSON SOM HEV-der at det går an å leve et lettvent liv på puben, har aldri stått i posisjon 3 (se illustrasjon) foran en bardisk en fredagskveld. Å lykkes med å bestille noe som helst fra en slik posisjon - med halve menneskeslekta foran seg, er alt annet enn lettvent. Det er alvor, like rødt og klissete som en Bloody Mary.

Den første regelen som gjelder for framgangsrik bartaktikk er derfor å raskt kunne rekonosere terrenget. Det viktigste er nemlig å sette inn angrepet der bardisken aller minst venter det. Og da er det først og fremst to saker man må ha klart for seg.

Punkt 1: Hvor har man plassert olpumpene?

Punkt 2: I hvilket forhold til disken har barkeeperen plassert kassa?

At plassen ved olpumpene er et bra sted å sette inn et angrep sier vel seg selv. Det er nettopp hit bartenderen vender tilbake til utallige ganger gjennom kvelden, og mens bartenderen tapper nye beholdninger til de andre gjestene har du god sjanse til å få tilstrekkelig øyekontakt slik at du kan bestille.

Kassevinkel-teorien er noe mer komplisert (se figur C).

Restaurantsjef på Lipp, Bernt Natvig forteller:

-Kassevinkelteorien stemmer, det er lett å havne i en dødsone om man stiller seg rett foran kassen. Bartenderen vil aldri snu seg helt rundt for så direkte å se rett i øynene på kunden som står rett bak ham.

Barsjef på Barock, Peter "Jonas" Johannesson hevder noe oppsiktsvekkende om sitt sted:

-Ingen av teoriene fungerer på Barock. Her får man en sirkulasjon rundt baren. Posisjonsanalysen stemmer dog.

Vi har et lite skjønnhetsproblem her, for normalt så har du en vegg bak deg slik at du har ryggen fri. Her har vi ingen vegger rundt baren, og får gjestene på alle kanter. Både foran og bak, uansett til hvilket hold du ser. Så kassevinkelteorien gjelder derved ikke her. Men i baren generelt har man ryggen fri, og muligheten til å konsentrere seg på 180 grader, sier Jonas.

-Det verste stedet å få servering på Barock er en strekning på ca. 60 centimeter på barsiden mot restauranten, kalt "spritkassen", som er utleveringsplass for restauranten. Men her er det fem personer på jobb i baren når det står på som verst, så bestillingene går unna. Vi deler hver vår halvdel, forteller Jonas.

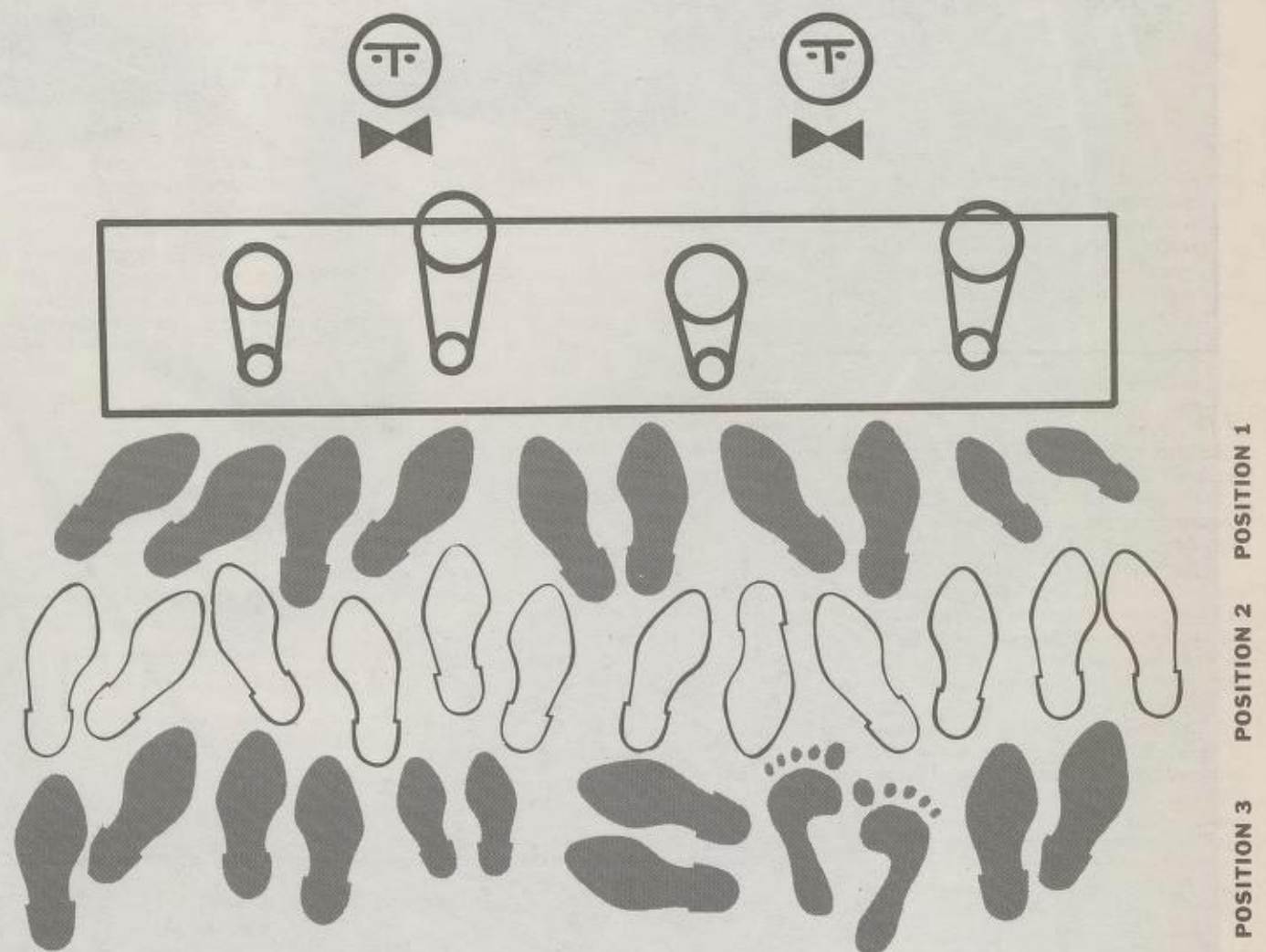
Dessuten lønner det seg alltid å studere menneskemassen i baren nøye før du går til angrep. Ved de fleste barene i byen strømmer kundene inn fra to eller flere ulike hold. Da skyller de mot baren som bølger. Et sted ved bardisken oppstår det da et slags ingenting, et dragsug (se figur B), der det alltid er letttest å komme lengst fram til disken.

-Selv velger jeg ofte å ty til dragsugteorien (se figur B). Jeg anfaller bardisken midt i mengden og rett mellom de to tappetårnene vi har her, forteller Bernt Natvig.

Man kan sammenligne dette med bølger som skyller over et svaberg. Når kundene

Figur A

POSISJONSANALYSE

Trengsel krever taktikk. Når trengselen ved bardisken er som verst er det lurt å foreta en posisjonsanalyse før man setter inn angrepet. Er du i posisjon 1 kan du bestille hva som helst innen ca. ett og et halvt minutt. Fra posisjon 2 går det kun å bestille med alkoholtegn, og utvalget begrenser seg derfor ofte til en halvliter. Posisjon 3 er nærmest håpløs. For å kunne få noe fra denne posisjonen kreves det at du oppfyller tre av de fire umulige kravene (se hovedteksten).

skyller mot disken som bølger, fram og tilbake, så oppstår det et dragsug der strømmen ved sidene er så sterk at det liksom blir et hull i midten; en plass der det er størst rotasjon. Dette dragsug oppstår som regel et sted på midten av bardisken. Lykkes man å trenge seg helt inn får man liksom proppen bak seg, og konkurransen blir mindre.

Denne noe vanskelig definerbare proppen av en menneskemasse oppstår på alle barer der det er trangt. På Barock kan det for eksempel ofte være nærmest umulig å bestille i det du kommer opp trappen, ved begynnelsen av baren. Rutinerte gjester beveger seg i stedet ut mot den siden av baren som vender ut mot restauranten der det er mindre befolket.

Det er også viktig å merke seg hvordan yr-

kesarbeidende barpersonell, som utgjør en anseelig del barkunder på sin fritid, søker seg til barenes innganger når de frekventerer andre steder enn dem de jobber på. Ved disse for vanlig folk forbudte hull i i disken, kan de så gjøre s.k. kompisbestillinger fra bartenderen som de som oftest kjenner. "Finnes det ikke noe parti som vil forby sånt udemokratisk tullball", som en misfornøyd (og tørst) iakttagere for vilt uttrykte det.

Men regel nummer en for den som raskt vil ha seg en øl er å aldri noensinne, uansett hva, bli irritert og bruse opp i harnisk. Tvertimot bør man iakttå i ro og forsøke å tenke klart, det vil si om man fortsatt er i stand til det.

Det gjelder for eksempel alltid å kunne gjøre en grundig og riktig posisjonsanalyse

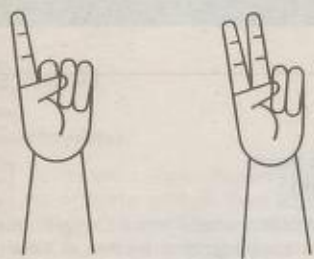
(se figur A). Befinner man seg i posisjon 1, hvilket forutsetter nærkontakt av tredje grad med bardisken, har man gode sjanser for å få igjennom sin bestilling innen ca. ett og et halvt minutt. Det gjelder bare å unngå å havne i Dødszonen, samt å se noenlunde nykter ut.

Et mer strevsomt program venter den som har havnet i posisjon 2. Fra dette utgangsleiet gjelder det først og fremst å kjenne til godkjente og gangbare alkoholtegn (se informasjons-rute), samt å gjøre seg så synlig som overhodet mulig. Fra denne posisjonen har man nemlig liten nytte av sine talemåter. Dette er jo ekstra vanskelig med det høye volum de fleste av dagens barer har funnet det for godt å kjøre stereo på. I stedet får man kommunisere på et Jean M. Auel-vis med en lett touch av Hulebjørn i uttrykket.

Absolutt forbudt er det å tiltrekke seg oppmerksomhet ved å knipse, plystre, klappe eller annen urutinert oppførsel. Av alle de

TEKST JAN GRADVALL & ESPEN SLETNER
ILLUSTRASJON KLAS FAHLÉN

ALKOHOLTEGN

"En pils"

"To pils"

RETT

FEIL

FEIL

Det anses som urutinert og vulgært å vifte med penger eller kredittkort når man skal bestille i en bar. Om man derimot skjuler pengene halvveis i hånden og ennå signaliserer at man er klar til å betale raskt, da blir oppførselen derimot meget rutinert.

bartendere Natt & Dag har vært i kontakt med får vi bekreftet at de hater slik opptreden mer enn noe annet her i livet. Noe de ikke hater er kunder som kjøper dyrt. Lik det eller ei, men det er slik at hvis du begynner med å kjøpe husets dyreste champagne er du nærmest sikret strålende service resten av kvelden.

Fire grunnleggende forutsetninger gjelder for raskt å få bestilt fra denne posisjonen; Enten skal man være 1) Kjempe vakker, 2) Superkjendis, 3) Bestekompis eller også 4) Meget selvsikker.

De fleste av oss får nøye oss med å bruke knep nummer fire.

Og det finnes ganske mye den selvsikre må tenke på. Bernt Natvig forteller videre: -Det kreves selvtillit å få rask servering. Er du usikker så gjemmer du deg på et vis bort i mengden. Har du et visst monn av selvtillit vil jeg anbefale å angripe bardiskens ender. Hvis du gjør det og er tilstrekkelig *kjekk*, er sjansene for å få rask servering absolutt størst. Selvsikkerheten er utvilsomt viktig. Dette er noe jeg har merket på meg selv når jeg er ute på byen i utlandet. Da er jeg bare Bernt fra Oslo, er noe mer rolig i min framtoning, og må ofte vente lenger på servering enn ellers.

Det er tre egenskaper som kjennetegner en bra kunde:

1. Konsekvent
2. Enkel
3. Spandabel

Den kunden som oppfyller disse tre kriteriene får ofte meget god kontakt med en barkeeper.

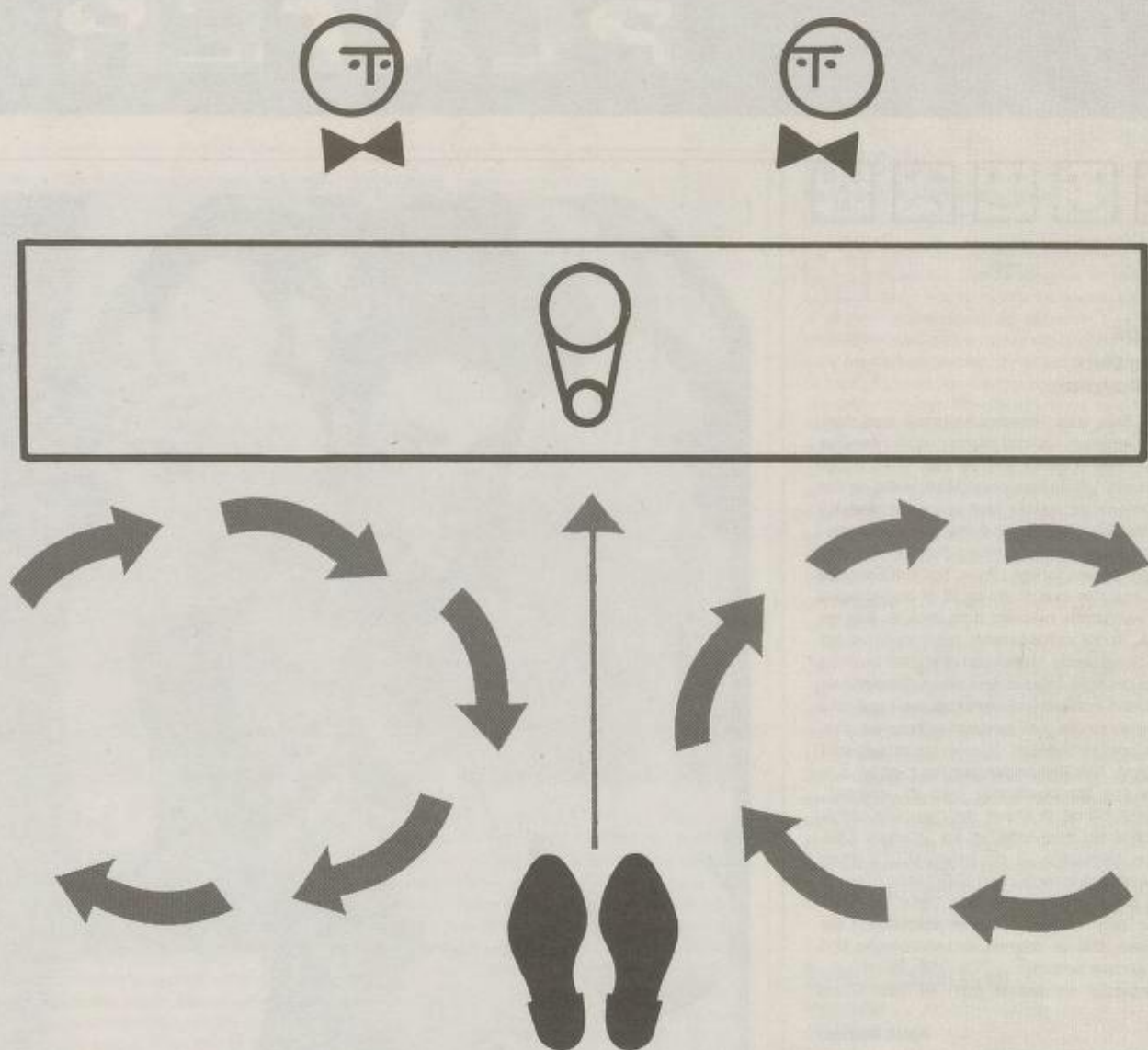
Å lykkes med å bestille noe fra posisjon 3, er nærmest for en umulighet å regne. Å gjennomføre en slik bedrift kan sammenlignes med fotballens bicykleta eller bordhockey-spilletts Gretzky, og kreves at man er både 1, 2 og 3.

Avslutningsvis kan det meddeles at det alltid er lettest å bestille "En halvliter, takk". For denne pubklassikeren finnes det to ulike tegn, mens det til sammenligning ikke finnes noe tegn for bestilling av rød- eller hvitvin, ulike drinker og mineralvann.

For å bestille noe så forfinet som dette kreves det derfor at du lykkes å bane deg vei inn i posisjon 1.

Men glem ikke å se opp for "Dødsonen". Der inne råder det en total stillhet og et sobert vakuum.

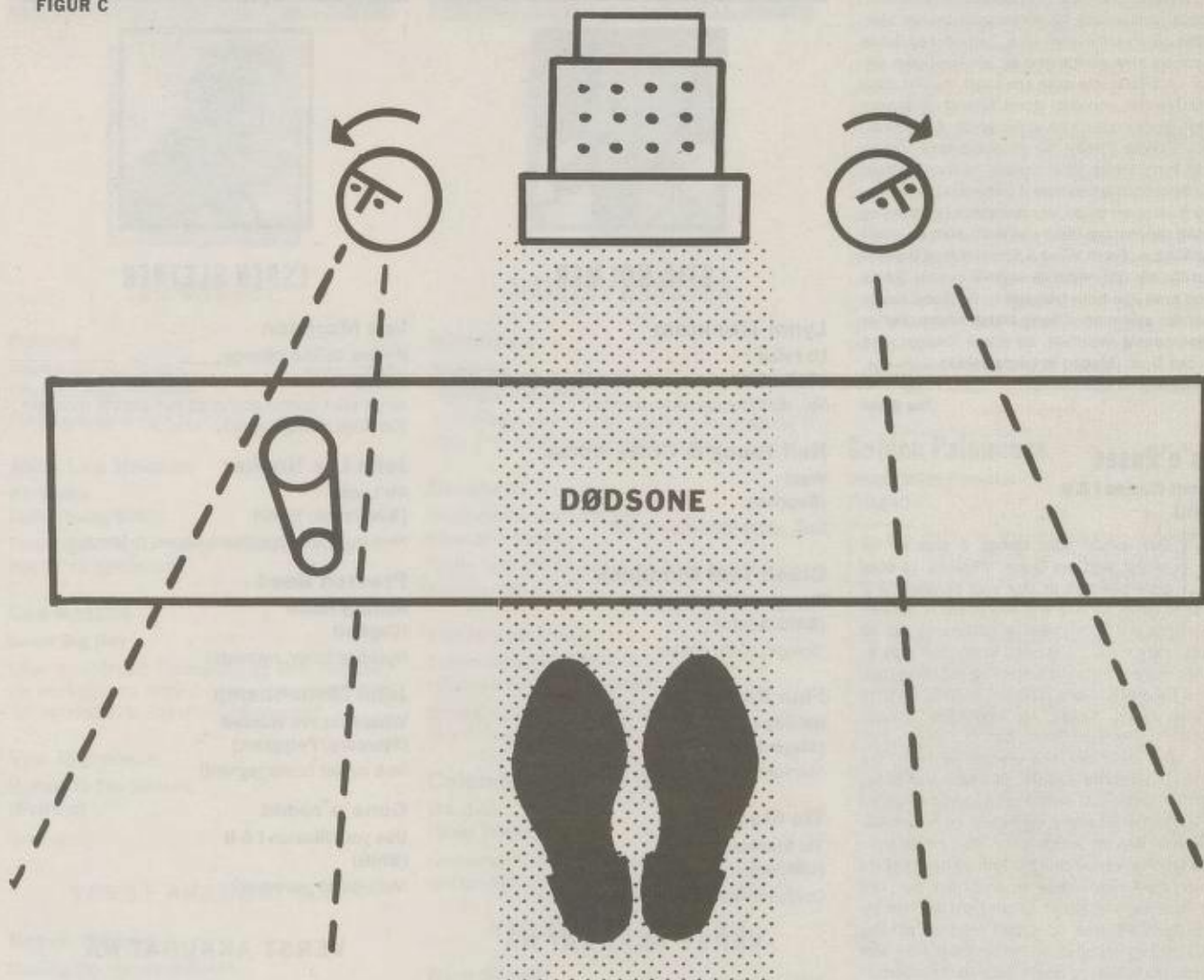
FIGUR B

DRAGSUGTEORIEN

Følgende teori kan brukes på de fleste barer i Oslo. Når kundene skyller mot baren som bølger fra to sider oppstår vanligvis et slags vakuum i midten; et dragsug der rotasjonen er som størst. Dette dragsuget som ikke nødvendigvis behøver å oppstå i midten, er derfor det desidert smartestedet leget for bestillingsanfall.

FIGUR C

KASSEVINKELTEORIEN

Regel nummer en for alle tørste kunder er å raskt kunne lokalisere kassa. Dette er nemlig det punkt hvor bartenderen befinner seg flest ganger i løpet av en kveld. Og når de vender seg om etter å ha putta kronene i boksen, så titter de aldri rett bakover, hvilket skulle forårsake en akutt nakkevridding, men på skrått utover mot folkehavet. Den gjest som er observant på dette unngår derfor å havne i den fryktede Dødsonen.

PLATER

En av årets beste Bra På det jevne Verst Poison

Talk Talk

Laughing Stock
(Verve/Polygram)

Selv etter kjempesuksessen med samleplaten *Natural History*, som hovedsakelig baserte seg på Talk Talks tidlige "pop-periode", fortsetter paret Mark Hollis og Tim Friese-Greene sin enevise ferd ut i duse landskaper der det ikke finnes antydning av en hitsingle i sikte. Atmosfæren på *Laughing Stock* er like dvelende som på den forrige LP'en, *Spirit of Eden*. Og kontrastene like svære. Av og til er Hollis' vokal kun en skjellvende hvisking som ikke lar seg dechiffere. Andre steder møter man massive lydvegger. Smektende Hammond-akkorder blandes opp med ren støy. Superenkelt bluesgitarplukk veber seg inn i kompliserte mønstre. Helt stillestående partier avløses av gyngende, jazzig rytmikk. Dette er "eksperimentell" musikk i ordets egentlige forstand. Talk Talk prøver seg fram, og tør å levere fra seg komposisjoner med et "uferdig", åpent preg. Nå og da krever det minimale uttrykket kanskje vel mye utfylling fra lytterens side, men den tålmodige vil bli belønnet. *Laughing Stock* hever seg over middelmådigheten uten nensinne å kunne beskyldes for å være "pretensjøs" eller "arty" av roots-rockens advokater. I stedet får den 95% av dagens rockproduksjon til å virke ... ganske latterlig.

Karakter: En sjeldenhet som vil tåle tidens tann.

Kjetil Rolness

Sounds of Blackness

The Evolution of Gospel
(Perspective/A&M)

Sounds of Blackness er en plate av den typen som pleier å dukke opp med jevne mellomrom: En storslagen, manifestaktig hyllest til svart kultur i sin alminnelighet, hvilket som regel koker ned til at en bunke amerikanske sessionmusikere og korsangere bruker størstedelen av innercoveret til å pårope seg både Vårherre og sine afrikanske og afrokaribiske røtter, for så å fortsette som om svart musikk aldri har vært annet enn den typen finslipt og storokestret amerikansk funk vi har holdt ut med i 20 år nå. Spredte forsøk fra produsentene Jimmy Jam og Terry Lewis på å innføre en mer jordnær Soul II Soul-beat greier ikke å forhindre denne platen fra å være en av de mer pompøse i genren, og et enslig rap-innslag faller sammen som en smeltet Vanilla Ice. Earth Wind & Fire har mye å stå til ansvar for når det endelige regnskap skal gjøres opp, og man kan bare beklage at Gil Scott-Heron aldri er der når man virkelig trenger ham. For et mer tidsmessig manifest, se *Black Radical: The Undiluted Truth* (Mango Records 1991).

Karakter: Ren sjåvinisme.

Ina Blom

Guns'n'Roses

Use your Illusion I & II
(Geffen)

Det meste som trengs å sies er for lengst sagt om Guns 'n'Roses. La meg bare bekrefte at *Use your Illusion I & II* er en solid dose, for ikke å si overdose: To dobbeltalbum (to enkle CD'er) med rå, rufsete og akk så kalkulert rock'n'roll fra et band som rister støv av samtlige klisjéer fra sene seksti- og det tidlige syttitallets hardrock. Guns'n'Roses største fortrinn ved siden av det "farlige" og "opprørske" imaget er utvilsomt gitaristen Slash; han er enhver luftgitarists våte drøm der han vrenger ut feite, forvrenge riff av tidløs kvalitet. Det som gjør at jeg likevel har problemer med å høre særlig lenge på dette bandet er ikke først og fremst de middelmådige låtene, den litt trange lyden eller irritasjonen over at voksne mennesker går fem på denne greia sammen med historieløse smårollinger. Nei, det er Axl Rose jeg ikke fikser. Er det bare jeg som synes at Guns'n'Roses er utstyrt med en aldeles forjævelig dårlig vokalist, en nøtteskrike som ikke rekker Robert Plant og andre forbilder til knærne? Jeg har en mistanke om at produsentene Mick Clink forstår hva jeg snakker om; ihvertfall har han plassert Rose velsignet langt nede i miksen. Dermed kommer Slashes gitarriff bedre til sin rett, og det er jo egentlig det det hele handler om her.

Karakter: Riff-o-rama.

Jan Omdahl

Prince

Diamonds & Pearls
(Paisley Park)

På åttitallet skapte Prince sin egen, unike lyd i spenningsfeltet mellom rå funk og rock, mellom genial pop og psykedelia. Nittitallet blir nok ikke Prince' tiår i samme grad. Han osrer fremdeles kvaliteten, og *Diamonds & Pearls* er hans beste album på noen år. Men Prince er ikke lenger nyskapende i den grad vi er blitt bortskjæmt med, han føler åpenbart den rivende utviklingen innenfor hip-hop og house musikken puste seg i nakken, og svarer ved å låne friskt fra sine yngre konkurrenter. Likevel tilfører han noe nytt: Prince gjør house og rap med en musikalsk tyngde denne musikken ellers er blottet for. Det svinger som ville helvete av låter som *Thunder*, *Daddy Pop*, *Get Off* og *Push*, men til tider blir det kanskje vel heseblesende. Prince har funnet fram til et nytt lydbilde denne gangen, der bass og trommer lager et dumpt drønn som angriper fra fotsålene og opp. Princefunken anno 1991 er temmelig kompromissløse saker - en direkte videreføring av James Brown og George Clinton på det ræste.

Det som ikke er blytung funk på *Diamonds & Pearls* er kåt, hemningsløs og livsbejænde pop. Den helt udødelige låten mangler: Her er ingen ny *Kiss* eller *Sign 'O' The Times*, selv om *Cream* er en sikker hit med sitt smittsomme refreng og geniale gitarspill. Likevel er det den rendyrkede popen som imponerer mest - enten det er i sukkersøte ballader som tittelsporet og *Insatiable*, i en lettbeint jazzpop som *Stroll 'n* eller i mer strait pop som *Money dont matter 2 night*. Her er stint av lekke detaljer, spennende musikalitet, innsmigrende refrenger - og selvsagt en masse griseprat.

Prince er fremdeles stor; sammenlignet med de fleste av sine samtidige helt i en klasse for seg selv. Men Prince må også tåle sammenligning med Prince, og i det perspektivet er ikke *Diamonds & Pearls* fullt så oppsiktsvekkende.

Karakter: Funky griseprat og søt pop

Jan Omdahl

BEST AKKURAT NÅ

STIG HOLMER

Lynni Treekrem

Ut i vind
(Colombia)

Vel, du fikk mæ på kroken no!

Neil Young & Crazy Horse

Weld
(Reprise)

Gull, eldre-VM i rock 'n'roll.

Crash Test Dummies

The ghost that haunt me
(BMG Arista)

Herlige, triste saker!

Finn Kalvik

Innsida ut
(Slagerfabrikken)

Morsomt og følsomt

Tin Machine

Tin Machine II
(London)

Oppfyller kravene til VM i eldre-rock

VERST AKKURAT NÅ

Dire Straits

On Every Street
(Polydor)

Urk. Så kjedelig!

BEST AKKURAT NÅ

ESPEN SLETNER

Van Morrison

Hymns To The Silence
(Polygram)

Av en eller annen grunn så kan denne mannen ikke lage dårlig musikk.

John Lee Hooker

Mr Lucky
(Silvertone/BMG)

Hvis du skal kjøpe blues denne måneden.

Preston Reed

Halfway Home
(Capitol)

Nydelige toner, nydelige!

John Mellencamp

Whenever We Wanted
(Mercury/Polygram)

Noe av det beste jeg veit!

Guns'n'roses

Use your illusion I & II
(BMG)

Mediapipp, so what?

VERST AKKURAT NÅ

Bryan Adams

Waking up the neighbours
(Polygram)

Død og pine!

Dire Straits

On Every Street
(Mercury/Polygram)

Tja, hva skal man si? Jo, jeg kan f. eks. si det at det er kanskje slik de neste Dire Straits-skivene vil høres ut, ja altså slik som denne og som forgjengeren *Brothers In Arms* som kom for seks år siden. Så i så måte, hvis du likte *Brothers In Arms* så kommer dette garantert ikke til å bli noen skuffelse. Hvis du derimot hadde høye forventninger i form av at du håpet bandet ville levere noe helt nytt og annerledes, da vil du bli skuffet, dette er nemlig, muskalsk, en direkte fortsettelse av *Brothers In Arms*. Slik høres det ganske enkelt ut når Dire Straits lager musikk, en oppskrift de fleste av oss liker veldig godt.

Altstemmer selvfølgelig også på denne skiva, det er en super fin produksjon som ingen egentlig kan si noe stygt om. Skivas tolv låter spenner over varierte musikalske stilarter (dog med Dire Straits-preg), og *vips* er også mangfoldet representert. Men det som er viktig å underskrive er at Knopflers låter virkelig er bra og i motsetning til mange andre band av tilsvarende størrelse - troverdige. Min favorittlåt er *Ticket To Heaven* hvor den rolige Knopfler luller meg vekk fra det meste. Og som forrige gang hvor vi gikk rundt og nynna på *Money For Nothing* kommer vi alle innen jul til å nynne på *Calling Elvis*, bare vent å se.

Karakter: Etter samme gode oppskrift

Espen Sletner

Mariah Carey

Emotions
(Sony)

Det finnes mange som anser sangerinnen som Whitney Houston som vår samtidts store utolkere, og disse har mye mer å finne i Mariah Carey enn i Houston da Carey selv skriver sine låter. Dette er hennes andre skive. Stemmen er godt trent, det er lett å høre. Den kan lage alle slags lyder, og slår vel knute på seg til slutt. Men det er allfor mye hysterisk Coca-reklame og Fame i tekstene til at jeg blir interessert i å 1) danse, 2) høre på, 3) stå og drikke øl i en bar eller 4) ta av meg buksene.

Karakter: Så hva skal jeg gjøre til denne musikken?

Martin Theander

PLATER

The Specials

Singles
(2-Tone/Chrysalis)

Så du det famøse Dagsrevy-innslaget fra hovedkvarteret til "Boot Boys", gutteklubben som gjerne trer støttende til når Arne Myrdal skal bruke sin yringsfrihet? Midt under intervjuet begynte den mest artikulerende av dem å vifte med coveret til LPen "More Specials". Jeg ventet i spenning. Hvordan skulle han greie å forfekte "white power" ved hjelp av en plate innspilt av et radikalt, raseblandet band som atpåtill brukte begrepet "2-Tone" for å markere den svart-hvite forening? Men akk - hvis poenget noensinne kom fram, forsvant det i NRKs redigering.

Paradokset er imidlertid ikke nytt: På slutten av 60-tallet banket engelske skinheads opp pakistanske, mens de digget musikken til en annen gruppe innvandrere: vestindere. Nettopp denne raske, kvikke forløperen til reggaen - kalt ska - var det Specials silte igjennom punken og gav nytt liv i 1979. Men nå ble aggresjonen rettet mot rett adresse - Thatcher-regimet, ikke med platte slagord, men gjennom innside-skildringer av den rådende frustrasjon, kanskje best oppsummert i *Ghost Town*, låten som utkom omtrent samtidig med Brixton-opptøyene, og ble nr.1 på listene tross bannlysning fra BBC.

Men om man gjerne forbinder Specials med en kortlivet bevegelse ("2-tone"-greia, som i begynnelsen omfattet både Madness, Beat og Selecter, ebbet ut i 1981) er bandets politiske relevans irrtakt. Enhver med bekjentskaper i FMI kunne ha godt av å høre *Racist Friend*. Og uansett - som festmusikk og ren moro går Specials tykt utenpå det aller meste som kommer fra de britiske øyer nå for tiden. Denne single-samlingen er rett og slett pensum.

Karakter: Resirkulerte klassikere fra bandet som sang Nelson Mandela ut av fengselet.

Kjetil Rolness

Lynni Trekkrem

Ut i vind
(Sony)

Nå kan hva som helst skje. Jeg kan bare gå og sette på *Naken no*, så blir alt bra igjen. Jeg innrømmer det, der har jeg funnet min endelige, aurale sutteklut.

Denne platen inneholder en håndfull helt sensasjonelt gode poplåter. Rundt gode tekster buker enda bedre melodier seg. Men det som gjør det hele sensasjonelt, er at det framføres av nasjonens mest fengslende og pirrende sangerinne.

Pirrende i betydningen at Lynni bare i *glimt* demonstrerer dynamikken i stemmen sin. Hun kiler som et strå, og hun river nedover ryggen. Men fullstendig ulastelig, uten å slippe seg helt. Lynnis stemme er så vakker at jeg kunne nyte plata baklengs. Derfor vil jeg høre alt den kan. Men hun tar ikke ut alt den kan. Låt etter låt lar jeg meg rive med, følger oppbygningen, føler at nå nærmer hun seg vel stupet, nå hiver hun seg utfor, nå gir hun hele armen, nå tar hun av fullstendig, nå!

Men nei... Isteden slutter låta. Pass deg Lynni! Du leker med ilden. Neste gang...

Karakter: "Vel, du fikk mæ på kroken no!"
Stig Holmer

Europe

Prisoners in paradise
(Sony)

Hva har hendt siden sist? Jo, fortsatt får man gi en klar "Bon Jovi-advarsel" (schlagerhardrock) når det gjelder Europe samtidig som de har blitt både "hardere og "tyngre" enn hva de noensinne tidligere har vært. De som har ventet på denne skiva har ikke ventet forgjeves, hvem som helst forstår at det tar tid å skrive fjorten nye låter hvorav *minst halparten* er potensielle hister! Som *All or nothing*, *Halfway to heaven* og *Talk to me*. Udiskutable listeklatrere. Det meste har blitt bedre. Joey Tempest som tidligere hadde en håpløs dustete og masete stemme høres nå mere riktig ut, skiva har jevnere låtmateriale og frekkere lydbylde. Men tekstene er klisjéfylte katastrofer i sin egen tid, og når Joey synger *Girl from Lebanon* vil jeg helst synke gjennom bakken. Og jeg har fortsatt ikke forstått om *Home-land* handler om hjemstedet deres eller om Johannesburg.

Tross alt. Europe har vokst inn i sine sønderlitt-jeans med verdighet.

Karakter: Udiskutable listeklatrere
Mattias Hansson

Simply Red

Stars
(EastWest/Warner)

Det skulle forundre meg meget om ikke *Stars* har rukket å gå til topps på salgslistene i Norge, USA og England innen året er over. Mer radiovennlig soul enn dette er det knapt nok mulig å lage. Og minst sju av skivas ti låter skulle kunne fungere godt som single. Men det er feil å avfeie Simply Reds musikk som utvannet spekulativ hvit soul. Mick Hucknall har en stemme som han er helt alene om i musikkverdenen. I motsetning til gruppas tre tidligere album, som har vært bra men som har hatt like mange daler som topper, er *Stars* jevn som en CD-ski-

ve. Albumet er innspilt i Firenze i Italia, noe som har smittet over på musikken; samtlige sanger er så elegante, smarte og smakfulle som kun saker som er produsert i Italia kan være. Tidligere har Simply Red mest lært seg mot covers - *Money's too tight to mention* (Valentine Brothers), *It's only love* (Barry White), *If you don't know me by now* (Harold Melvin & The Blue Notes) - men denne gangen har Mick Hucknall for første gang skrevet alle tekster selv. Favorittene har vekslet og singlen *Something got me started* er faktisk skivas svakest spor. Hør heller på *For your babies*. Til og med Marvin Gaye hadde vært stolt over den.

Karakter: Mer radiovennlig soul enn dette lar det seg vanskelig lage.

Jan Gradvall

BEST AKKURAT NÅ

JAN OMDAHL

Prince

Diamonds and Pearls
(Paisley Park/Warner)

Funky griseprat og søt pop

John Lee Hooker

Mr. Lucky
(Silvertone/BMG)

Forutsigbar med halve rockens "Hvem er Hvem" på gjestelista.

Leo Kottke

Great Big Boy

Liker du Richard Thompson og Tom Verlaine? Da er ringreven Kottke en mann for deg. Gitarist og singer/songwriter i særklasse.

Van Morrison

Hymns To The Silence
(Polydor)

Som alltid.

VERST AKKURAT NÅ

Bryan Adams

Waking Up The Neighbours
(A&M)

Hvis du er i tvil om hvorvidt rocken er død: Her er beviset.

BEST AKKURAT NÅ

MATTIAS HANSSON

Metallica

Metallica
(Vertigo/Polygram)

Som å løpe mod hodet rett inn i en vegg og å sette pris på de lydene som oppstår.

Dinosaur Jr

Whatever's cool with me
(Blanco Y Negro)

Neste valg skal jeg stemme på J. Mascis. Han skuffer aldri.

Perssons Pack

Tusen dager härifrån
(CD-spor fra "Åkta Hjärtan", EMI)

Denne Jakob Hellman-duetten er det eneste lysglimtet på en ellers ravnsvart skive.

Columbia Country Classics

Vol. 1-5
(Sony Music)

Hestemøkk-luktende supersamling fra "The golden age" til "A new tradition" på 128 låter.

VERST AKKURAT NÅ

Dire Straits

On Every Street
(Polygram)

Hva skal det her være godt for?

Lloyd Cole

Don't Get Weird On Me, Baby
(Polydor/Polygram)

Tiden går. Selv om Lloyd Cole har beholdt sin barnerompe av et ansikt, er han i dag for veteran å regne. Det er sju år siden *Rattlesnakes*, og vår venn har fortsatt problemer med å leve opp til sin bråmodne debut. Cole har blitt en leverandør av kjent stoff til trofaste fans, i stedet for å sette nye standarder. Med sin andre LP uten *The Commotions* forsøker han riktignok en vri: å spille hele side 1 inn med fullt orkester i Capitol-studioet i LA, der Sinatra unnfanget flere av sine klassikere. Dermed blir vi minnet om at Cole ikke er noen Frankie Boy. Stemmen hans lyder ganske så fislete i de overdådige omgivelsene. Melodiene (flere skrevet av *Commotions*-keyboardist Blair Cowan) er av typen *solid håndverk*, men en mann som sier han søker den perfekte sang har ingen grunn til å være fornøyd med dette materialet.

Side 2 byr på streit gitarpop, og fungerer bedre. Den Jeff Lynne-aktige *Weeping Wine* (med en ukreditert Michael Stipe fra REM i koret?) er riktig søt, og når refrenget setter inn på *Pay For It* skjønner man at Cole fortsatt kan. *Don't Get Weird...* er en LP uten et dårlig spor, men blir likevel lett stående og støve i hyllen. Den vekker en anmelders sympati, i stedet for å rive ham med, løfte ham opp, gi ham gåsehud, få ham til å skifte livssyn! Mindre skal man nemlig ikke forvente av en så arrogant og ambisiøs popsnekker som Lloyd Cole.

Karakter: Stilsikker voksenpop, men var det alt?

Kjetil Rolness

Robbie Robertson

Storyville
(Geffen)

Da The Band-lederen solodebuterte i 1987 skjedde det med et album som forente Robertsons musikalske røtter med hans personlige: Det fysiske med det spirituelle, det urbane rock'n'roll-amerikanske med det indianske og naturære. *Robbie Robertson* var et vakker og fascinerende album, og sammenliknet med det er *Storyville* en aldri så liten skuffelse. Sammen med medprodusent Stephen Hauge og et solid lag musikere og gjesteartister (b.l.a. de gamle Band-kollegene Rick Danko og Garth Hudson, Neville Brothers, Neil Young, The Blue Nile og Bruce Hornsby), har Robertson laget et mer poporientert og syntetisk produkt, et album som til en viss grad ofrer mystikk og magi til fordel for radiovennlighet og masseappell. Her er selvsagt store musikalske kvaliteter, men når Robertson tar utgangspunkt i New Orleans' myteomspinnende bydel Storyville hadde jeg ventet meg noe sterkere; noe råere, noe naknere, noe mer funky, noe som satte tekstenes mytologi i tydeligere relief. I stedet er *Storyville* en pen og trivelig plate som aldri kommer i nærheten av intensiteten verken til forgjengeren eller til Robertsons tidligere meritter med The Band. Det er slett ikke dårlig, men det tar aldri fyr.

Karakter: Hvor ble det av mystikken

Jan Omdahl

Golden Palominos

Drunk With Passion
(Virgin)

Dette er trommeslageren Anton Fiers femte album som organisator for det man med en grov forenkling kunne kalle "alternativ"-rockens svar på Travelling Wilburys. Poenget for Fier har alltid vært blanding og miksing av genre og artister: Carla Bley og Michael Stipe, Bob Mould og Bill Laswell, Amanda Kramer og Richard Thompson. Men bortsett fra at Stipes evne til å få alt han rører ved til å høres ut som REM i reneste tapning, blir resultatet på resten av platen forunderlig helhetlig, på samme måte som en blanding av alle farger ender opp som rent grått. Nå er det likevel ikke hvilken som helst gråfarge det her er snakk om, men en heller sofistisert og hemmelighetsfull nyanse, full av vibrerende antydninger. Det er ikke noen virkelig avstand mellom Bob Moulds primalskrik og Amanda Kramers englerøst, for alt fanges opp i et lydbylde der det er mer enn tydelig at her er det gitarer, keyboards og trommer som har førsterett til å gå egne veier. Slik sier platen noe om styrkeforholdet i et usansynlig samarbeid, men den sier enda mer om hvordan illusjonen om rockgenreens utrolige ulikhet selvsagt er et spørsmål om overdreven maniert stil. Kle av et par lag og se hva du får: Golden Palominos.

Karakter: Supergruppe for de matteie.

Ina Blom

CD-Akademiet

Man. - fre. 09.00 - 20.00
 lor..... 09.00 - 18.00

Tel. 02 - 170992

CD - MC
 & LP

2 etg. med musikk
 i Oslo City!

HUNGRY JOHN & THE BLUE SHADOWS

Norges ukronte blueskonge gjennom mange år, Hungry John alias John Magnar Bernes, er nok en gang klar for et nytt musikalsk prosjekt sammen med sitt band The Blue Shadows.

Dagbladet

«Hungry John and The Blue Shadows» (EMI)

Hungry John Bernes og hans gjeng fra Bergen kan alle triksene i boka. Med Beefheart-stemme og energisk gitararbeid feier bandet lytteren inn i en serie av tette stemninger. Plata har et trøkk som hever den over snittet.

Fredrik Wandrup

LP, MC og CD

PLATER

Red Hot Chilli Peppers

Blod sex suger magik
 (Warner)

Boiling! Her er en springskalle av en plate, et stykke heseblesende larm som forener pubertalt kaos og stram struktur med den største selvfølighet. Red Hot Chilli Peppers var pionerer i grenselandet mellom hard rock og rå funk, og fortjener vel nå et endelig kommersielt gjennombrudd for en musikkform som snart annenvert amerikansk band kopierer. Funken deres er utpreget hvit - stivbent og stakkato - men funk like fullt. Min største innvending mot det hele er at produsent Rick Rubin har gitt produktet en altfor tørr lyd. Det er liten vits i allverdens rå bassganger når de ikke treffer i mellomgulvet. Personlig synes jeg forgjengeren *Mother's Milk* fungerte bedre i så måte. På den annen side er *Blod Sex Sugar Magik* bandets klart mest kommersielle utgivelse så langt, med opptil flere rolige låter som viser musikalske ambisjoner utover arbeidet med å flytte føtter, sprengne trommeminner og holde generasjonskløften åpen.

Karakter: Mest for tenåringer og speedfreaks
 Jan Omdahl

Danny Wilson

Sweet Danny Wilson
 (Virgin)

Det virker en smule forsert å utgi et samlealbum etter bare to LP'er og like mange hits (*Mary's Prayer* og *The Second Summer of Love*). Men så nærmer det seg jul, og Danny Wilson har gått i oppløsning - noe som er fullt mulig, all den stund denne mannen egentlig var en trio. Bandets blandede pop-drops (med alt fra Steely Dan-til Stevie Wonder-aroma) har sin gode smak i behold, men alt i alt mangler de kanskje noe særpreg. Bonus-CD'en byr på covere av bl.a. Bowies *Kooks* og ABBAs *Knowing You Knowing Me*, men det hjelper ikke at versjonene er aldri så musikalsk sofistikerte: Hadde man ikke sattet coveret i hendene, ville en ikke gjenkjent "the Danny Wilson touch". Kanskje de tre skottene vil "finne seg sjæl" når de nå går solo?

Karakter: Satt farvel med tre flinke skotter.
 Kjetil Rolness

BEST AKKURAT NÅ

MARTIN THEANDER

The Cramps

Bend over I'll drive
 (Spor fra "Look mom no head", Intercord/Reel)
 Rockens mest oljete bukser kjører bil.

Julian Lennon

Listen
 (spor fra "Help yourself", Virgin)
 Hør på en som vet å forvalte sin arv.

Stonecage

It's Tuesday afternoon
 (Spor fra "Under the bike tree", Wire)
 Denne kommer til å holde seg en god stund til.

Tin Machine

You belong in rock 'n'roll
 (Spor fra "Tin Machine II", London)
 For en søt liten ting.

VERST AKKURAT NÅ

Mariah Carey

Emotions
 (Sony)
 Når vil stemmebåndene ryke?

Neil Young & Crazy Horse

Weld
 (Reprise/Warner)

Når Neil Young åpner sitt dundrende turnéreferat med nok en gang å erklære: "Hey hey my my, rock'n roll will never die!", river han gjennom øregangene på meg som en flaskeborste. Mitt forslammede, overbelastede mottagerapparat får seg en rens så de gamle hippisannhetene går inn like sterkt som tallene nederst på lønsslippen min. "Better to burn out than fade away...", trøster han seg stadig, aldeles unødvendig. Han brenner jo ikke ut. Han bare brenner og brenner.

I 1978 lot denne mannen seg avsløre for allverden på filmrretet, svaiende på en scene sammen med The Band, ropende "Helpless, Helpless!" med øynene flytende rundt i ansiktet på seg. Ikke bare lever han forbløffende nok fremdeles. Men gubben -som kunne vært faren til f.eks. Ellen Christiansen og Vebjørn Sand - imponerer dessuten på sine to foregående LP'er med å eksplodere med dypere smell og høyere flammer enn de fleste unge/sinte rockere.

Weld er en bekreftelse på at Neil Youngs sprikende livstre har mer kraft å suge opp av sine røtter ned gjennom tiårene.

Karakter: "Weld" er en bekreftelse på at Neil Youngs sprikende livstre har mer kraft å suge opp fra sine røtter ned gjennom tiårene.

Stig Holmer

Shades of Rhythm

Shades
 (Warner)

Jeg lyttet til Shades of Rhythm mens jeg vasket opp. Litt senere på dagen satte jeg den på mens jeg leste avisen og så durte og gikk den et par-tre omganger mens jeg satt foran PC-en og skrev alt annet enn plateanmeldelser. Jeg skrudde opp volumet og tok på hodetelefoner mens jeg drakk te og bladde gjennom et nummer av ARTFORUM og et nummer av VO-GUE, og kombinasjonen av så mange bilder og etterhvert opparbeidet gjenkjennelseeffekt begynte å gjøre sin virkning: Jeg fikk en rekke assosiasjoner som jeg glemte igjen like etterpå. Siden gikk den i bakgrunnen mens jeg matet, badet og la babyen uten at noen av oss ble forstyrret i våre gjøremål. Da kvelden kom, hadde jeg den på nytt på hodetelefonene mens jeg satt ved PC'en: Jeg arbeidet effektivt frem til klokken halv elleve. Jeg var rimelig fornøyd med dagen som hadde gått sin behagelige gang, selv om jeg antagelig kunne trenge et innslag av mosjon og frisk luft. Morgen etter la jeg Shades of Rhythm på platetallerkenen for å skrive en anmeldelse, og oppdaget at jeg ikke husket annet enn den irriterende opplagte samplingen av Massive's *Unfinished Symphony* på det første sporet. Jeg oppdaget at jeg hadde fått en plate i huset som fungerte helt perfekt - og så helt uten bivirkninger. Det er en lettelse med alt man ikke behøver å involvere seg i.

Karakter: Tidsmessig muzak.

Ina Blom

Finn Kalvik

Innsida ut
 (Slagerfabrikken)

Finn Kalvik overrasker og overvelder denne gang. De krampaktige rimenes og de marginale temaenes dager er talte.

Etter tre års pause svinger Finn Kalvik seg både høyt - og bredt.

Høyt svinger det av låter som *Bæla og Pappen* og *Pottet-Moses, Teit som en geit* og andre tilfeller der Finn er mer rocka enn han har tort før.

Bredt svinger han seg uti Norsk Rimleksikon, helt ut i margin faktisk. *Leser Penthouse, drekker med trakt og drømmer om feminin støttekontakt*, heter det for eksempel om en tvilsom kamerat.

Med Øystein Sunde som produsent, er det nærliggende å putte på denne plata med en liten angst for at Finn Kalvik skulle ha bukket under for kollegaens veldige artistiske karakterstyrke. Men ikkeno'sant er sant. Sundes håndgrep kan bare høres tydelig et par steder på hele albumet. Sunde har opplagt gjort det han skulle, og slett ikke mer: Drevet Kalvik til å yte sitt ypperste.

Finn Kalvik står fram med ærlige, erfarne og utilgjorte tekster denne gangen. Og morsomme er de altså også. Når han dertil har greid å komponere både rørende ballader og sånn passe drivende nesten-rockere, kan man knapt gjøre annet enn stikke tommelen opp og si: Bra Finn, bra!

Karakter: Bra Finn, bra!

Stig Holmer

PLATER

Randy Travis

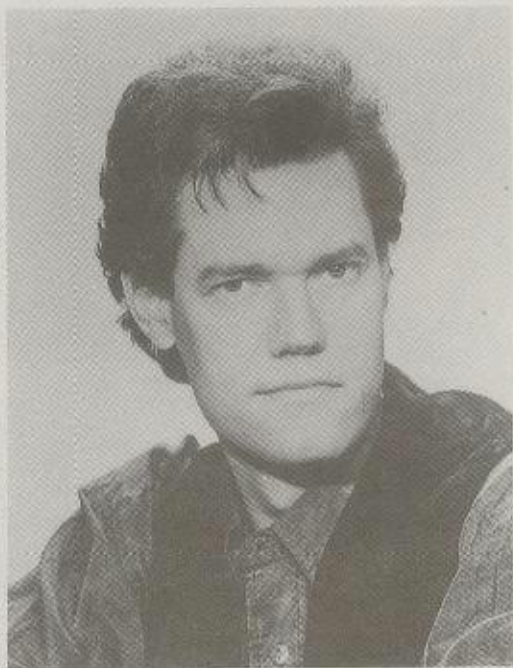
High Lonesome
(Warner)

Randy Travis har opplevd en eventyrlig fremgang som han kan takke sin mor og Herren for, hvilket han også gjør. På kort tid har han seilt opp som contry-musikkens kanskje fremste vokalist, ikke bare hjemme i USA, men også i utlandet. Men sin myke, lett hese stemme og herlige sørstatsdialekt har han erobret country-fans og flere til over hele verden. Siden jeg første gang hørte Grammy-vinneren *Forever and ever Amen* har også jeg vært en svoren fan.

Travis selger forøvrig brukbart også i Norge (det vil si brukbart til å være country). Og Travis er bra, hans fremgang er berettiget. Så bra går det for Travis at han helt klart har blitt vesentlig feitere fra forrige gang han kom med skive. Det var i fjor, og da dro han med seg halve country-amerika i studio og spilte inn skiva *Heroes & Friends*.

High Lonesome byr ikke på noen store overraskelser, bortsett fra at den er mer variert og selvfølgelig noe bedre enn tidligere utgivelser. *High Lonesome* var akkurat en slik

levering jeg hadde ventet meg fra Travis, pluss litt til. God amerikansk country-musikk, litt tempo, litt ballade, gode tekster - og selvfølgelig stemmen! Her er det ikke noe pop-tullball som kan misforstås, her er det *the new tradition* som er rådende. Skivas aller største høydepunkt kommer snikende helt til sist. *I'm Gonna Have A Little Talk* er en å capella låt hvor Travis har fått god hjelp av Take 6.

Karakter: Bedre kommer de ikke!

Espen Sletner

British Electric Foundation

Music Of Quality and Distinction Vol. 2
(Virgin)

Man lar sangere man liker synge sanger man liker, og lager arrangementene selv. Sist Martin Ware og Ian Craig Marsh (ex-Human League og nå også ex-Heaven 17) prøvde oppskriften, resulterte det i Tina Turners comeback - og ellers lite. Vol. 2 ligner også stygt på en ikke-begivenhet. Nå går det mye i svart kvalitetsmusikk - Chaka Khan tolker Donny Hathaway, Billy Preston Otis Redding, Tina Turner Sam Cooke... Man viser stor respekt for originalene, men liten evne til å engasjere lytteren. Terence Trent D'Arby gjør i det minste et forsøk på å lage Memphis-soul av Bob Dylans *It's All Right Ma, I'm Only Bleeding*. Vi merker oss også nykommeren Richard Darbyshire (BEFs svar på SAWs Rick Astley - ung og hvit mann med moden og "sort" stemme) som gir trøkk til Gap Band-hit'en *Early In The Morning*. Men stort sett lurer man på vitsen med hele. Pengene går jo ikke engang til et godt formål.

Karakter: Kvalitetsmusikk uten mål og mening.

Kjetil Rolness

Anders Wyller

My fathers land
(Polygram)

Anders Wyllers annet album, hans første på Polygram, er modnere og mer variert enn det første. Men noen sterk egenart har Wyller fremdeles ikke utviklet. Det er flinkt og flott fra ende til annen, godt skrevet, godt sunget, godt arrangert og godt produsert. Bare ikke så overveidende interessant.

Hans riktig vellykkede etterapinger av mainstream angloamerikansk døgnfluepop, som åpningssporet *In June* og singelen *Bring back the heroes*, er aller minst overveldende interessante.

Oppmerksomhet er derimot de mer funderende innslagene på samlingen verdt. Som f.eks. *Childhood*, en dønning av en låt, som bringer tanken hen på Paul Simons enestående *Graceland*-album.

Pakk inn all dyktigheten i litt mer av den særheten neste gang, og gjør det på norsk, så blir det innerblink.

Karakter: Pakkes all dyktigheten inn i litt mer særegenhet neste gang, så blir det innerblink. Særlig hvis Wyller også tar seg bryet med å lære seg norsk.

BEST AKKURAT NÅ

INA BLOM

No problem orchestra

Problems
(TFT2 Records)

Det endelige resultatet av et langt norsk 80-tall, sentrifugert, tørket og delt opp i 28(!) låter. Et røverkjøp!

The Dimitri Pokrovsky Ensemble

The Wild Field
(Realworld/Virgin)

Ikke bulgarske stemmer denne gangen, men russiske. Mysteriene er derimot inntaktel!

Shelley Hirsch

Singing
(Apollorerecords/ DeBut Import)

Fir-dimensjonal stemmebruk - og litt perkusjon.

Botany 5

Into The Night
(Virgin)

Høstens mest skinnende glattpolerte luftballe. Bare én kalori.

Biosphere

Fairy Tale (12")
(Origo Sound)

Minimalt, anonymt, hypnotisk - og norsk.

VERST AKKURAT NÅ

Sounds of blackness

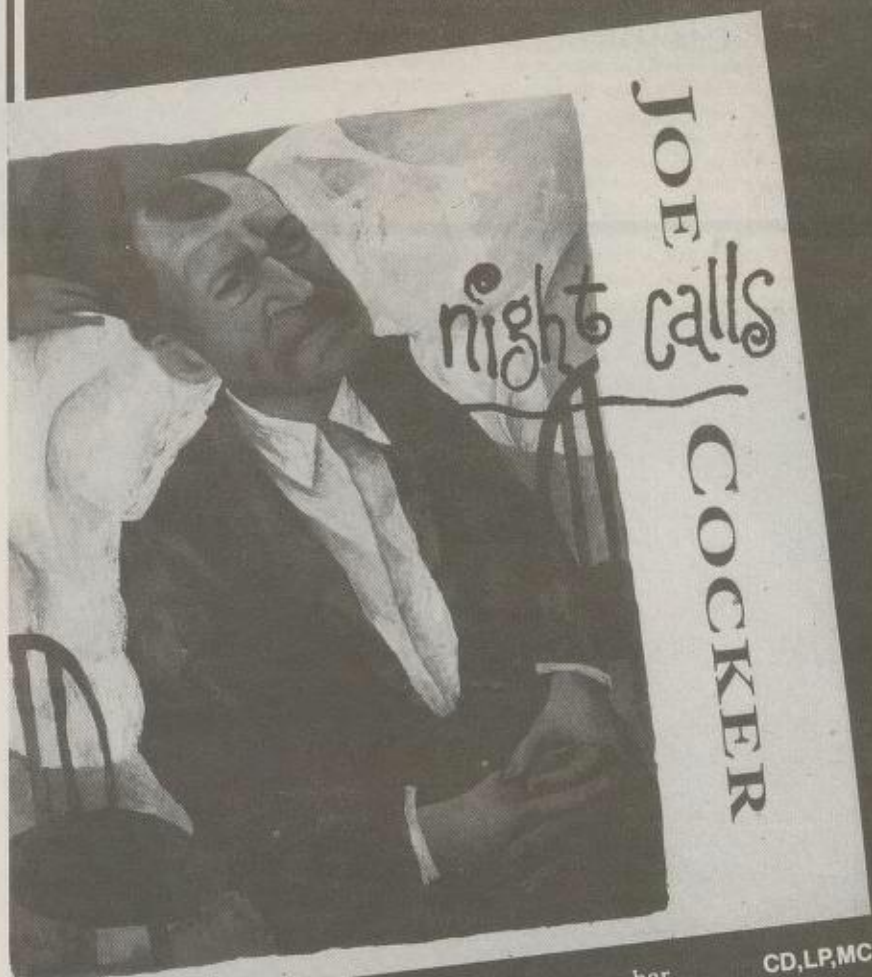
The Evolution of Gospel
(A&M)

Svart amerikansk musikkjåvinisme dårlig kamouflert som "budskap".

CD & HI-FI SPESIALISTEN

AMADEUS

Vi er best på:
Klassisk, Soul,
Jazz og Rock.

CD, LP, MC

EMI

Den engelske pop/soul/blues sangeren har erobret en hel verden og skapt adskillige klassikere, men Joe Cocker fortsetter å konsentrere seg om en spesialitet; «Jeg er aldri langt fra bluesen», sier Cocker. «Jeg har forsøkt, men når jeg hører på noe av det andre synger, kunne jeg aldri synge på den måten. Jeg tror at når man er midt i tredveårene, har man stort sett fått sin stil. Jeg kan ganske enkelt ikke lage plater på noen annen måte».

BOGSTADVEIEN 6 • TLF.: 46 14 70
ÅPENT: 10-18, TORSD.: 10-24, LØRD.: 10-15

"REAL LOVE" ER PUR KVALITET FRA FØRSTE TIL SISTE RILLE.
NY CD • LP • MC FRA ENGLANDS FREMSTE KVINNELIGE POP-VOKALIST

LISA STANSFIELD

I SALG F.O.M. MANDAG 11. NOVEMBER

ARISTA

- Sjølystsenteret 14.-17. november 1991.
- By/bondeantikviteter, tekstil, orientalske tepper, design, samlinger, bildende kunst, kunsthåndverk, verdivurdering av gjenstander, gratis foredrag av kjente kunstekspertter, auksjoner m.m.
- Åpningstider: Torsdag 14.11. kl. 16.00-19.00
Fredag 15.11. kl. 12.00-20.00
Lørdag 16.11. kl. 12.00-19.00
Søndag 17.11. kl. 12.00-18.00
- Entré: Voksne kr 50,-
Barn/pensjonister kr 30,-
Barn i følge med foreldre gratis inngang.
- Arrangører: Norges Varemesse i nært samarbeid med med bl.a. Norges Kunst- og Antikvitethandlers Forening.
- For ytterligere informasjon om utstillingen og tilhørende arrangementer, vennligst kontakt Elizabeth Lingjærde, Norges Varemesse, tlf. 02-43 91 00.

ESTETIKER
1991

MESSEN FOR KUNST, ANTIKUITETER & DESIGN

PLATER

Tin Machine

Tin Machine II
(London)

Som den sterkt konservative Bowiepurist jeg stilt overfor dette anmelderoppdraget blir tvunget til å innrømme at jeg er, har jeg stort sett tatt i det Bowie har etterlatt seg det siste decenniet med to fingre.

Men dette Tin Machine-bandet hans begynner altså å ligne på noe. Jeg må innrømme det og. Disse låtene drar som bare det, for å si det rett ut. Og Bowie synger flott. Han grynter og hvisker og hylter og høres oppriktig engasjert ut. Det er nesten så jeg får den gamle følelsen fra gutterommet. Tre sekstenåringer vaglet bortover divan' med hver sin halvpiils ("...bedre at dem får smake hjemme!"), langt, fett hår og Ziggy Stardust på full pipe.

Tenk! Han river til og med av seg den forførende *If there is something*, fra Roxy's første album. Det ville jeg ikke tålt av hvem som helst! Men Bowie gjør det knall! Selvsagt.

Karakter:Oppfyller kvalikravene til eldre-VM i rock

Stig Holmer

Botany 5

Into the Night
(Virgin)

Botany 5 er en trio fra Edinburgh som har en hel argumentasjon bygget opp rundt behovet for en tilbaketrukket dansemusikk som ikke egentlig er dansemusikk i det hele tatt: New Age i Nike, ambient, utvannet, flytende på noen sparsomt utvalgte basslyder. Nå er dette strengt tatt ikke noen nyhet i det hele tatt: Electribe 101 innledet genren med fjorårets *Electribe Memories*, og Massive pumpet inn mer funky luft enn noen plate tidligere har tålt på sin glimrende *Blue Lines*. Når dette er sagt skal det ikke underslås at *Into the Night*, som tittelen antyder, er en ganske usedvanlig velpolert plate: Den sparsomme skjønheten er ikke av det eksistensielle slaget som tar deg på fersk gjerning i rollen som et altfor frivillig offer for en halsløs ensomistorbyen-romantikk, men du kan ikke la være å beundre den skinnende blanke overflaten. Og likevel: At *Into the Night* er tilbaketrukket er ingen garanti for at du vil lene deg tilbake mot den. Dertil er konstruksjonen tross alt en tanke for spinkel.

Karakter:Istedenfor møbelpuss.

Ina Blom

The Gutta

Stjerner i en kjeller
(Polygram)

Disse langspilledebutantene skaffer meg vanskeligheter. Gode låtanslag undermineres av arrangementsmessige utskjelser. Gjentatte ganger. Plata oppleves umiddelbart sammenhengende og pregløs. Men så... Plutselig smeller tomannsorkesteret, bestående av Axel Schmidt og Dag Aarestrup, til med drivende pop i opptil flere minutter sammenhengende. Det svinger drabla bra på sitt beste.

Kanskje det forholder seg sånn at The Gutta har klart å finne på noe ganske nytt, at de simpelthen er et nytt og anderledes band på vår popsce- ne? Først syntes jeg vokalistene bar seg som en eggedelerselger på Østfoldsmartnan, arrangementene lød som de skulle være resultatet av en blind date mellom Richard Clayderman, Jan Egum og Sputnik. Nå synes jeg det er ganske tøft, innimellom. Vel, sjarmereende i alle fall...

Tekstene, som stort sett handler om hvor forferdelige somrene er på Oslo vest... det vil si: Hvor forferdelig det er at The Gutta ikke får lov til/greier bepludere alle jentene de ser der, kunne godt ha gitt litt mer.

Karakter:Ganske rart, men ganske tøft!

Stig Holmer

Robbie Nevil

Day 1
(EMI)

Det er noen år siden *C'est la vie* ble pumpa ut på alle diskotek verden over og man kan jo selvfølgelig forstå at det har tatt sin tid å følge opp suksessen etter debut-LP'en. Singelsporet *Just like you* er en like umiddelbar hit som *C'est la vie*, men forøvrig er det ingen høje berg som nås, men en og annen dyp dal. Riktignok finnes det her et par sjelfulle ballader, men de forsvinner i et sammensurium av syntetisk radiofunk.

Karakter:Kjøp singlen i stedet!

Maria Francke

Bob Seger

The Fire Inside
(Capitol)

Lys og varme skriver plateselskapet i annonsen for denne skiva. Men la deg ikke skremme: Bob Seger spiller adskillige divisjoner over vår hjemlige Åge Aleksandersen. Denne ringreven i amerikansk heimstadrock har en lang rekke kvalitetsutgivelser og flere listetopper bak seg, med glansperioden midt på syttitallet med utgivelser som *Beautiful Loser* og *Night Moves*. Men da Springsteen tok av for fullt var det tilsynelatende ikke plass for Seger lenger i den amerikanske bevisstheten. Etter fem års pause er han tilbake med et album som gjør bossen rangen stridig, og som viser at senere etterapere som John Cougar Mellencamp fremdeles har noen centimeter å vokse før de holder Segers nivå. *The Fire Inside* er ikke grensesprengende på noen måte, men inneholder intens, velsplitt rock 'n' roll med sterke låter, sterk sang og sterk levering fra The Silver Bullet Band. A4-format, javel, men innenfor det kan det neppe gjøres så veldig mye bedre enn dette.

Karakter:Heimstadrock

Jan Omdahl

Omar Dykes

Blues Bag
(Provogue/Sonet)

Første gang jeg hørte Omar (& The Howlers) live var på Rockefeller for noen år siden. Den gangen var de engasjert som oppvarmere for det noe mer berømte bluesbandet Faboulus Thunderbirds, og aktuelle med skiva *Hard times in the land of plenty*. Etter at Omar og bandet gikk av scenen var jeg mett - stappmett. Jeg hørte tre låter av T-Birds og syntes at det var en formidabel nedtur, så jeg gikk.

Siden den gangen har det kommet flere skiver og gruppa har etterhvert fått et anseelig publikum i Norge. *Blues Bag* er Omar Dykes uten bandet The Howlers. Skiva er i den gamle blues-tradisjonen tro, og en hyllest til denne. Primært, rått og ribba for det meste. Og jeg synes, i forhold til det jeg ellers kjenner til av Omar at dette faktisk er litt for primalt. Ikke noe vondt om god gammel blues, men Omar har en stemme som kan vekke de døde til liv, og den har kommet bedre til rette tidligere, men bevarer.

Karakter:Hvis du er interessert i historie, først da...

Espen Sletner

BEST AKKURAT NÅ

JAN GRADVALL

Everything But The Girl

Worldwide
(Warner)

Hvis Lloyd Cole er den ene skiva du skal elske i høst så er det her den andre.

Columbia Country Classics

Vol. 1-5
(Sony Music)

En investering for livet.

Red Hot Chili Peppers

Blood Sugar Sex Magik
(Warner)

Blod.

Perssons Pack

Tusen dager härifrån
(CD-spor, EMI)

Passjonsfylt Persson og Himmelsk Jakob Hellman fyrer av spanske bomber med Destination Evigheten.

VERST AKKURAT NÅ

Bryan Adams

Can't stop this thing we've started
(CD-spor, Polygram)

Jeg liker faktisk Robin Hood-balladen, men det her...Å ta fra de dumme og gi til de døde.

BEST AKKURAT NÅ

MARIA FRANCKE

Eva Dahlgren

Lev så
(Spor fra "En blekt blondins hjärta, BMG)

Jeg ønsker jeg hadde skrevet den selv.

The Daffodils

I go crazy (whitout your love)
(Spor fra "Evergreen", RCA/BMG)

Den her også.

The Smithereens

Top Of The Pops
(Spor fra "Blow up", Capitol/EMI)

Riktignok en karbonkopi av "A girl like you", men hva så?

The Dylans

She drops bombs
(Spor fra "The Dylans")

Frekk tittel og frekk låt.

VERST AKKURAT NÅ

Mariah Carey

Emotions
(Sony)

John Lee Hooker

Mr Lucky
(Silvertone)

Nå lager de forsyne meg en sjokolade som heter Blues også. Dermid er blues-boomen tatt til sin logiske konsekvens, og gjort til ren konsumvare. Trøsten får være at gamle blueskonger er dratt inn fra kulden og endelig får den heder og noen av de kronene de fortjener - samt at de fremdeles lager ganske hyggelige plater. Etter John Lee Hookers suksess med *The Healer* har stjernene stått i kø for å spille med den gamle mesteren, og oppfølgeren teller gjestemusikere som Albert Collins, Robert Cray, Ry Cooder, Carlos Santana, John Hammond, Nick Lowe, Johnny Johnson, Booker T. Jones, Van Morrison, Keith Richards og Johnny Winter. *Mr Lucky* er produsert av Hookers faste gitarist Roy Rogers, og resultatet er ikke trivelig som det er forutsigbart. Best er de mest avkleddede låtene, *Highway 13* og *Father Was A Jockey* der Hooker ved hjelp av John Hammonds munnsplill kommer nærmest sitt gamle jeg. Men også en genial groove som *This Is Hip* med folk som Cooder, Lowe, Johnsen og Jim Keitner, og en vakker og lavmælt duett med Van Morrison i *I Cover The Waterfront*. Ifter dette albumet høyt over ren affeksjonsverdi.

Karakter:Forutsigbart og deilig

Jan Omdahl

Stage Dolls

Stripped
(Polygram)

Som heavyrockere flest og trøndere (heavyrockere altså) i særdeleshet ser også Stage Dolls 100% latterlige ut. Men som jeg har lært for lenge siden så skal man ikke skue hunden på hårene. Stage Dolls leverer bra saker de, og vel så det. Med tanke på utenlandsk lansering er dette noe av det mest interessante å følge med på akkurat nå, og en slik lansering har det vært snakk om vel og lenge. Bandet ble forøvrig i 1988 kåret til årets nykommere av musikkpressa i USA, og nettopp der vanker det spilljobber, videoinnspilling og større lansering etter jul. Der borte er interessen stor.

Tilbake til skiva. Som sagt er dette bra saker, men det er samtidig jevne saker. Det er ingen ting, ihvertfall ikke som jeg hører, som skiller ut Stage Dolls til å bli det heavy bandet som forandret noe, iallefall ikke med *Stripped*, bortsett fra at det er ærlige saker og at Torstein Flakne faktisk kan skrive tekster. Nå oppfatter jeg også Stage Dolls mere som et "rocke"-band enn et reinspikka heavy-orkester. Jeg klarer ikke helt å forestille meg selv hvordan dette kan slå an i utlandet, kanskje det kun er et spørsmål om haip på samme måte som Guns 'n'Roses? Skivas beste spor er låtene *Love Don't Bother Me* fra den norske filmen *Frida* og *Goodbye To Amy*, begge låtene er ballader.

Karakter:Solid levering fra Trondheims store håp

Espen Sletner

Sven Zetterberg and the Chicago Express

Watch Your Step!
(Amigo)

Watch Your Step! er Sven Zetterberg and the Chicago Express' andre LP etter en forrykende, heseblesende superdebut i fjor med LP'en *The Blue Solution*. Dette er etter min mening nordens beste blues/soul-band hevet over enhver tvil, og da i første rekke soul. På denne oppfølger plata viser de en råere og tøffere side, mere Rock & Roll, og jeg kan ikke med min aller, aller beste vilje forstå hvorfor Zetterbergs evne til å leve seg inn i musikken får på ingen måte komme til uttrykk på *Watch Your Step!* og hvem som har kommet på ideen om at bandet denne gangen skulle være mere rocka vet jeg ikke (skiva er forøvrig produsert av 4-eyed Thomas og Zetterberg sjæl, akkurat som forrige gang, så dette er et mysterium). Jeg synes plata er en stor skuffelse, spesielt når jeg vet at de selv har stått for alt til og med coveret har de formå sjæl. Zetterberg er hundre ganger bedre på soul-saker enn dette mølet her, som egentlig hvem som helst kunne laget. Det er mange i nord som kan synge og lage like god R&B som dette her, men debuten *The Blue Solution* med sin drivende gode soul er det ikke mange som kunne gjort etter Zetterberg.

Karakter:Coveret er best!

Espen Sletner

HAIR EXPLOSION

JUST DYNAMITE!

style/makeup- Leslie

FRISØR
Negleskulptør
Makeup-artist
Solarium

Man.-Fre. 08-21
Lør. 10-18

PALEET

SHOPPINGSENTERET MIDT PÅ KARL JOHAN

KARL JOHANS GT. 37-41 , 0162 OSLO 1 TLF 42 46 49

PLATER

Crash Test Dummies

The ghost that haunt me
(BMG Arista)

Dukker fulle av sensorer og målere, som puttes i biler og sendes rett mot en vegg i f. eks. 110 km/t, får seg som regel bare denne ene luftturen. Likevel påstår bandleder Brad Roberts at han ikke har valgt dette navnet til gruppa si fordi han er overbevist om at debuten vil ende på nesa, men fordi han mener det sier noe om at gruppa spiller *mangeartet musikk!*

Ikke skjønner jeg hva han mener med det, og ikke synes jeg Crash Test Dummies spiller mangeartet musikk. Dermed absolutt ikke sagt at dette er en dårlig plate. For det er det ikke. Dette er en god plate. Inntrengende låter med snedige tekster, framført med særpreg. Crash Test Dummies spiller irskinspirert countryrock, og er suverent best i sine ettertenksomme, lavmælte stunder.

For elskere av Van Morrison, Black Sorrows, Cowboy Junkies og andre molefunkne landmusikere anbefales dette Winnipeg-bandet intenst.

Karakter: Herlig trist landmusikk!

Stig Holmer

Frankie Knuckles

Beyond The Mix
(Virgin)

Frankie Knuckles er det man kaller en veteran: DJ siden tidlig på 70-tallet, legendarisk house-produsent siden 1987 og en av dem som var med på å definere sounden bak begrepet. En av ulempene med å jobbe med så anonyme musikkformer, er at verket sjelden strekker seg inn i evigheten, og at det avgjørende grepet om selve tidspulsen har en tendens til å glipe jo hardere man prøver å holde fast. Problemet med *Beyond The Mix* er først og fremst at den

er en blek skygge av noe som engang var passe tidsmessig uten på noen måte å lansere noen slags front eller manisk, egoistisk lydtyngde som kunne få en til å fryse på ryggen av ren *samtidighet*. Men får inntrykk av at Frankie Knuckles mest av alt er tilstede for å bygge opp rundt karriere til en rekke forskjellige sangere, istendenfor å dyrke egne visjoner, gamle eller nye. Det er plater som denne som går en til å føle at det er altfor mange vokalist i verden, og altfor få musikere.

Karakter: Mer vann til mølla.

Ina Blom

Texas Tornados

Zone Of Our Own
(Reprise/Warner)

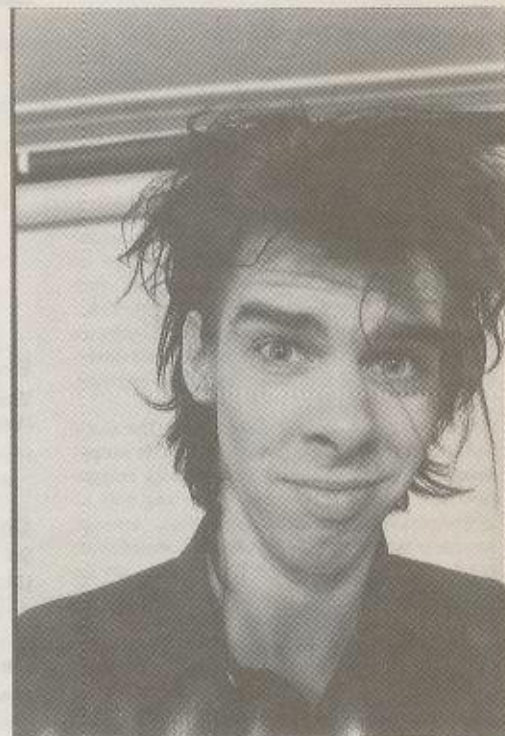
Doug Sham, Augi Meyers, Freddy Fender og Flaco Jimenez - The Texas Tornados slår til igjen. Dette er de gamle legendariske texas-musikernes andre samarbeidsprosjekts LP etter debuten *Texas Tornados* som kom i fjor (den skiva solgte forresten 500.000 eksemplarer på verdensbasis). Med sine forskjellige referanserammer, sine forskjellige opphav og som representanter for forskjellige musikalske stilarter (da vel og merke innen amerikansk/meksikansk-genre) blir dette noe helt spesielt. Som det står i presseskrevet; *Rock & Roll, R & B, a taste of the blues and a blast of scorching Tex-Mex: A Zone Of Their Own is music from deep in Tornado Territory*. Mitt favorittspor kommer som nummer to, låta *La Mucura* er etter min mening skivas sterke spor, og er en herlig meksikansk ballade. *Zone Of Our Own* er en praktfull blanding jevnt over, og absolutt verdt å ha i hylla.

Karakter: Grusomme korsriddere fra Tex-Mex land gjør det igjen.

Espen Sletner

VI VENTER PÅ

Vazelina Bilopphøggers
Nick Cave & The Bad Seeds
Reidar Larsen
Raga Rockers (samling)
Secret Wish
Kim Larsen
Aerosmith
Lisa Stansfield
Bjelleklang
Dag Kolsrud
Charlie Sexton
Bell Biv DeVoe
Bobby Brown
INXS (live)
Zucchero (live)
Elton John Tribute
Happy Mondays
Shakespear Sister
MR Bungle
Sos Band
Soundgarden
The Wailers
Orbital
Maxi Priest

Den som venter på noe gott venter på Nick Cave.

Den som venter på noe gott venter kanskje på U2...

World Of Twist
Bass-O-Matic
King Crimson
Rosy
David Sylvian
Genesis
MC Skat Kat
Keith Richards
Energy Orchard
Trisha Yearwood
Bonnie Taylor
Robert Palmer

U2
Tone Loc
Adam Ant
Adamski
Nick Kershaw
Alabama (GH)
Lita Ford
Black Box
Henning Kvitnes
DAD
Åge Aleksandersen

WZ.

Achtung Baby

(Ähk-töong Bāy-bi)

NY CD • LP • MC

I salg f.o.m. 18. november

ALASKA

KJELLEREN I CHATEAU NEUF
SLEMDALSVN. 7, 0369 OSLO
TLF.: 46 45 70 - FAX: 46 62 52

Forsalg: Bill. på posten og Ticket
Master, tlf. 050-33 133. OBS! Bill.
avg. kr 10,-. Aldersgrense 18 år.

Lørdag 26 Oktober

THE HAVALINAS

Torsdag 31 Oktober

PIGFACE

Martin Atkins	Trommer	PIL Killing Joke
Enesch	Trommer	KMFDM
Paul Raven	Bass	Killing Joke
Tucker	Gitar	Revoltin' Cocks
Ogre	Sang	Skinny Puppy
Chris Connely	Sang	Revoltin' Cocks
Mary Byker	Sang	Gaye Bykers on Acid
Bill Rieflin	Trommer	Ministry
John Bechetel	Keyboard	Killing Joke

Lørdag 2 November

LLOYD COLE

+ Spesial guests.....

Søndag 3 Nov. **NITZER EBB** Bill. Kr. 150,-

Mandag 11 November

BLUE AEROPLANE

Lørdag 16 November

ROBYN HITCHCOCK & THE EGYPTIANS

Lørdag 23 Nov..

THE WEDDING PRESENT

Fredag 29 November

TV PERSONALITIES fra England MYSTERY SLANG fra Skottland

Bill. kr.: 130,-

Lørdag 30 November

A night of death metal MORBID ANGEL + Spesial guests ENTOMBED

Kommer i desember:

NIRVANA, GO GO GORILLA

KONSERT GUIDEN

FREDAG 18.10

Fuzztones (sup: Lust-O-Rama, Cosmic Dropouts), *Alaska*
Ola Calmeyer Kvintett, *Oslo Jazzhus*
Who Knows, *Lille-Smuget*
Mari Boine Persen, *Rockefeller*
Freepax/Khogoprah, *Slurpen*
Too Hot To Handle, *Smuget*

LØRDAG 19.10

Talisman, *Oslo Jazzhus*
Halvdan Sivertsen, *Rockefeller*
Take 6, *Oslo Konserthus*
Who Knows, *Lille-Smuget*
Rythm & Blues Express, *Smuget*

SØNDAG 20.10

Deacon Blue, *Rockefeller*
Gospelkonsert, *Oslo Konserthus*
Pål Røvig (1.etg.), Aunt Mary (2.), New Jordal Swingers (3.), *Snuget*

MANDAG 21.10

Crowded House, *Rockefeller*
MOMS, *Smuget*

TIRSDAG 22.10

Tin Machine, *Oslo Konserthus*
Sugar Daddies, *Smuget*

ONSDAG 23.10

Kraftwerk, *Rockefeller*
Townes Van Zandt, *Cruise Café*
Work Funny Hours, *Smuget*
Roy og Rypejegerne, *Elm Street*
Volga Kosakkene, *Oslo Konserthus*

TORS DAG 24.10

Townes Van Zandt, *Cruise Café*
Desafinado, *Smuget*
Oslo Filharmoniske Orkester, *Oslo Konserthus*
Some Like It Hot, *Lille-Smuget*
Marius Muller Funhouse, *Rockefeller*
Touchstone (keltisk-britisk), *Folk 'Pub på Slurpen*
Slide-O-Mix (Sm)All Stars, *Oslo Jazzhus*

FREDAG 25.10

The Bones, *Lille-Smuget*
Tom Principato, *Cruise Café*
Candy Ash, *Elm Street*
Steve Dobrogosz & Berit Andersson, *Oslo Jazzhus*
Morten Arnesen Band, *Smuget*

LØRDAG 26.10

Havalinas, *Alaska*
Dansegalla med bl.a. Vikingarna, *Oslo Spektrum*
The Bones, *Lille-Smuget*
Ompakara, *Rockefeller*
Morten Arnesen Band, *Smuget*
Marianne Natvig Band, *Oslo Jazzhus*

SØNDAG 27.10

Eva Dahlgren, *Rockefeller*
Moody Blues, *Oslo Konserthus*

MANDAG 28.10

MOMS, *Smuget*
Erling With Aasgaard (orgel), *Oslo Konserthus*

TIRSDAG 29.10

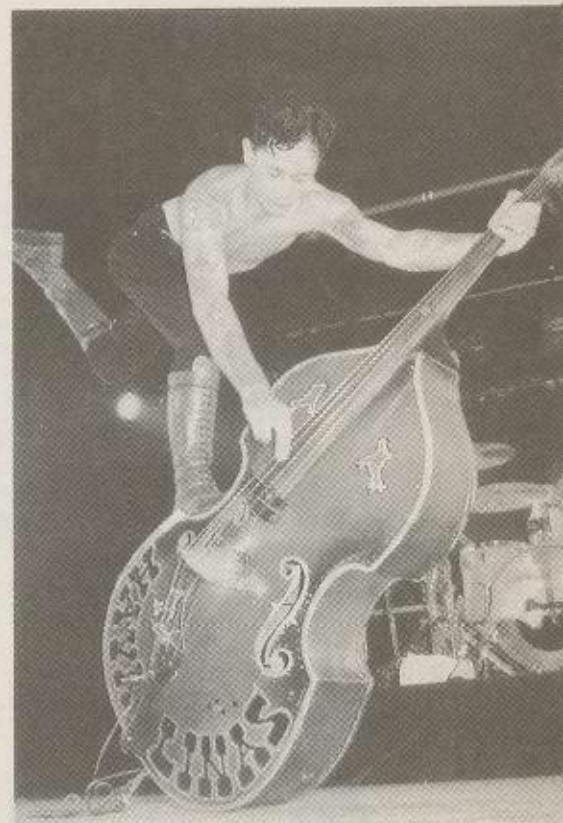
Minnekonert for Ruth Reese m. Magnolia Jazzband/Topsy Chapman, *Markuskirken*
Oslo Bluesband, *Smuget*
Lill Lindfors, *Oslo Konserthus*

ONSDAG 30.10

Michael Bolton, *Oslo Spektrum*
Work Funny Hours, *Smuget*
Eternity, Gul Tyv, Ut Bakdøra, Lick & A Promise, Klisne eigmenn, Oppned, *Elm Street*

TORS DAG 31.10

Carl Perkins/Stephen Ackles, *Rockefeller*
Nine Below Zero, *Cruise Café*
Pigface (9 bl.a. fra Killing Joke, PIL, KMFDM, Revoltin' Cocks, Ministry), *Alaska*
Desafinado, *Smuget*
Oslo Filharmoniske Orkester, *Oslo Konserthus*
Sidsel Endresen Band, *Oslo Jazzhus*
Some Like It Hot, *Lille-Smuget*

Total rock'n roll med The Havalinas. Til Norge for andre gang 26. oktober, på Alaska.

Jeg vokste opp med country & western, men forkasta det da jeg kom inn i rock'n roll. Desillusjonert av rocken, begynte jeg å høre på det jeg virkelig likte; gammel Hank, gammel Johnny Cash, Bob Marley. Jeg tenkte; hvorfor gjør ikke jeg det der? Sa Tim McConnell og slo seg sammen med Dennis "Smutter" Smith og Charlie Quintana. De forfylle ex-punkabillyene følte seg som villgriser og kjørte i gang som The Havalinas. Full energi, i Oslo nok en gang.

FREDAG 1.11

Seal, *Rockefeller*
Skinyard/Boghandle, *Rockall*
Alice Cooper, *Oslo Spektrum*
Jungle Medics, *Elm Street*
Too Hot To Handle, *Lille-Smuget*
Morten Halle Kvartett, *Oslo Jazzhus*
Oslo Filharmoniske Orkester, *Oslo Konserthus*

LØRDAG 2.11

Lloyd Cole m. band (sup: akustisk Go-Betweens), *Alaska*
Boston Tea Party, *Elm Street*
Too Hot To Handle, *Lille-Smuget*
Dissimilis-show "med løs snipp", *Oslo Konserthus*
Akustisk helaften (over 60 artister), *Rockefeller*
Raknes/Wallumrød Duo, *Oslo Jazzhus*

SØNDAG 3.11

Nitzer Ebb, *Alaska*
Tower Of Power, *Rockefeller*
Dissimilis-show, *Oslo Konserthus*

MANDAG 4.11

Stage Dolls, *Rockefeller*

TIRSDAG 5.11

Dance With A Stranger, *Rockefeller*
Gershwin-galla, *Oslo Konserthus*

ONSDAG 6.11

New Kids on the Block, *Oslo Spektrum*
Oslo Filharmoniske Orkester, *Oslo Konserthus*

TORS DAG 7.11

Oslo Groov Company, *Rockefeller*
New Kids on the Block, *Oslo Spektrum*
Gest, *Oslo Jazzhus*
Festival Do Brasil, *Oslo Konserthus*
Some Like It Hot, *Lille-Smuget*
Ronny Gerard & Jim Yardley (skotsk), *Folk 'Pub på Slurpen*

FREDAG 8.11

Tempo Toppers, *Elm Street*
De Lillos, *Rockefeller*
Halvdan Sivertsen/Bodo Domkor, *Oslo Konserthus*

Still Hot Band, *Lille-Smuget*
Kjersti Stube Band, *Oslo Jazzhus*

LØRDAG 9.11

Bevis Front, *Elm Street*
Still Hot Band, *Lille-Smuget*
Johansen/Garnes/Olstad Trio, *Oslo Jazzhus*

MANDAG 11.11

Extreme, *Rockefeller*
Blue Airplanes, *Alaska*
Trondheim Symfoniorkester (solist: Nordberg-Schulz), *Oslo Konserthus*

ONSDAG 13.11

Dalbello, *Rockefeller*
Lonny Mack, *Cruise Café*
Bjørn Afzelius, *Oslo Konserthus*

TORS DAG 14.11

Some Like It Hot, *Lille-Smuget*
Lonny Mack, *Cruise Café*
Fra Ola Narr, *Oslo Jazzhus*

FREDAG 15.11

Ice-Cube, *Rockefeller*
The Bones, *Lille-Smuget*
Chicago Express, *Cruise Café*
David Friesen (solo), *Oslo Jazzhus*
Merry Go Round, *Elm Street*

LØRDAG 16.11

God Bullies, *Rockall*
The Bones, *Lille-Smuget*
Robin Hitchcock & the Egyptians, *Alaska*
Puls-rock (dobbelkonsert), *Rockefeller*
Kampen Janitsjar, *Oslo Konserthus*
(Se dagspressen på Oslo Jazzhus)

SØNDAG 17.11

Bryan Adams, *Oslo Spektrum*

MANDAG 18.11

Aage Aleksandersen, *Oslo Konserthus*

TORS DAG 21.11

Blasters, *Cruise Café*
Solberg Egeland & Håkanes, *Folk 'Pub på Slurpen*
Some Like It Hot, *Lille-Smuget*
Chateau Neuf Storbånd, *Oslo Jazzhus*

KONSERT GUIDEN

Salsa og calypso med **Some Like It Hot** hver torsdag på Lille-Smuget.

Underlig nok har tropisk musikk aldri helt blitt en del av klubblivet her i byen. Ikke at kjelleren på Lille-Smuget har verdens største dansegulv, men det blir svett og trangt når **Some Like It Hot** slenger i vei på akustisk. Sergio Gonzales, cubaner

med salsa, merengue og calypso i blodet sørger for det originale. Med seg har han Lakki Patey, nylig hitkommen fra Karibien og Latin-Amerika, og Rolf Graf fra Lava.

Dalbello entrer på Rockefeller 13. november.

Lisa Dal Bello spilte gitar da hun var 11, skrev låter da hun var 12, sang på TV da hun var 13 og var kjent langt utenfor Canada før hun var 20. Siste LP, *Drastic Measures* kom for tre år siden og si-

den har ingen hørt fra henne. Så kan man lure på hva hun har å komme med på denne turnéen. Mer røff rock eller mer heftige ballader, eller litt av hver, som før?

FREDAG 18.10
Fuzztones (sup: Lust-O-Rama, Cosmic Dropouts), Alaska Ola Calmeyer Kvintett, Oslo Jazzhus Who Knows, Lille-Smuget Mari Boine Persen, Rockefeller Freepax/Khogoprah, Slurpen Too Hot To Handle, Smuget

LØRDAG 19.10
Talisman, Oslo Jazzhus Halvdan Sivertsen, Rockefeller Take 6, Oslo Konserthus Who Knows, Lille-Smuget Rythm & Blues Express, Smuget

SØNDAG 20.10
Deacon Blue, Rockefeller Gospelkonser, Oslo Konserthus Pål Røvig (1. etg.), Aunt Mary (2.), New Jordal Swingers (3.), Smuget

MANDAG 21.10

Konsertfest for Puls

Musikkavisen Puls jubilerer. Den 16. november feirer avisen utgivelse nummer 150 (dette er utgivelser utenom spesielle bilag og festival-avisene). Siden mai 1978 har bladet kommet ut fast hver måned, og er bortsett fra BEAT (som forøvrig ble etablert av Puls-medarbeidere i 1985), noe av det eneste vi har av rendyrket musikk-

presse i Norge. Begivenheten feires med en heidundrandes konsertgalla på Rockefeller med band som Equinox, A-Team, Dance With A Stranger, The September When, Bel Canto, Steven Ackles, m.fl. Biletter kan du kjøpe gjennom Ticket Master utsalgene og ellers alle postkontor.

MANDAG

RESTAURANT OG BAR
M/ALLE RETTIGHETER.
NATTÅPENT TIL KL.03.00.
(OGSÅ SLUTTEDE SELSKAPER.)
BORDBESTILLING:
TLF. 02/44 80 44

Bygdøy Allé 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

TIRSDAG

RESTAURANT OG BAR
M/ALLE RETTIGHETER.
NATTÅPENT TIL KL.03.00.
(OGSÅ SLUTTEDE SELSKAPER.)
BORDBESTILLING:
TLF. 02/44 80 44

Bygdøy Allé 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

ONSDAG

RESTAURANT, DISKOTEK
OG BAR M/ALLE RETTIGHETER.
NATTÅPENT TIL KL.04.00.
(OGSÅ SLUTTEDE SELSKAPER.)
BORDBESTILLING:
TLF. 02/44 80 44

ALDERSGRENSE: 20 ÅR!

Bygdøy Allé 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

TORS DAG

RESTAURANT, DISKOTEK, BAR OG
LATIN-AMERIKANSK NATTKLUBB.
NATTÅPENT TIL KL.04.00.
(OGSÅ SLUTTEDE SELSKAPER.)
BORDBESTILLING:
TLF. 02/44 80 44

ALDERSGRENSE: 18 ÅR!

Bygdøy Olé! 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

FREDAG

RESTAURANT, DISKOTEK, BAR
OG NATTKLUBB M/ALLE RETTIGHETER.
LIVE-BAND! ÅPENT TIL KL.04.00.
(OGSÅ SLUTTEDE SELSKAPER.)
BORDBESTILLING:
TLF. 02/44 80 44

ALDERSGRENSE: 23 ÅR!

Bygdøy Allé 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

LØRDAG

RESTAURANT, DISKOTEK, BAR
OG NATTKLUBB M/ALLE RETTIGHETER.
LIVE-BAND! ÅPENT TIL KL.04.00.
(OGSÅ SLUTTEDE SELSKAPER.)
BORDBESTILLING:
TLF. 02/44 80 44

ALDERSGRENSE: 23 ÅR!

Bygdøy Allé 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

SØNDAG

RESTAURANT OG BAR.
NATTÅPENT TIL KL.03.00.
VI ARRANGERER
SLUTTEDE SELSKAPER.
RING OSS PÅ
TLF. 02/44 80 44

VELKOMMEN

Bygdøy Allé 5. 0257 OSLO 2

LILLE
SMUGET

MASTERS OV MØH

BEDRE SÆRT ENN ALDRI

Nemlig Hemmelig Aka Masters Ov Møh må utvilsomt være årets overraskelse på musikkfronten. Bandets debut-LP Urbanfusioncrossmultipopimpact, utgitt i tusen eksemplarer, har nemlig forbløffende nok blitt en kritiker-suksess. Det ville man aldri ha trodd på for-

hånd. For i åtte år har denne gjengen terrorisert sitt publikum med en slags performance-aktige konserter, som ingen skjønner en døyt av og hvor ingen spiller synkront. Berømt er f.eks. en konsert på Rockall, hvor sirkus Møh leide inn en stripperske. Det resulterte i at bandet ble utestengt fra Blitz, samt et kjempeoppslag i Aktuell Rapport. Så kommer det altså en LP som roses ikke bare på grunn av sitt mangfold, men også fordi det er blitt system i rotet. Det er blitt helhetlig Møh.

NATT & DAG: Hva er Møh?

LORD BORED: Møh er et begrep på total galenskap.

NATT & DAG: Hva er urbanfusioncrossmultipopimpact?

BORED: Det vi har gjort er å ta mange forskjellige stilarter og smeltet dem sammen til én stilart, som er Møh, som er vår greie...

RANK JOFRIX: ...så tittelen på LP'n står i stil med det vi driver med. Urban er urban, fusion er blanding, cross vil si at du krysser grensen over fra hvit til svart musikk, multiply vil si at du ganger det opp, med en pop-

impact. Ikke sant?

BORED: LP'n er en manifestasjon av det vi har drevet med siden vi begynte å spille. Men det er moderne musikk, dansemusikk for det meste. Noen av låtene er lydlandskaper som ikke er bygd opp rundt en rytme eller en melodi i den forstand, men som bare er stemninger eller poesi. Noen steder har vi samlet kanskje 30 forskjellige kilder - alt fra trollmenn fra Bali til sinte pakistanere på radio'n til Lenny Bruce til tekster vi har fått sendt fra Canada.

NATT & DAG: Hva handler tekstene om?

KING KOLBING: Tekstene er egentlig ikke så veldig dype da, men...

BORED: ...jo, det synes jeg, noen av dem er jævli dype...

KING: ...men de kan tolkes dypt...

NATT & DAG: De er ikke så veldig dype, men kan tolkes dypt?

BORED: ...det er bare moffe å si, for de tekstene jeg har skrivi har jeg lagt sjela mi i og jobba dødsmye med...

(Lengre diskusjon)

BORED: Noen av tekstene er bare en cut

up-greie, hvor vi har puttet mest mulig tabuord inn i en tekst. Det kan man si er nonsens, men det dreier seg om å fremkalle en motsetning ved å presentere en masse kjipe ting på en vakker måte. De fleste av tekstene er ikke historier med en dyp mening i, men det går på assosiasjoner.

NATT & DAG: Dere har holdt på i åtte år. Hvorfor kommer LP'n først nå? Eddie Tender: Selv om vi har holdt på i åtte år, så kan vi jo fremdeles ikke spille. Det er ganske genialt. Vi øver i timevis, men kan faen ikke spille et instrument.

NATT & DAG: Folk som har sett dere live sier at de ganske enkelt ikke har skjont bæret av hva dere driver med. Hva er det folk ikke skjønner?

RANK: Det appellerer ikke først og fremst til intellektet, kan du si. Vi har det dødsfett på scenen og prøver å få med oss folk på det. **BORED:** Og så har vi alltid brukt ganske mye virkemidler. Alt fra å kle oss ut til å ha med strippere på scenen, strippe sjøl, male oss, ha med filmer og lysbilder bak oss, tenne på de stedene vi har spilt og se an publikum og provosere dem.

NATT & DAG: Hva var f.eks. poenget med å ha med en stripperske?

BORED: Det var ikke noe mere dypsinndig i det enn å gi folk fitte i trynet, ikke sant!

(Allmenn munterhet)

KING: Men vi har fått mye forskjellig kritikk på det og. Enten var det for jævli, eller så var det døds kult...

BORED: Hvis man skal begynne å tenke etter om det var moralsk riktig, så var det sikkert ikke det. Men det var ikke meningen heller.

EDDIE: Man må ikke tenke for mye, man må bare ta av.

RANK: Men vi har jo presentert veldig mye annet rart også, det der var ikke det verste...

NATT & DAG: Hva var det verste?

BORED: Vi hadde to kamerater som strippet ute på Høvikodden, de var klin nakne og bar hverandre rundt med halverigerte penisser...

(Latter)

BORED: Vi hadde med en advokat som sto og spilte fiolin inne på Blitz, mens sønnen hans blåste flammer i trynet på alle punkerne så det holdt på å ta fyr i håret på dem.

RANK: Han tente jo på Strykejernet så Helge Gaarder fikk bakoversveis...

NATT & DAG: Dere ble utestengt fra Blitz p.g.a. den strippehistorien?

BORED: Vi kan si det så enkelt som at vi gjorde det vi var hypp på, de digga ikke det vi gjorde, og så boikottet de oss. Det driter jeg i.

KING: Det var visstnok ikke selve strippingen de hadde så mye imot, som firmaet som leier ut strippere. Det var ihvertfall det jeg fikk høre.

RANK: Men de har aldri digga oss noe særlig i utgangspunktet, fordi vi gjør som vi vil...

EDDIE: Visse deler av Blitz-miljøet...

RANK: Ja, visse deler. Det er mange vi kjenner fra gamle dager som ikke har den samme holdningen. Men det er visse deler som ikke fikser stilen vår, fordi vi er ganske kompromissløse og fordi vi ikke er et sånt flokkprosjekt. Det skal du vel kanskje ikke skrive, for da blir det vel mere hæssel. Bored: Jeg driter i om jeg får mere hæssel av de folka der. "Animal Farm", kan du skrive, det mener jeg.

NATT & DAG: Var det gøy med oppslag i Aktuell Rapport?

BORED: Det var litt gøy å se fra innsiden hvor snuskete den bransjen er drevet. Det var kult å lese om seg sjøl i en sånn porno-historie som de skrev fra konserten.

EDDIE: Vi har aldri fått en så god anmeldelse noe sted.

RANK: Vi tenkte litt på at vi kanskje er det første bandet i Norge som er blitt runka på...

NATT & DAG: Hvordan er det egentlig å kombinere et image som deres og en musikk som deres med det å prøve å markedsføre seg kommersielt?

EDDIE: Det å være sær og det å selge plater kan godt falle sammen.

BORED: Mye av det som vises på MTV nå ville blitt sett på som abstrakt kunst for ti år siden. Men det selger som bare faen.

EDDIE: Folk må ikke bli skremt av alle moffekonsertene våre og ikke kjøpe plata, for den er noe helt annet.

KING: Den er et mesterverk.

KETIL AUSTNES

MORRIS & KVELD, LL. ÖRT

Karl
PÅ KARL JOHAN

PALÉET, KARL JOHANS GATE 39, TLF. (02) 423360

MEDIA MACABRE

Det går mot høst, og puppene sprekker på bensinstasjonen!

BALLA VIFTER I VINDEN... HROAR Hansen heter en mann. Han er FrP-politiker og kapitalist av den typen som balanserer på kanten av loven. Han er intelligent, aktiv og uten hemninger, og han gjør mange lure ting.

Noe av det lureste(?) han har finni på, er å gi ut ei *falsk pornoavis*. Den heter Søndag-Søndag og selges på bensinstasjoner og andre steder middelaldrende menn kan oppsøke aleine på søndager. Skal vi tro Hansen (noe vi alltid bør være forsiktige med) går den bra. Far plukker opp blekka og bærer den med hjem.

Noen som lurte på hva *falsk porno* er? Okei, her er et eksempel.

I bokhylla mi ligger en stabel med 63 gamle, fillete krimromaner av Earle Stanley Gardner, kjøpt for 1 og 2 kr stkke. De har titler som kan irritere fantasien: "Traps need fresh bait", f.eks.. For å gjøre klart hva slags feller det er som trenger ferskt åte, viser utsida ei ung dame med *åpen munn* innhylla i et teppe, som viser oss både *en naken skulder* og *et nakent bein*. Eller "The case of the green-eyed sister": Jammen ligger ikke søstra utpå boka i bare underskjørtet, med en kniv i ryggen!

Men bøkene holder slett ikke det forsida lover. Inni finner leseren bare Gardners stive, klumpete fortellinger, der ingen knuller! For Earle er en forfatter av den gamle skole, gammaldags blyg, og det lengste han driver det til er å la sin store, mandige detektiv Perry Mason *danse* med sin vakre, effektive sekretær Della Street. Det er heller ikke sexscenene jeg har kjøpt bøkene for, men Gardners store kunnskaper om *juridiske triks ved USAs domstoler* (han var en erfaren advokat).

De stakkars kate unggutta som kjøpte disse bøkene i 1948 og 1957 kunne lisså godt tatt et friskt og helsebringende isbad. Eller vifta med pikken ut vinduet! Altså *falsk porno*.

Partons pupper

I sommer ba NRKs Ukeslutt meg lage en *kritikk* av Søndag-Søndag. Så jeg måtte lese blekka for første gang.

Det om forbausa meg mest var motset-

ninga mellom den voldsomme *forsida* og den slappe *innmaten* Som i oppslaget om *Dolly Parton*:

Øverst på forsida sto overskrifta: DOLLYS PUPPER SPEKKER!

Jeg fikk gysninger. For jeg liker Dolly Parton, la meg tilstå det (dere som er uenige har ikke sett henne i filmen "nine to five").

Og så er jeg ei pyse. Jeg forestilte meg at overskrifta foran måtte ha journalistisk *deknning* inni. *Bilder* av brystene f.eks., eksplo-dert som vulkaner, med digre kratere istedenfor vorter, eller enda verre: Med forferdelige *sprekker*? Så jeg stålsatte meg og bladde forsiktig over til den riktige sida.

Der fant jeg en ganske liten artikkel om at brystene til Parton lekker silikon inn i blodsystemet. Sånt skjer med en del damer i USA. Det er vondt og farlig. Jeg møtte den mishandla og slitne tidligere pornostjerna Linda Lovelace, og hun hadde det problemet. Ei sånn historie forteller jo også noen ubehagelige sannheter om det pussige samfunnet over there. Og så er det jo veldig synd på Dolly Parton. Særlig hvis det er sant!

Men artikkelen handler om et indremedisinsk problem, ikke om "pupper som sprekker". Det gjør de bare *foran* på avisa.

Et klassisk eksempel på falsk porno, og typisk Søndag-Søndag! Og det var det viktigste jeg lærte om Hansens blekke i juli.

Stygge menn!

I september lette jeg opp blekka igjen. Det mest spennende denne gangen var reaksjonen når jeg spurte etter den.

- Unnskyld, har dere Søndag-Søndag? sier jeg til mannen på bensinstasjonen. - Nei, hvorfor skulle vi ha den da? Han ser på meg med et medføleende smil. Han er den *blieste* jeg treffer.

I tobakksbutikken blir gubben bare sur. Og dama i aviskiosken speider mistenksomt etter meg. Kanskje for å sjekke om jeg vifter med hundrelapper og sukkertøy borte på leikeklassen?

Jeg må gi opp å *kjope* Søndag-Søndag. Så jeg ender på biblioteket, der jeg ber om å få lese siste årgang.

Da flirer de bak skranken og spør vennlig: "Hvorfor det?"

Reaksjonene viser at en masse folk *tror* at Hansens avis er noe jævla svineri. Ei sånn blekke som du blir skitten av å ta på - ei avis for *stygge menn*...

Nakne biler

La meg være ærlig nå: Blader for "stygge menn" har alltid virka som en magnet på meg.

Ikke fordi jeg tenner seksuelt på bilder av damer som knuller med griser. Men på grunn av *skrekken* som står ut av heroinslaven under grisen. Det vekker samme følelser som da jeg gikk i ei gate i Brussel i 8 minus-grader og ei 45-årig dame kom ut på fortuet i bare trusa for å selge et nummer.

Jeg så på blåmerkene på låra hennes og tenkte: jente, hva har de gjort med deg? Nei, hun representerte ikke min drøm om det perfekte samleiet. Derimot følte jeg en plutselig frykt for at hun skulle få blærekatarr. Men som *forfatter* tenkte jeg samtidig at hu som står der har ei historie...

Det samme tenker jeg om de jævlige bildene med grisen. Og om de som er fotografert i de harde krim-bladene, der det står lange fortellinger om hva de har gjort og hva andre gjorde med dem.

Det pussige med Hansens blad for "stygge menn" er at inni er det side opp og side ned med bilder av nakne *biler*. Og mye sexy, perverst stoff om *football*. Og så mange sider med kjendis og helgestoff og litt nyheter som kunne gått inn i de fleste norske aviser uten at noen hadde merka forskjell. Enkelte oppslag er tilmed bra.

Og dette får Hroar Hansen lurt pappa til å luske ut på bensinstasjonen og kjøpe, fordi det er pakka inn i ei forsida av der det står: *Sinnsyk 30-åring kastet mamma i bronnen*.

Kåre under hatten?

Sjølsgagt er det møkk *inni* Søndag-Søndag også. Avisa liker litt voldtekt og incest og mord der ofrene blir brukt som pålegg i morderens matpakke, og så er det ei side med sex-råd som minner litt om Nye Alle Mus, (men er snillere). Men de fleste av disse oppslaga er små, og ærlig talt ikke verre enn i Dagbla og VG på sitt verste. Du finner ingen damer så bretta ut at du kunne se nyrene, ingen bilder fra motorsagmassakren, ingen

hets mot skatter og negre og tilmed lite skryt av røyk og dreck.

Derimot hadde Søndag-Søndag for 12. gang hovedoppslag på forsida om at FrP-politiker Simonsen angra sin avtale med pornobladet Aktuell Rapport. Han anbefalte folk å lese Bibelen isteden.

I juli sa jeg at Søndag-Søndag er ikke så fæl, det er først og fremst Norges mest *Johan* avis. Da kom noen ungdommer og forklarte meg at den er mye verre enn johan, den er *kåre med hatt*.

Min nye gjennomlesning av avisa i september gjør at jeg må gi dem rett. For hva skal vi ellers kalle et digert intervju over 2 sider som begynner sånn: "Dagsrevy-sjarmøren Per Ståle Lønning føler seg for ung til å spille golf"? Eller et stort oppslag om Per Asplin med følgende veldige overskrift over to sider: "Flere og flere strømmer på for å se Putti Plutti Pott". Putti Plutti... er et syngespill Asplin har laga om *julenisser*. Det sto på trykk i april, som riktignok var en kald måned, men ikke akkurat *jul*.

Eller reportasjen fra den kvinnelige medarbeideren som fikk behandla rompa si med strøm, med bilder av *før* og *etter*. Men både jeg og kjærsten ser klart og tydelig at rompa er mye penere *før*! Nummeret for 9. juni rapporterte at Madonna aldri har hatt noe forhold til broren sin. Og den 8. september sto denne geniale overskrifta: "Liz Taylor har det bra!"

Det jeg ikke skjønner, er hva *Kåre får ut av det*. Parkerer han på en øde vei og ronker under hatten, til oppslaget om at Per Ståle Lønning ikke vil spille golf? "It boggles my mind!" som amerikanera sier.

Derimot skjønner jeg godt hva Hroar Hansen gjør. Han ler hele veien til banken!

★ m j g Ø n o r t ?

TRON ØGRIM

DISTRIBUSJON

HER FÅR DU DITT NUMMER AV NATT & DAG

På et av følgende 156 treffsteder i Oslo og omegn får du tak i ditt eksemplar av *Natt & Dag*. Ønsker du å være sikker på å få med deg hvert nummer så kan du bestille abonnement for kr. 120,- i året. Neste nummer kommer den 28. november.

OSLO CITY: Bik Bok, Gul & Blå, CD-Akademiet, KappAhl, JC, **MA SENTRUM:** Adam & Eva, Arkaden, Storgata, American Rag, Innova Musikk, Benetton, Oslo Spektrum, Paleet, *Karl Johans gate*, Bik Bok, *Startingsgata*, *Øvre Slottsgate*, GlasMagasinet, Bonita, Grensen 12, Men Only, Boutique Flash, Carlings, Hennes & Mauritz, *Akersgata*, *Karl Johans gate*, *Stortorvet*, EX-Company, Wi-To, People, Victoria Sko, Men Only, Hair Explosion, Jean Tee Vee, Vero Moda, Mehren Match, La Bionda, GlasMagasinet, *Moteavdelingen*, *Parfymeriavdelingen*, Din Sko, Levis Store, Steen & Strøm, *Platebaren*, *Trendsavdelingen*, Stadium Superstore, Vero Moda, Headache, Mome Treningstudio, Gulins, Cubus, Det Norske Teateret, KappAhl, *Grensen*, Karla, *Paleet*, Genius, *Rosenkrantz gate*, Trim Tram, **AKER BRYGGE:** Hennes & Mauritz, Benetton, Gulins, Gul & Blå, Din Sko, Marlboro, Ciao, Beach Club, Druen, Cruise Cafe. **GRØNERLØKKA/OSLO ØST:** Soria Moria, Slurpen, Kjøkkenhagen, Cafe Galleri 33, Scorpius, Mitt Skattekammer, *Stovner Senter*, Hennes & Mauritz, Carlings, *Metrosenteret*, JC, *Strømmen Storsenter*, Gulins, Bestseller, *Strømmen Storsenter*. **MAJORSTUA, FROGNER OG VESTOVER:** Maison du Pantalon, Jean Paul, Hot News, Bik Bok, Tatler, Video Nova, Valkyriegate, Oscars gate, Northern Society, Spaghetti, Bestseller, Flintstone, Garbo, Lorry, Don & Donna, American Rag, Kunstnerne Hus, MA, Carlings, Ginnini, Voice of Europe, *Bogstadveien*, Voice of Europe, CC Vest, Benetton, *Bekkestua*, Voice of Europe, *Liertoppen*. **KINØER:** Colosseum, Klingenberg, Eldorado, Gimle, Felix, Soria Moria. **HØYSKOLER:** Norges Markedshøyskole, BI, Oslo Handelshøyskole, Norges Handelshøyskole. **BARER-KAFEER-RESTAURANTER-NATTKLUBBER:** Blom, Coco Chalet, Tre Brødre, Palace Grill, Barbeint, Clodion Art Cafe, Theatercafeen, Elm Street, Pasta Pronto, Olsen's Cafe, Onkel Oswald, Cafe Celsius, Bagatelle, Sakura, Barock, Broker, Brasserie Costa, Lille-Smuget, Stedet, Rockefeller, Comeback, Voice, Laffen, Felix, Chagall, Nichol & Son, Druen, Gledeshuset Ludvik, Savoy Bar, Bibliotekbaren på Bristol, Natraj, Frederikke på Blindern, Fru Blom, Tamara, Last Train, Marilyn, Tiffani, Cafe Bacchus, Cafe Cappucino, Brødrene Bergh, Recepten, Rockall, Jakks, Frascati, Lipp, Joh. Albrecht, Brasserie 45.

NESTE NUMMER KOMMER
DEN 28. NOVEMBER

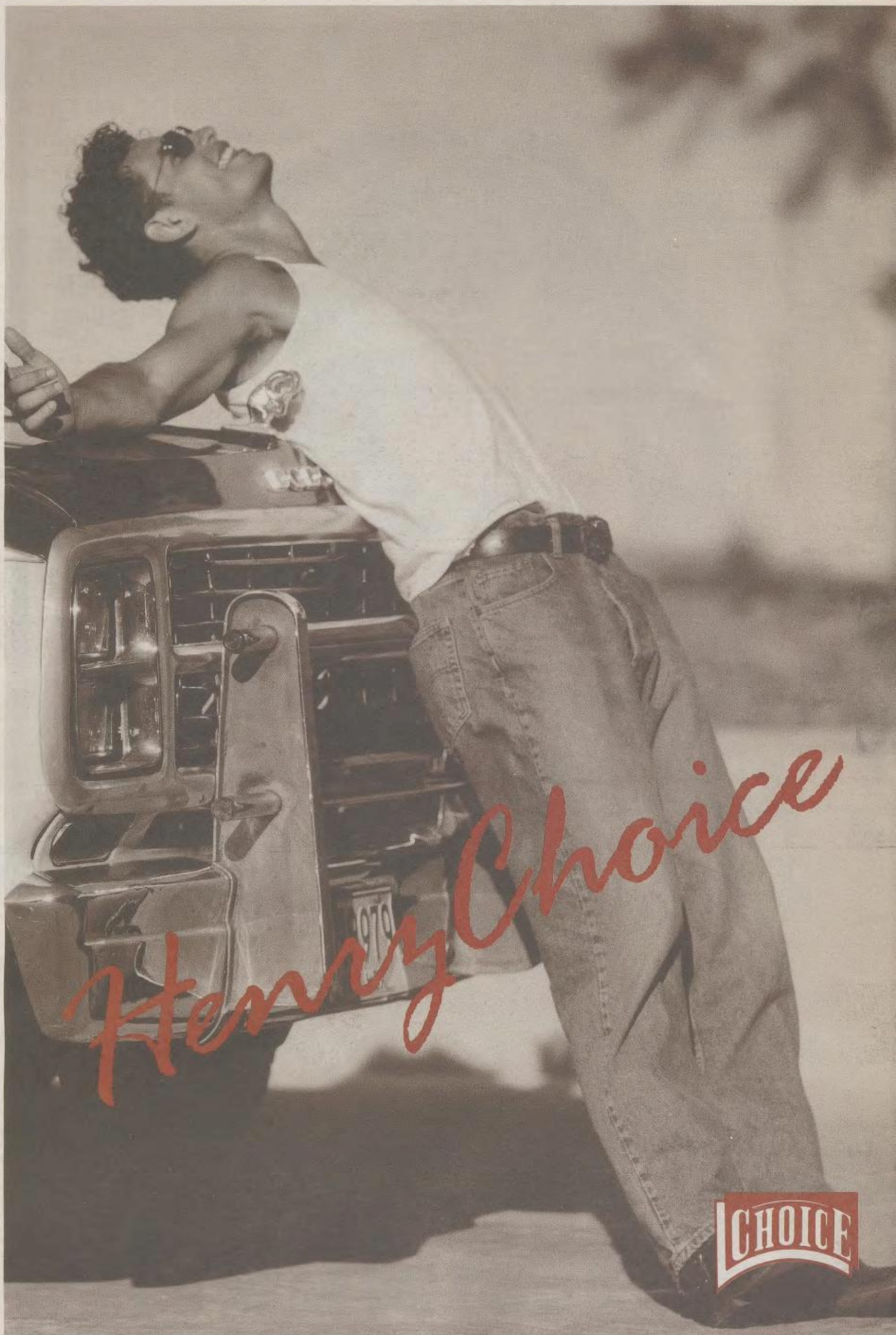
TEMA:
MEDIA

HVEM OVERVÅKER OVERVÅKERENE?

VÅRE HØSTKLÆR ER
FLOTTERE,
TØFFERE
OG MERE
SPENNENDE
ENN NOEN-
SINNE!

BESTSELLER

Henry's Choice

CHOICE

OVER HØRT

...Matt Sorum, trommeslager i Guns 'n' Roses ble natt til onsdag 21. august observert bak på en skranglete sykkel i vill fart oppover Karl Johansgate. Det var rockegruppa Go-Go Gorillas vokalist Alex Rosén, som på denne måten befridde den kjente frømmeslageren fra livvakter og fans som huiende løp etter for å fange rømlingene. Etter kursen å dømme var de to musikerne på vei til roligere omgivelser, nærmere bestemt til en viss rockepub i Rosenkrantzgate...

...talentfulle Mona Hoel, som for 2 år siden vant hovedprisen i Berlin for festivalen for Verdens Filmskole, har nå blitt tildelt midler fra svenske investorer slik at hun får realisert sin film som etter sigende handler om en togreise, midtvinters, mellom Norge og Sverige. Inspirert av Jarmusch's Mystery Train...

...kulturministerens mann, Oddvar Bull Tuhus står bak en ny film ved navn Bingoplassen som spilles inn i disse dager. På Sletaune har regien og den gamle Natt & Dag medarbeideren Erik Poppe står bak kameraet...

...en ny rockepappa har sett dagens lys, trønderrockens høvding Casino Steel har blitt far til en vel-skapt datter. Ungen har han og moren vært så lure å kalle Little Queenie etter den gamle Chuck Berry låta...

...Rune Rudberg har vært i slåsskamp igjen, i Hamar. Rune uttaler at han er kjempe lei seg for at det har gått sport i å mobbe ham, og at han nesten ikke tør å bevege seg ute på den norske landsbygda. Hvor skal han bevege seg da?...

...Chagall (eks. Fun Pub) skal nå gjøres om til restaurant. Det nye prosjektet skal visstnok bli en alvorlig konkurrent til pastapusheren Mama Rosa. I mellomtiden har de to kompanjongene Trond Kaarem og Per Nygaard skilt lag, uoverensstemmelser er visstnok grunnen...

Bokmesse på Info-Rama fra 24. til 27. oktober.

Analfabetenes mareritt

BOKER NÅR DEN NORSKE Forleggerforening inviterer til pressekonferanse for BOK 91, kaller de det motakelse og serverer kanapèer og sprudlende. Det skjer ikke hver dag. Men, det er ikke første gang det arrangeres bokmesse i Oslo, og den er ikke fullt så finkulturell som den først kan virke. Den første gikk av stabelen i 1988, og i fjor kom 20.000 for å biva og delta i den tre dager lange bokfesten. Nå er det dags igjen, fra 24. til 27. oktober. I Info-Rama. Vi håper å slå fjorårets besøkstall, sier informasjonssekretær Inger Ormen Helgestad i Forleggerforeningen.

NATT & DAG: Er dette det beste salgsframstøtet for norske bøker i dette århundre?

INGER ORMEN HELGESTAD: Tja. Vi vet jo ikke om messen selger så mye bøker, men den viser iallefall bredden i utvalget, fra fag- til

skjønnlitteratur. Det vi helst vil er å skape blest om boka.

NATT & DAG: Er dette en bokorm-messe?

INGER: Vi prøver å nå fram til dem som ikke er "frelste" lesere også. Vitsen er å nå et bredere spekter av folk.

NATT & DAG: Kan man gjøre annet enn å titte på bøker?

INGER: Å jada. Man kan gå på seminar, gratis eller for 50 kroner når man kan møte forfattere. Det blir en del gratis demonstrasjoner også.

NATT & DAG: Demonstrasjoner?

INGER: Ja, i forbindelse med hobbybøker for eksempel.

NATT & DAG: Så de fattige kan også komme?

INGER: Det koster 35 kroner å komme inn og det er to gratis-program i timen. I helgen er det mye familierangementer, helt gratis det også. NN

Friskt blod i kjelleren

LIVE THE VOICE I kjelleren på Chateau Neuf gikk konk i vår og forstummet like etter. Nå er konsertlokalene i aktivitet igjen, med friskt blod i form av hovedaksjonær Kai Jarre og nytt navn pålydende Alaska.

NATT & DAG: Var du god i geografi på skolen?

KAI JARRE: Om jeg var? Sånn passe, he-he. G+ kanskje, eller M min.

NATT & DAG: Ligger ikke Alaska så langt unna som det høres ut, eller er det nettopp det det gjør?

KAI: Det var et klart bevisst valg av navn. Majorstue-krysset ligger litt utenfor allfarvei. Ikke i Sibir, men i Alaska. Det samme gjelder Norge i Europa, ikke sant?

NATT & DAG: Hva har skjedd etter at Voice forstummet?

KAI: Det var ny overtakelse for to måneder siden, og det blir ikke store endringer. Bortsett fra at vi legger om booking-profilen litt, til å bli mer up to date i framtida.

NATT & DAG: Hva betyr up to date?

KAI: Det blir mer som vi gjorde med Ratz i sin tid (rockeklubb i gamle dager, journ. anm.), at vi flyr folk inn istedet for å alltid vente til de er på turné. Ta Manchester-bølgen for eksempel, den kom hit først to år etter den startet. Vitsen er å få inn ting mens det er hottere. Etter jul ihvertfall.

TOM SIMON LARSEN

Kai "ropet fra villmarken" Jarre. Nå også som gullgraver i Slemdalsveien.

NATT & DAG: Er det så vanskelig å drive der borte, ettersom det har vært en del navneskifter gjennom årene?

KAI: Vel, det var studentene som drev Chateau Neuf fra 1970 til 82. Så overtok Thon og kalte det Circus. Oddvar og Rune Ølheim overtok leiekontrakten fra Thon sammen med en tredje, men navneskiftet til Voice kom senere. Brødrene

Ølheim er også med på den videre driften av Alaska, men - det har jo egentlig ikke vært så mange.

Alt etter hva man sammenligner med selvfølgelig, det finnes steder i ute-Oslo som har vært mer kameleoner enn denne kjelleren. Det er bare å ta fram klondyke-spiriten og truge seg over Majorstue-krysset. Ja til lengre konsertguider, sier vi. NN

Kvitnes summerer opp

MUSIKK DET FINNES TO SORTER trær i Østfold. Halvlietrær og Wunderbaum. Sistnevnte tresort dingler fra bakspeilet i et utall biler i Sarpsborg, Halden og Fredrikstad, der eierne slår ihjel fritida med å cruise stripa gjennom sentrum med stereoanlegget på full blås. Det er ikke usannsynlig at "Songs People Play", et samleband med det beste fra haldenrockeren Kvitnes' tolvårige karriere, blir å høre fra adskillige av disse mobile rockeklubbene utover høsten. Kvitnes' likeframme, amerikansk-inspirerte rockemusikk treffer vanlige folk hjemme, enten han synger på engelsk eller norsk slik han gjorde for første gang på sitt forrige album *Veien Hjem*. Nå er altså tiden funnet moden for en oppsummering: Fra *Young Lords* og *Saturday Cowboys* til *Next Step*, *Little Eden* og Kvitnes solo.

-De gamle tingene står seg overraskende bra i dag, særlig når du får dem over på CD, sier Kvitnes og bælmer kaffe av et halvliters cola-beger.

Han legger samtidig ikke skjul på at han har utviklet seg adskillig siden debutten med *Young Lords*:

-Jeg synger jo om helt andre ting nå. Det er stor forskjell på hva en tyve- og hva en tre-

ogtredveåring tenker. Den gang var det ikke mening i tekstene i det hele tatt, det gjaldt bare å få det til å rime.

I anledning utgivelsen legger Kvitnes og Little Eden ut på turné, med start på Cruise Café den 17. oktober. Halden står også på turnéplanen, men Kvitnes har gjort Oslo-gutt ut av seg.

-Det er nesten ingen igjen i Halden. Alle musikerne har flyttet til Oslo.

Det er kanskje noe symbolsk ved flyttingen; Fra Østfold-rocker med americana-fiksring til en modnere låtskriver med en bred appell?

-Jeg forsøker å vokse med publikum. Jeg lager musikk for min generasjon, "the blank generation". Vi var for gamle til å være punkere og for unge til å være hippier.

Kvitnes har etterhvert blitt en veteran i norsk rock.

Begynner han å føle seg gammel og overflodig?

-Nei, det er ikke datostempling på musikk min. Jeg er jævlig sta, og det er et marked for det jeg gjør. Det sier noe at jeg har klart å holde hodet over vannet i denne bransjen i tolv år, avslutter han.

JO

DAG E. THORENFELDT

Haldens store sønn: Henning Kvitnes. Fortsatt hodet over vann etter 12 år i norsk platebransje.

AEROBIC · HELSESTUDIO ·

AROMATERAPI/MASSASJE · SOLARIUM

MOME[®]
TRENINGSSENTER

MANDAG – FREDAG 10⁰⁰ – 22⁰⁰
LØRDAG/SØNDAG 14⁰⁰ – 18⁰⁰

AEROBIC FOR ALLE!
VARIERENDE TRENINGSNIVÅ

VELKOMMEN

TLF.: 42 66 05/42 66 50

SKIPPERGT. 23, 0154 OSLO

ØL

BAR.O.METER

	Kr/halvliter	
1 Original Pilsen (8 til 17)	19	◀ Når kommer Vikingarna?
Cacadou (etter 22)	19	
2 Vorspiel Pub	21	
3 Elm Street (hverdag)	23	◀ Tippekamp og hjemmebakte vafler hver lørdag.
4 Tukthuset	24	
5 Gamle Bryggehus	26	
Bali High	26	
6 Kjøkkenhagen	29	
Tut og Kjør	29	
Coco Chalet	29	
Schous Corner	29,60	
7 Kafe Tamara	30	
8 Rock Cinema	31	◀ Mer Rocky Horror neste år.
9 Teddys Café	32	◀ Teater forekommer.
Barbeint	32	
Palace Grill	32	
Stedet	32,50	
10 Last Train	33	
Rockall	33	
Felix	33,50	
11 Scotsman Pub	34	
Oslo Micro Bryggeri	34	
Kafe Nordraak	34	
Den Sorte Enke	34	
12 Cafe Bacchus	35	
Lorry (etter 17)	35,50	
13 Laffen	35,50	
Underwater Pub	36	
Clodion Art Café	36	◀ Ny utstilling.
Tut Ankh Amon	36	
Rockefeller (helg)	36	
Onkel Oswald	36	
Churchills	36	
Recepten	36	
D.Foster	36	
Cruise Café	36	◀ Live-radio planlegges.
14 Chagall	37	
Savoy bar	37	◀ Byens mest sosiale bar?
15 Stedet (helg)	38	
Dockside	38	
Café Mistral	38	
Beach Club	38	◀ Konserter forekommer.
Hannibals Hybel	38	
Frölich	38	
Gjøkeredet	38,75	◀ Musikken velger du sjæl.
16 Druen Vinstue	39	
Fru Blom Winebar	39	◀ Vintreff hver tirsdag.
17 Theatercafeen	40	
18 Fridtjof	41	
19 Nichol & Son	42,50	
Blue Iguana	42,50	
20 The Broker	45	
Brasserie 45	45	
Tre Brødre	45	
Cafe Sec	45	
Barock	45	◀ Nye glass og billigere øl.
Brasserie Costa	45	
John. Albrecht Brygghus	45	
21 D/S Louise	46,25	

Fotnote: Innkjøpsprisen for en 1/2 liter øl er ca 9 kroner.

Première!

NYTT FILM & VIDEOMAGASIN

musikk

SCOOP anbefale

på kino

topp 10

London

Hollywood

nye filmer

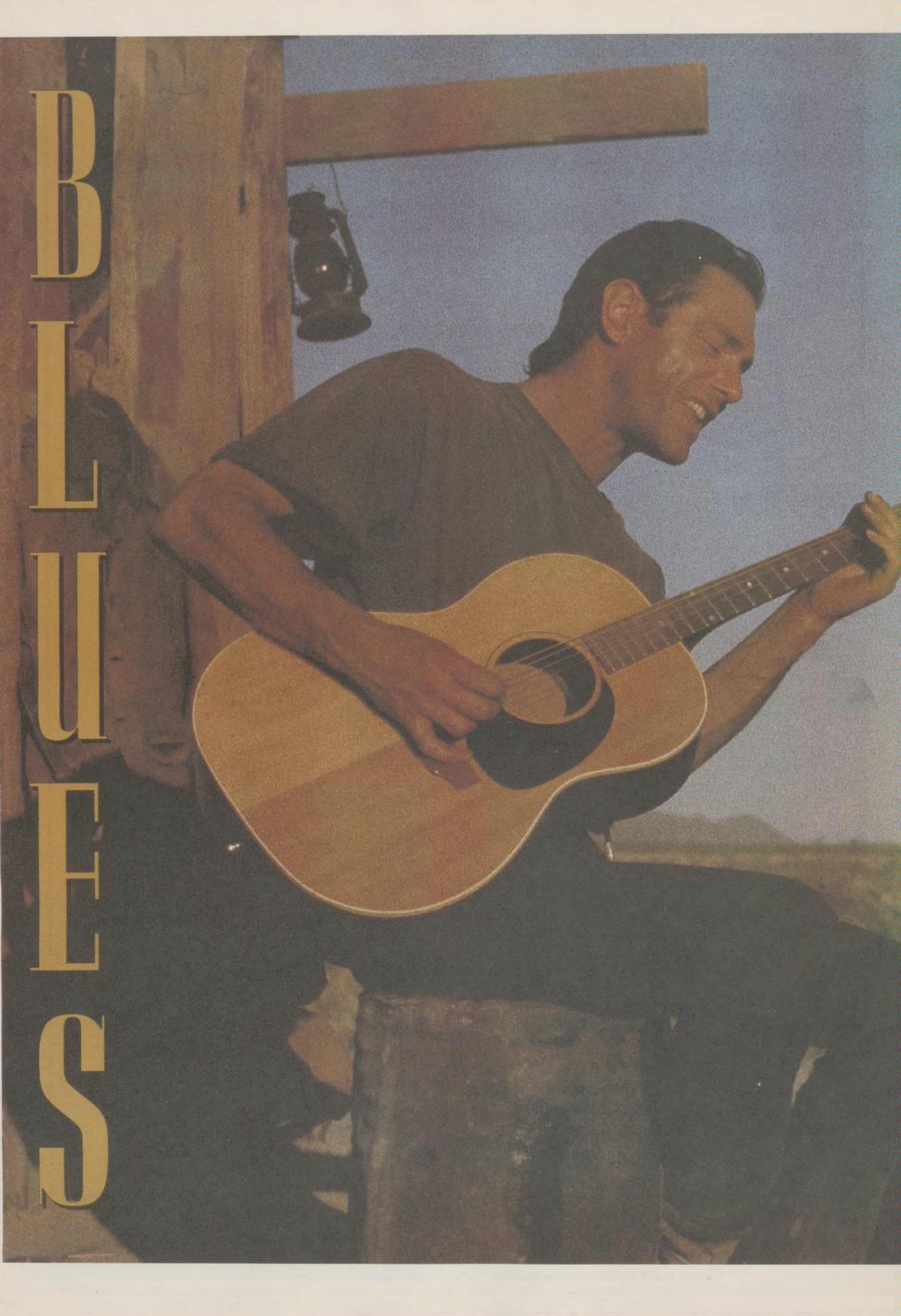
på video

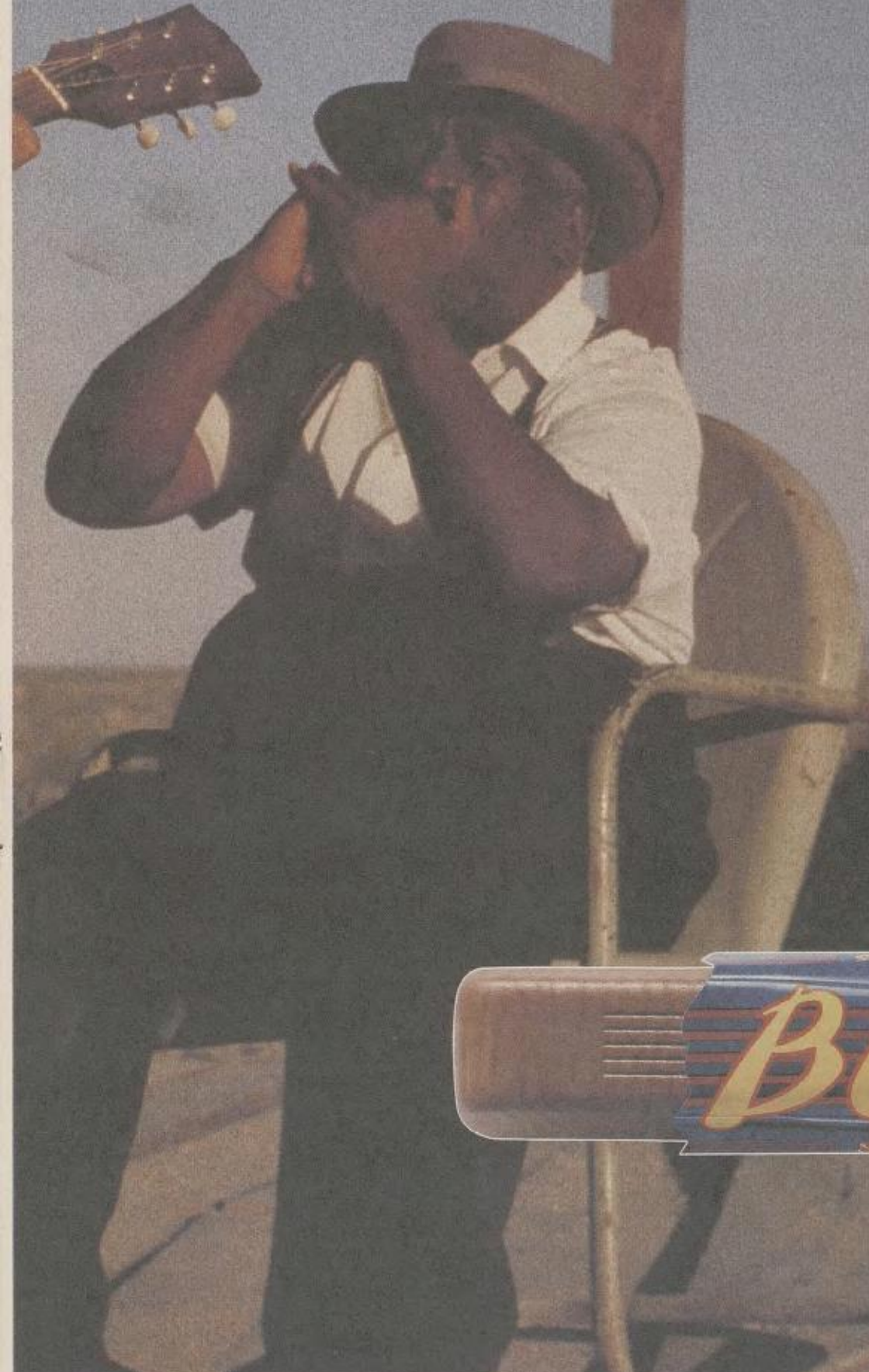
SCOOP, Norges nyeste film- og videomagasin, bringer deg de siste heteste nyhetene fra filmens verden. Les om Kevin Costners nye film, JFK, den sanne historien bak mordet på John F. Kennedy. Les også eksklusive intervjuer med Daniel Stern (fra suksesskomedien *Alene hjemme*), Steve Martin – Hollywoods mest intellektuelle klovn og den østerrikske pengemaskinen Arnold Schwarzenegger. Foruten underholdende artikler og spalter om alt fra musikk til TV, anmelder vi aktuelle filmer på kino og video. SCOOP hjelper deg å se de beste filmene!

I SALG FRA 12. NOVEMBER!

B L U E S

FISHEL

Freia

”Siden Norge har så lang kyst burde vi kanskje ha vid horisont, men det stemmer ikke.”

MARIA FUGLEVÅG WARSINSKI

Man kan si mye om Maria. For det første lager hun film. Intense, dokumentariske og for det meste korte. I fjor ble hun tildelt Amanda-prisen for beste kortfilm, i år satt hun i juryen på Kortfilmfestivalen i Grimstad. Og nå er hun tilbake i Oslo etter seks år i Polen, på den statlige høyskolen for film, teater og TV. Det er det andre.

NATT & DAG: Hva driver du med nå?

MARIA FUGLEVÅG WARSINSKI: Mens jeg har vært i Polen har jeg laget opptil to 35 mm-filmer i året, pluss jobbet med video. Det siste jeg gjorde var å gjøre "Half A 1000 years", om seks kvinners livshistorie. Jeg hadde 23 timers materiale som skulle bli en times lang film. Det var virkelig et mareritt å jobbe ned. Men jeg fikk toppkarakterer for den, som var diplomoppgaven min, historien om Polens skjebne fortalt av kvinner gikk rett i hjertet på dem. Nå holder jeg på å skrive prosjekter for kortfilmdokumentar blant annet, som jeg skal foreslå for TV og andre instanser. Man må bare stå på og prøve å holde hodet over vannet. Mens man venter, får man gå rundt og være arbeidsløs.

NATT & DAG: Du har rene kunstneriltværelsen i vente?

MARIA: (Latter) Det var ganske vanskelig i Øst-Europa, med sin økonomiske og materielle situasjon. Alt er så annerledes når man kommer tilbake til Norge, jeg blir blendet av alt sammen. Økonomisk sett føler jeg meg som en polakk som kommer til Norge.

NATT & DAG: Hvorfor dro du til Polen, av alle steder, for å gå på filmskole?

MARIA: Jeg har jo røtter i den kulturen, faren min er polsk. Og det er viktig for oss å komme ut, spesielt som unge, og få impulser. Jeg følte ikke mulighetene var der da jeg bestemte meg for å få en utdanning innen film. Miljøet her i Norge er halvamatørisk. Siden vi har så lang kyst burde vi kanskje ha vid horisont, men det stemmer ikke. Norge har ikke samme kunstneriske tyngde som andre land. Det er mer krevende ute, konkurransen er større og du må stille høyere krav til deg selv.

NATT & DAG: Hva synes du om nivået på norsk film, kortfilm spesielt?

MARIA: Det varierer veldig. Det dukker opp fine overraskelser hvor ferske folk lager

noe helt proff, mens andre lager noe helt uakseptabelt. Det er vanskelig å være dommer i en slik sak. I Norge finnes det ingen filmskole, så det er ikke filmskaperens skyld at det er mye dårlig. Alle har jo rett til å prøve seg. Det er heller staten som har ansvaret for at det er slik.

NATT & DAG: Fordi vi enda ikke har fått en filmskole?

MARIA: Ja, det er på tide. Media er viktig i det moderne samfunnet, og det burde jo være naturlig med en skole ettersom vi jo har filmskaperne. Det er kortfilmen som fungerer som en slags skole nå, som et mellomledd for dem som driver med film og vil utvikle seg videre. Det er positivt, men en veldig dyr form for skole. Det er snakk om flere hundre tusen for en produksjon.

NATT & DAG: Det har vært diskusjoner om hvor en slik skole bør ligge?

MARIA: Lillehammer er ikke stedet for en filmskole. Den må fungere innen et intenst filmmiljø hvor studentene har kontakt med miljøet, teaterskolen og andre viktige institusjoner. Alternativet er å ha et provinsielt filmsamfunn i Lillehammer, og det blir nesten farlig isolert. Jeg tror ikke det er sunt. Da kunne man i så tilfelle kjørt linja helt ut og hatt skolen på en øde øy (latter).

NATT & DAG: Er det noen spesiell grunn til at du har markert deg nettopp som en kortfilmskaper?

MARIA: Ikke andre enn at det var oppgaven på skolen å lage kortfilm, og at jeg ikke har penger til å gjøre noe større. Den siste dokumentaren jeg laget var en time lang, og arbeidet med den har gitt meg erfaring til hvordan jeg skal legge opp større filmer. Nå vet jeg at det går (latter).

NATT & DAG: Du lager ikke akkurat underholdningsfilmer. "Når natten er som dypest, kommer gryningen" som du fikk Terje

Vigen-prisen for, handler om blinde, psykisk utviklingshemmede barn. "Åndedrag" handler om barnedødelighet på grunn av forurensing. Er det menneskers skjebner du er opptatt av?

MARIA: Det er jo det livet handler om. Noe som er vanskelig innen film også; å nærme seg mennesker. Det tar mye tid, konsentrasjon og energi, men jeg vil ikke gi slipp på dokumentarfilm. Det er intenst og spennende og jobbe med, og man kan vise noe virkelig. Jeg må være personlig engasjert i et tema jeg skal jobbe med. Det ville jo være helt meningsløst å bruke et halvt år av sitt liv for å lage en film, dersom den ikke betød noe.

NATT & DAG: Har du det travelt?

MARIA: Njaa. En venn av meg kommer om et kvarter.

NATT & DAG: Sånn generelt i tilværelsen... (Latterpause)

MARIA: Jo, jeg er en sånn type som får dårlig samvittighet når jeg ikke bruker tiden til noe konstruktivt.

NATT & DAG: Du har jobbet mye på egen hånd, liker du å samarbeide?

MARIA: Ja, men jeg har mine sterke visjoner jeg vil ha gjennom. Jeg liker det når andre forstår viktigheten av ting jeg synes er viktig.

NATT & DAG: Du har sopt inn en del priser, i Norge og på internasjonale filmfestivaler. Hvor relevant er det?

MARIA: Det er viktig for å eksistere, for å få en plass i miljøet. Men det igjen vil ikke alltid si det er best for filmen.

NATT & DAG: Hva mener du?

MARIA: Jeg fikk en Amanda i fjor for "Åndedrag" for eksempel, men den har aldri blitt vist i NRK for det store publikummet. Det hadde vært viktigere enn en statue. Mye viktigere.

NINA NORDBØ

Munnen din er full av syre

PRIMA UNIVERSAL/ARTAS

Hver gang du spiser eller drikker noe, øker syreinnholdet i munnen, og tennene blir angrepet. Når du ikke har tannbørsten i nærheten, bruk V6 tannhygienisk tyggegummi – den nøytraliserer syren.

TO SMAKER-LIKE EFFEKTIVE

Frukt, brød, melk – ja, selv en gulrot – øker syreinnholdet i munnen.

V6 inneholder karbamid – et stoff som gjenoppretter munnhulens naturlige pH-verdi. Dette reduserer risikoen for hull.

NORSK FILMLEKSIKON

I tråd med forrige nummers maktleksikon er leksikon-avdelingen i Natt & Dag tilbake. Denne gangen presenterer vi et leksikon over norsk film i dag.

action: kommando fra filmregissør for å sette skuespillerne i gang med det de skal gjøre f.eks. med å gjøre ingenting. Er også fellesnevner for endimensjonal amerikansk propagandafilm.

Amanda: statue av liten vestnorsk kvinne som folk i filmbransjen gir seg selv, familien sin og vennene sine under stor tv-sendt høytidelighet en lørdag i august. Alle som har ventet lenge nok får.

Bang-Hansen, Pål: barnestjerne i "Gategutter" og disponert for Norges største tv-kanals eneste filmtilbud.

banning: eneste effekt norske filmskapere har tatt i bruk for å provosere, sjokkere og demonstrere full kunstnerisk frihet.

Begynnelsen på en historie: no. film som var absolutt den minst sette i perioden 1988-90, men sannsynligvis forhindrer det ikke at Margrete Robsahm får penger til å lage "Fortsettelsen av en historie".

billett: frivillig subsidiering av norsk og utenlandsk film. Lager man en god film, så kjøper folk mange slike. For noen filmskapere er antallet en måleenhet for hvorvidt man har lyktes eller ei. Andre bryr seg mindre med slike trivialiteter.

Black-out: midlertidig illebefinnende som Erik Gustavson fikk i 1986, kom ut av komaet og lagde "Herman".

Blucher: norsk nynazist, tysk båt som gikk til bunns og norsk film som gikk samme vei.

Bohwin, Knut: filmskaper som har slått igjennom gang på gang, får til "Olsenbanden" og en rekke andre norske farser.

Brelen, Anja: norsk filmskaper som ennå ikke har slått an. Siste statsfinansierte forsøk var "Smykkeytven", nr. 6 blant de minst sette i 1988-90.

dialog: sjeldent fenomen som oppstår når skuespillere snakker til hverandre og ikke hver for seg. Uhyre vanskelig å koordinere.

filmens år: hyllest til filmen som i Norge feires med at Filmmagasinet på tv får en halv time ekstra en lørdag i april.

Filmfestivalen i Haugesund: en-ukes fest til ære for norsk film, der en hel filmbransje får plass på ett lite hotel. I år ble det vist to -2- nye filmer og delt ut 14 Amanda-statuer, hvorav tre var Æres-Amanda'er.

filmfamilien: kollektivlignende sameksistens hvor en håndfull mennesker bytter på å fotografere, regissere, klippe og produsere hverandres filmer. På akkurat samme rettfærdige måte fordeler de pengene og Amanda-statuen mellom seg.

filmkritiker: synsk person som kan se minst ti samfunnskritiske spørsmål i bare en scene, f.eks. en mann som går taus bortover en vei.

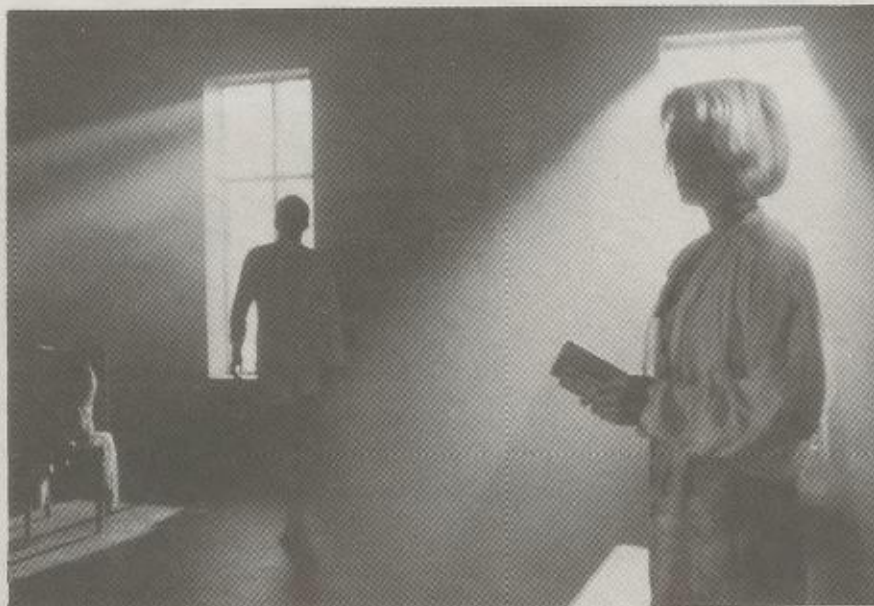
Filmmagasinet: Pål Bang-Hansens tv-program.

Flåklypa: vår største internasjonale filmsuksess. Uvanlig stort gjennomslag over hele verden og uvanlig på den måten at den er basert på en historie av en annen person enn regissøren.

Frida: sjeldent eksempel på no. film som har alt fra faste ingredienser som Helge Jordal til både handling og publikum. "Buicken" er et eksempel på no. film fra samme periode, som ikke hadde publikum, men hadde Helge Jordal.

Gaup, Nils: "mannen mot strømmen" i norsk film. Ikke bare har han laget "Veiviseren" uten en eneste naken gammel norsk skuespiller som stønner eller sticker seg selv ihjel, men nå driver han til og med og lager reklamefilm for New Deal og Oslo Sporveier.

Glasshus: sted hvor norske filmkritikere plasseres.

Actionscene fra typisk norsk film. To mennesker i Unni Straumes "Til En Ukjent" som samtidig gjør ingen ting.

Har du sett den? Nei, hvordan kan du da kritisere? Har du laget film selv? Neivel, hvordan kan du da kritisere min film, min film?

Goli, Jarl: se under Hegerland, Anita.

Greve, Bredo: mannen bak Norges minst besøkte film, den satiriske spillefilmen "La Elva Leve". På landsbasis ble den sett av ca. 400 satirisk interesserte. I 1978 lagde samme Greve en film med den beskjedne tittelen "Filmens vidunderlige verden", hvor han stort sett dusjet og spilte selv.

Haddal, Per: no. filmkritiker og stortipper av dimensjoner. Dagen før Amanda-utdelingen klarte han nemlig å glette ni av 14 Amanda-priser riktig på forhånd. Vi legger til at det var to priser han ikke tippet på. Og at han dessuten hadde to av tre ærespriser riktig.

Hanssen, Ingeborg Moræus: filmsjef Oslo Kinematografer, motstander og tilhenger av amerikansk film, dvs. motstander av selve filmene, men tilhenger av inntektene.

Havet Stiger: ja, gjør det det?

Hegerland, Anita & Jarl Goli: no. films svar på Olivia Newton John og Newton John Travolta. Kjent for sin innsats i den norske opprørsfilmen "Turnaround" med den forrykende plakatteksen "De er hensynsløse. De skal på fest. De er ikke invitert".

Hestnes, Arne: varaordfører i den franske kommunen Cannes og Capo di tutti di tutti i norsk filmbransje.

Hockeyfeber: forsøk på amerikansk-lignende ungdomsfilm, som ikke skapte annen feber enn en svak hodepine hos dem som så den. Laget av Hr. Bull-Tuhus, som er gift med en av våre kulturministre.

humor: billig amerikansk klisjé som mangler dybde og samfunnsironi som man finner f.eks. i en scene hvor to mennesker stirrer på hverandre over lengre tid.

Idé: basisen for filmens handling f.eks. måker, hud eller rapping av smykker, italienske søppelplasser, innavl og vill puling i skogholt.

instruksjon: veiledning, råd og ordre som filmens kunstneriske ansvarlige gir til skuespillerne, f.eks. når Terje Kristiansen instruerer seg selv til å ta av seg bukse.

Jakobsen, John M: produsent som mestret å stå bak en knall suksess ("Veiviseren") og et knall og fall ("Showbiz" med Falsk/Mathiesen og det som kan krype og gå av the A-team fra Se&Hør).

Jo færre - Jo bedre: selve prinsippet i alt som rører

seg i norsk film. Jo færre som ser filmene, jo færre er det som vil misforstå det personlige uttrykket.

Jordal, Helge: no. macho-rekvisitt. Like sikker som ingrediens i no. film som film i kamera. Det er ikke Helge Jordals feil at han er Norges eneste tøffing. Ei heller at norske filmskapere må ha ham i filmene sine.

Kon-Tiki (1950): den eneste norske film som har fått en Oscar. Riktignok i klassen for dokumentarfilm, men dog.

kommersiell film 1: film som mange kjøper billett for å se.

kommersiell film 2: hatsk betegnelse på skit som alle kan klare å lage, hvis det var det de ville.

kritikk: noe man skal være veldig, veldig forsiktig med. Spesielt hvis man ikke har laget film selv.

manus: skriftlig beskrivelse over hva som skal omsettes i bilder. Inneholder her i landet som regel disse ordene: knull, faen, incest og din jævla drittsekk.

manusforfatter: unødig og fordyrende element i produksjonen som f.eks. Hans Otto Nicolaysen ("Buicken"), Oddvar Einarson ("Havet Stiger"), Vibeke Løkkeberg ("Måker" og "Hud"), Sølve Skagen ("Brun Bitter") og Unni Straume ("Til en ukjent") m. fl. godt klarer seg uten.

Unni Straume klarer seg også uten hjelp til klipping.

norsk filmhumor: tydeligst i "Bryllupsfesten" (Wam og Vennerød), hvor skuespillerne i over 8 minutter fiser stadig høyere og om kapp. Se også før.

Norske Byggekløsser (1971): vellykket norsk komedie, som faktisk er regissert av Pål Bang-Hansen, som nok skulle ha blitt ved sin filmlest. Se også før.

Oscar: am. filmpris, hvor norsk statsfilm er sjeldne gjester. Man håper kanskje på en nominasjon på "Måker 2" eller "Til enda en ukjent".

Eneste nominerte film fra dagens filmskapere er "Veiviseren".

personlig uttrykk: Vibeke Løkkebergs definisjon på den typen film som folk flest er for dumme til å like, men som en dag vil bli tiljublet og betraktet som genial.

Plastposen: no. film som er fantastisk gjennomført i tre dramatiske trinn. Man bygger opp en forventning hos publikum for at en bestemt ting skal skje - så får publikum tid til å innbille seg hva som skal skje - også skjer det man trodde skulle skje.

publikum: gruppe mennesker med grøtete innmat og ingen anelse om hva som er best for dem. Opptrer samlet og ser helst enkle filmer.

regissør: han/hun som har ansvaret for filmens personlige uttrykk. Fordi norske filmfolk er så drivende gode er de som regel i tillegg til regissør manusforfattere, klippere, redigerere, produsenter og skuespillere i sine egne filmer.

replikk: det skuespillerne sier (som regel hver for seg) f.eks. "Faen Gerda, jeg vil pule?" ("Hotel St. Pauli", 1988) eller "øøøø, ja" ("Til en ukjent").

Revolution: bevis på hvor desperate man er for å få frem en god norsk film. Bare det kommer utendringer og viser frem Donald Sutherland, Al Pacino og Nastassia Kinski flyr millionene ut av pengeksekkene.

Men hvem stiller opp med penger, når hverdagens er onde?

rompa: mye brukt som provoserende, minst like fotogen som fjaset.

Skagen, Sølve: mannen bak "Hard Asfalt", men også videt kjent for filmeposet "Ja, vi elsker" (1983). Det jobbes ennå med å rekonstruere handlingen for å finne ut hva den handlet om. Har også laget super-floppen "Brun Bitter" og er sannsynligvis både brun og bitter selv. Les mer om dette i Torgrim Eggens artikkel i denne utgaven.

Skouen, Arne: no. regissør og mannen bak beste norske film gjennom tidene, "Ni Liv" (1957), som ble nominert til Oscar og sett av flere enn de som var med.

skuespillere: Sverre Anker-Ousdal, Helge Jordal og Kjersti Holmen.

Skolmen, Roar: no. filmskaper som er i full sving med sin tredje film etter suksessene "Lucifer" og "I ungdommens makt".

spenning: filmatisk element som i Norge helst opptrer symbolsk eller fremkalles av megetsigende taushet og gale menn i underbukse som skriker alt de orker i tomme skoger.

stab: alle som er med og lager en no. film, som regel er det flere enn de som ser den.

statist: personer som er i slekt med den som lager filmen f.eks. familien Løkkeberg i Kristiansens filmer og familien Kristiansen i Løkkebergs filmer. Sønner, døtre, hunder, katter, mødre, fedre, seg selv, kona, mannen, naboen - kom og bli med og lag film.

Sverdrup-Dahl: leverer små korte, korte filmer som handler om produkter. Disse norskproduserte superkommersiellene har flere seere og får større jubel enn nesten hvilkensomhelst norsk film.

Til en ukjent: no. film som virkelig følger opp tittelen. Sett av 948 mennesker i Oslo. Tittelen er på mange måter en oppsummering av hva statsstøtten går til på filmsiden i N.

Vennerød: trofast leverandør av 1968mm film til det norske folk.

"vi blir ikke forstått av vår samtid": sier mange av våre uheldige filmkunstnere.

Wam: første halvpart av Wam & Vennerød. En av få gjenlevende fra en hel generasjon samfunnsrefser.

X: film av Oddvar Einarson, som også har fått penger til å lage andre filmer du sikkert også ikke har sett som f.eks. "Karachi" og "Havet stiger". Oddvars bror, Eldar, kan også skilte med statstilskudd. Han lagde "For dagene er onde".

Ås: sentrum for norsk filmproduksjon. Hollywood er sentrum for amerikansk filmproduksjon.

NARVE BRATTSJ

PÅ ALLE LANDETS KINOER FRA 21/10. PÅ TV3 FRA 19/10.

«Det frekkeste vi har sett
på reklamefilm.»

BERGENS TIDENDE

«Jeg er målløs...
Har man gått fra vettet?»

THOR ELLINGSEN, FILMANM., DAGBLADET

«Bravo! Vi venter
allerede på "Et Hundeliv II"»

NATT&DAG

«Vi lurur bare på én ting:
Hva har galskapen kostet?»

KAPITAL

EN REKLAMEFILM
AV STEIN LEIKANGER

ET HUNDE LIV

DAGBLADET PRESENTERER

EN LEO FILM-PRODUKSJON I HOVEDROLLENE TAVI-RUSSI

MUSIKK UTE TIL LUNCH KLIPP JOHAN GULBRANSON SJEFSPOTOGRAF KJELL VASSDAL

MANUS ØISTEIN BORGE, JOHAN GULBRANSON, MORTEN SÆTHER

REGI STEIN LEIKANGER PRODUCER KNOT JENSEN, INGAR NILSEN

NÅR DU HØRER KIRKEKLOKKENE,
ER SØNDAGS-DAGBLADET I SALG.

Dagbladet

MÅ VI HA NORSK FILM?

Selvsagt må vi ikke det. Jovisst er det småtterier, sammenliknet med hva bankvesenet koster oss, men det er likevel noen millioner som bevilges til dill-dallet hvert år. Men hvor verdiløs den enn måtte være, må det likevel sies at uten norsk film får vi mye mindre å snakke om. Vi snakker om hvor *dårlig* den er. Vi har forsøkt å finne ut hvorfor, og kanskje tilogmed hvorvidt det er noe håp om bedring.

UED INNGANGEN TIL 80-tallet var norsk film så dårlig at man følte seg som om man bommet bort øpenger på gata når man kjøpte billetten.

Man syntes oppriktig synd på den. Fra midten av tiåret opplevde vi likevel en slags boom; med *Orions belte* (1985) kom det en filmtipe som ville spille på det internasjonale markedets premisser. Det førte til en ekspansiv politikk, satsing av private midler og enkelte påfølgende nederlag. Vi kan godt kalle *Orions belte* og *Veiviseren* filmkunstens uttrykk for jappebølgen. Med *Blücher* (1988) og *Dykket* (1989) gikk den norske action-filmen under vann, og det er lenge siden det sluttet å stige opp bobler.

Nå er vi tilbake til 1980. Den kommersielle ubrukelige, statsgaranterte og pinlig private filmen er igjen øverst på dagsorden. Sitt mest fulle uttrykk har den hos Vibeke Løkkeberg, som i de meget kostbare og langtekkelige *Hud* (1986) og *Måker* (1991) stirrer inn i sin egen navle og viser oss rusket som samles der. Wam og Vennerød holder det gående, og har om mulig blitt enda mer uspiselige på de siste ti åra. De få debutantene vi ser lager enten film for barn eller - som Unni Straume - uutholdelig private filmer, filmer som søker navlen men bommer på den.

Personlig synes jeg oftest debatten er bedre enn filmen. Kunne vi kanskje hive filmen, men beholde debatten? Kritikerne kjemper ihvertfall sin tapre kamp mot det nedsnodde norske filmmiljøet, og alle er enige om at den tekniske standarden er utmerket. Det mente man forsåvidt ombord på *Titanic* også.

På det verste er dette et komplett navlebeskuende miljø der man ikke engang lager filmer for hverandre. Man lager dem for seg selv, og for familien. Det er nemlig mye innavl i norsk film. Man trenger ikke å reise til Ås for å få øye på den. Vennerød, Løkkeberg, Einarson, Robsahm etc. - dette er *filmfamilier*. Familiebunene deres ligger i kjelleren hos Norsk Filminstitutt, rull på rull. Film er et familieanliggende i Norge.

Gode søknader og nye hytter

Dette er en stående vits, men det er ingen myte; norske filmarbeidere er først og fremst gode til å skrive søknader. Det er Staten som betaler uansett. Med visse unntak er søknaden mye bedre enn filmen. I forhold til søk-

naden blir filmen ofte et antiklimaks. Den gode søknaden har gjerne også en slags selvforsterkende effekt; den baner veien for en ny, *Romertalls-søknaden*. Derfor vil vi i Norge snart få se en tredje spillefilm av Roar Skolmen, mens publikum stadig undrer seg over hvorfor de to første ble lagd.

De som lager dårlig film er nemlig som oftest solid representert i byråkratiet rundt de instansene som bevilger penger. Noen ganger lurar man på om de bevilger penger til dødfødte prosjekter for å ta hevn, for å vise andre at de ikke er alene om ikke å kunne lage film.

Ryktet forteller videre at alle norske filmarbeidere bygger ny hytte mens de er i gang med en produksjon. Det er nok en overdrivelse, men det må være klart at det ligger veldig mye penger i å drive et produksjonsselskap som et familiefirma. Hvis man kan holde de reelle utgiftene innenfor familien, altså lønne seg selv og sine samboere snarere enn å engasjere folk utenfra, vil man kunne opprettholde en grei levestandard selv når det blir langt mellom produksjonene. I motsetning til i rockemusikken er det få norske filmarbeidere som har sett et sosialkontor fra innsiden. Det er resultatet av at film er "anerkjent" som kultur.

Vårt mytiske Europa

I dette miljøet - og ikke sjelden blant filmskapere som skal forsvare sine fiaskoer - snakker man høyt og lenge om "europeisk film". Det er et mantra, som vokser i magisk verdi for hver gang man gjentar det. "Vi må verne om den europeiske filmen", sier man, da underforstått at denne kulturfæren også er vår egen. Norge har sin del i arven fra Sergei Eisenstein, T.W. Murnau, Fritz Lang, Carl Th. Dreyer, Jean Renoir, Francois Truffaut, David Lean, Ingmar Bergman, Roman Polanski, Rainer Werner Fassbinder... hvor da? Den er ikke lett å få øye på. Vi kommer oss aldri inn i EF, langt mindre i europeisk filmhistorie.

Og "europeisk film" er ubrukelig som mantra uten sin motsetning, som da selvfølgelig er "amerikansk film". Amerikansk film er glatt, kommersiell og markedsorientert, slikt som Nils Gaup holder på med... Film som *kunst* kan bare forekomme i Europa. I

USA lager man underholdning. Det er ingen ny idé. Den samme myten var det Francois Truffaut angrep på det hardeste som filmkritiker på 50- og 60-tallet. Truffaut (idag død og noe av en avgud i norske filmmiljøer, noe vi skal komme tilbake til) var nemlig Hitchcock-fan på sin hals. Blant annet.

Kartet stemmer på ingen måte med terrenget heller. Under den mest prestisjefylte europeiske filmfestivalen, nemlig den i Cannes, var det i år ikke Lars von Triers definitivt europeiske *Europa* (forøvrig en glimrende film) som tok den gjeveste prisen, tross tunge stalltips. Det var de amerikanske Cohen-brødrenes (enda mer glimrende) *Barton Fink*. Akkurat som det i fjor var Lynchs *Wild at Heart*. Pan-europeerne i norske filmmiljøer må beklage dette så mye de ønsker, men slik er det.

"Europeisk film" - er det noe mer enn et

Helge Jordal i *Orions belte*, den første norske jappefilmen. Slike lager de ikke lenger.

mantra, et alibi for å lage kjedelige, stillestående filmer som ingen vil se ut fra grumsete og selvsentrerte motiver? Som når Oddvar Einarson vil være Tarkovskij, men så inderlig dårlig får det til? Eller når 1990-debutanten Unni Straume vil lage et følsomt, symbolmettet filmdikt og tross svært generøse kritikker trekker 984 betalende tilskuere i Oslo, hvorav halvparten ler seg skakke? Det

er ikke lett å være europeer i dag.

Auteurisme oppsto som begrep engang på 50-tallet. Det er laget av det franske ordet *auteur*, som nærmest må oversettes med "forfatter". Begrepet oppsto i kretsene rundt det franske filmtidsskriftet *Cahiers de Cinema*, der senere filmskapere som Francois Truffaut, Jean-Luc Godard og Claude Chabrol utøvde en personlig og lidenskapelig filmkritikk.

De hadde en idé om "kameraet som penn" (*la camera-stylo*), om at filmspråket ville utvikles til å bli like individuelt uttrykksfullt som romankunsten. En genuint europeisk idé. Men til dette trengtes en ny type filmskaper, en *auteur*.

Hovedtesen i auteur-teorien må kokes ned til dette: det er regissøren eller instruktøren som er filmens egentlige kunstner. Selvsagt i samarbeid med andre (det skal mange mennesker til for å lage film), men den vellykket film uttrykker *regissørens* visjon og personlighet, ingen annens. En regissør som fortjener betegnelsen *auteur* er ikke bare en yrkesmann som forteller skuespillerne hva de skal si og hvor de skal gå, han er også verkets *opphavsmann*. Filmen bygger på hans idéer. En ekte *auteur* har videre en rød tråd, ett eller flere hovedmotiver, som lett kan spores i hele hans produksjon.

En virkelig *auteur* skriver derfor selv sitt eget manus, eller enda bedre: han trenger ikke noe manus. Ingen andre kjenner hans visjon godt nok til å koddde med den. På det mest ekstreme hevdet *Cahiers de Cinema* at en dårlig film av en virkelig *auteur* nødvendigvis var bedre enn den beste filmen av en "gammeldags" filmskaper (altså en som arbeider innenfor et større apparat der han bl.a. fortolker andres idéer). Og for å toppe det hele: en *auteur* trengte ikke nødvendigvis å ha lagd en eneste film. Visjonen var det sentrale.

Som eksempel på en ledende *auteur* nevner både Truffaut og Chabrol Alfred Hitchcock, kjent for sin uttalelse om at "skuespillerne er kveg". Selvsagt! Når *auteur* ser og vet alt kan igrunn hvem som helst stå der foran kamera - bare de kler filmens idé. Hvis han har like stor oversikt, autoritet, kraft og idérikdom som Hitchcock hadde blir det ikke sjelden god film av det.

Det er når *auteur* er selvbestaltet og på ingen måte noen Hitchcock at det oppstår et problem. Og i Norge har vi mange selvoppnevnte *auteurer*: Vibeke Løkkeberg (manus

TEKST TORGRIM EGGEN

og regi på både *Hud og Måker*; Oddvar Einarson (manus og regi på *X* og *Havet stiger*); Unni Straume (manus, regi og klipp på *Til en ukjent*); Solve Skagen (manus og regi, *Brun bitter*); Hans Otto Nicolayssen (manus og regi, *Buicken*). Og selvsagt jumboen i klassen, Roar Skolmen (manus, regi og klipp, *I ungdommens makt* og *Lucifer*). Hva har disse menneskene til felles? Vel, blant annet at de lager filmer så å si ingen betaler for å se. (PS: jeg har ikke glemt Wam & Vennerød. Mer om dem senere.)

For om mye hyggelig ellers kan sies om *Doden på Oslo S* (som folk gikk og så), så tror jeg det viktigste er dette: Den bygger på en roman av en profesjonell, om ikke akkurat genial forfatter (Ingvar Ambjørnsen), og regi og manus er ikke hos samme person (henholdsvis Eva Isaksen og Axel Hellstenius). Dermed har tre mennesker (kunstnere?) satt sitt preg på fortellingen allerede før opp-takene begynner. I norsk film er jeg sikker på at tre hoder er bedre enn ett.

I begynnelsen var ordet

Jeg har aldri laget noen film, men jeg har sett noen tusen. Og fra min posisjon (som seer og skribent) er jeg hellig overbevist om at det er *forfatteren* som er den viktigste kunstneren i en filmproduksjon. På langt nær den eneste, men den viktigste. Han kan godt være identisk med regissøren, det er ikke der problemet ligger. Men alle andre - uansett hvor geniale de måtte være - har ingen annen oppgave enn å *tolke* den opprinnelige idéen. Det kan høres som skrivemaskins-sjåvinisme, dette her. Men en film hvor den opprinnelige idéen ikke holder, ikke er interessant nok, kan kanskje være artig å se på for de som medvirker, for vennene deres og for filmstudenter, den kan likevel aldri *fungere* som film.

Våre hjemlige auteurer - og ikke bare de - er rett og slett ikke gode nok til å skrive. De begynner å filme med historier som ikke henger sammen, episoder som er umotiverte og ikke har noe med handlingen å gjøre, dialog som virker fullstendig absurd og konstruert og replikker som gir selv den beste skuespiller et ansiktsuttrykk som om han/hun var offer for en særdeles grov aprilspøk. Alt sammen - og dette er viktig - lenge før norske filmskaper begynner å legge skinner og taksameteret begynner å løpe. En god replikk er nemlig ikke dyrere enn en dårlig.

Den siste norske filmen jeg fikk sett før jeg begynte på denne artikkelen var *Buicken* (manus og regi: Hans Otto Nicolayssen). Siden den når dette kommer ut bør være ferdigspilt på kinoene i Oslo, kan jeg jo ta bladet rett fra munnen: *mol* er det eneste ordet jeg oppfatter som dekkende.

Du begynner å ane hvor det bærer når finansjappen i hovedrollen (Lasse Lindtner) alt i første scene skjærer seg under barbering og dekker det til med en firkant toalett-papir.

pen. Ofte er tilskueren alene igjen.

Buicken er uspennende, usjarmerende og humorløs. Den inneholder masser av umotivert melodrama, meningsløse sjokkeffekter slik vi kjenner dem fra Wam & Vennerød. Macho-sekvensene mellom brødrene (uten macho ingen Helge Jordal) er like tafatte som "intrigen" med litt mild klassekamp på glassverket. Og ikke minst er det *klonete* for-talt. Dialogen virker ekstremt dubbet. Story-en er "piffet" opp med mengder av flash-

var det det dokumentariske som var idealet. Denne generasjonen, som også teller Nicolayssens kolleger Solve Skagen (*Hvem eier Tyssedal?*, 1975), Oddvar Bull Tuhus (*Streik!*, 1975) og Oddvar Einarson (*Kampen om Mardola*, 1972), fikk selvsagt problemer når de - fordi de gjerne ville fortsette å lage film - utover åttiåra skulle begynne å skildre *mennesker*, ikke sjablongfigurer og abstraksjoner. Dette skal vi altså plages med den dag i dag.

Da disse debuterte på 1970-tallet kunne det virke som om Egil Monn-Iversen hadde monopol på å lage film i Norge. Det er forståelig at dette monopolet måtte brytes, hvilket også har skjedd. Likevel hender det jeg lurar på om vi ikke hadde det bedre for. Monn-Iversen og mennene hans kom i det minste fra Chat Noir, der de hadde hatt muligheten til å sjekke hvilke dumheter som gikk hjem hos folk. Nicolayssen & Co. kom rett fra AKP-leir på Tromøya. Der lo man ikke av noe, og denne tradisjonen har Nicolayssen tatt med seg videre til *Buicken*.

Støv på hjernen

Enda mer filmhistorie: få har merket det, men 1991 er faktisk "Filmens år" i Norge. Derfor kåret man nylig gjennom *Lor-Dan* tidens beste norske spillefilm. Det ble Arne Skouens krigsfilm *Ni liv* (1957). Personlig synes jeg den er litt kjedelig (*Tante Pose* fra 1940 er min klare favoritt), men legg merke til årstallet: 1957. Dette var nemlig den norske filmens gullalder.

Norge begynte å komme på beina etter krigen mot slutten av 50-tallet. I åra 1955-60 ble det laget omtrent like mange norske filmer som det gjøres nå. Forskjellen var bare at folk *så* dem. Kinobesøket var mye høyere enn det er i dag. Toppnoteringen i denne perioden var 35.079.000 kinobesøk på ett år. Til sammenlikning var tallet i 1980 halvparten: 17.500.000. Bemerker at i 1980 var det nesten ingen nordmenn som hadde videospiller, og kabelkanalene hadde ennå ikke begynt å sende.

1955-60 sto norske filmer for nesten en femtedel (17-18 prosent) av billettomsætningen i landet. 1980 var dette tallet sunket til 5,1 prosent. I 1990 har norsk film igjen en andel på 8 prosent, som indikerer et godt år, men totalen har igjen sunket til 11,6 millioner kinobesøk. Altså: norsk film hadde et minimum fire ganger så stort publikum på 50-tal-

*Vi har artsfrender i alle land. Levende og døde.
Hans Jæger, Charlie Chaplin, Jens Bjørneboe, Rainer
W. Fassbinder, Dusan Makavejev, Odd Nerdrum,
Liliana Cavani. Og for den saks skyld; Roar Skolmen
og den unge Edvard Munch. Felles for oss alle:
Forfølgelse fra etablissementet.*

SVEND WAM OG PETTER VENNERØD

Når han lenger ute i filmen brøler "Jada, for faen - jeg kommer!" til en telefon som står og ringer, aner vi hvor intense studier av finansmiljøer som ligger bak. Så ekte som en tredollarseddell, som de sier i USA.

Buicken handler om to brødre eller halvbrødre som delvis er vokst opp sammen, men ikke snakker samme dialekt. Dette forvirrer oss en smule, siden de ikke har samme etternavn og filmen rett og slett "glemmer" å gjøre oppmerksom på brødreforholdet før etter 40 minutter. Man skal kanskje ha lest anmeldelsen før man går...men i så fall hadde man jo ikke vært der?

De to brødrene er henholdsvis finansjapp (som nevnt) og fagforeningsleder i en flaskefabrikk (Helge Jordal). De møter hverandre etter tjue år og står steilt mot hverandre i visse business-spørsmål, hvor det viser seg at de ikke står mot hverandre likevel. Privat har de derimot et lite Kain/Abel-problem gående, og det legges opp til et trekantdrama rundt Anne Marie Ottersen, men her ombe-stemmer filmen seg heldigvis. Jordal dør på slutten, og Lindtner ser ut som om han har mest lyst til å flykte inn i galskapen å la Anne Krigsvoll i *For dagene er onde*. I norsk film er det mange som flykter inn i galska-

backs (og flashbacks inne i flashbacks), som bare forvirrer og får oss til å mistenke at regissøren ikke mener historien er god nok, at den trenger å skjules litt. Når han selv har skrevet den, er dette selvsagt et problem.

Stå på krava

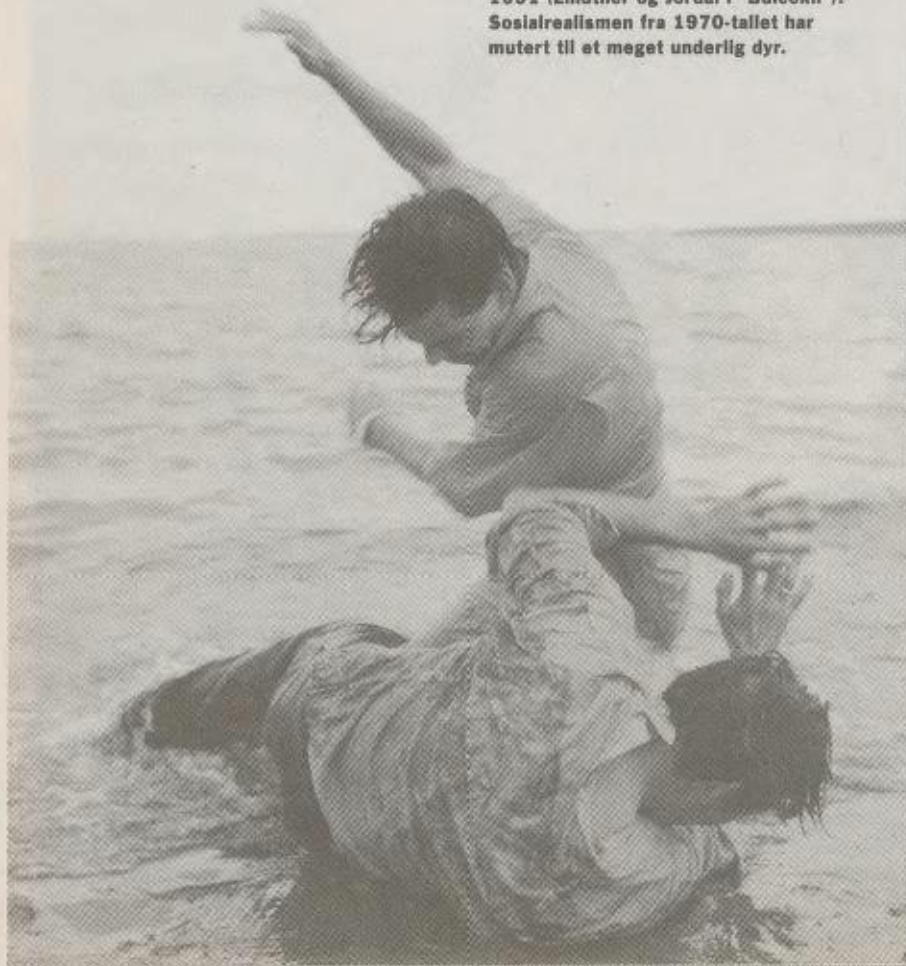
Buicken inspirerte oss likevel til å grave litt i filmskaperens forhistorie. Og der fant vi straks det skjelettet i skapet vi lette etter: H.O. Nicolayssen har f.eks. bidratt sterkt til *Stå på!*, som er en dokumentarfilm fra 1976 om de tapre, streikende Hammerverk-arbeiderne. For å få det riktige tidsperspektivet på dette (folk glemmer jo fort) kan vi opplyse at det var samme år som Martin Scorsese lagde *Taxi Driver*. Men det var ikke i Norge.

Norsk film har sjelden vært så elendig som på 70-tallet, da sosialrealismen, kampa til arbeiderklassa, sto øverst på plakaten. Særlig når man fordi man dyrket Stalin var berøvet de midlene til å propagandere i film - skape et underbevisst, følelsesmessig plan gjennom montasjeteknikker - som ble nedsatt av mesteren Eisenstein på 1920-tallet. Man skulle ikke være "formalist", altså dyrke forteller-teknikker, psykologi og slikt tull. I beste fall

Hver gang jeg ser norsk film, føler jeg at jeg må inn i maskinrommet og hjelpe kinomaskinisten med å få filmen videre.

TOM SKJÆKLESÆTHER

Finansjappen og fagforeningslederen i 1991 (Lindtner og Jordal i "Buicekn"). Sosialrealismen fra 1970-tallet har mutert til et meget underlig dyr.

Så kanskje dere spør: "Er klarheten en så viktig faktor?" Den er det viktigste av alt!

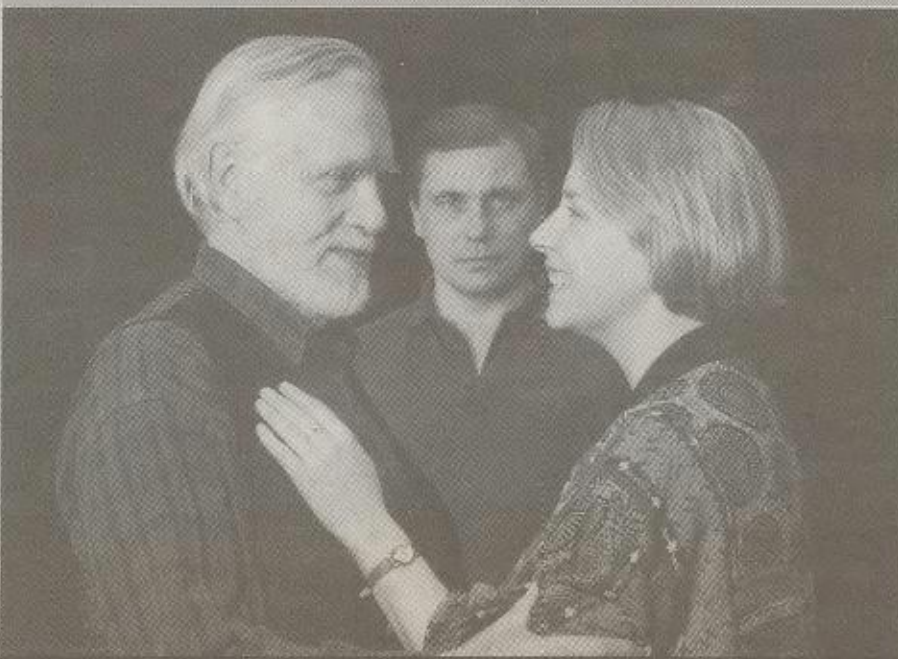
FRANCOIS TRUFFAUT

Streikelederen refser LO-pampene i Oddvar Bull-Tuhus "Streik". Slik så norsk film ut mellom 1970 og 1985.

Det å spille inn film som ingen vil se er kunstnerisk sett en meningsløshet, og økonomisk sett det samme som selvmord. I bunn og grunn er det derfor en dyp sannhet i påstanden om at et folk har fått den filmen det fortjener.

CARL ANDERS DYBLING (avbildet i denne artikkelen)

Gripende trekantdrama fra Vestlands-miljø. Anne Krigsvoll og Pål Skjønberg er begeistret for hverandre og dette vil ikke Bjørn Sundquist ha noe av. "Bygdesladder" tar seg av resten. En film for ukebladlesere.

TURKEY TOP 10

De ti norske filmene som spilte inn minst, 1988-90 (angitt i kroner)

1. **BEGYNNELSEN PÅ EN HISTORIE**
Regi Margrete Robsahm 1.16.245
2. **LUCIFER**
Regi Roar Skolmen 157.876
3. **FENGLENDE DAGER FOR CHRISTINA BERG**
Regi Egil Kolsto 264.825
4. **TIL EN UKJENT**
Regi Unni Straume 269.198
5. **PRINSEN AV FOGO**
Regi Inge Tenvik 342.936
6. **SMYKKETYVEN**
Regi Anja Breien 690.000
7. **BRUN BITTER**
Regi Selve Skagen 1.184.474
8. **SWEETWATER**
Regi Lasse Glomm 1.425.451
9. **FOR HARDE LIVET**
Regi Sigve Endresen 1.783.330
10. **KARACHI**
Regi Oddvar Einarson 2.038.647

(kilde: Film & Kino, årbok 1991)

PS: Gr. manglende statistikk er verken *Havet stiger*, *Måker* eller *Buicken på denne lista*. Alt tyder imidlertid på at de er med til neste år.

let som på 80-tallet.

Og hva var det de så? Gud skal vite at vi verken lagde *Det syvende segl* eller *De syv samuraiene* ute på Jar. Filmhistorie har aldri vært skapt her. Derimot var det helt adekvate spenningsfilmer som *De dodes tjern* (1958), *Ni liv* (som nevnt), *Det brenner i natt* (1955), barnefilmer som *Toya* (1956) og *Ugler i mosen* (1959) og folkekomedier som *Fjols til fjells* (1957) og *Støv på hjernen* (1959). Sistnevnte er nesten like god som *Tante Pose*. Folkekomedier lages ikke lenger i Norge. Isteden har vi fått *Wam & Vennerød* (forøvrig sønn av Øyvind Vennerød, regissør for nettopp *Støv på hjernen*).

Jeg vil ikke si at alt dette var mesterverker. Men jeg vil påpeke at folk faktisk *gikk og så dem*. Det går heller ikke an - slik noen gjør - å skyldte publikumstapet på TV og video. Publikumsvikten til kinoene begynte alt i begynnelsen av 60-åra, da bare 1,5 prosent av oss hadde skaffet TV. Årsakene må altså finnes andre steder.

La de små barn komme til meg

Det er særlig i *voksenfilmen* at gapet mellom hva filmskaperne ønsker å lage og hva publikum ønsker å se er så gigantisk i Norge. Norsk barne- og ungdomsfilm feirer triumfer på løpende bånd. Vi har allerede nevnt *Døden på Oslo S*; legg til *Svampe* (Martin Asphaug), *Herman* (Erik Gustavson), *Håkon Håkonsen* (Nils Gaup) og *Frida - med hjertet i hånden* (Berit Nesheim), og listen over det siste årets kinosuksesser begynner å bli nokså komplett. Ved Amanda-utdelingen i august gjorde barne- og ungdomsfilmene rent bord.

Det er flere årsaker til dette, og én er selvsagt den at barn ikke leser undertekster. De må ha film som snakker morsmålet deres. Ingen ville finne på - som Oddvar Einarson - å lage en barnefilm der mesteparten av dialogen er på polsk. (Hvilket ikke er det samme som å si at *Havet stiger*, fordi den er tekstet, kommuniserer til alle voksne.) Klengen av

vårt eget språk bidrar til at vi identifiserer oss med personene i filmen. Det burde være det minste vi skulle forlange av norsk film.

Men jeg tror sannheten er enda mer tragikomisk. Barn er nemlig det mest kresne kinopublikummet som fins. Blant annet forlanger de at *de skal forstå hva som foregår*. Så frekke ville aldri voksne vært. Når historien ikke henger sammen tror vi lett at det er vi som er dumme. Men altså: når filmskaperen går igang med en barnefilm vet han/hun hva som forlanges. Det skal være en historie der, den skal kunne fenge, og den skal fortelles på en slik måte at den er begripelig. Det betyr som regel at vedkommende "tar seg sammen" - glemmer visse av ambisjonene sine, gir faen i å "uttrykke seg", som det heter når det virkelig blir katastrofe. Og gjør jobben sin.

De kan når de vil: *Døden på Oslo S* er kanskje ikke noen *Blue Velvet*, men den fungerer. Den snakker til det publikummet den har valgt. *Herman* er på ingen måte *Mitt liv som hund*, men ungene føler seg ihvertfall ikke snytt. Hvis de likevel foretrekker *Teenage Mutant Ninja Turtles*, er jeg redd det er foreldrenes skyld, og at Erik Gustavson bør gå fri. (Derimot bør han svare for *Blackout* (1985), kriminalfilmen som hadde alt unntatt spenning.)

Men hvis jeg får lov til å være Jan Simonsen en liten stund her: Det er ikke rettferdig. Det er vi voksne som betaler skattepengene som muliggjør norsk film. Det er vi som betaler ungenes kinobilletter også. I tillegg har det norske kinopublikummet høy gjennomsnittsalder, blant de høyeste i verden. Og oss velger man å gjøre narr av. Det er helt uhørt.

Avantgardisten

Hvis det er en filmskaper som har skuffet meg mer enn resten (av Vibeke Løkkeberg *venter* jeg meg ikke så mye), så må det være Oddvar Einarson. Einarson lager filmer jeg personlig - i utgangspunktet - burde være veldig interessert i.

Hvis vi regner bort *Karachi*, en triviell kri-

minalfilm (der Einarson dessuten ikke var auteur), har han i nyere tid laget *X* (1986) og *Havet stiger* (1990). *X* foregår i et rockmiljø i Oslo, et miljø jeg burde føle meg hjemme i, og *Havet stiger* handler om verdens undergang. Verdens undergang er noe av det beste jeg vet.

Men *X* var stillestående, kjedelig, grå og fomlete. Den tok for seg kommunikasjonsvansker og identitetskrise, i et grått, postmoderne Oslo, fortalt i et eksperimenterende filmspråk. Og det til gagns. *X* var en nærmest autistisk film. Jeg kjente veldig mange av de medvirkende personlig, men på film kjente jeg dem ikke igjen. Ikke verdenen deres heller. Musikken lod som om den var spilt inn i en fabrikkhall, hvilket den også var (Oddvar Einarson er glad i fabrikkhaller), men på lytternes bekostning. Det låt helt forferdelig. *X* var som å være på et house-party som egentlig er stutt for lenge siden. Du har bare ikke gått hjem, fordi du ikke finner kjæresten, som har drosjepengene.

Men *X* hadde et eget språk og uttrykk. Det manglet helt i *Havet stiger*, som tok for seg verdens undergang som en polsk avantgardeteater-forestilling. Mange mennesker gjorde en masse ting du aldri forsto. Musikken var av *The Tremulators*, en Oslo-gruppe som låter som katter som blir torturert med glødende jern (*X* hadde bl.a. *Holy Toy*, som åpenbart må ha blitt for "kommersielle" og pre-apokalyptiske i denne sammernhengen). Filmen ble så kryptisk at jeg måtte se den to ganger for å forstå at den var dårlig. For meg virker det som om Einarson er komplett uinteressert i å kommunisere. Burde han da ikke heller skrive lyrikk? Jeg synes nemlig Einarson viser en såpass dårlig tendens at han ikke burde få flere millioner nå.

Det eneste bildet jeg ble sittende igjen med i denne symboltunge affären var av Petronella Barker, tydelig tyngt av det å skulle symbolisere verdens undergang. Pussig nok hadde jeg sett det bildet før, i Lasse Glomms heller ikke særlig vellykkede *Sweetwater* fra 1988. Nå er det nesten blitt en Pavlov-reak-

*Er du i tvil
om du skal
leie*

199,-

eller kjøpe?

Hos oss

*kan du gjøre
begge deler.*

199,-

Hos Thorn leier du så lenge du vil, men ikke kortere enn 12 måneder. Leier du for første gang må du betale et etableringsbeløp på 150 kroner. I tillegg forutsetter vi at du ikke bor mer enn 4 mil fra nærmeste Thorn-butikk. Unntak gjøres enkelte steder i landet. Hør hos din Thorn-forretning!

JVC Videospiller m. digital tracking og slow motion. Philips 21" Tekst-TV, mono.
NB! Leier du både TV og Video får du første måned gratis på et av produktene. Vi har et bredt utvalg modeller i forskjellige prisklasser.

OSLO 1: Øvre Slottsgt. 7. Tlf. (02) 25 60 09. Brugt, 3 C. Tlf. (02) 25 60 09. Oslo City. Tlf. (02) 25 60 09.
OSLO 3: Bogstadvn. 21. Tlf. (02) 25 60 09. OSLO 9: Stovner Senter. Tlf. (02) 25 60 09.
LILLESTRØM: Storgt. 21. Tlf. (06) 81 96 16. SANDVIKA: Gågaten. Tlf. (02) 54 52 36.

Trodde du Thorn bare drev utleie? Da tok du feil. Vi er også en av Norges største elektroforhandlere. Hvert år selger vi tusenvis av produkter til kunder som ønsker å kjøpe det de har leid.

Helt i orden for oss, selvfølgelig. Likevel har vi som krav at du må leie i 12 måneder før du kan kjøpe. Det er tross alt utleie som er vårt fag. Og det er leie som gir deg våre unike fordeler som fri service og bytterett.

Fri service betyr virkelig fri service. Du **betaler ingenting**, uansett om vaskemaskinen må ha en ny del eller videospilleren trenger regelmessig ettersyn. Og vi kommer **på dagen**, også lørdager, dersom du ringer oss før klokken 10.

Thorns bytterett gir deg rett til å bytte alle våre lyd- og bildeprodukter **så ofte du vil**. Du kan både bytte til nyere modell av produktet du leier eller til noe helt annet, tørketrommel for eksempel.

Hos Thorn kan du leie det meste, fra TV, videospiller og stereoanlegg til kjøleskap, komfyr og vaskemaskin. Alt kommer fra anerkjente leverandører, og alt har gjennomtestet kvalitet. Med 140.000 produkter i arbeid i norske hjem har vi ikke råd til å satse på annenrangs varer.

Finlux 25" Tekst-TV m/Nicam stereolyd.

JVC Camcorder m. redigeringsmuligheter.

THORN

**NÅR DU LEIER
HAR DU FRIHET.
HVIS DU KJØPER
ER DU SOLGT.**

Norsk film har lange og stolte tradisjoner. Allerede Tancred Ibsen kunne ikke lage film.

ANONYM

Skandinavias beste skuespiller Ernst Hugo Järegård driter seg ut i "Bryllupsfesten". Det gjør alle de andre også.

Familieidyll fra Ås. Helge Jordal ligger og dør. Det er filmkritikerene som har drept ham.

Jo mer moralsk kunst er, jo mindre koster den. At filmen er umoralsk sosialt sett, kommer av at den er så kostbar; det vil si at den er mye mindre kunst enn den kunne ha vært, fordi den er så avhengig.

CESARE ZAVATTINI (italiensk neo-realist)

"Før hadde vi strekkbenken, nå har vi pressen" sa Oscar Wilde. Strekkbenken er for lengst byttet ut med giljotinen! - og hva som skjer med mennesker som kommer i veien for den - det vet vi.

SVEND WAM

Hver gang jeg ser Petronella Barker på Karl Johan begynner jeg å grue meg til verdens undergang. Bildet er fra Oddvar Einarsons "Havet Stiger".

sjon hos meg; hver gang jeg ser Petronella Barker på Karl Johan begynner jeg å grue meg til verdens undergang.

De dårlige skuespillerne

Folk flest mener at den viktigste grunnen til at norsk film ikke fungerer er at skuespillerne er så dårlige. Det tror jeg ikke noe på. Norske skuespillerne kan både gå og snakke på en gang. De har ikke mer eller mindre utstråling eller intelligens enn skuespillerne i andre land. Kveg er kveg, enten det er Hereford-fe eller NRF. I tillegg er de jævlige billige.

Derimot har de mye mindre erfaring. En profesjonell aktor i Norge kan ikke regne med å delta i mer enn maksimalt to filminnspillinger i året. Langt vanligere er én hvert annet eller tredje år. Siden NRK så å si har sluttet å lage dramatik er heller ikke de noen opplæringsanstalt for skuespillerne. De kommer rett fra teaterroller og stiller som regel dårlig forberedt. Som Lise Fjeldstad sier: "I gamle dager snakket man knapt rollen igjennom med instruktøren før man skjøt første scene". (Dagbladet 16/8).

Det gjør man ikke nå heller. En såvidt vellykket film som *En håndfull tid* (Martin Asp-haug 1989) ble etter hva vi har blitt fortalt gjennomført uten at alle skuespillerne hadde hatt leseprøver på forhånd. Dermed må de støtte seg på de erfaringene de har fra teater-scenen; "kjærlighet" med åtte r'er og annen i filmsammenheng grotesk overdrevet patos. (I tilfellet *En håndfull tid* styrer likevel filmen klar av det parodiske, helt til de to britiske skuespillerne dukker opp!)

Den danske filmskaperen Carl Th. Dreyer (1889-1968) sier: "Teaterscenen krever en helt spesiell stemmebehandling og diksjon. Selv mimikken må overdrives slik at man kan overvinne avstanden til bakerste benk. I filmatelieret kreves helt alminnelig, daglig-dags tale og en helt naturlig mimikk." Dette er ikke spesielt dypt eller vanskelig. Men det må læres, og norske skuespillerne får så få sjanser til dette.

Det hjelper heller ikke at de får ting å si og gjøre som får den beste aktor til å fremstå i et temmelig uheldig lys. Selv en av Nordens ypperste skuespillere, svenske Ernst Hugo Järegård, blir en narr i Wam & Vennerøds *Bryllupsfesten* (1989). Så skal også ryktene ha det til at han truet med å forlate innspillingen flere ganger.

Vrang og vemmelig?

Det har gått sport i å angripe Svend Wam og Petter Vennerød, men jeg er redd de faktisk er blant de dyktigste filmskaperne vi har. W & V har ihvertfall maktet å utvikle sin kunst så langt at folk forstår hva som foregår på lerretet. Vel er det slik at folk i Wam & Vennerød-filmer sier ting som ingen ville finne på å si - selv i norske romaner - men når noen får seg en på kjeften (det skjer rett som det er) begriper vi hvorfor. Det har selvsagt med det å gjøre at Wam & Vennerød lager mer film enn alle andre - hele åtte filmer på 80-tallet. De lager håndverksmessige filmer innenfor realistiske budsjetter, og alle unnatt de selv vet at de lager underholdning, ikke "kunst".

Men så er det innholdet, da. Wam og Vennerød har en annen bakgrunn enn mange av de jevnaldrende filmskaperne vi møter i denne artikkelen. Da de andre gikk i 1. mai-tog var W & V anarkister, sto på fortauet og lo av dem. Anarkismen som politisk doktrine har aldri hatt noen grobunn i Norge, men gjennom sin forakt for andre politiske uttrykk har anarkistene tradisjonelt hevdet seg sterkt som satirikere og kommentatorer (som f.eks. i Gateavisa). Dette er W & V's rolle i norsk film. De gjør narr av oss alle. Alle lever livene sine forgyves. Alle er latterlige. Det å søke politiske løsninger er latterlig, og å oppfatte som like forgyves som å søke lykken i ekteskapet eller kjærligheten. Filmskribenten Gunnar Iversen (Samtiden 4/91) kaller det "desillusjonsromantikk"; det å romantisere at livene og visjonene våre har slått feil.

Figurene hos W & V begynner i en situasjon som det tar fire minutter å avsløre som selvbedrag, og derfra går det nedover. Altfor langt, ofte. I kammerdramaet *Hotel St. Pauli* (1987) dør alle de tre medvirkende på spektakulært vis. Også hovedpersonen Jor (John Ege), som forfatteren Erland Kiøsterud sparer i boka. I *Bryllupsfesten* (1989) dør ingen, fordi det er en "folkekomedie"; isteden lar man den tafatte buskis-parodien på norsk borgerskap ende i en diaré-orgie der hele selskapet sitter i buskene og skiter tarmene ut av seg på grunn av tvilsom ertesuppe.

W & V tyr til "sjokkeffekter" som kastrasjon og diaré lenge etter at man har tatt poenget: at disse menneskene går det ikke bra med. Så hadde de aldri heller en eneste sjanse. Det har ingenting med drama å gjøre; drama er å la mennesker overvinne vanskeligheter, eller (som i den klassiske tragedie) å la mennesker med de beste forutsetninger gå under på grunn av feiltrinn. Det er ikke drama når et menneske som er skakkjørt i første scene tar livet av seg i siste rull. Det er pornografi. Hos Wam & Vennerød dreier det seg om en i beste fall barnslig, i verste fall kalkulerende, trang til å vise oss dritten. Når du går ut fra kinoen etter å ha sett en Wam & Vennerød-film føler du deg som om du har sett ditt eget speilbilde. I klosettskåla.

Dette har vært sagt før, og da er alltid W & V "forfulgt" av norske filmkritikere. Svend Wam og Petter Vennerød lever nemlig i en parallell virkelighet, der de to tilhører kretsen rundt Hans Jæger på 1890-tallet. Det "etablerte" er ute etter å forby dem. De tør si sannheten, og derfor forfølger man dem. Og det stemmer jo faktisk: man forfølger dem med penger. Wam & Vennerød må ha mot-tatt nær 100 millioner i statsstøtte siden de begynte å lage film. Slik behandlet vi aldri Hans Jæger.

Vil man vite hva som skal skje de neste åra i amerikansk film, bør man se på TV, særlig på reklamen. Søker man derimot framtida for norsk film, skal man kikke på kortfilm.

GREATEST HITS

De ti filmene som spilte inn mest på 1980-tallet (angitt i kroner)

1. VEIVISEREN Regi Nils Gaup	17.326.316
2. ORIONS BELTE Regi Ola Solum	14.178.820
3. BRYLLUPSFESTEN Regi Wam & Vennerød	10.615.227
4. HARD ASFALT Regi Sølve Skagen	8.864.806
5. VIVA VILLAVEIEN Regi Tor M. Tørstad	8.693.468
6. FOLK OG RØVERE I KARDEMOMME BY Regi Bente Erichsen	8.446.976
7. PLASTPOSEN Regi H.O. Nicolayssen	8.014.221
8. DYKKET Regi T. de Vere Cole	6.438.893
9. LANDSTRYKERE Regi Ola Solum	6.361.379
10. OLSENBANDEN GIR SEG ALDRI Regi Knut Bohwim	5.790.565

(Kilde: Film & Kinos årbok 1991)
Oversikten baserer seg kun på solgte kinobilletter i Norge, altså ikke video el. omsetning i utlandet (fnis!).

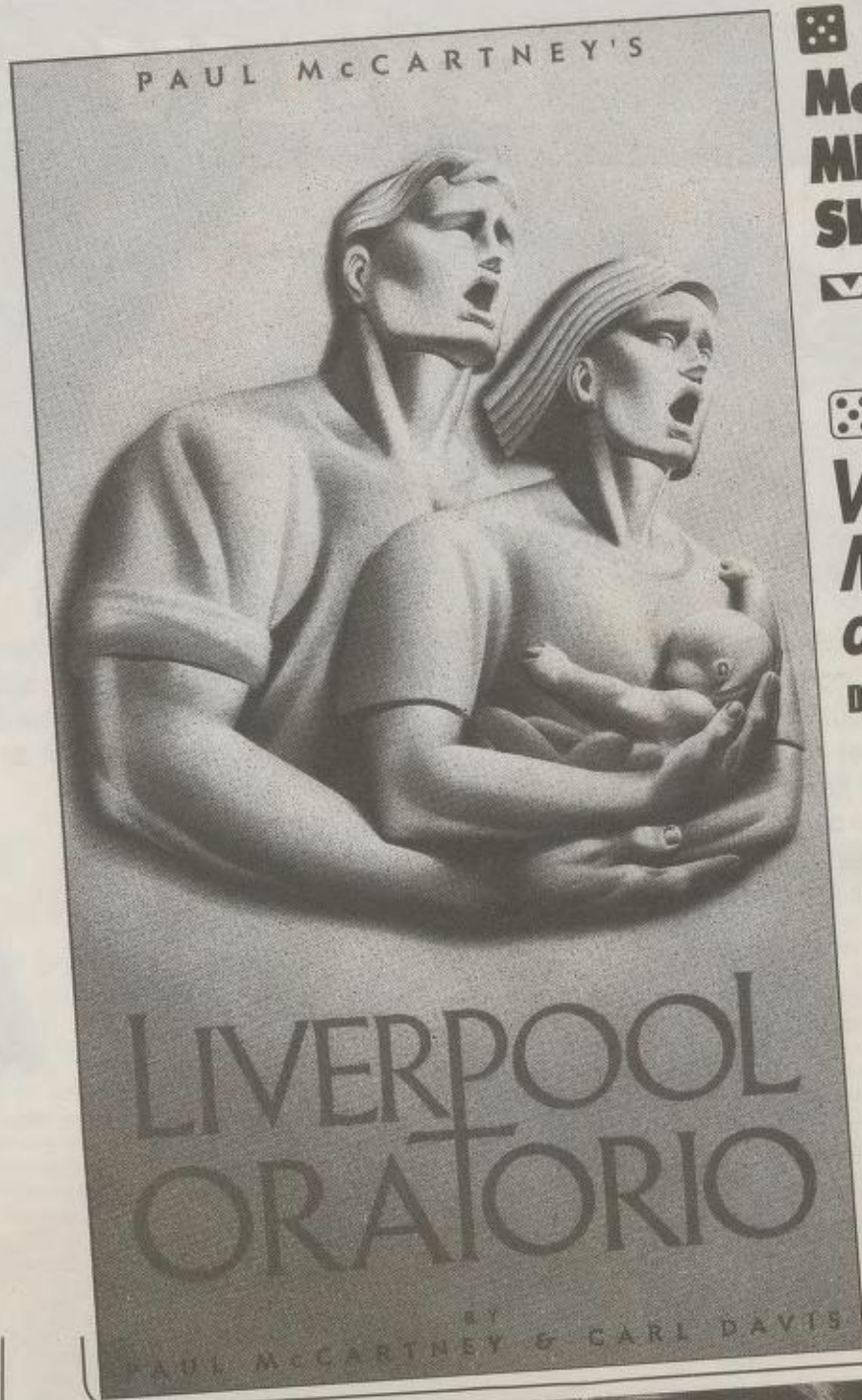
REM.

THE BEST OF

**VERDENS BESTE
ROCK'N'ROLL BAND!**

CD, MC, LP

PAUL McCARTNEY'S

LIVERPOOL ORATORIO

BY PAUL McCARTNEY & CARL DAVIS

CD, MC

**McCARTNEYS
MELODISKE
SKATTEKISTE**

VE Jarle Særaa

**VAKKERT
McCartney
oratorium**

Dagbladet Liv Jørgensen

EMI

Tina Turner

simply the best

Fåes også på video!

Phil Spector har etter Tina's ønske remastered klassikeren «River Deep, Mountain High», som blir å finne på CD for første gang. Det er også en frisk ny versjon av «Nutmash City Limits», som Tina opprinnelig skrev i 1973.

Her er naturligvis alle hennes klassikere fra hennes enorme comeback i slutten av 1983, og frem til favorittene på «Foreign Affair». Det inkluderer «We Don't Need Another Hero», som kun har vært å få på singel og filmmusikken til Mad Max II. Ikke nok med det, her er tre helt nye låter som passer perfekt inn i Tina's stil.

CD, MC, LP, VIDEO

BY-LIV

Valuta.

Skal du ut og reise? Ett godt tips; Diners. Kortet aksepteres i alle land. I de fleste butikker, hoteller, restauranter osv. Du behøver ikke bry deg med kurser, hvor mye du må ha med, og andre trivialiteter. Bare ta med Diners. Det holder!

Boots.

Sancho er igjen på banen med en ny høst-kolleksjon. Tøffe boots for tøffe forhold. Med Sanchos såler kan du plaske i regnet uten at bootsen tar skade av det. På ny viser Sancho at de er helt i teten når det gjelder kvalitet og design - til ok priser.

Barbering

Philips nye maskin, Philipsshave 980, har det nye løft og kutt systemet. Så dere som sverger til høvelen har fått et reelt alternativ. I tillegg viser den hvor mange minutter som er igjen før den må lades opp på ny. For deg som er ekstra trøtt, sier den i fra.

Lett høstsko fra Levis. Pop design i kjent Levis-kvalitet. Med solid gummisåle og kraftig lerret. Dette er sko som tåler røff behandling. Try Them On!

Styling
- som holder.

Catsy-serien inneholder gel, mousse og hairmist. Disse gir støtte og volum til frisyren. Noe som er praktisk nå i høstvindene. Catsy gel, mousse og hairmist fås i 3 hold-varianter: ekstra, super og mega hold. Utviklet spesielt for nordisk hår.

Det er ikke bare en gest til norske kortfilm-skapere; det forholder seg nemlig slik at på den måten støtteordningene fungerer, er det mer eller mindre en forutsetning å ha lagd kortfilm før de som når bestemmer at du er klar for det store formatet. I kortfilm-formatet får du prøvekjøpe følelsen det gir å tulle bort Statens penger, men ikke så mange av dem. (Dog kan en ti minutters norsk kortfilm koste godt og vel en million. Spør ikke meg hva pengene går til.)

Årets definitivt hotteste kortfilm er Morten Skalleruds *Året gjennom Borfjord*. Den har tatt priser, både under kortfilmfestivalen i Grimstad og i Haugesund, der Skallerud fikk kortfilm-Amanda. I tillegg har han fått en eller annen internasjonal utmerkelse.

Året gjennom Borfjord foregår i en fjord i Finnmark. Det er et fraflyttet fiskevær (selv om det nå viser seg at stadig fler nordlendinger flytter hjem igjen). Det er ingen "handling" i filmen. Den dreier seg kort og godt om å legge skinner, skritt for skritt, gjennom denne fjorden, bevege kamera centimeter for centimeter framover på skinnene, og fange årstidene slik de kommer, i et langt, bevegelig sveip. Det er tolv minutter i 70mm hvor tiden er speedet opp 50.000 ganger. Nærmeste parallell må være - avhengig av hvor kynisk du er - Godfrey Reggios *Koyaanisqatsi* eller Andy Warhols *Empire State Building*.

Filmen er flott den, men jeg ser en stygg ironi i dette. Da jeg for mange år siden reiste rundt i Norge som musiker, var det alltid slik at det var roadiene (lyd- og lysfolk, sjåfører m.v.) som stakk av med alle pengene. De som spilte fikk ingenting. Slik er det kanskje ikke i norsk film, men det skulle forbause meg stort hvis vi ikke på en eller annen måte har å gjøre med et teknokrati, altså en struktur hvor det er fagfolkene som tar de egentlige avgjørelsene. I *Året gjennom Borfjord* er det definitivt kameraet som er stjernen. Kunstneren er på en måte gjort overflødig.

Hvis Skallerud peker ut den nye veien med sin film, så har vi imidlertid løst de fleste problemene vi diskuterer her. Hva skal man med manus når man har skinner? Hva faen skal man med skuespillere? Da Alta-saken (forøvrig filmatisert av Bredo Greve, som i dag har tatt konsekvensen av sin kunst og kjører taxi) gikk som verst ropte de mest harry av debattantene "Legg skiten i rør"! Nå roper jeg: "Legg skiten på skinner - og kjør den vekk!"

Minste felles multiplum

Norsk film lages utfra ønsket om å lage både børs og katedral, sier Kalle Løchen, redaktør i KKLs (Kommunale Kinematografer Landsforbund) tidsskrift *Film & Kino*. Kalle er høyt profilert som filmkritiker og mottar jevnlig trusler fra f.eks. Wam & Vennerød.

Gjerne i en og samme produksjon. Det vil si at den både skal ha et "personlig uttrykk" og samtidig gi folk det folk vil ha. Min personlige oppfatning er at det vi ofte ender med er et minste felles multiplum.

Jeg har ofte også følelsen av at de medvirkende, for eksempel regissør og produsent, er ute etter å lage to forskjellige filmer. Tar man *Buicken* som eksempel, så vet jeg at dette manuskriptet har Hans Otto Nicolaysen vært fram og tilbake med i seks-syv år. Det må ha vært slik at han - eller produsenten hans - har begynt å tvile på engasjementet i fortellingen. Resultatet er ikke så godt.

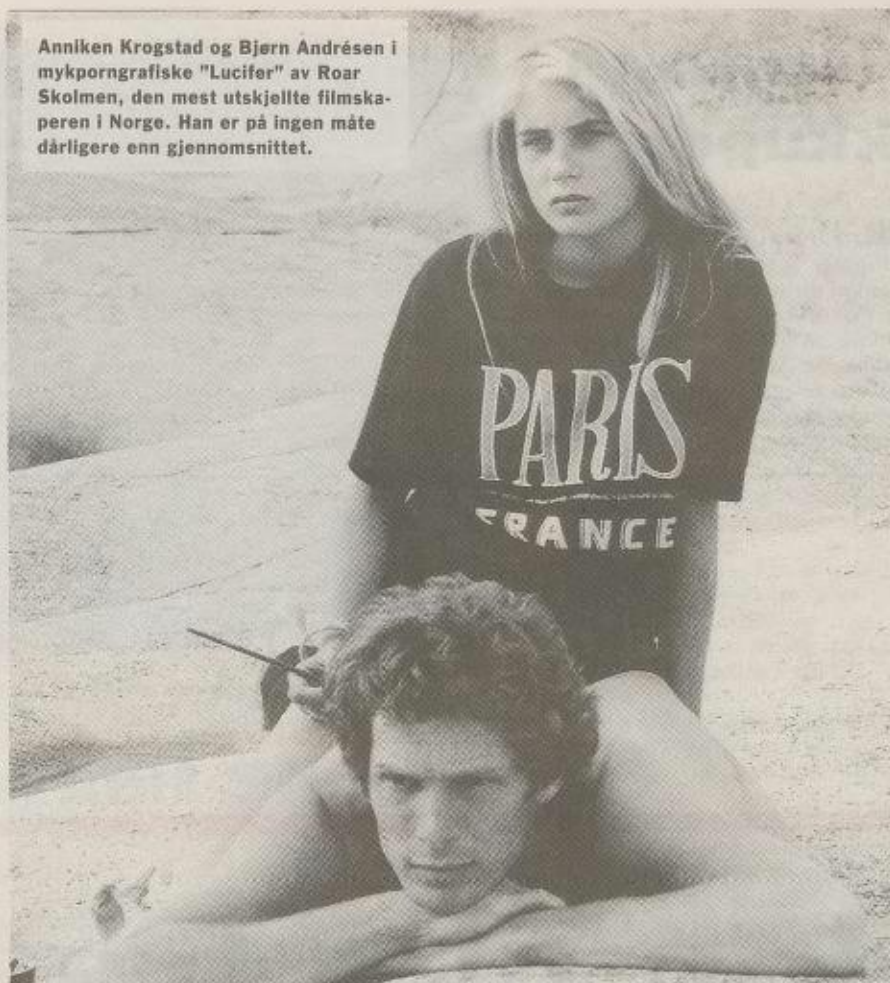
Vi kommer med vår sedvanlige tirade om dårlige manuskripter.

Jeg synes det er en billig kritikk av norsk film at manuskriptene er for dårlige, sier Kalle.

Det ligger like mye i regi. Norske filmskaper er for eksempel sjelden gode personinstruktører. Når det gjelder selve manus-sida, så er det en interessant utvikling på gang. Menusforfatteren er i ferd med å bli anerkjent som kunstner. Det er opprettet et manusstøtte-utvalg, og det sitter folk f.eks. hos Norsk Film som er villige til å vurdere et "pitch" - altså en skisse eller et utkast.

Personlig er jeg veldig glad hver gang det kommer en film som ikke bygger på et litterært verk. Vi er så stolte av litteraturen vår i Norge, men det er bare unntaksvis vi klarer å filme den. Ofte er det bare tull å prøve - hva kan man f.eks. gjøre med Knut Hamsun som ikke Hamsun har gjort selv?

Løchen nevner *Landstrykere*, *Havlandet* og *For dagene er onde* som eksempler på mislykkede roman-filmatiseringer. *Landstrykere* var forøvrig den dyreste filmen som er laget i Norge; prislappen var på 32 millioner, penger som stort sett gikk tapt. På kino spilte den inn 6,3 millioner.

Anniken Krogstad og Bjørn Andréén i mykporngrafiske "Lucifer" av Roar Skolmen, den mest utskjeltte filmskaperen i Norge. Han er på ingen måte dårligere enn gjennomsnittet.

Det er filmer som tar utgangspunkt i det mest særpregete ved Norge; naturen vår. Men i *Havlandet* oppfatter jeg ikke nordlyset som motivert. I *Landstrykere* kan jeg se steinen, men jeg føler den ikke. Det gjør jeg derimot i *En håndfull tid*. Det er ingenting i veien med å være turist i sitt eget land, men *Landstrykere* fungerer bare for utenlandske turister. Det fåtallet av dem som får se den, vel å merke.

Men er ikke problemet ofte at verket blir privat, at det ikke spiller noen rolle for andre enn filmskaperen selv?

Jo, selvsagt. Auteur-tradisjonen har dype røtter i Norge. Alle her er regissører og kunstnere. De har sin egen gjør som skal ut. Siden det er vanskelig å få noen kontinuitet som filmskaper her i landet, blir mange sittende og ruge på egne ideer i de åra de ikke produserer film.

Det mest ekstreme eksemplet er Vibeke Løkkeberg; en sterk personlighet som insisterer på å lage egne ting. Fra magen og ut. Problemet for meg med både *Hud* og *Måker* er at jeg ikke føler noen tilknytning til hovedpersonene. I *Måker* er jeg ikke engang sikker på hvem som er hovedperson. Her har vi noe av et kjerneproblem i norsk film; man ender med verken å godta personene eller utviklingen.

Er løsningen å ta livet av Løkkeberg, Wam & Vennerød og alle disse andre, og dele ut en million hver til de unge menneskene som viser talent i kortfilmer?

Det er ingen som vet hvordan man skal

klage billige filmer i Norge. Norsk filmmiljø er på en måte en industri, den også. Det er ingen som tar sjansen på å produsere uavhengig film, så vi har fått en slags statlig standard, en norm. Ta for eksempel *Havet stiger* - filmskaperne mener nok at den skulle ha hatt mer penger, men jeg tror nok snarere den burde hatt mindre. I utlandet er det ofte noe røft over uavhengig film, som f.eks. hos Jim Jarmusch, som snakker sitt eget språk.

Jeg synes Einarson fikk til det med *X. Havet stiger* er verken fugl eller fisk.

Det mangler ikke på verken kreative eller dyktige mennesker i norsk filmmiljø. Men resultatet kommer ikke ut

slik man ønsker. Jeg har vanskeligheter med å gi noen bestemt instans skylda for det, men man undrer seg jo litt over hvordan de arbeider i utvalgene, når man ser hvem som får støtte.

Men du mener framtida ligger i kortfilm-miljøene?

Jeg tror faktisk det, ja. Jeg håper mye på Marius Holst, som lagde *Besøktid*, som gikk på kinoene nylig. Det samme gjelder Emil Stang-Lund. Jeg er spent på hva Sigve Endresen får til med *Byttinger*. Dessuten regner jeg med at Erik Gustavson og Eva Isaksen vil prege norsk film utover i 90-åra, og dette er folk med betydelige talenter. Og i motsetning til deg har jeg veldig lyst til å se en film til av Unni Straume, sier Kalle Løchen.

Les også vår filmdebatt på side 43.

Måker? Den viktigste årsaken til at Måker gikk på røva var at hele Norge hadde lidd seg gjennom Hud på TV noen uker før.

DAG ALVEBERG

KINOSTATISTIKK

Antall kinofilmer, antall solgte billetter, andel norsk film (i prosent) av total omsetning, og total omsetning (norsk film).

ÅR	FILMER	SOLGTE BILL.	NORSK (%)	OMSETNING
1967	317	21.000.000	2.	61.796.000
1972	335	18.273.000	6.	76.658.000
1975	265	18.512.000	22.5	27.880.000
1978	230	16.803.000	5.	79.932.000
1982	238	15.009.000	6.	515.445.000
1985	260	12.940.000	10.	430.061.000
1988	283	11.653.000	8.	328.199.000
1990	191	11.379.000	9.	737.751.000

(kilde: Film & Kinos årbok 1991)

Merk at billettprisen har steget fra (gjennomsnittlig) 3,96 kroner i 1967 til 33,78 kroner i 1990. NB: rekordbesøket i 1975 skyldes i det vesentlige Flåklypa Grand Prix, som til nå har spilt inn over 30 mill. kroner på kinol

DEN ØKONOMISKE SKANDALEN

Jeg ser lysere perspektiver, men det er nå fortsatt en jævla skandale, sier Dag Alveberg.

Norge er et lite land. Det sier seg selv at Staten må inn i bildet for at vi skal ha noen filmproduksjon i det hele tatt her til lands. Såvidt jeg vet er *Flåklypa Grand Prix* den eneste filmen som har gått med overskudd de siste tjue åra. Men hvorfor all denne... ja, dritten? Hvorfor satser Staten nesten alltid pengene sine på en halt hest?

Vi gikk til Dag Alveberg. Han driver Filmeffekt A/S sammen med Petter Borgli. Dag og Petter begynte med å levere spesialeffekter til andres produksjoner, og utvidet til et produksjonsselskap i midten av 80-åra. De har produsert seks filmer til nå (*Orions belte*, *Etter Rubicon*, *Brun bitter*, *Dyket*, *Herman og Svampe*), slett ikke de verste vi har. I høst er Filmeffekt aktuelle med *Den hvite viking* (en samproduksjon med flere nordiske interessenter) og *Byttinger*, en spillefilm av Sigve Endresen, som lagde den utmerkede dokumentarfilmen *For harde livet*.

Vi var drittleie av å jobbe med den dårlige norske sosialrealismen, og vi så at publikum var like lei som vi var. Men veien fram var lang. Vi hadde gått rundt med manuset til *Orions belte* siden slutten på 70-åra da vi fant ut at vi var nødt til å produsere selv, sier Alveberg. *Orions belte* var forøvrig 80-års største kassasuksess etter *Veiviseren*.

Alle sa nei til *Orion*! Vi måtte nesten til Stortinget for å få presset den igjennom.

Det er helt utenkelig å lage film uten statsgaranti. Selv om vi på mange måter var pionerer når det gjaldt å trekke inn andre investorer, kommandittmidler, vil statsgarantien alltid være stammen i en produksjon. Og investorpengene sitter ikke like løst nå som de gjorde i 1984.

Sett at du har en idé, spør vi. Sett at du sitter på noe du tror er det beste filmmanuskriptet noensinne. Hvordan går du fram for å realisere det? Er det mulig?

Alt er selvsagt mulig, mener Dag.

I teorien kan du sende manuskriptet eller utkastet i posten til Norsk Film og få et tilslag med én gang. Eller du kan komme til oss. Alle andre selskaper arbeider først og fremst med egne idéer; de er familieselskaper, som f.eks. Åsfil (Løkkeberg/Kristiansen) eller Mefistofilm (Wam & Vennerød).

Men uansett hvor du går vil idéen din til slutt ligge på bordet hos Statens Filmproduksjonsutvalg, og det er de som bestemmer om den skal realiseres eller ikke. Statens Filmproduksjonsutvalg sorterer under Filminstituttet og velges på årsbasis. De innstiller til styret i instituttet, som igjen innstiller til Kulturdepartementet, så det er de som sitter med den reelle avgjørelsen.

Dessverre, sier Alveberg, - Det er for mange talentløse mennesker i nøkkelposisjoner som legger hindre i veien for norsk filmproduksjon. Slik blir det alltid innen et byråkrati. Det som plager meg mest er at en så stor del av midlene går til folk som ikke er interessert i å lage film for publikum. De er kunstnere. Når folk ikke går på filmene deres er det folk det er noe galt med. Eller kritikerne, selvsagt.

Har du selv eksempler på filmer du gjerne skulle ha lagd, som det er umulig å få støtte til?

Javisst, massevis. Det beste filmmanuskriptet jeg har sett i hele mitt liv har jeg liggende i hylla her. Det er basert på Jon Michelets *Terra Roxa*. Jeg tviler på om det noensinne blir film.

Så hvor ligger mulighetene ser at vi skal få en bedre filmproduksjon i Norge?

For meg er det en kampsak at privatkapitalen må få fradragsmuligheter når de satser penger på film. Slik er det med idretten, hvorfor skulle det ikke gjelde film? Men jeg ser lysere på framtida. Det har vært altfor mange eksempler på at man kan lage film som fungerer i Norge til at det går an å snu den utviklingen. Filmene blir bedre. Men uhorvelig mange millioner har gått i dass i mellomtida.

Volapükkveld for hobbypoeter i Kruses gate.

Poesi i okkupert villa

KULTUR I KRUSES gate på Frogner ligger en nydelig gammel sveitervilla som eieren gjør sitt beste for at skal forfalle, så han kan få rivningstillatelse. Akkurat i denne villaen foregår det den siste søndag hver måned arrangementer med poe-

siopplesninger, musikkinnslag, konserter, utstillinger, mm. Selv om huset er shabby og enkelte steder truer med å rase sammen, holder det fortsatt stand takket være sakte men sikker oppussing av dem som har besøkt det. Ikke minst skaper det

stemningsfulle omgivelser til nevnte arrangementer, som går under navnet "Volapük" (uttales volapykk).

-Volapük betyr verdensspråk på volapüsk, forklarer Stein Holte, en av initiativtagerne til disse kveldene. Han forteller at Volapük var et oppkonstruert språk som ikke finnes lenger, siden Esperanto tok over. Men nok om det. Bak Volapük står en liten gruppe litteraturinteresserte mennesker som ville skape et forum for uetablerte forfattere. I dette

ligger altså en oppfordring til folk med notater i skrivebordsskuffen om å ta kontakt, og kanskje lese opp for kveldens publikum på en Volapükkveld.

Og for dem som ikke vil lese opp selv, er det spennende å komme å høre på. Skal man dømme arrangementet etter publikumsinteressen må det sies å være en suksess. Et nysgjerrig og lydhørt publikum viser at det nettopp er behov for - Volapük.

CJE

OVER HØRT

...den gamle slageren **Strawinsky** i Rosenkranzgate har åpnet igjen. Den rye mannen bak dette stedet som har gått konkurs flere ganger enn det har hatt gjester er **Frode Rurak**, kjent fra **Tut Ankh Amon** rett over gata...

...i platebransjens fotballturnering som gikk av stabelen på Voldsløkka den 24. august gikk plateselskapet **Sony Music (CBS)** av med seieren i finalen mot **Warner Music**. Til orientering nevnes det at **Natt & Dag** gjorde en supersterk innsats men med partiske dommere og annet juks fikk de oss ut av turneringen etter to kamper...

...de frigitte SMS-pengene var neppe tenkt som en gave til **Klassekampens** venner, men det bør de bli, oppfordrer ansvarlig redaktør **Sigurd Allern** og disponent **Toril Brekke** i et vedlegg til Klassekampen forleden. Dette skjer i forbindelse med relanseringen av Klassekampen som venstresidens dagsavis, og tiggerbrevet forteller om hvilken glimrende investering det vil være å bruke pengene i kommanditselskapet Klassekampen...

...den bittelille kaféen ved Tronsomo Bokhandel i **Kr. Augusts gate** holder nå også nattåpent...

...13. juli 1977 gikk strømmen i New York. Jazzmusikeren **Bror Hagemann** har skrevet boken "Mot Lyset" som handler om hva som skjedde da Ute på Gyldendal Forlag...

...74 år gamle **Irving Penn**, fotograf for bl.a. **Vogue** har verdenspremiere på sin omfattende billedbok "Life" på **Fotogalleriet** i Kongensgate mellom 10 og 20 oktober. Boken er en kronologisk oversikt over arbeidene hans fra 1930 til 1990. **Natt & Dag** fotograf **John Bøe** har hatt læretiden sin hos den berømte fotografen...

...i luka hos klagenemda hos **Trafikksjefens Etat** Klager: - Ja her har du ferdig utfyllt klage, den overlater jeg til deg og satser på at fornuften vil seire. Betjent: - Åh, nei det må du ikke satse på her...

London uke fra 1.870

Prisen er inkl. ferieskatt kr 325,- og gjelder Bonuspakke pr. person i dobbeltrom med avreise fra Gardermoen 15.12. Evt. avbest. forsikring kommer i tillegg.

NYHET! RYKENDE FERISK SAGA CITY-KATALOG MED 12 SPENNENDE STORBYER!

Ukestur til London, eller kanskje en langweekend til Praha eller OL-byen Barcelona?

Med avreise torsdag og retur søndag, har du god tid til både shopping, kafébesøk og gallerier og muséer. Og ikke minst - god tid til å oppleve storbyatmosfæren på sitt beste.

Flere av byene har avreise fra både Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim. Skaff deg den nye Saga City-katalogen i dag!

Ring Ferietelefonen
02-330000

eller nærmeste reisebyrå

SAGA CITY

Leifene spiller på Back Stage fra 16. oktober. Foran fra venstre: Finn Schau, Johannes Joner, Lasse Lindtner. Bak: Geir-Atle Johnsen og Sverre Bentzen.

Late Night Leif Show

SHOW I ALLE ÅR HAR mediene fokusert på ekstreme, aparte, vulgære og/eller perverse mennesker. Og det har de gjort fordi folk har vært opp-tatt av det, det er rett og slett godt stoff. Spørsmålet er nå om grensen er nådd: Er vi lei av å høre om folk som voldtar, eller som er impotente, nevrotiske, psykotiske eller på annen måte skiller seg ut fra "det normale"? Er de perverse og ekstreme menneskene oppbrukt som nyhetsstoff? Vil vi nå høre om mennesker som er "vanlige" og "normale"? Svar på dette får vi når vi ser om showet "Leif, Leif, Leif, Leif og Leif"

blir en suksess - eller ikke.

"Leif,..." o.s.v. handler om Leif. Men hvem er Leif? Leif er tydeligvis "normal" og tilhører den undertrykte majoritet.

Bak "Leif,..." o.s.v. står fem mannlige skuespillere som til daglig jobber ved byens institusjonsscener. Alle spiller Leif, men hver sin Leif. -Det bor en Leif i alle gutter, forteller de. -Alle er hver sin Leif. Vi snakker subjektivt på vegne av oss alle.

Lenge har disse fem holdt pressens publikum i åndeløs spenning ved kun å la seg av-bilde med hatter og solbriller og således skjult sin sanne

identitet. Men for Natt & Dags utsendte kastet de masken. I alle fall tre av dem. Bak solbrillene dukket Johannes Joner, Finn Schau og Geir-Atle Johnsen opp. Lasse Lindtner og Sverre Bentzen, de to siste Leifene, var ikke til stede.

-Leifene vil fortelle om seg selv, rett fra hjertet og leveren, sier Geir-Atle, og siterer fra programmet: "Leif har kame-rater, men er ikke homo. Leif drikker, men er ikke alkoholi-ker. Leif elsker damer, men voldtar dem ikke. Leif er glad i barn, men kidnapper dem ikke. Leif liker å grille, men er ikke pyroman. Leif er Leif."

Men først og fremst er Leif mann.

-Leif er ikke frustrert på grunn av kvinnefrigjøringen, men han er litt sliten, forteller Finn.

-Hva slags menn vil kvinnen egentlig ha? Dette er et show der menn vil kjenne seg igjen og kvinner har mye å lære, fortsetter han.

-Eller omvendt, skyter Johannes inn.

Det er så absolutt tre meget ivrige og skøyeraktige skuespillere som sitter foran meg. De innrømmer at de brenner for idéen, og har knallharde ambisjoner for både forestillingen sin og oppfølgingen av den.

-Målsetningen er å bli en fast gruppe, smiler Geir-Atle. Folk må regne med Leifene.

Han forteller at de har stor tro på plateutgivelse, i alle fall kassetten.

Alle Leifene spiller et instrument, men de har også med seg tre ekstra-Leifer i et band på scenen.

-Vi er liksom Front Leif, da vet du. Vi synger, og spiller kanskje litt ukulele og munnharpe ved siden av, sier en av Leifene. (Jeg går surr i hvilken).

De forteller at showet egentlig ikke er et show, og heller ikke cabaret. Selv kaller de det for "kro-show".

-Vi har tøffere musikk enn vanlig cabaret, alt fra rock til ballader, sier Geir-Atle.

Johannes forteller at de vil ha nær kontakt med publikum, men de vil ikke drive å sette seg på fanget til folk sånn som for eksempel Lill Lindfors.

-Men det er direkte i for-men, forklarer han.

CJE

Kunst-trippen

GALLERI HØST OG SØNDAG ER OPP I TRÆRNE ELLER inn på galleriene. For noen. Her følger Natt & Dags kunsttips: **SENTRUM:** "Åpent hav" heter utstillingen som for tiden på-går samtidig på Samtidsmuseet, Oslo Kunstforening og Unge Kunstneres Samfund. Norske og tyske kunstnere stiller ut arbeider, som varer til 3. november. Parallelt med denne utstillingen viser også Samtidsmuseet verker fra de siste årenes innkjøp - "Nyervervelser". På UKS overtar Kristine Holmsen med tegning og maleri, Torhild Aukan med foto, samt en gruppeutstilling i tekstil: av Cathrine Hansen, Kari Stiansen, Marianne Mannsåker og Brit Sorli. 30. november er det "Bøe & Nasheim" som råder grunnen, med ting og bilder i hele huset. **Galleri 27** kjører sterkt frem Carl Oscar Schelbred denne høsten; først med malerier, og nå med tegninger. 9. november er det Arne Bendik Sjurs tur, han viser grafikk. **Galleri Artifique** har spesialisert seg på plast, fra 18. oktober vises Norsk Designråds utstilling av produkter som har fått merke for god design 1991. 15. november åpner en utstilling kalt: "Tysk Plast: Teknologi og Design." British Council står bak fotoutstillingen "Inscriptions and Inventions", britisk 80-tallsfotografi, som, etter å ha turnert et par år, nå har kommet til Norge og **Fotogalleriet**. Fra 24. oktober - 17. november. Så følger 10 dagers auksjon, av arbeidene til medlemmene i Forbundet Frie Fotografer. Det er også verd å nevne de åpne og uformelle billedmøtene som skal arrangeres annenhver torsdagskveld fremover, første gang 31. oktober. Ta med egne bilder! Frem til 5. november vises malerier og akvareller av Nusken Jørgensen på **Galleri Tonne**. Deretter følger Jon Bøe Paulsen. Rett over gaten, på **Kunstnerforbundet** stiller Liv Heier og Hallvard Haugerud ut maleri, mens Dag Thoresen viser grafikk, og Toril Bjørg smykker. 19. november følger Nina Sundbyes skulpturer, Ulf Valde Jensens akvareller, Kai Rittuns grafikk og Konrad Mehus' metall. Rolf Hanson er en svensk maler som frem til 27. oktober har sine arbeider på **Galleri Riis**. Deretter følger Sverre

B O G S T A D V E I E N 5 A O S L O 3

JOSEPH 69 79 30 • GARBO 69 16 34

OVER HØRT

...enda en ny livescene har sett dagens lys i Oslo. **Cosmopolitt** er navnet på nyskapingen som holder til i de gamle lokalene til gamle **Banken** i Industrigata på Majorstua. Folk bak prosjektet er de samme som står bak stedet **Musikkflekken** i Sandvika...

...**Roar Skolmen** (i *Ungdommens Makt, Lucifer*) er igang med et barnefilm-prosjekt som han tror skal bli bra...

...**Radio Tango** (FM 102) tar mål av seg til å bli landets beste kulturfremidler i følge dem selv. Fra 7. oktober sender Radio Tango kulturnyheter hver dag, hver time fra 14.45 til 19.45 (mandag til fredag)...

...i tidsrommet 11.-20. oktober går **Bi-dagene** av stabelen i Sandvika. Fra programmet leser vi om begivenheter som **Rockenatt** (med **Dance With A Stranger, September When**), **Barnas dag**, ølfestival og erotisk-aften...

...i forbindelse med **Estetikk 1991** på Sjølystsenteret skal det feires at det er 100 år siden **Ibsen** kom tilbake fra utlandet. Den gamle festmiddagen på Grand skal serveres igjen, med **Torolv Maurstad** som konferansier. Har du råd til å legge ut et par tusen til Nasjonalmuseet Henrik Ibsen, kan du også være med. Skikkelig velledighetsgalla, og kanskje kommer kongen...

...enmannsteater med **Lars Steinar Sorebø** inntar **Slurpen** fra 22. oktober til 7. november. "Droges Eventyrblanding" er instruert av tidligere teatersjef på Rogaland Teater, **Bentein Baardson**. Også medspiller i filmen **"Sweetwater"**, ikke akkurat en eventyrlig opplevelse. Kanskje denne gang...

...det konkes igjen i Bogstadveien. **Banken** hentet nøklene på **Lafayette** i sommer, for tredje eller fjerde gang, til tross for eliteunderholdning på onsdagene (med gratis inngang, selvfølgelig). Det er fremdeles vanskelig å skyte liv i en død hest...

CSH

Wyller med maleri, og 28. november skulpturer av danske Kirsten Ortvedt. Etter Høstutstillingen er det duket for Bjørn Carlsens malerier, på **Kunsternes Hus**, samt "Grensen/The Border" et samarbeidsprosjekt mellom kunstakademiet i Oslo, og kunsthøyskoler i Stockholm og London. 28. november starter en småbil-deutstilling. **BAK SLOTTET: Unge Norske Kunstnere** er et forholdsvis nyetablert galleri på Riddervolds Plass. Hans

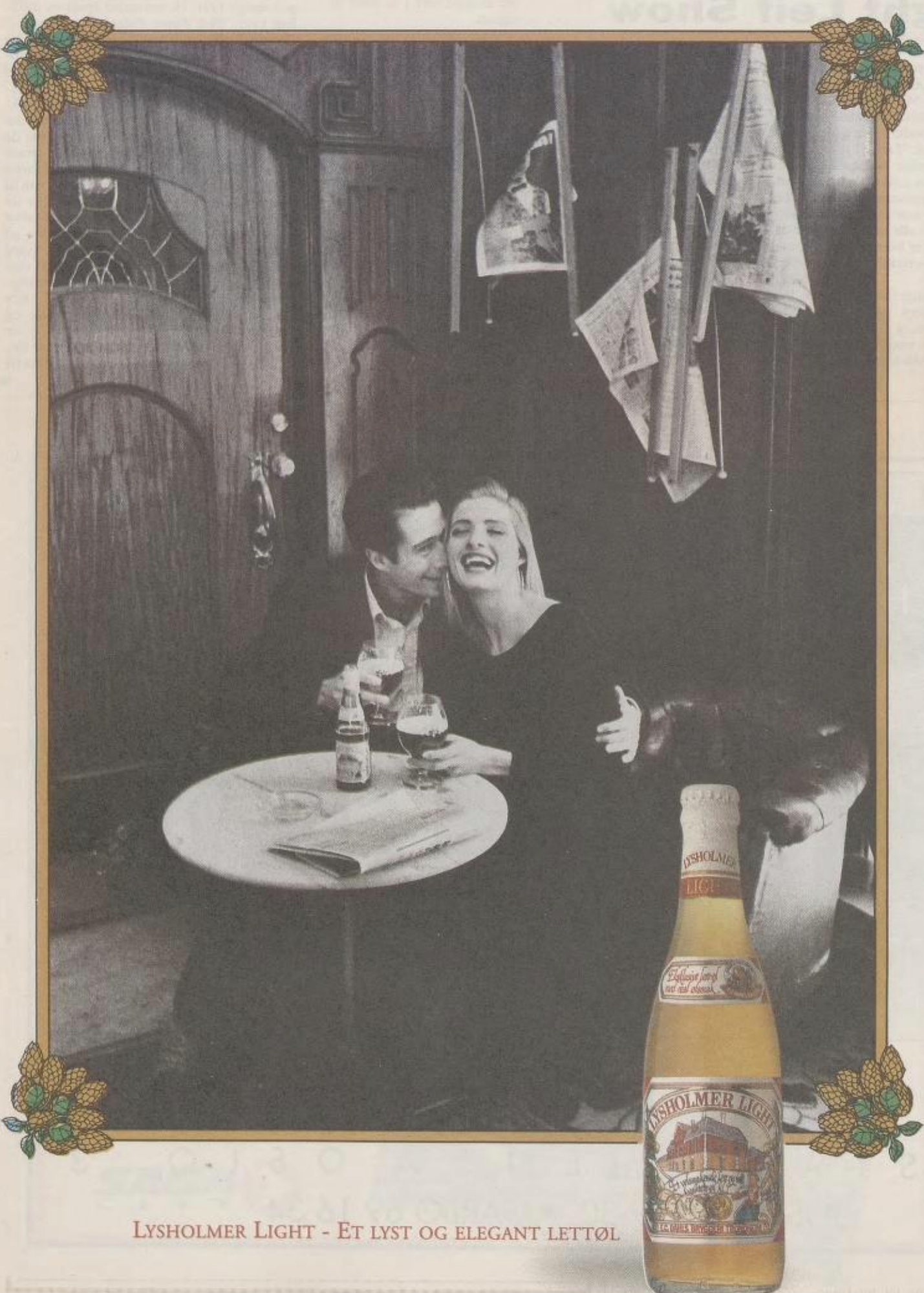
Georg Kohler er akademistudent og debutant som separatutstiller. Hans malerier vises frem til 5. november, siden følger Einar Sigstads bilder. **Først-Sørensen Galleri** er heller ikke gammelt, og der finnes Markus Brendmos tegninger, til 17. november. Så er det polske Barbara Czaprán, med skulpturer i bronse. Grafiker Erling Valtyrson er representert på **Galleri Albin Upp** til den 10. november, etterfulgt av Gino Scarpa,

med malerier og grafikk. Store kunstnere på **Galleri Haaken** i høst; Håkon Bleken, og 6. november: en av de største franske nålevende malere, Olivier Debré, med abstrakte landskapsmalerier fra Lærdal(!). På **Clodion Art Café** henger Jannike Rasmussens oljemalerier ut november.

ØST FOR AKERSELVA **Galleri Heer** viser objekter av Dag Skedsmo til 10. november, før Sidsel Westbø overtar med grafikk den 14.

Olav Thunes oljemalerier kan beskues på **Galleri Kampen** til 27. oktober. Så stiller Dag Gimle ut malerier, sammen med glasskunstnere fra Hadelands Glassverk i en utstilling som varer til 17. november. Deretter: Tore Gunnar Olsen med maleri. På **Kafe Tamara** henger maleriene til polakken Jacek Slebodzinski, før en annen polakk - Andrej Nebb!!! - 7. november åpner en tegneutstilling, under tittelen: "Fra landskap til trolldom". Etter

tre uker med Nebb, er det Steffen Kvernlands tegninger man kan nyte over halvliteren. **Månefisken** (Fagerveien 23, ved Akerselva) Regine Hamsun stiller ut tegninger og oljemalerier fra 17. oktober til 3. november. Tre solodanser danses i den forbindelse: "Et øyeblikks stillhet", "Flexible Heroes" og "Rødt" av Ellen Johannesen. Åpent fra 15 til 19 på ukedager og 12 til 18 i helgene.

LYSHOLMER LIGHT - ET LYST OG ELEGANT LETTØL

Nytt fra biljardfronten

SPORT Det er ikke kastanjer alt som blomstrer i Bygdøy Allé. Det gjør også utelivet. Det siste på stammen er Bankers Biljard i nr. 11. Stedet har rukket å bli et populært møtested, både for biljardentusiaster og andre.

Det er i de gamle lokalene til Bergen Bank at Bankers har etablert seg, og blitt en norsk utgave av en "American Pool Hall". Ivrige biljardfreaks er stadig observert, med kuler rundt blikk, strenende mot den gule fasaden.

Bankers Biljard byr foreløpig på fem Pool-bord, type "Goldcrown". Du finner også to Snooker-bord, type "Aristokrat". De som har peiling, vet hva det betyr. Det betyr at bordene er bra, kanskje de beste...

Ansvarlig for driften på Bankers, Christian (han ville ikke oppgi etternavn), forteller at du like gjerne kan slappe av med en øl eller en kopp kaffe. En enkel matrett kan også kjøpes for en rimelig slant. Du trenger altså ikke å spille biljard for å komme inn.

-Og musikken ja..., musikken er viktig, fortsetter han.

-Vi bestreber oss på å servere kvalitetsmusikk. Det går mye i trad, blues og rock, men vi spiller også mye ny musikk. Vi ser an gjestene litt.

-Vi har vært utrolig heldige med lokalet. Bergen Bank la i flerfoldige tusen kroner til oppussing for noen år siden. Det eneste vi hadde å gjøre, for å sette det litt på spissen, var å rive skranken, legge noe ekstra marmorgulv, og så montere utstyret.

Christian spiller biljard selv. Han er en av dem som vanket endel på Celcius i Stortingsgata, Oslos biljardklubb nummer en, før brannen endret dette for endel år tilbake.

-Det var på tide med en skikkelig biljardklubb på vestkanten, sier han.

Bankers er så å si den eneste klubben mellom Carl Berner og Drammen.

På østkanten derimot, er det flust av dem. På denne siden av byen har folk vært mere opptatt av hippe caféer. Prisnivået har heller ikke stimulert til de store krumpringene på investeringsfronten.

Christian er stolt av Bankers. -Det er fullt mulig å bestille bord, avslutter han.

SW

God sjokolade med blå bismak.

Blå av anstrengelse

PR/HAIP Freia sparer ikke på konfekten i høstens store sjokoladelansering. Radio-, kino og TV-reklame, plakater, sjokkselgere, luer, t-skjorter og alt som hører til går over landet i en vekkesvind for å få oss til å kjøpe sjokoladepakken med munnspliffasong og midnattsblått papir. Prikken over i-en er en fleksidisk singelplate med bluesinstrumentalen "The Great Chocolate Hit" som følger med tosidersannonsen i magasiner og ukeblader.

Man kan selvsagt spørre seg hvorfor de ikke kaller denne blueslåten for "Sjokoladepakken", men det er nå en gang slik i Norge at angloamerikanske ord og uttrykk ofte tillegges større salgsegenskaper enn våre egne nære og hjemmевante. Når sant skal sies er heller ikke jeg blind og døv for den forlokkende eventyrblandingen av mytologi og folklore som knytter bluesen til trafikken på amerikanske togs Skinner og highwayer. I slutten av 70-årene hadde jo Levi's en fabelaktig filmreklame til Huey Lewis & The News "Route 66"-versjon. Nå er ideen at vi skal tygge på "Blues" til rytmen av "The Great Chocolate Hit".

La det være sagt at i mine ører er hverken bluesen eller denne sjokoladen tjent med dette musikalske akopagnementet. Sjokoladen er god i kraft av velkjent norsk Freia-kompetanse, men de anonyme norske musikerne som spiller "The Great Chocolate Hit" avslører seg i sin krampaktige demonstrasjon av hva blues skulle gå ut på. Musikerne kan sin blues ut og inn for alt hva jeg vet, men som selgere av Freias sjokolade blir de ofre for det velkjente blues-syndromet overspilling. Noe som begynner helt umotivert til en ukontrollert elektrisk utblå-

sing med fossende slidegitar og tutt-tutt-munnspliff. Skal dette illudere noe, må det være dårlig brennevin i påtvinget festlig lag.

Jeg har ikke noe med å moralisere over en reklamekampanje, men jeg tillater meg likevel å påpeke at plateutgivelsen ikke oppgir annen rettighetshaver enn Freia records. En skal imidlertid ikke ha hørt mange taktene før det blir klart at det er temaet fra "Bo Diddley" som skal maltrakteres i den forestående jammen. Om man ikke har råd til å betale for originalinnspillinger, så er det vel både fantasiløst og litt lusent å loppe gamle Bo enda en gang for ideene hans. Det fremragende Nashville-bandet The Snakes gjør for tiden sitt beste for å gjenopprette noe av den overlast nettopp Bo Diddley har lidd gjennom årenes løp. Sammen har Bo Diddley og The Snakes spilt inn den humørfylte og sugende kampsangen "Pay Bo Diddley".

La oss ikke håpe at det står så ille til med Bo Diddley at han vil gjøre sin rett gjeldende overfor Freias sjokoladeplate. Så mye styr er den ikke verdt. Derimot er det kanskje sannsynlig at denne typen masete bluesjamm er symptomatisk for folkebevegelsen "blues-revival". Blues er blitt så svært nå at det er for lett å banalisere musikken og trette ut publikum på alt som har med blues å gjøre. Selv om Freias nye sjokolade smaker godt er kanskje dette en litt for drøy pris å betale?

Øyvind Pharo

Ø. Pharo er redaksjonssekretær i tidsskriftet Samtiden. Han har skrevet om blues og R&B-musikk siden 70-årene. Siden 1985 har han skrevet for BEAT og er bokanmelder i Dagbladet.

Hvorfor går vi på café?

ANALYSE Dette lurer Statens Institutt for alkohol og narkotikaforskning (SIFA) så fælt på at de i hele oktober vil foreta en undersøkelse for å kartlegge hvilke behov folk får oppfylt ved å frekventere røykfylte utesteder i Oslo. Hva er det som egentlig driver folk ut i denne utelivsjungelen? Utgangspunktet for undersøkelsen er et spørreskjema fra SIFA som vil legges ut på en rekke av byens utesteder. Utifra disse svarene vil forskerne

analysere, foreta dybdeintervjuer og synse. Dette vil de arbeide med frem til 1994 og hensikten med undersøkelsen er; å skaffe bakgrunnskunnskaper om denne delen av vår kultur, med tanke på å gi et bedre grunnlag omkring den politiske diskusjonen omkring skjenke- og bevilningspolitikken. Så om du kommer over et av disse skjemaene og har tenkt å svare - bruk lue. Ikke fyll ut i fylla...

ES

Sporty Classics

for laid back weekends

TATLER

Bogstadveien 50, 0366 Oslo 3

Tlf.: (02) 60 29 58. Tlf. & Fax: (02) 50 09 69

Kanskje man skulle gjøre om alle banker til billjardhaller?

SKJORTER

29,-

ELEVATOR

SECOND HAND

Jeg har aldri skjønt mennesker som må hoppe i strikk for å oppleve spenning. Verden er jo så utrolig dramatisk i seg selv!

Elisabeth Holte er 48 år, journalist i Aftenpostens utenriksredaksjon og nettopp hjemkommet fra Baltikum. Hun opplevde Gdansk da det smalt i 1980. Ceausescus fall i Romania. Hun har referert politiske kriser fra Paris. Skildret gatevold i Harlem og fattigdom i Vest-Afrika.

– Hvorfor skulle jeg *finne på* nyheter? De står jo i kø. Man må bare lære seg å skille mellom det som er sant og det som er rykter.

I løpet av en uke i Baltikum møtte Elisabeth Holte over 100 mennesker. Blant andre Estlands president, Latvias statsminister og viseøkonomiministeren i Litauen.

– Det er viktig å komme nærmest mulig dem som *egentlig* vet, sier Elisabeth Holte.

I Aftenposten har vi alltid tenkt på denne måten.

Vi står gjerne på hodet for å få tak i de beste nyhetene, men vi setter dem ikke på trykk før vi er sikre på at de stemmer med virkeligheten. Det tar litt lenger tid og det koster litt mer arbeid. Kanskje går vi glipp av noen "fete oppslag" også. Men for en god journalist finnes det ingen snarveier.

Så når vi jakter på journalister i Aftenposten, ser vi ikke etter diktere, ryktesmeder og fantaster. Vi ser etter de medarbeiderne som bruker fantasien til å finne overraskende vinkler på riktig stoff. De nyhetsjegerne som klarer å komme igjennom til "umulige" kilder. De reporterne som orker å drive møysommelige undersøkelser for å komme til bunns i komplisert materiale.

– Jeg har løpt og slitt mye for en god nyhet, sier Elisabeth Holte. Så jeg passer vel bra til denne jobben. Jeg er nysgjerrig, 1,81 og har lange bein!

BAK

denne døren
jobber en av

Norges

mest *fantasirike*
journalister.

På 21 år har hun
ikke *diktet opp*
en eneste nyhet.

VI *fantaserer*
minst, men *vokser*
mest.

Aftenposten

VIKTIGERE ENN NOENSINNE

Jeans

LOFT FOR RENT
APPROX. 3000 SQ. FT.
CALL WEEB
DAYS 825-2931
NO LIVING

LEVI'S, CROCKER OG DAVY'S FRA 299.-

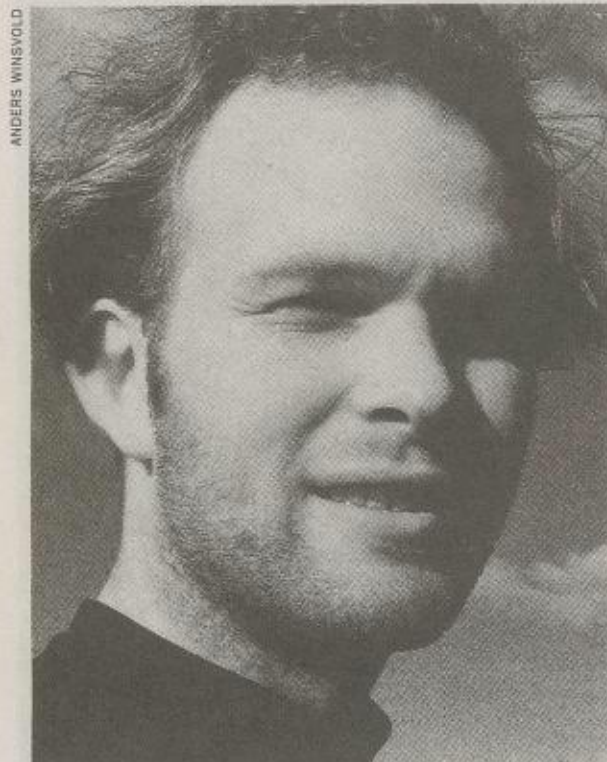
clothes

JC.
Jeans & Clothes

LAMMEULLSGENSER, CAMERA 399.-

OSLO CITY, STRØMMEN STORSENTER

Mannen bak Helmer

Ruben Eliassen (22), mannen bak Natt & Dags nye tegneserie Helmer.

RUBEN ELIASSEN: Det er litt prestisje, Natt & Dag er en av de avisene jeg leser faktisk. Dere har mye bra stoff.

NATT & DAG: Takker og neier, men jeg tenkte faktisk mer på nettopp det å gjøre en serie.

RUBEN: En tegneserie passer jo midt i blinken i Natt & Dag, særlig fordi den har unge voksne lesere. Det er en utfordring.

NATT & DAG: Du lever ikke av å lage tegneserier?

RUBEN: Nei, jeg er freelance illustratør og jobber fast i et reklamebyrå. Jeg har likt som alltid tegnet og lest tegneserier. Å lage noe like bra som Donald var den store drømmen da jeg var liten. Med tiden har jeg jobbet for Semic og med Konk, sammen med de gutta som lager Pyton nå. Det går ikke an å leve av å lage tegneserier i Norge, markedet er for lite. Da må du til utlandet, og der havner du lett sammen med ti andre som lager Ninja Turtles.

NATT & DAG: Hva synes du om norske tegneserier?

RUBEN: Som er tegnet av nordmenn? Eh, de er stort sett forferdelige. De henvender seg stort sett til ungdom som er ute etter gørr, og det er det ikke særlig kvalitet over. Kremten av norske tegneseriskapere sitter kanskje og tegner Pyton, men jeg liker ikke verken humoren eller tegningene. Problemet er

at vi ikke har noen tegneserier i Norge.

NATT & DAG: Hva er det som skiller klinten fra hveten?

RUBEN: Det spør hvilken genre det er. I det som blir laget for barn er selve tegningene det viktigste, i tegneserier for voksne betyr manuset mer. Men layout'en er viktig, designet. Selv om alle tegneserier jo egentlig er barnslige.

NATT & DAG: Hva mener du med det?

RUBEN: Du leser ikke tegneserier hvis du ikke er litt barn. Jeg synes egentlig bøker er bedre enn tegneserier, men jeg liker serier fordi du kan sette deg ned og slappe av med en historie og fryde deg over streken.

NATT & DAG: Hvem er Helmer?

RUBEN: Helmer er en fyr som kunne tenke seg mer

penger for å få gjort noe, han er så livslysten at han har trøbbel med å betale husleia. Han er fremdeles student, og er litt misunnelig på de tidligere skolekameratene, de har iallefall bil. Han har ingenting, utenom sax'en. Så er han kulturinteressert, iallefall har han en bekjentskapskrets som krever det. Vi får se hva han finner på.

NN

Ole Lukkøye, nå i samleboks.

Drømmerikets hersker

SERIE Etter at *The Sandman* har vært tilnærmevis umulig å få tak i lenge, sånn omtrent siden serien gikk i gang i 1988, er de fleste historiene sluppet på nytt. Samlehefter med glanset, stivt omslag og finere papirkvalitet (nam!) ibefatter alt som er utgitt fra #1 til #20.

Neil Gaiman er mannen bak denne underfundige serien, hvis hovedperson er *The Sandman*, en særegen personifisering av Ole Lukkøye: Drømmerikets hersker. Skikkelsene som dukker opp etterhvert, hvor nå enn i tid og rom de befinner seg, har sprunget fram fra hendene til tegnerne Sam Kieth, Mike Dringenberg og Malcolm Jones III.

Denne tegneserien er noe av det underfundigste som er laget, fantastiske fortellinger

spennes gjennom kapitlene som en virvelvind av såre lengsler, uhygge, kjærlighet og desparasjon, i grenselandet mellom drøm og virkelighet. Vakkert og lidenskapelig fortalt, dramatisk og heftig tegnet.

"Preludes & Nocturnes" samler de åtte første heftene. "The Doll's House", "boken" som kom først, ibefatter de neste åtte heftene og "Dream Country" består av #17-20. Det er alt, foreløpig. Fortsettelsen fram til nylig utkomne #32, avsluttede "Seasons of Mists", "Distant Mirrors" og nylig påbegynte "A Game of You" foreligger foreløpig kun i hefter, som dessverre er særdeles vanskelig å få tak i her i landet. De uheldige kan trøste seg med plakaten...

NN

COMIX DET ER JO faktisk sånn, at tegneserier interesserer noen sånn cirka midt i ræva. Men - Tommy & Tigern er én sak, Modesty Blaise og Batman en annen, Give Me Liberty og Swamp Thing en tredje og fjerde. Med tusenvis, millioner av lesere. Tegneserier selger i Norge også. Natt & Dag er

gratis uansett, men vi satser på at endel av Oslo-folket kaster seg over avisen med ekstra tyngde når Ruben Eliassens (22) tegneserie er introdusert. Husk knebeskyttere.

NATT & DAG: Hvorfor ville du lage tegneserie for avisen, ettersom det var du som kom med ideen?

SATS: BJØRG.L.

TUSJ: HILDE.K.E.

Tekst og illustrasjon: Ruben Eliassen Tekst: Sturla Bakke

Siste nytt fra Comicfronten

Det er kanskje det siste du ser til Calvin; alias Tommy med tiger'n.

NYHETER Det er (som vanlig) ganske rolig på den norske tegneseriefronten. Hundre prosent norsk er dyrt og dessverre sjelden i den store flommen av oversatte serier. Hvorfor bruker ikke dagsavisene norske talenter? Men, noe er det jo. Som godt kjente Pia Zava i Agent X9, eller Christopher Nielsens **Balladen om en popstjerne** i Puls, i Magnum #12 presenteres en ny norsk tegnet originalserie av en viss Zeverin: **Whiplash**. En realistisk/humoristisk framtidshistorie med en kvinnelig helt som stort sett gjør som hun vil.

Tommy & Tigern har slått skikkelig an på norsk også, og det finnes enda album som ikke er oversatt. Det siste fra Bill Watterson er et 130-sider s/h-album: **Scientific Progress Goes "Boink"**, etter hva ryktene sier kans-

kje det aller siste fra mannen som har klart å trollbinde hele verden med den lille rampen og tøytigern. Et siste håp er at Watterson kommer tilbake på banen etter "rekonvalesensen" han har et år framover.

Det er sluppet en hel del nye amerikanske serier i høst, mye dårlig kommerst og noe ekstremt bra. **Innovation** ser ut til å satse stort på tegneserieversjoner av TV-serier. **Lost in Space** er nok kjent for en del, sendt første gang på amerikansk fjernsyn for 26 år siden. Dette lille forlaget klarte å kape rettighetene foran snuten på de mye større **Marvel** og **DC**. Storyen om familien Robinson er banal og gammeldags, men er visualisert i ålreite fargelagte tegninger. Bill "Will Robinson" Mummy gjør manus i kommende #3. En annen i "genren" er **Quantum Leap**, lett synlig fargelagt av samme fyr; Scott Rockwell. En serie om dr. Beckett og hans ulyksalige (?) forsvinningsnummer i en tidsmaskin. Kjennetegnet ved et dustete "Oh, Boy!". Kommende **Psycho** (ja, Hitchcocks) virker mer lovende, omformet til comic av Felipe Echevarria.

Superhelt- og actionfans bør definitivt ta en kikk på **The Psycho**, ny serie med stive, fine permer - kreert av James Hudnall og Daniel Brereton. Ny vri og farge-

sjøkk. 2 av 3 hefter er i handelen nå.

Predator er her igjen, like etter at film #to er sluppet på det norske videomarkedet. **Predator: Cold War** er rå greier med både kvinnelig og mannlig helt, spesielt laget for sf-action fans.

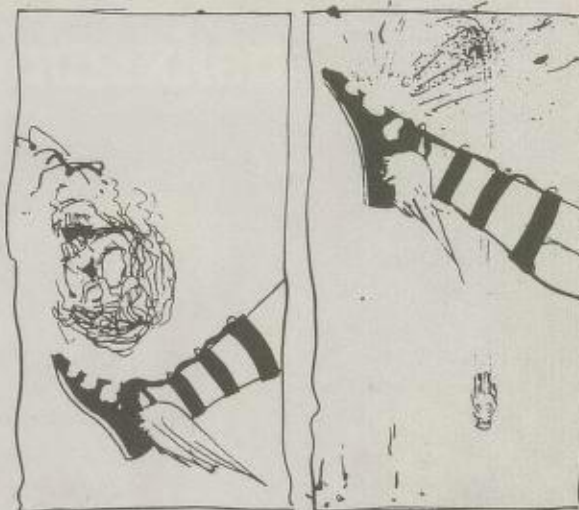
De store gutta er kreative som aldri før. Alan Moore og Eddie Campbell har påbegynt storsatsingen **From Hell**, "being a melodrama in sixteen parts". Prologen er, som fortalt i den utfyllende appendix'en bakerst, basert på deler av avdøde Stephen Knights bok "Jack the Ripper: The Final Solution" (1977). Vi blir tatt med bak fasaden, mer eller mindre dokumentert, og dette ser foreløpig meget, meget bra ut. Dette er noe av det beste i s/h jeg har sett på lenge.

Bill Sienkiewicz skriver i en kommentar til **The New Mutants: The Demon Bear Saga** at han ikke liker tillegg av denne typen noe særlig, iallefall ikke så kort tid etter at han gjorde den originale serien sammen med Chris Claremont i 1984. "The Demon Bear Saga" anno 1990 er en nyskapning av heftene #18-21, en visuell og dramatisk virvelvind av en tegneserie. Sienkiewicz klarte (heldigvis) ikke holde seg unne likevel etter tre år med **Moon Night**. Storyen er den samme, men helt annerledes...

Deadface har også dukket opp igjen, nå i **Deadface: Doing the Islands With Bacchus**. Jævli bra s/h-historie. Rå, poetisk, underlig og engasjerende. Første 50-siders hefte er ankommet, de neste to er på vei. Følg med!

(Sjekk Tronsmo i Kr. Augustsgate, Avalon i Paléet over Tanum og Nilz i Youngsgaten når det gjelder tegneserier.)

Nina Nordbø

He-he, Deadface er her igjen...

FEINSCHMECKERLISTA

Hardtslående historier utvalgt av Nina Nordbø

1 "Stray Toasters" av Bill Sienkiewicz.

Sær, morsom og underfundig framtidvisjon. Sienkiewicz har Evnen til å gripe tak i sjelen. Uslåelig.

2 "The Sandman" av Neil Gaiman & diverse artister.

Denne magiske serien om Drømmelandets Hersker blander det majestetiske med det grusomme i livet på en farlig fascinerende måte.

3 "Give Me Liberty" av Frank Miller & Dave Gibbons.

Knallhard stilren framtidfortelling. Kompromissløs anti-

amerikansk, sikkert bannlyst på ambassaden.

4 "Kid Eternity" av Grant Morrison og Duncan Fegredo. Synes sterkt inspirert av "Sandman" i plot'et, men holder absolutt mål som fantastisk historie.

5 Det aller meste av Gary Larson.

Sykt morsomt. Best på absurd (alternativt ultrarealistisk) humor.

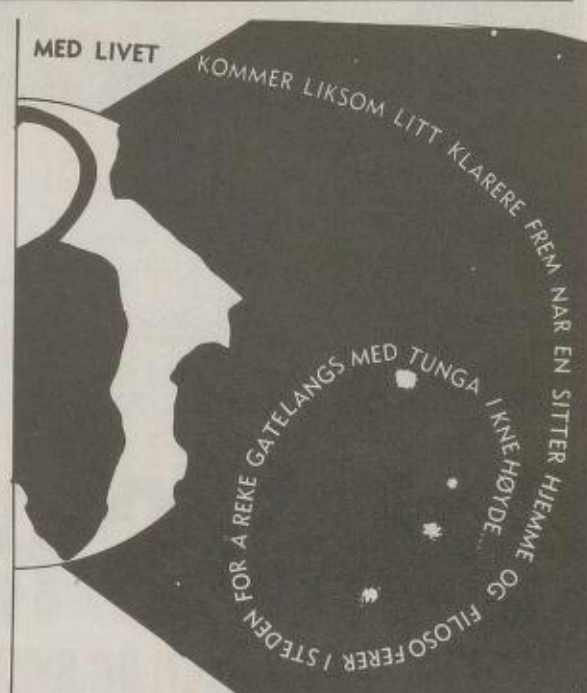
6 "Violent Cases" av Neil Gaiman & Dave McKean. Den nye amerikanske utgaven i farger, slik den var ment

å være, er et aldri så lite mesterverk. Definitiv tegneseriekunst.

7 "The Psycho" av James Hudnall og Daniel Brereton. Fargesprakende akvarell-action. Tro mot tradisjonen, men i ny form. Brereton er mannen.

8 "The New Mutants: The Demon Bear Saga" av Chris Claremont og Bill Sienkiewicz.

Tøff science-fiction, bra fortalt og gnistrende tegnet. Nyutgave av hefte #18-21 fra 1984.

DAG E. THORENFELDT

NORGES RADIO

WESENLUND, GLEDITCH OG RYKKEN ER PÅ LUFTA

Du finner dem på FM 93.5 - det nyeste og mest ambisiøse tilskuddet til byens nærradiokaos. Med byens luftigste arbeidsplass to etasjer over baren i Hotel Plaza kan Nils Rykken, Rolv Wesenlund, Knut Th. Gleditch og de andre i Norges Radio knapt klage på lokalitetene, ei heller på mediadekningen av den usedvanlig harry åpningen for omlag to måneder siden. Men så ble det stille - og det skyldes ikke bare at Televerket ikke klarte å få stasjonen skikkelig på lufta de første ukene.

For nå er det hverdag for gutta boys i 32. etasje. Det er nå det skal vise seg om Norges Radio er liv laga i et knallhardt mediamarked. D'herrer svarer selvsagt "ja" med full overbevisning, men blant kolleger i bransjen er meningene mer delte. "Mye langhalm", "selvbegeistrede og dårlig forberedte programledere", "elendig Oslo-dekning" og "det holder bare ikke å lage lokalradio uten å gidde å ta heisen ned på gata" er blant de kritiske kommentarene Natt & Dag har hentet inn. Andre roser Norges Radio som "et godt alternativ til de hjernedøde nærradioe-

ne" og setter pris på "at de kan snakke norsk", "en lun, fin tone" og at "de tar seg tid til å la folk snakke ut". Et godt tegn sett fra Norges Radios ståsted skulle også være at NRK nå har lagt dem inn som en av de fire faste frekvenser på det interne radiosystemet på Marienlyst. Der i gården tar man tilsynelatende konkurransen på alvor.

NATT & DAG: En vanlig dag på Norges Radio fortøner seg omtrent som en heldags Nitime i langsom kino?

NILS RYKKEN: Jo takk, du. Nitimen er jo NRKs suverent mest populære radioprogram, så det lover godt. Men jeg forstår hva du sikter til, og joda; vi skal bli frekkere og sprekere. Foreløpig har det vært et slit å komme på lufta i det hele tatt, og det har gått mye på gammel rutine.

NATT & DAG: Er ikke det dilemmaet ved hele nærradiogreia; At talentene og kronene spres over så mange frekvenser at man ender opp med en haug små og halvstore stasjoner som ikke har ressurser nok til å bli virkelig bra?

RYKKEN: Jo, men slik må det bare være i

en overgangsfase. Kreftene er sluppet løs, og det tar tid for ting kommer inn i skikkelige former. Her har det vært enormt slitsomt. Jeg er jo ansvarlig redaktør, programleder, kontorsjef og salgssjef på en gang og det blir bare for mye.

NATT & DAG: Dere har vel ikke råd til å prøve og feile særlig lenge?

RYKKEN: Nei, vi kan ikke rote i pionermyra som de andre nærradioene gjorde. Vi har startet opp med et unikt ambisjonsnivå.

NATT & DAG: Dere ligger tettere opptil NRKs programform enn til de andre nærradioenes. På hvilken måte er dere et alternativ til NRK?

RYKKEN: Det handler om *tonen*. Ingen av oss har noe mot NRK, men her er det en rekke hensyn vi slipper å ta. Vi har mer løs jakke her.

ROLV WESENLUND: Og så blir vi ikke avbrutt av været til sjøs.

NATT & DAG: Hvorfor satsar dere ikke mer på humor?

RYKKEN: Det kommer. Men humor er en ressurskrevende programform. Da jeg ledet "Hallo i Uken" i NRK hadde vi 40 medarbeidere. Men vi har bl.a. en helt ny figur på gang fra Harald Heide Steen.

NATT & DAG: Dere kaller dere Oslos største nærradio for lyttere over 35 - er ikke det omtrent som å være størst blant enbente steppere på Stovner? Voksne folk hører jo ikke på nærradio?

RYKKEN: Jo, nå gjør de det. En Scan Fact-undersøkelse gjort etter at vi hadde vært tre

uker på lufta viser at vi er Oslos nest største nærradio, med et sted mellom seks og åtte prosent lytteroppslutning. Kurven er motsatt av Radio 1s: Mange lyttere over 35 år og færre under 25.

NATT & DAG: Kongstanken deres har vært å bli P4, den første riksdekkende kommersielle radiokanalen. Hvorfor skulle konsesjonen gå til dere og ikke til f.eks. en langt større og mer dreven konstellasjon som Radio 1/Radio Nettverk?

RYKKEN: Radio 1 er ikke en almenradio, slik departementet krever. Radio 1 er en nisseradio, en radio av ungdom for ungdom. Og Radio Nettverk har bare vist at de kan sende tre minutter av gangen.

NATT & DAG: Annonsealget går tregt?

RYKKEN: Vi selger etter budsjett. Det er ikke bra nok, selv om vi må tåle at det tar tid å innarbeide seg i markedet. Men vi legger ikke skjul på at vi har ledig reklameplass, nei.

NATT & DAG: Annonser for "Sverres TV-service" surrer og går hver gang jeg skrur på?

RYKKEN: At annonsene går mange ganger betyr bare det at annonsørene har betalt for mange innrykk.

NATT & DAG: Med fete rabatter?

RYKKEN: Nei, tvert imot. Vi ligger i det øvre prissjiktet, og har faktisk oppdaget etterhvert at vi er nødt til å innføre visse rabattordninger som benyttes andre steder.

NATT & DAG: Dere tre er jo vant til å være statsautoriserte underholdere med hele folket som nedslagsfelt. Er det ikke litt fattig å prate i nærradio, uansett lokaliteter?

RYKKEN: Jeg for min del merker ingen forskjell overhead. Jeg får like mye respons ute blant folk nå som da jeg var i NRK. Jeg hadde min gamle sjef Totto Osvoild i studio her forleden, og etterpå ble han stanset av fire mennesker i NRK og tre på gaten som hadde hørt ham på Norges Radio. Da jeg var i NRK hadde et program som "Hallo i Uken" åtte prosent lytteroppslutning på det meste, og seks på det dårligste. "Atten Tretti" har også åtte prosent oppslutning. Lars Jacob Krogh sluttet da han oppdaget det, han trodde sikkert det var minst tyve prosent. Et program som "Borgulfen" hadde tre prosent oppslutning! Norges Radio har altså mellom seks og åtte prosent i Oslo.

KNUT TH. GLEDITCH: Jeg for min del er jo vant til den enorme fokuseringen på TV-sporten, og i den forstand blir det jo mindre oppmerksomhet på det jeg gjør her. Det begynner nok å nappe litt i armen når det olympiske utforrennet går på Lillehammer i '94, ja. Men noe av det jeg setter mest pris på her er nærkontakten med lytterne. Når folk ringte til TV-sporten var det som regel for å si at det var for lite hestesport eller at vi var for dumme og stygge. Denslags slipper man i radio.

WESENLUND: Folk ringer jo inn om alt mulig, og hvis jeg ser ut av vinduet kan jeg kanskje se huset de ringer fra. Det gir en følelse av kontakt som man aldri kan få i en stor institusjon.

NATT & DAG: Det blir kanskje litt vel mye kontakt med lytterne når dere har innringningsprogrammer i ett sett?

RYKKEN: Ja, det har nok blitt litt for mye. Men vi ønsker å slippe lytterne til. I NRK tror man alltid at man vet best selv. Sånn tenker vi ikke her.

NATT & DAG: Men langhalm har dere tro på?

GLEDITCH: Programmer på en og en halv eller to timer kan nok virke lange både for programlederen og de som hører på. Men det er ikke for å fylle sendetida at vi har lange programmer. Vi vil la folk snakke ut.

NATT & DAG: Men to timers talk-show med en mann fra Norsk Bilbransjeforbund???

ROLV WESENLUND: De færreste mennesker er direkte kjedelige. Alle har en varm side, og det er min oppgave å finne frem til den, f.eks. ved å la folk snakke seg bort i ting de ikke har greie på. Blir det kjedelig er det min feil.

NATT & DAG: Men dere som lager programmene har det moro uansett?

WESENLUND: Ja, vi har *de* festene hver kveld!

RYKKEN: Jeg skulle ønske det var sant, det er jo egentlig min stil. Men vi jobber så mye at vi ikke har tid til å feste. Jeg har bare vært i baren her fire ganger siden den åpnet.

NATT & DAG: Siden den åpnet idag?

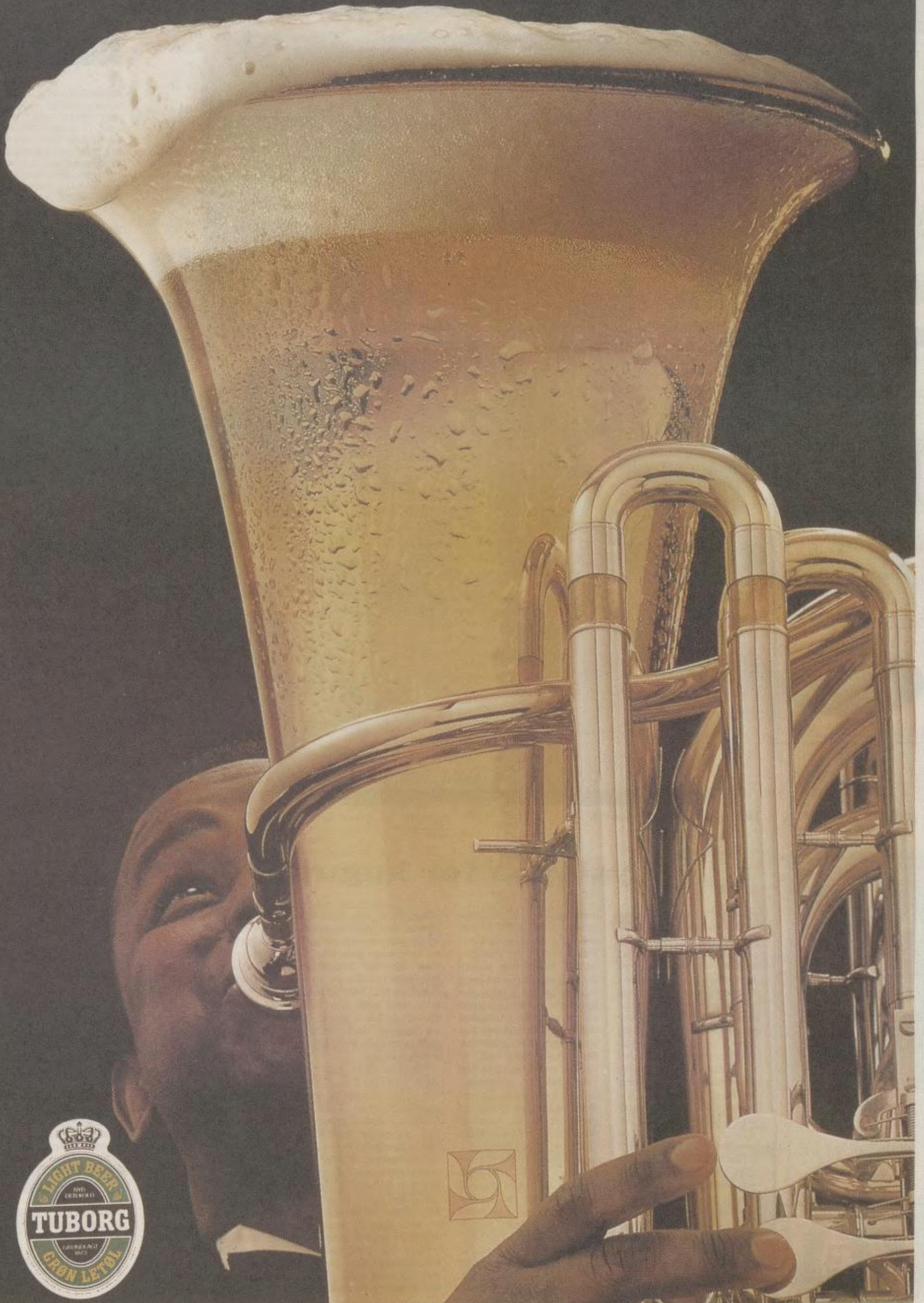
RYKKEN: Nei, fire ganger totalt.

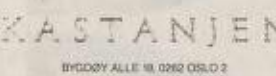
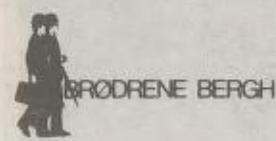
NATT & DAG: Så det er ikke noe moro å drive radio?

RYKKEN: Jo, nå begynner det å bli veldig moro. Det har vært et helvetes slit, men nå begynner det å gå seg til.

JAN OMDAHL

Tuborg light ... gjør noe med musikken.

En av stamgjesterne på Palace Grill

Lysløyppa for kugutter

Lysløyppa for tørste kugutter er ikke plagsom lang i Oslo, men de få vanningshullene som finnes er av utmerket kvalitet, og det kan by på problemer å gjennomføre hele løpet uten å være nedi med hånden minst en gang.

Grunnlaget legges selvfølgelig med en saftig biff på **Big Horn** i Skråningen. Det kan være lurt å parkere gampen på Youngstorget, ettersom du allerede ved første stopp treffer på fenomenet "alle rettigheter". Hyggelig betjening serverer deg møre kjøttstykker i den størrelsen du ønsker. Går du ut derfra uten å være ordentlig mett, har du gjort utilgelige feil underveis. Middagen avsluttes selvfølgelig med de lovlige antall centiliter JD.

Neste naturlige stopp er Universitetsgaten og **Savoy Bar**. Temmelig ulikt de fleste hotellbarer består ikke klientellet her av overparfymerte, siklende handelsrei-

sende på utkikk etter en eller annen forståelsesfull nattens dronning. De jeansklede er i klart flertall, og Vikingarna har måttet vike plassen for Eagles, Toni Childs og annen adekvat musikk. Relativt lavt volum gjør stedet til en utmerket møteplass der tørste hurragutter kan snakke med ditto jenter. Stedet er kalt "byens rock 'n' roll-bar nr. 1", noe som slett ikke er langt fra sannheten.

Etter å ha diet fra Savoy Bars rikholdige utvalg og preiket ferdig, går turen til Solli Plass og **Palace Grill**. Godt bortgjemt i Solligata 2, ligger lokalet som stort er en bardisk med tilhørende krakker. Stort mer intimt og amerikanisert lar det seg vanskelig gjøre å få på denne siden av Atlanteren, noe de mange stamgjesterne ser ut til å sette stor pris på. Også her kan du nyte drikkevarer med høyt alkoholinnhold (til klokken 23.00). Stedets mu-

sikkprofil er klar. Stereoen leverer vesentlig blues, country og annen rootsmusikk på et behagelig lydnivå. Til tross for den begrensede gulvflaten avholdes det også konserter her, både annonserte, med navn som Tom Russell og Lee Clayton, og suprise-gigs, med relativt ukjente artister. Mandagene er avsatt til jazz.

Vintertid sklir man på glatte boots fra Palace Grill ned til Aker Brygge og neste vannhull. **Cruise Café** er bryggas rockalibi hvor DJ Devo sørger for musikk du kan hulke litt til i ølet ditt. Konsertene er hyppige og med klar country/rockappell. Her kan du oppleve *Town van Zandt* spille så lavt at betjeningen må slutte å klirre med glass mens *Mojo Nixon* på neste konsert huler at vi skal brenne ned kjøpesenteret. Et klart favorittsted for livemusikk. Skulle sulten begynne å melde seg

igjen bør du sjekke husets burgere. Klart bedre enn Maliks.

Siste stopp for nattens hardt tiltrengte søvn er **Barbeint** i Drammensveien. Hett, tett og svett med musikk som spenner fra house til country. Som regel stor stemning og trangt om plassen. Kunsten på veggene er vanligvis til salgs, og skiftes ut regelmessig. I helgene bør du kalkulere inn en smule kjøtid.

Skulle du våkne dagen etter en slik rund og vagt erindre mindre hyggelige episoder med betjeningen på ett eller flere av disse stedene kan du være sikker på at det er du som skylder dem en unnskyldning, og ikke omvendt. Nevnte Palace Grill har et slagord, som er dekkende for hele løypa; "Be Good Or Be Gone", III-HAAA!

Tor Marthinussen

FIRMAKORT

BAGATELLE

Kunstneriske kokker liker nydelige retter av alltid friske råvarer. En stjerne i Guide Michelin. Gjennomført stilfullt og behagelig. søndag. Lunsj tirsdag til fredag mellom 12 og 14. 7, 5 og 3 retters meny samt utvidet à la carte. Stengt søndager. Bygdøy Allé 3. Tel 44 63 97

D'ARTAGNAN

Megaeksklusivt. Klassisk franskinspirert kjøkken. Her spiser man ikke, man opplever smak. Populært representasjonssted. Stjerne i Guide Michelin. Dagens 5 retters-meny og à la carte. Øvre Slottsgt. 16. 2. etg. Tel 41 50 62

ANNEN ETAGE

Gastronomiske sensasjoner i denne 90 år gamle tradisjonsrike restauranten. Stor à la carte, av og til en ekstra "meny degustation" på 5 eller 6 retter. Høyt under taket, fargerikt interiør som forandres og dekorerer etter årstidene. Familie-buffet, søndager fra 15 til 19, stengt lørdager. Stortingsgt. 24 Tel 41 90 60

LE CANARD

Franskinspirert og eksklusivt. Nydelig mat til småstive priser. Hyggelig betjening og god atmosfære. A la carte og dagens spesialkomponenter meny. Klaver-spill i helgene. Mye spennende vin. Kjøkkenet åpent fra 17. til 23.30, stengt søndag og mandag. Oscarsgt. 81. Tel 43 40 28

FEINSCHMECKER

4 retters meny som forandres hver dag til 395. Produktet er bedre enn det noen gang har vært. Sesongens råvarer, alt leveres ferskt hver dag. Fryseren er mindre enn den vi har hjemme. No fabricadas. Balchensgt. 5 Tel 44 17 77

KLASSISKE

BLOM

Forretningssmenn og politikere liker å samles her ved småhøytidelige anledninger. 100 års atmosfære og retter så velsmakende at de nesten er verdt prisen. Stengt søndager. Karl Johansgt. 41b Tel 42 73 00

THEATERCAFÉEN

Tradisjonsrikt møtested og særdeles populært blant både yngre og eldre mediokreative samfunnsgrupper. God mat, proffe servitører og lang kø for dem som ikke har bestilt bord. Sporadisk taffelmusikk og uhyttelig atmosfære. Stortingsgt. 24 Tel 41 90 60

DET GAMLE RÅDHUS

Betagende autentisk kro-miljø. Spesialister på eksklusiv husmannskost. Lutefisk-spesialist. Smørbrød buffet i lunsjtider. Stengt søndager. Nedre Slottsgt. 1 Tel 42 01 07

KASTANJEN

For kresne ganer og uverdaglige stunder. Kulinarisk oase for stressede bymennesker. 3-retters meny til 198 forandres hver dag, nye mat for pengene. 5-retters til 345. A la carte preget av rustikk mat. Gå ikke glipp

MØTESTEDER

av baren i kjelleren, denne bidrar til å gjøre stedet til noe ekstra. Ikke det rimeligste, men det smaker godt. Fullt hver dag.
Bygdøy Allé 18 Tel 43 44 67

HOS THEA

Liten (plass til 40 gjester), intim og koselig restaurant. Innhaver Sergio holder seg heldigvis foran kulissene. Fransk kjøkken à la carte.
Gabelsgt. 11 Tel 44 68 74

LA BROCHETTE

Hyggelig restaurant med standard noe over det vanlige. Fisk er spesialiteten og vinen får luft seg.
*Dronning Maudsgt 1-3, inngang Munkedamsveien
Tel 82 22 10*

GRAND CAFÉ

Åpnet i 1874 og var lenge et samlingssted for byens kunstnere og intellektuelle. En skygge av sitt tidligere jeg, men fremdeles ikke uten sjarm. Norskinspirert mat.
Karl Johansgt. 31 Tel 42 93 90

SPECIALITETER

LILLE FONDUE

Liten, intim restaurant med 10 forskjellige fonduer. Klassisk bakgrunnsmusikk, stive priser og personlig service fra stedets eneste servitor.
*President Harbitzgt. 18
Tel 44 19 60*

D/S LOUISE

Maritim restaurant med god utsikt over havnen. Mye rare snurreprierer å spørre servitørene om. Bryggas eneste cocktailbar i 2. etasje.
Aker Brygge Tel 83 00 60

SØSTRENE LARSEN

Byens eneste nattåpne restaurant. Ikke et sted gourmet møtes. Kjønneteget. Stor pågang sene kveldstimer og meget travle servitører. Spesialitet: Kaktus blomkål. Åpet fra 16.
Karl Johansgt. 35 Tel 42 97 10

GLEDESHUSET LUDVIG

Ålreit mat med piff. Besøk av elg hver time. Scenen er tilegnet revy, viser, kabareter og karaoke til full jubel hver kveld. Pub i underetasjen.
Torgt. 16 Tel 42 88 80

SYDVESTEN

Nord-norsk fiskerestaurant med nord-norsk varme. 22 fiskeretter fra den kanten av landet på menyen. Treffsted for vel innflyttere som unge fastboende. Meget sterkt kaliber på gryterettene.
Kirkegt. 30 Tel 42 19 82

FISKEKROKEN

Stor variasjon av havets lekkerbiskener som sjøtunge og fiskeraker, avhengig av dagens fangst. På folkemunne kalt for Valentines lille fiskekrok.
Kirkevn. 57 Tel 46 86 47

ORIENTALSK

PEACOCK

Klassisk og populær indisk restaurant. Mulig å få sterk mat i ordets rette betydning.
Tøyengt. 26 Tel 68 93 75

NATRAJ

Liten stemningsfull indisk restaurant med velfortjent godt renommé for nydelig mat og god service. Alle styrkegrader og en lang rekke spesialiteter.
Ruseløkkvn. 59 Tel 59 83 02

SHALIMAR

Pakistansk gourmetvalg til slett ikke avskrekkende priser. Berømte kokker. Liten bar setter spiss på måltidet, før eller etter.
Kong Hellegt. 3 Tel 37 47 68

MEKSIKANSK

CACTUS

Et veldig norsk forsøk på meksikansk. Populær blant dem som aldri har vært i Mexico. Hyppig opptatte ventekraker utenfor. Grei og billig taco. Ypperlig for spisekonkurranser.
Aker Brygge Tel 83 06 48

QUATTRO AMIGOS

Kjøkkenet gjør helt akseptable forsøk på å servere meksikaneretter. Beste alternativet i byen i så måte. Bordbestilling anbefales.
Stortingsgt. 16 Tel 42 48 30

ASIATISK

MONGOLIAN BARBEQUE

Mongolske underfundigheter tilbredes i åpent kjøkken. Hektisk og hyggelig.
Nedre Vollgt. 19 Tel 33 08 00

SAMURAI

Renskárent japansk spisested i sort/hvit. Fargerik mat; sushi, sukiaki, teppaiaki m.m..... Bordbestilling anbefales, restauranten også.
Softesgate. 15 Tel 56 54 82

SAKURA

Stilsikkert japansk sted. Stor meny med utvalg både for erfarne og nybegynnere.
Munkedamsvn. 100 Tel 43 11 80

ITALIENSK

MAMA ROSA

Og dermed pasta. Basta!
Ovre Slottsgt. 12 Tel 42 01 30

MAMA LEONE

8 forskjellige pasta, 12 forskjellige pizza. Italiensk for nordmenn og andre stamgjester.
Torggt. Tel 33 70 23

L'OPERA

Nyeste italienske restauranten i byen. Godt utvalg av rimelig pasta m.m. på rikholdig à la carte. Raske kelnere og koselig atmosfære. Profesjonelle bartendere i den lange og velutstyrte baren.
Rosenkratzgt. 13 Tel 42 67 67

LA PIAZZA

Pasta, pizza og sjøretter. Italiensk miljø, kinesisk drift. Fullpakket lørdagskvelder. Uformelt, og med god plass.
Aker Brygge Tel 83 19 30

ANDRE UTENLANDSKE

AFRODITE

Gresk mat av alle varianter, ikke å forglemme nasjonalretten lammesadel. Gresk bakgrunnsmusikk goes live innimellom. Familietilbud på søndager.
Skovvn. 1 Tel 55 26 76

EL GRECO

Skikkelige greatest-hits-meny fra Middelhavet.
Youngsgt. 1 Tel 36 04 40

LA GUITARRA

Spansk. Superkoselig lite sted. Underholdning ved bordene på søreuropeisk vis. Rimelig å bli mett.
Fredensborgvn. 44 Tel 20 09 28

GEYSIR

Overraskende meny i norrøn stil. Alt fra rype til hummer og mer eksotiske smaksaker. Lava og keramik. Islansk kunst på veggene. Mangler bare varme kilder.
Keyersgt. 4 Tel 36 01 56

TRADISJONELLT

PINOCCIO

En grei grill- og pizzarestaurant slik vi kjenner dem aller best. Hyggelig og uformelt. Murstein, bærebjelker og messingutstyr på tak og vegger.
Bogstadvn. 53 Tel 60 77 86

FRASCATI

Tradisjonell norsk restaurant med lett forståelig meny. Godt egnet til representasjonsmiddager o.l., men også hyggelig for mindre formelle sammenkomster. Fin utsikt over Studentertunden.
Stortingsgt. 20 Tel 41 68 76

SCHOUS CORNER

Brun bule som kan skille med å ha stor variasjon i klientellet. Det forsoffene er i blandet. Ungt og progressivt. Ultratrivelig stemning. Norsk mat og alt å drikke.
Trondheimsvn. 2 Tel 20 49 45

EGON

Uformell, rustikk og rimelig (kebab til 49,-, snitt rundt 100,-) familierestaurant, med Egon Olsen-bilder på veggene. Meny består av kjøtt og pizza, med "biffsnadder" som spesialitet. Spis så mye pizza du vil for 49,- (kl. 10-15, mand.-fred.). Alle rettigheter. Åpningstider: 10-24 (fred/lørd. 10-01) Sønd. 12-24.
Karl Johansgate 37, Paléet Tel 41 77 90
Original Pilsen
Brun restaurant med standard tilbehør. Danseorkester hver aften.
Tolbugt. 8 Tel 41 16 64

AMERIKANSK

BEACH CLUB

Uformell og fargerik amerikansk diner med musikkmix langt unna VG-lista. Akustisk-live jevnlig. Øl og vin. Best kjent for burgere, som nå kan fås i alle varianter: Kjøtt, fisk, fugl og vegetar. Kolapper på biljarden! Aldersgrensen er 22 etter 22, åpent 11-01, sønd. 13-01.
*Bryggetorget 14, Aker Brygge
Tel 83 83 82*

PALACE GRILL

Oslos minste klubb? Ekstra lang bardisk, jukeboks, dart og live-musikk. Godt innarbeida stamsted med all slags folk over 23. Variert og rocka root-musikk. Småmat og alle rettigheter. Åpent mellom 3 og 2 hele uka.
Solligt 2. Tel 56 14 02

KAFÉ MED K

BRISKEBY KAFE

Koselig liten stue med 7 gamle trebord med hvit duk og stearinlys. Alkoholritt men ikke uten øl og vin. Rimelige småretter på menyen, som inkluderer alt fra havregrynsgrøt til (gode og take-away) hamburgere og dagens. Barnevennlig. Radioundholdning. Åpent fra 10:30 til 22:30 (til 18 lørdager), stengt søndager. Ta 1-trikken til Uranienborg skole.
Briskebyvn. 70 Tel 44 16 66

KAFE TAMARA

Hyggelig bydelskafé, spartansk innredet, uformell. Hyggelig musikk også; fra Taube til klassisk, og peiskos nede. Velsmakende, rimelige småretter, spesielt gode supper (kr. 35,-) og hjemmelagde kaker. Øl og vin. Sigaretter kan kjøpes enkeltvis. Bitteliten underholdningsscene, og skiftende kunst på veggene. Aldersgrense 20 år. Åpningstider hverdager 15-01, lørd./sønd. 12-01.
*Toftesgt 50, Grønnerløkka
Tel 37 56 80*

ONKEL OSWALD

Trend-kro med maksimal kjendiskvote. Meny fra tidlig til sent. Christiania frokost: Teddy uten filter og portvin med eggeplomme. Særlig hyggelige, og til tider trege, servitører. Mange stamgjester.
*Hegdehaugsveien 34.
Tel 69 05 35*

KAFE NORDRAAK

Kunstakademiets kantine opprinnelig. Hjemmelaget småmat. Rimelig. Meget uformelt.
*St. Olavsgt. 2 Inngang fra kunstakademiets gårds plass,
Tel 42 10 59*

LORRY

Eldgammelt treffsted som fremdeles er like populært. Sikkert det stedet i byen med størst variasjon i klientellet. Over 80 øl-sorter. Norsk kromeny. Piano til disposisjon for gjestene. Morgenpils til 23,50 mellom 8 og 11.
Parkvn. 12 På hjørnet av Hegdehaugsvn. Tel 69 69 04

EILIFS LANDHANDLERI

Sted hvor folk møtes før og etter andre foreteelser. Liten meny, fra salat til biff. Vil ikke være trendy og er det heller ikke. Et sted hvor man kan bringe sin mor. Pianist hver aften. Inneha-

LILLE-SMUGET

Bygdøy allé 5, 0257 Oslo 2. Telefon: (02) 44 80 44

Natraj
MAT OG VINHUS

RUSELØKKVN. 59 • TLF. 83 06 02

GLEDESHUSET
RESTAURANT

LUDVIK
ESTABLERT 1899

D/S LOUISE

FRASCATI

TELEFON HOVMESTER 02-33 65 65

GROTTEN

WERGELANDSVN. 5 • 0167 OSLO 1
02-20 96 04 • 20 74 85

Gafe
PROTIS

Drømmeveien 20, 0255 Oslo 2
Telefon: (02) 55 00 47

Natraj Brasserie
Indian Restaurant

BYGDØY ALLÉ B • TLF. 44 75 33

CLUB
SPEAK-EASY

Tlf.: 83 03 30

Big Horn
Steak House

MOLLERGATA 10, 41 20 02
AKER BRYGGE, 83 83 63

FISKEKROKEN
FRU
T
RESTAURANT

BORDBESTILLING: 46 86 47
KIRKEVEIEN 57, MAJORSTUA

GAMLE BRYGGJES
RESTAURANT Pub Discotek

St. Olav's
BAR • RESTAURANT
St. Olavs plass 2, 0165 Oslo 1
Tlf. 36 24 88

SEC
C A F É

CACTUS
AKER BRYGGE • TLF. 83 06 48
MEKSIKANSK RESTAURANT
MEKSIKANSK RESTAURANT

Pinochhio
BOGSTADVN. 53/SØRKEDALSVN
TELEFON 02-60 77 86

VIS À VIS COLOSSEUM KINO

CAFÉ
MISTRAL

RICA
Rica Plaza
Dr. Maudsgt. F-3
Telefon (02) 87 81 90

PUB
HANNIBAL'S HYBEL
AKER BRYGGE
STRANDEN 1 • 0250 OSLO 2
TLF. 02-83 28 90

BRYGGERIET
OSLO MIKRO BRYGGERI

Bogstadvn 6 - 0355 Oslo 3

ROCK CAFE
Elm Street
OSLO

MØTESTEDER

ver ses hyppig i bymiljø på sin grønne trehjulede moped.
Kristian IV's gt. 1 Tel 42 53 47.

HARLEKIN

Koselig kro med kurvstoler og peis. Typisk te og rødvinsted, men har nå tatt opp konkurransen med Onkel Oswald, og har billig men ikke like stor frokost. Hele dagen. Fondue og raclette i kjellerrestauranten.
Hegdehaugsveien 30B
Tel 60 75 90.

CAFÉ MED C

OLSEN'S CAFÉ

Litt slitent, men tidvis atmosfærisk lite pustehull i lysløypa vestpå. Populær happy-hour. Småmat.
Bogstadveien 8. Inngang Holtegata. Tel 46 39 65.

THE BROKER

Avslappet og trivelig treffsted med stilig interiør og rolig stemning. Cafémått, øl og vin. Plass til 100 gjester på stoler. Dagens suppe til mellom 50 og 70 kroner. Spesialiteten er kaffedrinker. 21-års grense etter 18. Trikk nr. 1, 11 og 2 like utenfor døra. Spaseravstand fra Majorstuekrysset.
Bogstad. 27 Tel 69 36 47

COCO CHALET

Klassisk dagtid, litt jazz på kvelden. Blandet klientell, men

betoning på et voksent publikum. Fra den ene ytterlighet til den andre, som ikke velger lysløypa. Kjent for nydelige paier og egne bakverk. Vent-på-bord-kø hver ettermiddag.
Øvre Slottsgt 8. Slottspasasjen
Tel 33 32 66.

RECEPTEN

Coco Chalets avlegger i apotekstil. Stilfullt, lite og uformelt. Fristende kaker og smørbrød i dansk stil. Byens dyreste brus? Elgen er nattklubben i kjelleren. Variert musikk til dans på Elgen, som tettpakkes i helgene.
Prinsensgt. 22 Tel 42 65 00.
Vegetar-mat etter kl. 12.00 hver dag.

CAFÉ BACCHUS

Klassisk atmosfære og unikt interiør på dette stedet i Kirkeristen. Hemsens trenger man tindebestiger-sertifikat for å entre! Småmat og god kaffe. Øl og vin. Kjent for nydelige hjemmebakte kaker. Av og til fremføres levende musikk, ellers: Klassisk til 16, lettmusikk til 20, lett rock til 02. Ikke høyt volum! Åpningstider hverd. 11-01, fred./lørd. 11-02, sønd. 13-24.
Kirkeristen vis-a-vis NAF-huset
Tel 42 45 49

KAFÉ CELSIUS

Særpreget kafe i gammel teglsteinsbygning - med en monumental peis som sørger for at det er minst like hyggelig inne om vinteren som det er ute i borggården om sommeren. Tett, fin atmosfære. Musikk: fra Arve Tellefsen til Andrew Sisters. Mye retter av tidsriktig

smått og godt, men relativt stive priser! Bokhylle, med bra utvalg av aviser og blader. Ingen aldersgrense, hvis ikke alkohol. Åpen hverdager 11.30-01, fred./lørd. 11.30-02, sønd. 13-01. Mandag stengt.
Rådhusgt. 19, v/ Akershus festning
Tel 42 45 39

CLODION ART CAFE

Alltid mye folk på denne New York-aktige trendy kafeen med tequilabar i kjelleren. Barnevennlig. Kunsten på veggene skiftes hyppig. God cafe-mat, varmt og kaldt.
Bygdøy Alle 63. Inngang Thomas Heftyesgt. Tel 44 9726.

CAFÉ SEC

Populær liten sak med like populære trapper. Laaang bar og småbord å plassere drikkevarer på. Hyggelig, men ta gjerne på noe annet enn skinnjakke når du skal inn hit. Et skikkelig sted for proffe utegåere.
Karl Johansgt. 33. Inngang Rosenkrantsgt. Tel 37 79 40.

CAFÉ MISTRAL

Pen og stilfull jugendcafé. Piano, åpent ildsted og underholdning en gang i blant. God mat. Spesialitet: Fylte pannekaker.
Majorstavn. 41 vis-a-vis Politihuset
Tel 46 17 51.

CAFÉ FELIX

Luftig sted med masse småbord. Små og lunkne retter. Blandet klientell. Biljard på

hemsens. Levende musikk tirsdager: 70-talls klassikere eller husbandet
Drammensvn. 30 Tel. 44 26 50

CAFÉ LEONEL

Overraskende mange stoler mellom bjelkene i denne travle caféen. Bestilling i baren, kebab er spesialiteten. Smått og godt og så ellers på menyen. Stødige stoler, enda stødigere bord. Egen jazz-avdeling 2-3 ganger i uka.
Lille Grensen 7 Tel. 41 44 36.

CAFÉ FRÖLICH

Karaokens høyborg. Annen underholdning innimellom. Meget travle og tålmodige servitører. Småretter.
Drammensvn. 20 Tel 55 00 47.

BARER

TRE BRØDRE

Skjenkested inn fra gaten. Engelsk stil i baren i 2. etasje. Stemningsfullt. Folksomt på kveldstid.
Egertorget Tel 42 39 00.

SAVOY

Den lille men folksomme baren ligger bak glassvinduene i hotellets foyer. Ekstraordinært trivelig med mange stamgjester, profesjonelle drinkere og stadig kontaktsøkende utlendinger. Hyggelig og profesjonell betjening.
Universitetsgt. 11 Tel 20 26 55

HOTEL CONTINENTAL

Bar i ordets rette forstand sett fra dessertgenerasjonens øyne. Stilfullt og koselig gammeldags.
Stortingsgt. 24 Tel 41 90 60.

PUBER

FRIDTJOF

Maskulint mahognymiljø med sjøfartspreg. Populært kalt Shippingklubbens junioravdeling. Diskret betjening.
Fridtjof Nansens plass. 7
Tel 33 40 88.

RORBUA PUB

Rorbu med øl, vin og småretter. Tønne-stoler og båtbar. Statur og fiskegarn. Scene med instrumenter for dem som vil vise hva de kan. Dart, sjakk, backammon og kort. Defensivt biljard.
Aker Brygge Tel 83 64 84.

JOHNS BAR AND THE BLUE IGUANA

Godt utvalg av øl og et noget spesiell meny i mini-restauranten. Stamgjester via Barock.
Universitetsgt. 26 Tel 42 44 20.

HANNIBALS HYBEL

Oppsann! Her var det blått! Koselig bitteliten pub med byens minste toaletter ekstravagant utsikt mot Nesoddbåtens landingsplass og køene på Cruisese.
Aker Brygge Tel 83 28 90.

CHURCHILLS

Nipsete engelsk pub. So very british det kan bli her i Norge. Mye forretningsfolk. Trivelig stemning.
Fridtjof Nansens plass 6
Tel 33 53 43.

menyen, bestående av enkle småretter (dette er tross alt en bar). Dagens rett: Toast m/tunfisksalat. Ny kunstutstilling hver måned. 23 års aldersgrense. Gåavstand (?) fra sentrum eller hopp av trikk 1,2 eller 9 ved Nobelinstittuttet. 23 er aldersgrensen.
Drammensvn. 20 Tel 44 59 47

VINSPESIALISTER

DRUEN

Vinstue. Smakeaftener på onsdager. Franskspirert. God mat. Behagelig og uformell stemning.
Aker Brygge Tel 83 06 77.

FRU BLOM VINBAR

God kost og godt vintilbud. Utenriks og smakfullt. Kulturelt bevandret publikum. Vintreff hver tirsdag.
Karl Johansgt. 41b. Paleet
Tel 42 73 00.

BRASSERIER

BRASSERIE COSTA

Kjent for pasta på evigvarende meny. Nesten samme meny i baren, som er populær etter kino. Hektisk og stilig. Blandt voksent klientell (aldersgrense 23 år) med pene klær. Brennende Samboca er en av mange sterke drinker. Kjapp servering av svorsk betjening. Åpningstider alle dager 16-01.30, (sønd. 16-24).
Klingenbergt. 4 Tel 42 41 30

A TOUCH OF FRANCE

Oslos mest genuine brasserie; parallelle rekker av bord, speil på veggene, vinglass i forskjellig høyde, kelnere som snyter deg (litt) på regningen og god mat. Ikke en gourmetrestaurant, men rikelig porsjoner fra et intelligent og økonomisk kjøkken. Litt for høye priser og en noe stiv betjening. Intim stemning.
Øvre Slottsgt. 16. Tel 42 56 97

BRASSERIE 45

Brasserie à la Oslo, med bar, café og restaurant på ett plan. Interiøret er mer spennende enn maten, og masten er OK. Wok-kjøkken. Livlig bar enkelte kvelder, og meget god utsikt .Live i helgerne.
Karl Johansgt. 45, 2 etg. Tel 41 34 00

LIPP

En bra bar, med tilhørende restaurant, å begynne kvelden på. Besøkt av moderne mennesker noen liker å identifisere seg med. Overraskende underholdning forekommer. Lette småretter laget med andakt og kunnskap serveres i baren til mellom 20 og 118 kroner. 40 sitteplasser nede, 100 oppe, sånn røffli, pluss en dress ståplasser. Smørbrødene varierer hver dag, det gjør også dagens drink. Varierende musikk, fra Credence til Øystein Sunde. Alle noenlunde pent kledd over 23 slipper inn. Åpent fra 11 (15 på søndager) til 02:30. Halvt steinkast fra Nationalteateret.
Roald Amundsensgt. 2
Tel 41 44 00

DECIBEL

BALI HIGH

Kjelleren på Stortorvets Gjøstgiveri er ikke som før. Hvite vegger, mørke tremøbler, stearinlys

KAFÉ CELSIUS

RÅDHUSGT. 19 0158 05101
TELEFON 10 21 42 12 35

MØTESTEDER

og originale, fargerike masker fra Bali setter rammen omkring denne musikk- dansepåen. Innehaver og DJ Jim Allister sørger for rocken og bluesen, 60- og 70-talls. Ekstra dansbart i helgene. Rimelig i og kraftig vin. 18 års aldersgrense. Åpent fra 20 - 03 (04 i helgen). Grensen 1, inngang Møllergt. Tel 42 57 69

CRUISE CAFÉ

Bryggas rockecafe. Fast DJ hvis hjerte banker varmt for Austin, Texas. Hyppig konserter å la blues, R&B, R&R, C&W. Kjøpp meny. Kjent for hamburgere og maiskolber. Aker Brygge Tel 83 64 30.

ELM STREET

Flere konserter i uka. Variert innen rockegenren. Grei og avslappa stemning. Bra lyd, OK scene. Åpent fra lunsj. Dronningstgt. 32 Tel 42 14 27.

ROCKALL

Musikkpub for byens rock 'n' roll-mafia. Live støy stadig vekkt. Liten scene. Lyd: ikke for sarte ører. Til tider atmosfærisk bar. Åpent alle dager. Rosenkrantzgt. 22 Tel 42 03 40.

LAST TRAIN

Rocka lite sted med mer enn nok av stamgjester. Musikken varierer med hvem som jobber. Fra engelsk gørrpop til Seattle Sub Pop. Lydnivå over gjennomsnittet. Backgammon. Flipper. Sporadisk heftige filmer. Karl Johansgt. 45. Inngang Universitetsgt. Tel 41 52 93.

GJØKEREDET

Moderne tex-pub. Håndmålt bar. Solid plankegolv. Livlig på kveldstid. Musikkpub som kjører på blues, rock. Storgt. 14 Tel 17 98 31.

TUKTHUSET

Livemusikk av og til. 2 barer, plass til 400 mennesker i fire forskjellige blokker. Enkle matretter og ølpriser etter terningkast mellom 19 og 20. Danseplass. Storgt. 24 Tel 17 10 32.

TUT ANKH AMON

Egyptisk innredning og lite mystisk klientell. Voldsomt populær blant de yngste. Dørvaktene har problemer med å holde orden på koen i helgene. Oftest fullt kjørt. Rosenkrantzgt. 1 Tel 42 50 49.

BAR 2 BE

Kaller seg postmoderne bar. Mørkt og intimt. Musikkpub. Blues, eldre rock. Tre trinn ned fra gateplan. Arbeidergt. 2 Tel 33 68 95.

HELAFTEN

LILLE SMUGET

Mini-utgave av Smuget. Band flere dager i uken. A la carte meny til 03.00. Avslappa sted for fornuftige folk som drikker seg fulle. Bygdøy Alle 5 Tel: 44 80 44.

LEOS BAR

Inn en dør og opp en trapp ligger dette "gamle treløftet" hvor det både kan spises, drikkes og danses. Nostalgisk musikk fra plateboksen, som Byrds, Beatles og 70-talls pop. Enkle småretter i tex-mex stil; tortilla, kylling-

vinger, tacos, burgers og chili, pluss desserter, til overkommelige priser. 11 ølsorter, 12 vintyper og alle drinkmuligheter. Stor plass på flere plan, romslig bar. Åpent fra 16 til 02 hverdager og til 04 i helgene. Stengt søndag og mandag. Vis-à-vis Saga kino. Røld Amundsensgt. 2 Tel 41 90 60

SORIA MORIA RESTAURANTER

Gresk restaurant, vertshus med flere biljardbord, cafe og musikkpub på samme sted. Taket deles med kino og teater. Karaoke på "Upstairs". Vogtsgt. 64 Tel 22 65 14

SMUGET

Musikk, mat og drikke i forskjellige "avdelinger": Spisested. Jazz. Dansegulv. Levende musikk hver kveld, mye norsk og småhypt. For folk med skjeive døgnrytmer, over 23 år (aldersgrensen). Variert mat, men hovedvekt på vegetar, suppe, pizza. Åpningstider: Restauranten fra 20 hver dag. Mandag 23-04, Tirsd.-torsd. 22-04, Fred./lørd. 21-04. Mandagene er ment å være "bransjeaften". Kirkegt. 34 Tel 42 52 02

GROTTEN

Bar, restaurant og livlig dansegulv. Velprøvd blant flittige utegåere over pepperbøsealder. God plass. Wergelandsvn. 5 Tel 20 96 04

HUMLA

Denne restauranten og nattklubben i Universitetsgata har etter hvert blitt godt kjent, ikke minst p.g.a. sine mange show. Ypperlig sted å kombinere middag og underholdning. Universitetsgata 26. Tel 42 44 20

BAROCK

Restaurant, bar og diskotek i samme lokale. 160 stoler til dekkede bord, plass til 600 utegåere forøvrig. Musikken lyder heftig 70-talls og variert nytt og dansbart. Besøk fra øvre skikt i uka, vestkantpreg i helgene. Bestselgende drink: Vodkaka Russian. Bransjekveld hver søndag. 24 års aldersgrense. Bør kvitte seg med damene til salgs. Universitetsgt. 26 Tel 42 44 20

RICA PLAZA

Grill, bar, pub og dancing. Defintivt voksent publikum, om enn tildels ungdommelig. Orkester på scenen hver kveld. Dronning Mauds gt. 1-3. Tel 83 31 90.

DANS

BARONEN

En av byens eldste nye nattklubber, med egen inngang til baren til det begynner å svinge innover i etasjene. Nostalgisk popuøer-rock på mandag og tirsdag, nyere takter resten av uka. Frister med ny cocktailbar. Hot shot liste på 18 forskjellige. Piano i 2. etasje. Såkalt bransjekveld, og karaoke, hver søndag. Pizza til 75 og 100, baguetter til 32. Aldersgrense 23 år. Over 500 mennesker her når det står på som verst. Stortingsgt. 10 Tel 42 04 70

COMEBACK

Klubb for unge, kåte og pent kledde mennesker. Flere avdelinger. Stort dansegulv. Gigako i helgene. Adgang forbudt med for alle i joggesko. Travelt på studentkveldene på torsdager. Rosenkrantzgt. 11 Tel 33 46 40.

STEDET

Plass til 1000 mennesker i 3 avdelinger, der det går i rock, gammelpop og disco. Blandet klientell, av type disco og hardrock. Minipub, dansegulv og stadig hypere disco jo lenger inn man beveger seg. Live-sted som funker ålreit en gang i blant. Karouke, og filmvisninger. Torggt. 16 Tel 42 72 68.

KAARE HANSEN

Her danses og drikkes det i sene nattetimer. Full guffe i helgenettene. Acid, house og lignende rytmer pumpes ut av proffe DJs. Inngangsveger. Sterke saker til sterke priser i baren. Rosenkrantzgt. 11 Tel 33 46 40.

EXIT

Bar og diskotek for oppdannede natteravnere. Mye klientell fra Barock, som tror trappene etter stengt tid der. Så langt fra hviletempo det går an å komme hva musikken angår. Trengt om plassen når alle 350 tillatte gjester er ankommet. Bransjekveld på søndager. Åpent fra 23 til 04 (01-04 søndag), med 24-års aldersgrense. Universitetsgt. 26, øverste etg. Tel 42 44 20

Ut å spise. Eller danse i regnet. Kanskje et forspiel. Hos gode venner. Hva med en heftig dans. På Barock. Møt nye mennesker. Sitte på cafe. Lunsj. Sjåvtale. Hør gode låter. Prøver på skolen. Hør latteren. Hør de nye. På Baronen. Ut å løp i vinden. På Tiffany. Les bøker. Hør. Etter en Spaser en tur. Luft bikkja. I Frogne marka. En kaffe. Eller pasta på S. Ta T-banen. Og trik. Ei en video. En klassiker. Ta på deg favorittg. Eller skjørtet. Kos deg. Ri. Be han. Eller hun hj. Eller møt han. Eller hun ne. Spis en is. Husk at det er kal. nøy med varme klær. Gå en tur i Aker Brygge. Føl havet. Takken godt igjen. Ta på deg. Spis en biff. Og dessert. På S. Bla gjennom avisen. Følg på nyhetene. Over alt. Vær bevis. deg som du føler. Alltid. Over alt. sett. Drikk en øl. På Gamle Brygge. Eller på Tre Brødre. Laskjerf. Løst rundt halsen. Når du e. Ikke ute. Da skal det beskytte. Gulden. Dra på nachspiel. Etter en natt. Dusj. Lenge. Sov ut. Ta deg noe behagelig. Føl. Tenk. Skriv. Kjør en tur. Stopp underveis. Lek i høstløvet. Send et postkort. Til noen du kjenner. Eller. Bestill. Fra Peppis. Ta på deg en ledig skjorte. Krypopp i sofaen. Let. Gjennom kanalene. På tv. Tenk på neste dag. Hva. Hvor. Når. Planlegg. Eller ikke

BLA-BLA

I R E N A G R E G O R I

tehen

WI♦TO

Vikaterrassen - Slottspassagen -
Bogstadveien 1

at night

Café Sjakk Matt

(På Cafe' Sjakk Matt; hjørnet bak Saga kino)

**OSLOs ENESTE
VEGETAR-CAFÉ**

- ✓ vegetar-burger
- ✓ tofu ✓ miso
- ✓ risretter

ÅPNER TIRS. 15/10 KL. 12

Prinsens gt. 22 (Recepten). Tlf. 42 65 00
NB! Recepten - Elgen Club er åpen som vanlig

MUSICPUB **Tlf. 42 03 40**

ROCKALL

Rosenkrantzgt. 22, Oslo

Hverdager 14.00-4.00
Søndager 17.00-4.00

DESIGNER

Er du god på desktop (QuarkXPress)?
Har du en god porsjon formfølelse?
Er du rask, nøye og ikke minst hyggelig?

Natt & Dag søker en AD/Formgiver som kan håndtere alt fra bestillinger til originalproduksjon. Jobben er vanskelig og ofte hektisk men definitivt utviklende for rett person. Du vil arbeide med Natt & Dags form, en form som byr på mange utfordringer og krever vidsyn. Du kan ha ditt eget designbyrå eller jobbe som freelancer. Du kan til og med være flere personer med byrå som ønsker Natt & Dag som klient.

Eventuelle spørsmål, ring Rune et. Espen - 692080
Send skriftelig søknad innen 20 November til:
Natt & Dag
Postboks 7144 Homansbyen
0306 OSLO 3 "Jeg kan forme jeg"

MØTESTEDER

CLUB SPEAK EASY

23 år må du være for å slippe inn til bryggas eneste nattklubb. Ikke house, rap eller hiphop, men FM rock skikkelig vare. Trivelig sted med trivelig betjening.
Aker Brygge Tel 83 03 30.

TIFFANY

Stort disco. Onsdag-torsdag 18 år. Fredag-lørdag 22 års-grense. Alle rettigheter.
Kronprinsensgt. 5
tel 83 05 11

JAKKS

Nattklubb. Stor bar og danseplass. Skiller seg ut på interiør og musikk. Ungt, pent og ungdommelig voksent publikum. Soundcheck på torsdager.
Roald Amundsensgt. 1
Tel 83 19 60.

MONACO

Bar/Dancing. Elegant med mullamøbler, ferskenfarge og lysekroner. Bar i annen etasje. Betalende discotek i kjelleren.
Øvre Slottsgt 10 Tel 33 72 00.

PASSPORT

Stor mahognybar i 2. etasje. American style og konservativt miljø. Effektivt personale. Populært sted på vestkanten. Dansegulv.
Bogstadvn. 11 Tel 69 94 68.

CHAGALL

Eks Fun Pub. Nå lokaliteter i engelsk stil tilpasset byens unge voksne. Alternativet er japansk avdelinger innerst inne i tarmen. Gode skinnstoler. Høy musikk. Gamle hits på hverdager, disco på weekends.
Karl Johansgt. 35 Tel 42 97 10.

UP-STAIRS

Disco med karaoke og kontri i Soria Moria-huset på Torshov. Meget uformelt. Faste fotballgjester. Åpent fra onsdag til og med lørdag.
Vogtsgate 64
Tel 22 09 86 + 22 72 93

SCENER

ROCKEFELLER

MUSIC HALL
Plass til drøyt 1500 mennesker. Hy scene og god utsikt fra galeriet i dette ombygde badet. En permanent bar, liten i 2. etg. åpnes på store konserter. Spisekrok. Tilholdssted for Rock Cinema og Bokbadet.
Torggt. 16 Tel 20 32 32

SLURPEN

Ombygd suppekjøkken som begynner å komme i stand. Folk Pub i kjelleren torsdager med levende folkemusikk fra hele verden. Sporadiske konserter og teaterforestillinger. Genuine lokaler! Adkomst med trikk 1 og 7 eller buss 30, 31 og 41 til Lakkegata skole.
Lakkegt. 69 Tel 67 19 68

ALASKA

Plass til 1 200 publikummere. Satses på å ligge langt framme på band-booking. Gjerne 1000 mennesker til middag, dersom det skulle være aktuelt. 3 permanentebarer og en del sitteplasser. Pølisesalg forekommer på store konserter. Rom for mange på toalettene.
Stemdalsvn. 7 Tel 46 45 70

KAFFE MED PÅFYLL

- 12 på Onkel Oswald
- 13 på Georges
- 14 på Beach Club (kun én)
- 15 på Hilarios
- 15 på Egon
- 15 på Brasserie Costa
- 20 på Kafe Tamara

KAFFE UTEN PÅFYLL

- 10 på Bozo Hotel
- 10 på Kafe Tamara
- 12 på Barbeint
- 13 på The Broker
- 15 på Leos Bar
- 16 på Celsius
- 18 på Lipp

ET UTVALG HUSETS RØDE

(sammenlignet med polpris)

- 136 på Palace Grill: Rød vin (45)
- 137 på Last Train: Rødvin (45)
- 140 på Stedet: Rioja (63)
- 142 på Beach Club: Canepa (50)
- 146 på The Broker: Terra Veccia (48)
- 150 på Hilarios: Vina Maipo Merlot (51)
- 153 på Georges: Cachet Rouge (48)
- 155 på Brasserie Costa: Terra Veccia (48)
- 164 på Lipp: Corbières (54)
- 165 på Baron & Baro nesen: Canepa (50)
- 180 på Exit: Canepa (50)
- 180 på Barock: Canepa (50)

KJØKKENSJEFENES KENGURUTOPP

Paul Langkille fra Barock til A Touch of France

Lelf Skarsberg fra D/S Louise til Lipp

Anders Lauring fra Sabroso til Feinschmecker

Lise Skaalerud fra 3 Kokker til Le Canard

Jarle Baer fra Sabroso til Det blå kjøkken

Johs Kørner fra D'Artagnan til Kastanjen

DRUEN - AKER BRYGGE - TLF. 83 06 77

Ut å spise. Eller danse i regnet. Kanskje et forspiel. Hos gode venner. Hva med en heftig dans. På Barock. Møte nye mennesker. Sitte på cafe. Lunsj- samtale. Gode låter. Prøver på skolen. Se på kino. Hør latteren. Hør de nye hitene. På Baron. Ut å løpe. Morsom på Tiffany. Mange på søndager. På Hi-House. Spasert på Stadveien. Luftbikkja. Mariken. Eller i nordmarka. På Broker etterpå. Eller trene Larsen. Ta T-banen. Reis. Lei en video. En rødvin. Ta på deg en. Eller skjørtet. Kos deg med venn. Be han eller henne. Eller møt han eller henne. Is en is. Husk at det er kaldt. Vær med varme klær. En turlang. Brygge. Føl hodet. Knepp jakken godt igjen. Ta på deg ansene. En biff. Og dessert. Steakhous. Gjennom avisen. Med. På etene. Overalt. Vær i st. Kle deg som du føler. Alltid. Overalt. Uanse. Drikk en øl. På Gamle Brygghus. Lær på Tre Brødre. Lær feret her. Løst halsen. Når du er inn. Skal det beskj. Mot nachspiel. En Lenge. Sov ut. Ta på deg noe behagelig. Føl. Tenk. Skriv. Kjør en tur Stopp underveis. Lek i høstløvet. Send et postkort. Til noen du kjenner. Elle selv. Bestil en pizza. Fra Peppes. Ta på deg en leilig skjorte. Krypopp i sofaen. Let. Gjennom kanalene. På tv. Tenk på neste dag. Hva. Hvor. Når. Planlegg. Eller ikke

BLA-BLA

FILM

En av årets beste Bra Ikke noe særlig En av årets verste Et mareritt

Point Break

Regi: Kathryn Bigelow
Med: Patrick Swayze, Keanu Reeves, Gary Busey, Lori Petty

Det har skjedd 27 bankran på rad av en gjeng som kaller seg "The Expendables". Ingen har lyktes å ta dem og politiet i L.A. kaller dem resignert for spøkelses. Man vet at de er surfere, unge og raner for å få penger til en sorgfri tilværelse i surfsesongen. De er noen slags ny tids hippies; lever på beachen i "squads" og har sine ulike revir.

Den 25-årige Johnny Utah, nyansatt spesialagent i FBI settes på saken sammen med en eldre kollega. Johnny ser raskt umuligheten i konvensjonell framgangsmåte og bestemmer seg for å integreres i surfkulturen = lære seg å surfe. Smart og lett lykkes han med sitt foretak og er tent på å få satt inn hele gjengen.

Så langt en ABC snuthistorie. Imidlertid er det noe på veien som hindrer ham fra å fullføre helteoppdraget. Og dette noe består selvfølgelig, som seg hør og bør, av en jente, men også av personlig tvil om hva som er rett og galt. Den fagre Johnny, split av en av de magnifike skuespillerne i "River's Edge", Keanu Reeves, finner snart ut at han trives ganske bra med livet som surfer. Foruten kjæresten blir han dessuten god venn med den karismatiske Bodhi (Patrick Swayze). Det settes et interessant spørsmålsteget i "Point Break" som er med på å gjøre gjør den severdig. Johnny, formet av den amerikanske drømmen om å alltid nå toppen, ser ikke på FBI fra en ideologisk vinkel (å holde orden i samfunnet), men snarere som en måte å bevise for seg selv og andre at han er OK. Når han møter en annen side ved livet befinner han seg plutselig i et grenseland. Livet er ikke lenger en kamp mellom godt (FBI) og ondt (surferne).

"Point Break" tar tross sin ytre amerikanske make-up et stort steg fra den gjengse actionmoralen. Det er hedersverdig. Siden synes jeg at detaljer som rockemusikk ved spenningsladede frekvenser er en dødsynd for enhver seriøs regissør. Det drar dessverre ned karakteren.

Karakter: Hedersaction med ny moralsk vri.

Christel Nyquist

Skyldig på mistanke

(Guilty by Suspicion)

Regi: Irwin Winkler
Med: Robert De Niro, Anette Bening, George Wendt

Det tok ikke lang tid etter at nazistene var slått i Europa, før amerikanske myndigheter så seg rundt etter nye, passende fiender. Som kjent falt valget på kommunistene, det være seg de i Sovjet eller dem innomlands. Jakten på innenlandskommunistene tok etterhvert latterlige former i all sin halve dumhet. Det vil si, for oss nå i ettertid. For dem som ble forfulgt fortonet det seg nok langt fra latterlig. I 1947 spredte kommunistjakten seg til Hollywood. Folk i filmbransjen som var mistenkt for å være kommunist, kjenne en kommunist eller ha truffet en kommunist, ble innkalt til avhør. Her måtte han eller hun legge på bordet alle detaljer, og ikke minst angi dem man mente kunne ha kommunistisk sympati. Ti fremtredende menn i Hollywood ble innkalt, og nektet å svare på noe som helst. De ble dømt og kastet i fengsel. De har fått navnet "Hollywood ten".

"Skyldig på mistanke" handler altså om denne tiden, om ekteparet David (Robert De Niro) og Ruth (Anette Bening) Merrill som begge mistet jobben på grunn av mistanke om kommunistisk overbevisning. Vi følger deres vantro over hva som er i ferd med å skje, deres fortvilelse når venner mister jobb, familie og hus på grunn av stempelet som settes på dem, og tilslutt hvordan de selv havner i gærnet. Filmen er et solid stykke håndverk fra Irwin Winkler. Dette er faktisk hans debut som regissør, mannens plass er ellers bak sitt store skrivebord som produsent. Dette er rett på sak filmfortelling med Robert De Niro støtt som hovedperson. Filmen tar derfor ikke bort noe av det sunne raseriet selve historien som fortelles fremkaller hos kinogjengeren.

Karakter: Støtt og godt om Hollywood på kommunistjakt.

Charlo Halvorsen

Gutta fra St. Petri værers en nazist - eller er det en dame?

Full enighet mellom FBI-agenten (Keanu Reeves) og surferen (Patrick Swayze) om at grenser er til for å brytes. Men hvor er point break?

Gutta fra St. Petri

Regi: Søren Kragh-Jacobsen
Med: Diverse danske amatører

(Melodi: Lilli Marlene) "Først så tar vi Goening/i hans feite bein./Siden tar vi Gøbbels,og slår ham med en stein./Så henges Adolf Hitler opp/ved siden av von Ribben-tropp./Da blir de jo til latter./de nazi-apekatter."

BEST AKKURAT NÅ

CECILIE SCHRAM HOEL

Veronikas to liv
Det ellefte budet: Du skal se denne filmen.

Boyz 'N the Hood
Harmdirrende, rått, varmt, svart.

Siste tango i Paris
(Video) Ja!

Bind meg, elsk meg
(Video) Ja!!

VERST AKKURAT NÅ

Ondt blod i Harlem
Teit tidtrøyte.

Nazi-apene blir grundig gjort til latter i denne filmen av Søren Kragh-Jacobsen (han med den vovete "Vil du se min smukke navle"). Og det er syv danske drenge fra provinsen som, med gutteaktig fryktløshet, står bak sangen og andre atskillig mer drastiske aksjoner rettet mot fiendemakten i hjembyen: Året er 1942, og de tyske troppene har okkupert Danmark, uten å ha møtt særlig motstand. På loftet i St. Petri-kirken har borgerkapets sønner samlet seg, i glødende indigna-

BEST AKKURAT NÅ

CHARLO HALVORSEN

Rocketeer
Hva er galt med litt uskyldig morro da?

Skyldig på mistanke
Alvorlig, ordentlig film om sotsvart periode i Hollywood.

Terminator 2
Ahem, hva er galt med litt uskyldig morro da?

VERST AKKURAT NÅ

Teenage Mutant Ninja Turtles 2
Skillpadder passer best til suppe. Slik er det også etter denne filmen.

sjon over autoritetenes og folkets feighet. De oppretter et hemmelig forbund; en god, gammeldags gutteklubb av det slaget jeg alltid har drømt om å tilhøre, og som bare finnes i filmer og GGG-bøker: den med harde opptakskrav, men garantert blodblandet lojalitet Innenfor. Som skal forandre verden smertefritt fortest mulig. Søren Kragh-Jacobsen har gjort bruk av en nærmest mytologisk struktur i utformingen av karakterene, for å skape dynamikk og indre action i handlingen: Vi møter den kloke lederen, den Dristige nestlederen, det Ynkkelige svake leddet og de konturløse vedhengene. Og ikke minst, den forførende Outsideren som kommer inn, skaper uro og forrykker balansen i gruppen: Eksempelvis søte Irene; kjæreste med prestesønn og leder Gunnar, men også objekt for hans bror Lars' lidenskap... Eller den fattige og fascinerende arbeidergutten Otto, som etterhvert blir medlem av klubben, og som går drastisk inn for våpenbruk...

Regissøren har gjort en god jobb i valg av skuespillere - han prøvofilmet flere tusen amatører - de er sikre, men har samtidig en uskyldig keitethet som treffer. Særlig er Morten Buch Jørgensen fin, med sitt kloke, åpne Max von Sydow-ansikt, i rollen som ansvarsfull leder. Med kvaler etterhvert, når gutteklubben risikerer å bli blodig lek.

Moralske spørsmål reises i denne filmen: Vold - ikke-vold? Være lojal - eller følge egen samvittighet? Og dypest, kanskje: Å være - eller ikke være? Parallelt med filmens hovedhandling foregår en annen handling, på skolens teater, der Gunnar spiller hovedrollen. Det er neppe tilfeldig at det er Hamlet de har valgt å sette opp. "Something is rotten in the state of Denmark"... Det er heller neppe tilfeldig at Søren Kragh-Jacobsen har valgt å lage denne filmen nå.

Karakter: God guttefilm for alle, ikke uten alvor.

Cecilie Schram Hoel

Rapsodi i august

(Rhapsody in August)

Regi: Akira Kurosawa.
Med: Sachiko Murase, Hisashi Igawa, Rickard Gere.

Noen hendelser i menneskets historie forlanger å bli husket. Den amerikanske atombomben over byen Nagasaki er en slik hendelse. Det er minnet om denne brutale handlingen som er temaet i 81 år gamle Akira Kurosawas siste film.

Hovedpersonen i filmen er også godt over 80. Gamle bestemor Kane er kvinnen som holder minnet levende i filmen. Mens hennes godt voksne barn foretrekker å glette over historien av hensyn til sine japansk-amerikanske slektninger og forretningsforbindelser på Hawaii, innvier bestemoren sine fire barnebarn i sin egen historie. Hun var en av dem som overlevde Bomben. Hennes mann var blant de 40.000 som ble drept i infernoet 9. august 1945.

Bestemor Kanes omsorg for barnebarna er like sterk som hennes velbegrunnede og resignerte bitterhet overfor det amerikanske folk. Hun forakter amerikanere fordi de misliker å bli minnet om Bomben. Dette gjelder japansk-amerikanere i særdeleshet.

Filmen får først liv over midtveis, da en japansk-amerikansk slektning kommer på uventet besøk. Inn i det spartanske hjemmet utenfor Nagasaki spaserer Richard Gere, og forklarer på flytende japansk at han gråt da han fikk vite hemmeligheten om Kanes manns skjebne for 45 år siden. Mr. Gere og bestemor Kane forsones på verandaen under fullmånen, og senere i et buddhist-tempel på minnedagen 9. august.

"Rapsodi i august" inneholder en merkelig blanding av nøkternhet og sentimentalitet. Skuespillernes kroppspråk kan til tider virke overdrevent teatralisk. Og barnas dialoger virker ofte altfor voksne. Men filmen er på ingen måte så katastrofal som Kurosawas forrige film "Drømmer". I siste halvdel er det partier som må gjøre inntrykk, ikke minst i sluttscenen, der bestemor Kane mister forstanden og gjenopplever katastrofen under et voldsomt regn- og tordenvær.

Akkompagnert av effektiv musikk går hun krumbøyd mot regn- og vindmaskiner, mens hun hever en svart paraply opp foran seg. I det paraplyen vrenses av vinden, ser vi en heroisk kvinne som kjemper mot bombens onde lysglimt - med en svart blomst i hånden. Det bildet er alene verd billetten.

Karakter: Ikke noe mesterverk fra mesterregissøren Kurosawa, men en viktig påminnelse om hva menneskene er i stand til å gjøre for å vinne en krig.

Alf van der Hagen

FILM

Doc Hollywood

Regi: Michael Caton Jones
Med: Michael J. Fox, Julie Warner, Barnard Hughes, Bridget Fonda

Michael J. Fox er, har vært og kommer mest sannsynlig til å forbli Hollywoods absolutt blekeste skuespiller. Fysikkens hans er like intetsigende som en tube blå og hvit tannkrem og hans evne til å handle nyansert utgjøres i beste fall av noen sleivete tenåringsgester. Der Matt Dillon og til og med Patrick Swayze har tatt steget bort fra Bratpack-stadlet, har ikke Fox beveget seg en tomme. Den eneste forskjellen siden "Tilbake til framtiden" er at han har blitt tjukkere.

Derfor har jeg vanskelig for å forstå hvorfor en forholdsvis intelligent regissør som Michael Caton Jones (rost her om året for "Scandal") satt dette barnerumpeliggende ansiktet i hovedrollen på sin siste film. Det er synd for noe som kunne blitt riktig trivelig.

Ben Stone (Fox) er en storbylege som drar til Hollywood for å bli plastisk kirurg. Han planlegger å tjene en masse penger og leve et deilig liv i luksus. På veien kjører han imidlertid inn i et gjerde og smadrer bilen. Som straff blir han dømt til samfunnsstjeneste i det gudsforlatte hullet og hva får han bli, om ikke doktor! Tjenesten innebærer sysler han ikke har vært borte i tidligere, for i byen Grady er en doktor den som leger griser såvel som leser høyt for bøndene. Ben Stone blir snart kalt Doc Hollywood på folkemunne, og trass i at hans storbymanerer i begynnelsen klinsjer med kuer og naturalia-betalinger, blir den unge doktoren snart en verdsatt person.

Morsomt? Tja, for all del. Historien kan såvisst anses flåsete og det er vel heller ikke første gang man ser en film på temaet rik fra byen møter fattig fra landet. Kvaliteten ligger i noen miljøskildringer og visse persontegninger. I Grady har man hvert år en hyllestparade for den gule squashen, unik for byen og den, med Miss Squash og alt, er faktisk riktig morsom. Den rike borgermesterens sexfikserte datter, spilt av Bridget Fonda, tilhører også en av høydepunktene. Men for øvrig overlater "Doc Hollywood" det meste til ønskene. Man kan håpe at skotten Caton Jones holder seg hjemme neste gang og stoler på ordet "Skomaker bli ved din lest".

Karakter: Håpet forsvant med Michael J. Fox.
Cristel Nyquist

Hva med Bob?

(What About Bob?)

Regi: Frank Oz

Med: Bill Murray, Richard Dreyfuss

Hvem er egentlig sunn, og hvem er syk? Hva er normalitet, og hva er galskap? Disse, for den indre image, avgjørende spørsmål stilles i muppetpappa Frank Oz' siste film. Og selvfølgelig snus alt på hodet: I "Hva med Bob?" er det ikke godt å si hvem som er hva: Den selvtillfredse, selvhøytidelige, selvsentrerte, rigide, tildels tyranniske, karriereklattrende - og helt normale - psykiater dr. Leo Marvin, med aspeløv til kone og to allerede livstrette unger. Eller hans rake motsetning, den naive barmemannen Bob, som har ekstremt kontaktbehov og er selverklært sinnssyk: Bob lider av multibofi; en panisk frykt for alt! - utenom psykiatere. Dem gir han til gjengjeld forfølgelsesvanvidd, dersom de gir ham lillefingeren. Dr. Marvin gjør tabben: han røper sin revolusjonerende, nye, terapeutiske, garantert bestseller-metode "Babystep" - en eldgammel ettskritt-av-gangen-kur. Bob ser endelig lyset, han babysteppe begeistret hakk i hæl med doktoren, hvis glattslikkede fasade etterhvert står i fare for å eksplodere i Bob-fobi!

Denne filmen sparker frekt og morsomt i mange retninger, ikke minst til de to ypperste egenskapene hos både "friske" og "syke": Navlebeskuelsen og manipuleringssevnen. Dessuten til hjernekrampere med svadateorier. Til innbilt syke. Til Pater Familias. Og, kanskje, et lite sleivspark til Twin Peaks sinnssyke univers; kan det være tilfeldig at hovedpersonene heter Bob og Leo? Men filmen rammer ingen, dette er parodi og komedie, og ablegøyene går på bekostring av satiren. Jeg tilgir imidlertid maset innimellom moroa, når skuespillerne heter Richard Dreyfuss og har et herlig pokeransikt, eller er et kløvneseøtt gummitryne ved navn Bill Murray!

"Group Therapy", lokker Nike tidsriktig, i en av sine annonser med bilde av tre typisk trengende damer, fatburning. Jeg tror "Hva med Bob?" gir langt bedre terapi. Og dessuten gode råd og vink til psykdommen din: "babystep, babystep..."

Karakter: Ja til gruppeterapi med Bob og Leo!
Cecille Schram Hoel

Flammende ild har skapt helter siden tidenes morgen. Kurt Russel forsøker å leve opp til myten i 1991.

Multifobiske Bob og bobfobiske Leo Marvin. (Bill Murray og Richard Dreyfuss)

Flammehav

(Backdraft)

Regi: Ron Howard

Med: Kurt Russel, William Baldwin, Robert De Niro og Donald Sutherland.

Mennesket har fra tidenes morgen spekulert over "alle tings opprinnelige opphav". Grekeren Thales sverget til vannet, mens landsmannen Heraklit holdt en knapp på ilden som verdens urstoff. Men nå er denne motsetningen fra tidlig gresk filosofi suverent overvunnet av pengesterke folk i Hollywood. En filmtittel som "Flammehav" forener elementene ild og vann så lett som ingenting.

Flammehav har skapt helter helt siden den gang Promethevs trosset Zevs og stjal ilden fra gudene. Det siste skuddet på stammen av helter er Brian McCaffrey, en 27 år gammel brannmann fra Chicago, spilt av William Baldwin. Etter at hans far strøk med i flammene, velger han en karriere i brannvesenet. Brian havner blant de tøffeste gutta i korps 17 sammen med broren Stephen (Kurt Russel). Har du en dårlig dag i korps 17, er det alltid noen som dør. Så lagånden er upåklagelig. Mens alarmen går, dytter de hverandre vennskapelig i ryggen og grynter: "Er du klar for neste grillfest?"

Brannmann Brian har i første omgang vanskelig for å leve opp til storebror Stephens halsbrekkende bedrifter. (Man blir ikke den flinkeste gutten i klassen av å redde en bevisstløs utstillingsdukke ut av et brennende høyhus.) Men når filmen er slutt og brannbilene kjører inn i solnedgangen, er Brian forandret fra grønnskolling til veteran. Han har temmet ilden.

I mellomtiden har en relativt uinspirert Robert DeNiro oppklart en håndfull mordbranner, mens Donald Sutherland har levert filmens beste rolleprestasjon som middelaldrende pyroman. Som skuespillertype har ikke Kurt Russel noe særlig større register enn Sylvester Stallone. Men hans evne til å få kinnbeina til å dirre av raseri (!) er uovertruffen. Russel viser også en formidabel evne

til å komme seg (nesten) uskadd gjennom et utall bomberegner av ildsprutende special effects.

Det er i det hele tatt mye flammer i denne filmen. Bass-synthesizere, ekko-klanger og røyk i motlys sørger for den rette klaustrofobiske atmosfæren, der de uredde brannfolkene jobber for livet i sjuende eller niende eller trettende etasje, mens gulvene raser sammen og levende ildmasser velter ut av åpne dører som flytende lava-farget hjernemasse. Så det er helt i tråd med filmens idé at den dramatiske sluttscenen utarter til et usannsynlig og farseaktig inferno i fyr(verkeri) og flammer.

Karakter: Første rad reservert pyroman-aspiranter.

Alf van der Hagen

BEST AKKURAT NÅ

NINA NORDBØ

Helvetes forgård

(Video) Treffer som en skuddsalve.

Den rosa panteren slår til igjen

(Video) Ingen, og jeg mener ingen, slår Peter Sellers!

Point Break

Ekstraordinært dynamisk kommers-action.

Barton Fink

Nifs, klam og morsom gullpalme.

VERST AKKURAT NÅ

Highlander II: The Quickening

(Video) Bedre enn Predator 2, men desto mer skuffende.

En engel ved mitt bord

(An Angel At My Table)

Regi: Jane Campion

Med: Kerry Fox, Alexia Keogh, Karen Fergusson, Iris Churn

"En engel ved mitt bord" basert på den new zealandske forfatterinnen Janet Frames selvbiografi, er en lysende filmopplevelse. Ikke bare på grunn av Janet Frames sørgelige, merkelige og utvilsomt engasjerende livsskjebne, men kanskje framfor alt takket være regissøren Jane Campions (dere husker hennes "Sweetie") enorme forståelse for det følsomme materialet. Enkelte scener henger igjen lenge etter at de har forlatt netthinnen. Miljøene og tidskildringene er ekstremt troverdige. Hver og en av skuespillerne har gjort seg fortjent til et knippe æresutmærkelser.

Normalt betraktes jo "underholdningsfilm" som noe lettvtint, i blant slurvete og suspekt, som man raskt konsumerer for snart å glemme. Men spørsmålet er om ikke "En engel ved mitt bord" er en av de få filmer på repertoaret akkurat nå som kan sies å være Virkelig Underholdende. Og da er underholdende synonymt med vårt totale engasjement; latter, gråt, fortvilelse og lykke, alt med røtter i virkeligheten og ikke som vi er vant med; på flukt fra samme virkelighet.

Vi følger Janet Frame fra tidlig barndom i et både fantasieggende og tøft miljø, via tenårenes nyvunne seksuelle nysgjerrighet og universitetets krav, fram til det 11 år lange, groteske oppholdet på mentalsykehus og Janet Frames endelige gjennindreden i livet. Nå som hyllet forfatterinne, med en umiddelbar, uskyldig full selvbevissthet vi faller helt for. Å forsøke å tette igjen tårekanalene er en hard jobb, selv for den mest lutrede og herdede kyniker. Tårer som ikke triller på grunn av manipulativ sentimentalitet, men helt enkelt fordi den ekte følelsen er overveldende - og hele filmens ærlige signatur.

Innvendinger mot dramaets stundom noe utdragne sekvenser har vi en viss forståelse for, men de tilgis til fordel for sin grunnleggende skjønhet.

Karakter: En lysende filmopplevelse om en kvinnes merkelige skjebne.

Johan Croneman

Livet er vakkert

(Merci la vie)

Regi: Bertrand Blier

Med: Charlotte Gainsbourg, Anouk Grinberg, Gerard Depardieu, Michel Blanc, Catherine Jacob, Jean Carmet, Annie Girardot

Nesten ufrivillig har jeg helt sansen for noen av disse surrealistiske filmene. "Livet er vakkert" er en av dem. Uendelig vakker, særlig i begynnelsen legger man merke til at hver scene er stilisert som fotografier, og ufattelig dramatisk. Det skjer noe hele tiden, uten at man alltid skjønner helt hva det er som skjer. Men, hva så? Av og til er det godt å bare åpne hjertet for en film og la den få tiden den trenger til å forklare seg selv.

Vi møter to rare jenter som finner hverandre øyeblikkelig, begge ensomme og søkende. Camille (Charlotte Gainsbourg) som den sta og forsiktede: Ikke løp, det er ikke bra for puppene". Joëlle (Anouk Grinberg) som den mannsfikserte og ville: "Når jeg tiltrekkes av noe er jeg aldri redd". Sammen drar de på oppdagelsesreise gjennom Frankrike, tiden og livene sine på jakt etter sannhet og kjærlighet. På film og i virkeligheten (hvilken er hvilken?), i fire farger, i sort/hvitt, i rosa, blått, grønt og brunt.

De oppsøker menn, og forlater dem: "Der hvor vi skal er det for farlig for gutter". De suggererer hverandre til mot, og svikter hverandre aldri. De gråter og ler, gjør opprør og blir reddet.

Gerard Depardieu (finnes det den franske film han ikke er med i lenger?) er legen, Joëllens første kjærlighet, som utspekulert skaper sitt næringsgrunnlag på hennes elkovssyke og meget smittsomme kjønns sykdom. Et tema som dukker opp igjen flere ganger og viser sitt sanne ansikt når Joëlle forteller at jenta hun spiller i en film har fått aids og at hun ikke vil dø.

"Livet er vakkert" favner over mer enn min forstand begriper i farten. Den handler om kjærlighet, menneskets svake og sterke sider, aids, kvinnemishandling og 2. verdenskrig. Den er film noir, road-movie, komedie, film i filmen, paranoial og gud vet hva den ikke er. Men den sitter følelsesmessig og den tester tålmodigheten. Det kjennes bra.

Karakter: Underlig, ikke underlig som virkeligheten.

Nina Nordbø

Barton Fink

Regi: Joel og Ethan Coen.
Med John Turturro, John Goodman,
Judy Davis, Michael Lerner.

"Barton Fink" er tittelen på årets omstridte Gullpalmvinner i Cannes. De amerikanske brødrene Coen ("Blood Simple", "Miller's Crossing") tok innersvingen på europeiske filmskapere som Jacques Rivette, Krzysztof Kieslowski og Lars von Trier, med det resultat at sistnevnte i raseri kalte juryformann Roman Polanski for en dverg. (Og det til tross for at verken Polanski eller von Trier er stort høyere enn 1.60.)

Barton Fink er også navnet på filmens unge jødiske teaterregissør. Han har i året 1941 stor suksess på Broadway. Barton har en naiv tro på "et nytt levende teater for vanlige mennesker", men lar seg likevel lokke til Hollywood for å tjene raske penger som manusforfatter. Det skulle han aldri ha gjort, for turen vestpå bringer ham til et usedvanlig lugubert hotell i Los Angeles, der tapeten krøller seg svettende ned av veggene, og hotellpersonalet ser ut til å være hentet rett ut av skrekkabinett. Og bak tapeten - i naborommet - skal det vise seg at det foregår grusomme ting.

Barton virrer rundt i Hollywoods indre B-filmkretser som en Obstfelder på feil klode, eller en K. (i Kafkas "Slottet") som går og går og aldri kommer til døra. Han er med andre ord en turist i tilværelsen, en turist utstyrt med skrivemaskin.

John Turturro fikk skuespillerprisen i Cannes. Hans overbevisende framstilling av Barton er i likhet med det meste andre i filmen, trygt forankret i en absurd teatertradisjon, for å bruke et umulig uttrykk. Den absurde livsfølelsen understrekes i hver scene, i den bevisste kameraføringen og redigeringen - og i Bartons tildels hysterisk morsomme møter med en del outrerte personer i filmmiljøet.

Men det er skuespilleren John Goodman som løfter denne filmen fra "god" til "særs god". (Selv husker jeg Goodman best som den godslige cowboybjørnen i David Byrnes film "True Stories".) Denne gangen er han tilsynelatende en forsikringsagent(!) som er en enkel mann av folket. Men så dukker det opp et par Hammett-kloninger av noen detektiver og forteller en ganske annen historie.

Man kan selvsagt innvende at denne filmen mangler innhold og substans. De som etterlyser "etisk alvor" i kunsten, har neppe noe å hente her. Men denne sjeldne blanding av svart komedie og grøsser - den virker. Det holder i massevis.
Karakter: 20 i stil.

Alf van der Hagen

Helvetes forgård

(State of Grace)
Regi: Phil Joanou
Med: Sean Penn, Ed Harris, Gary Oldman

På tampen av årets rush av gangsterfilmer kommer en irsk variant med "Helvetes forgård" fra regissøren av "U2 Rattle and Hum", 28-åringen Phil Joanou. Hans ønske var å gjøre en utradisjonell amerikansk mob-movie hvor de gode og de onde ikke var stereotyper. Det har han klart, og nettopp det utgjør hele nerven i "Helvetes forgård": En intens gangsterhistorie inspirert av the Westies - en beryktet irsk gjeng fra Hell's Kitchen-strøket i New York i slutten av 70-årene.

Sean Penn gjør sterk inntrykk som Terry Noonan, som kommer tilbake til strøket han vokste opp og møter igjen barndomsvennene (og sin første kjærlighet, naturligvis). Han havner igjen opp i det voldelige miljøet og slites mellom kompisslojalitet og årsaken til hjemkomsten. Ikke helt enkelt å sympatisere med alltid, såsom når bestisen Jackie Flannery (Gary "Sid Vicious" Oldman) viser fram samlingen av avkuttet hender i fryseboksen. Terry Noonan vakler i grenselandet mellom jobb og følelser.

"Helvetes forgård" er et intenst og voldelig actiondrama fra gangstermiljøet, framstilt i et suggerende driv helt fra første scene. Historien bygger seg stadig opp, til et kvalmende og nesten vakkert sluttvendetta i slow-motion - hovedårsaken til at denne filmen er forbudt på norske kinoer. På video vises det hele heldigvis uklippet, dog ikke ment for sarte sjeler. Virkelighetens uvirkelighet; state of grace, beskrives nærmest fullkomment. "Helvetes forgård" griper såvisst dyper enn den norske tittelen banalt hentyder.

Karakter: Usedvalig rått og tildels poetisk om irske gangstere.

Nina Nordbø

Den eneste gangen Terry (Sean Penn) og Jackie (Gary Oldman) løper fra noe som helst i "Helvetes forgård".

"It's a kind of magic" mellom Sean Connery og Christopher Lambert i "Highlander II". Her på planeten Zeist.

Highlander II: The Quickening

Regi: Russel Mulcahy
Med: Christopher Lamert, Virginia Madsen, Sean Connery, Michael Ironside

Da jeg så "Highlander" på det som engang var Sentrum kino, gikk jeg ut av salen med bakoversveis og et bankende hjerte for Sean Connery etter et visuelt eventyrshow jeg knapt hadde sett maken til den gang. "Highlander" har fremdeles en hedersplass i videohyllen. Det får ikke oppfølgeren. To'eren faller på sitt eget utgangspunkt; å følge opp en adventurefilm i en annen genre: science fiction. Lambert/Connery gjør som vanlig en bemerkelsesverdig jobb. Det gjør derimot ikke Michael Ironside ("Scanners", "Total Recall"), som talentløst prøver seg på å herme seg til en like sterk figur som den totalperverse og dødsbra Onde i forrige film. Storyen holder som den B-filmen denne (forhåpentligvis) er ment å være, men de filmatiske finessene fra første film mangler totalt. Og sceneovergangene i "Highlander" var halve filmen.

Hva det handler om denne gang? Som vi husker fikk MacLoud (Lambert) beholde hodet i forrige film, og gikk ut som seiersherre etter den avgjørende sverdkampen med den Onde ("There can be only one"). Som belønning fikk han politidamen og lov til å dø som vanlige folk. Noe som sikkert er en lettelse når man kommer fra en annen galakse og har levd på jorden i mange hundre år. I "The Quickening" har MacLoud blitt en gammel mann. Nå venter han bare på døden, etter å ha blitt en forhatt eks-helt som engang ledet pro-

sjektet med å gi menneskene det kunstige ozonlaget de trengte for å overleve. Men dengang ei. Den stygge lederen på planeten Zeist, MacLouds egentlige hjemsted, sender to skapninger til jorden for å drepe ham, bare for sikkerhets skyld. Den gamle mannen fikser dem i stedet, selv etter en mislykket runde på framtidens skateboard, og blir ung igjen. Når en kvinnelig utgave av Frederic Hauge (Virginia Madsen) opplyser ham om at skapet som styrer det falske ozonlaget hemmelighetsholder at naturen har reparert seg selv for å fortsette å hve inn penger, begynner moroa. For da kommer Ramirez (Sean Connery). Like etter kommer skurken fra Zeist. Så kan du jo lure på hvordan det hele ender. Pluss for teitere slutt enn forrige gang. Jeg lukter businessmanns blod.

Karakter: Om ikke annet, så se den for Sean Connery.

Nina Nordbø

Tilfellet Henry

(Regarding Henry)
Regi: Mike Nichols
Med: Harrison Ford, Annette Bening, Mikki Allen

Mitt forhold til "Tilfellet Henry" er krigen mellom hjernen og magen. Intellektuelt sett burde jeg avfeie denne filmen som usannsynlig opportunistisk, sentimentalt honningklisset og forsettlig manipulerende. Emosjonelt kreves det hardt arbeid av hjernen for at jeg ikke skal kapitulere.

"Tilfellet Henry" ligger uanstendig rett i (den amerikanske) tiden. Yuppies død, vernet om Familien og tilbakegangen til et sannere og riktigere liv. Alt får plass i "Tilfellet Henry": Skikkelig og manipulerende sammenflettet av den uforståelige unge manusbegavelsen Jeffrey Abrams, en hollywoodsk wonderkid på bare 24 år.

Harrison Ford er advokaten Henry Turner, en iskald, korrumpert gevinstmaskin for sitt foretak, en bedrager overfor hustruen (Annette Bening) og som knapt er bevisst den 11-årige datterens (Mikki Allen) eksistens. Dette fram til den dagen da han i den lokale tobakksforretningen blir offer for en desperat raners avfyrte revolverkuler. En i brystet, en gjennom hodet.

Henry Turner blir totallammet og mister hukommelsen. Imidlertid lærer han seg, med oppsiktsvekkende hastighet og med hjelp av Bill Nunn's sykegymnast (lysende birolleprestasjon), å gå og får igjen talens bruk. Nichols unngår smidig å framstille Henry med barnets oppspærrede øyne overfor omverdenen. Isteden møter vi en voksen mann, uten hukommelse og med vesentlig langsommere handlinger, som steg for steg avslører den verden han tidligere har levd i. Det lyder ekko fra Barry Levinsons "Rain Man" når Turners ryvonne klarsyn uttaler sannheter innenfor en uforstående newyorksk øvre middelklasse.

Harrison Ford gjør sannsynligvis sin hittil beste rolletolkning i "Tilfellet Henry". Dels som råkynisk og beregnende advokat, dels i avgjørende subtile øyeblikk under rehabiliteringen. I øyeblikk det ville være så mye enklere å redusere og forenkne rollen, stoler Ford på sin kapasitet som skuespiller og våger å hvile ved uttrykket isteden for å rase videre. Dette er fullstendig avgjørende for filmens kompliserte balansegang inntil det patetiske avgrunn.

Jeg ser rett gjennom filmen. Den er irriterende forutsigbar, uhørt tydelig i oppsettet og hensikten med å påvirke og den er nesten inntil utholdelig i sluttscenen. Tross dette, får hjernen gi seg. Magen vinner på målfoto. Nichols film beseirer meg til slutt. Men jeg går ikke på den en gang til. Sier hjernen...

Karakter: Hjernen sier at denne er uanstendig tidsriktig, men magen vinner på målfotoet.

Mats Nilsson

Byfolk

(City Slickers)
Regi: Ron Underwood
Med: Billy Crystal, Bruno Kirby

"Byfolk" kunne like gjerne hett "Mannfolk", det er nemlig det denne filmen handler om: Mannfolk - i overgangsalderen. Mer presist; et mannfolk som ikke klarer være det fordi han er rammet av førtiårskrisa. Som ikke blir bedre av vissheten om å tilhøre den hvite middelklassen i New York, ha forståelsesfull kone og to lekke unge og haugevis av ting han har kunnet kjøpe ved å selge luft; dvs. reklametid på nærradioen. For Mitch, spilt av Billy Crystal (bl.a. "Da han møtte henne..."), synes tilværelsen så ubehagelig lett og forjævelig tom at hele mannfolket forsvinner i et hulk. Men Mitch er heldig, han har to venner som ser hvordan det er fatt med ham, og til 40-årsdagen gir de ham og hverandre en skikkelig guttetur i presang: Et to ukers Vekk! fra kvinnemas og jobbangst og tyranniske svigerforeldre. Mens vi i Norge drar på rafting og skliir på isbreer for å bli menn, drar Mitch og guttene på toukers kvegdriftkurs i cowboyland. Yihai! - Og dermed slipper Woody-karikaturen og interiøret fra "Livet rundt de 30" taket i denne filmen; vi kastes inn i en sprells kuflokk sammen med karerene, som i begynnelsen fremstår like nystriglet i utstyrsveien som talentløse i ridekunsten, lassokastingen og cowboymanerene. Men det finnes håp, noe ikke minst trailbossen og cowboyhøvdingen Curly står som læremester og representant for: Curly er ingen Beach Club-kotelett; han er præriens urfader; en senesterk mann av få ord og rask høyrehånd, med høvisk forhold til kvinner og venner, og som kan skyte en mann like nøkternt som han kan gi liv til ei ku. "Jeg driter større enn deg", er velkomstord fra denne mannen. Senere blir han velvilligere: "The secret of life," betror han Mitch og viser ham pekefingeren, "Is one thing", - Og det må du finne ut selv." Denne præriefilosofen blir underliggende livsvisdom i filmen, for dem som søker slikt. Men egentlig består "Byfolk" mest av gags og selvparodierende typer, i dialoger med passe vekslig mellom plump og ramrende humor, formidlet med frekke, overdrevne kameravinkler og mye musikk. Som gir en ganske morsom komedie.

Karakter: Småartig og sprells, om byfolk som blir mannfolk.

Cecilie Schram Hoel

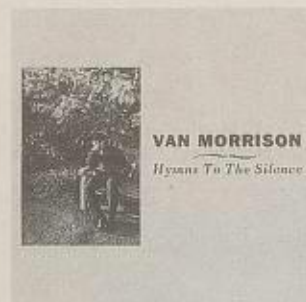
DIRE STRAITS
On Every Street
145.000 Solgt! Ny singel «Heavy Fuel» ute NÅ!

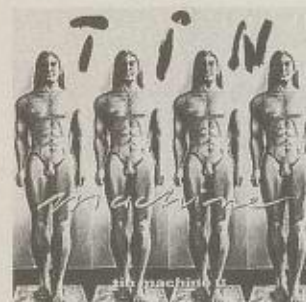
BRYAN ADAMS
Waking Up The Neighbours
Høstens desiderte storselger! Husk konsert i Oslo Spektrum 17. november!

STAGE DOLLS
Stripped
Trondheims-bandets største suksess til nå. For øyeblikket på stor Norgesturné. Oslo, Rockefeller 4. november!

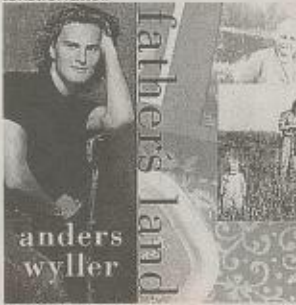
VAN MORRISON
Hymns To The Silence
Dette dobbeltalbum er hans kommersielle gjennombrudd i Norge. Inneholder singelen «Why Must I Always Explain» pluss 20 andre låter.

TIN MACHINE
Tin Machine II
Konsert i Oslo Konserthus 22. oktober. Ny singel - «Baby Universal».

TWO ROOMS
Celebrating the Songs of Elton John & Bernie Taupin
Verdens største artister feirer Elton John og Bernie Taupins 25 års samarbeide som komponist og tekstforfatter.

ANDERS WYLLER
Father's Land
Oslo-guttens 2. album. Singelen «Bring Back The Heroes» er for tiden blant de mest spilte på landets radiostasjoner.

THE GUTTA
Stjerner i en kjeller
Denne Oslo-duoen debutplate. Norske tekster med en sjelden sjarmerende vri.

LLOYD COLE
Don't Get Weird On Me Babe
Mer melankolsk enn tidligere - en skikkelig høstplate! Konsert på «Alaska» 2. november.

TEXAS
Mothers Heaven
Husker du hit'en «I Don't Want A Lover»? Nå er endelig oppfølgeren her. Det nye Pretenders?

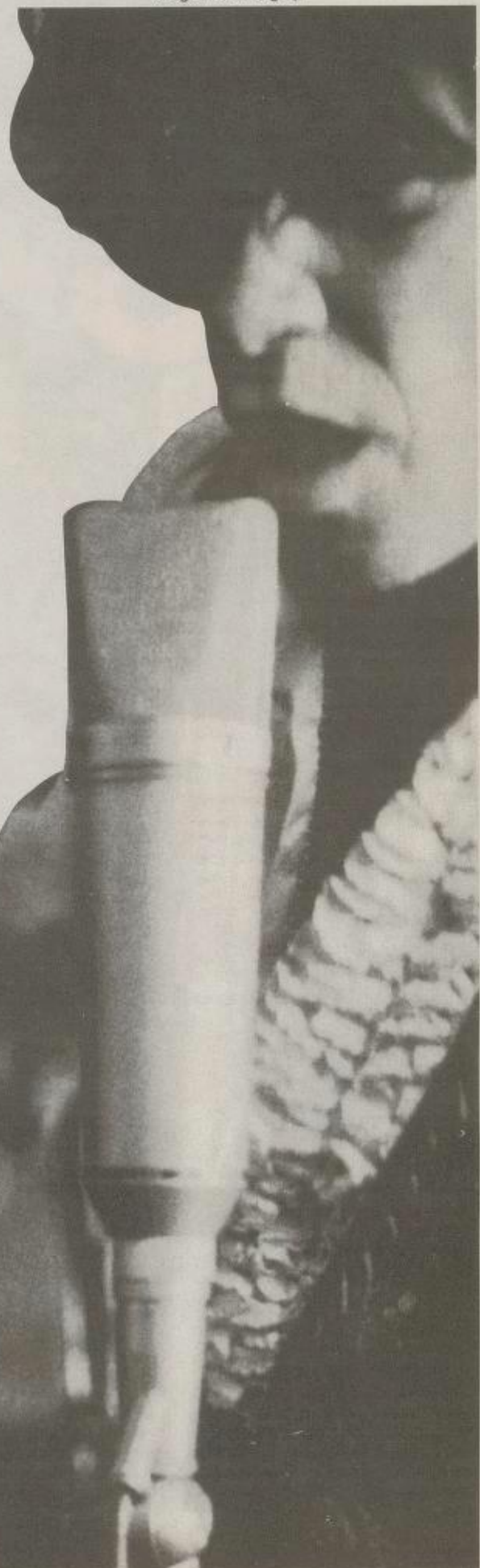

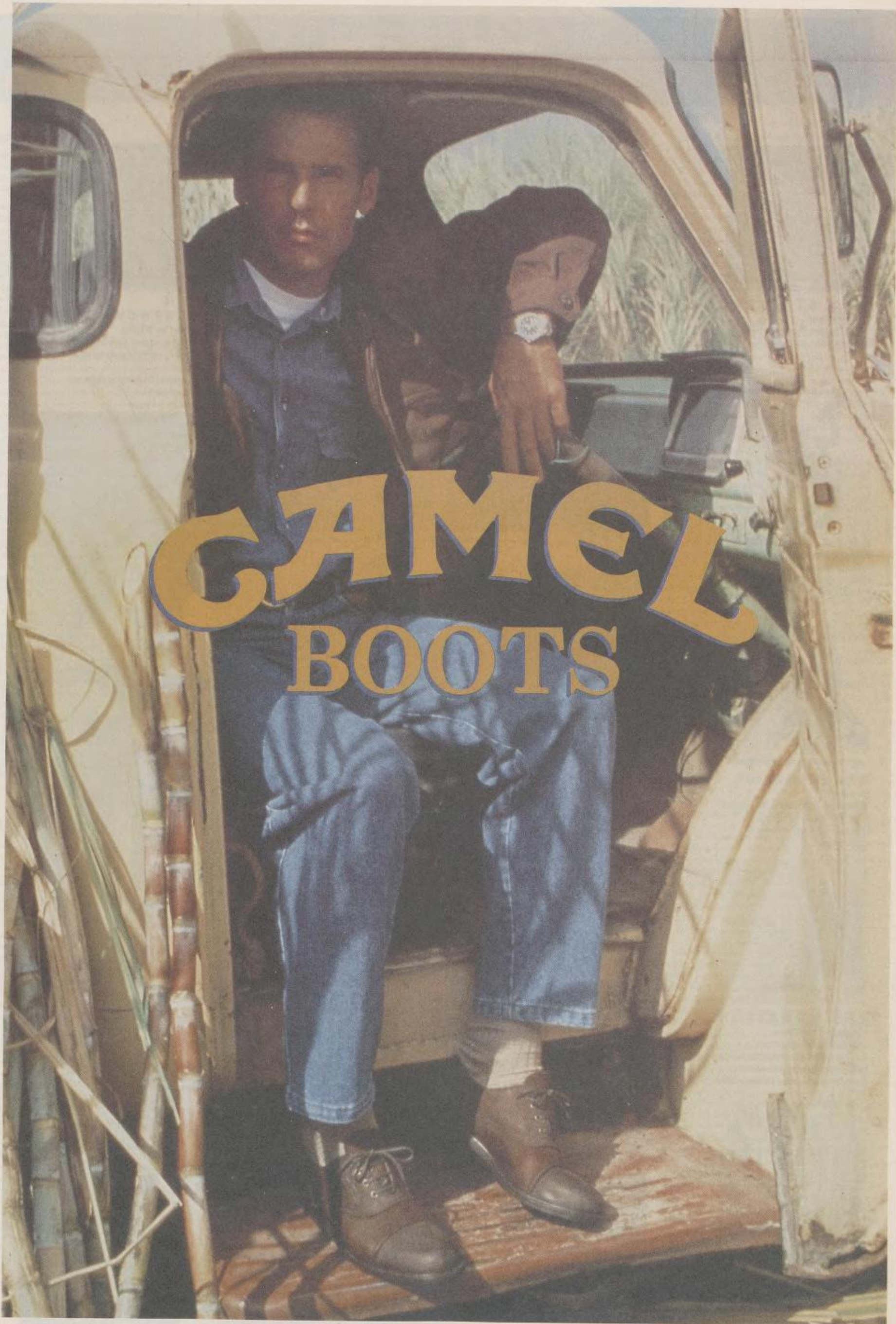
STATUS QUO
Rock 'Til You Drop
25 år på toppen! Denne platen har 16 nye innspillinger i kjent Status Quo stil - boogie!

JOHN MELLENCAMP
Whenever We Wanted
Mellencamp regjerte sammen med Springsteen og Petty amerikansk rock i 80 årene. Første album i 90 årene er råere enn sine forgjengere. Singel «Get A Leg Up»!

John Mellencamp

CAMEL BOOTS

NATT & DAGS LILLE FILMDEBATT

Må vi ha norsk film? Natt & Dag lot spørsmålet gå til noen mennesker som arbeider med norske filmproduksjoner. Roar Skolmen, filmskaper (*I Ungdommens Makt, Lucifer*), Hanne Liseth, PR-sjef (Norsk Film-distribusjon) og Marius Holst (debuterte nylig med filmen *Besøktid*).

SAMMEN REPRESENTERER DE forskjellige felt innen norsk film-miljø. Roar Skolmen, griseslak-tet filmskaper av den dype sor-ten, Hanne Liseth, strever hardt med å få folk til å like sånt som Skolmen lager, og Marius Holst, ung og lovende filmskaper som foreløpig er uten statssøtte.

NATT&DAG: Må vi ha norsk film?

HANNE LISETH: Selvfølgelig må vi det.

ROAR SKOLMEN: Å ja, det er klart. Det treng-er man jo ikke å lese en artikkel for å finne ut. Det er bare en sånn politisk floskel greie og et dårlig utgangspunkt. Bare frieri for å lage debatt dette her.

NATT&DAG: Hvorfor må vi ha norsk film da?

LISETH: Film er en del av vår kultur og det er viktig å formidle vår norske egenart.

NATT&DAG: Men publikum stiller seg ofte spørsmålet og klager over hvor dårlig norsk film er.

SKOLMEN: Ja, og det er jo det mere direkte spørsmålet enn *Må vi ha norsk film?* Og selvfølgelig trenger vi å se noe norsk på kino, filmer på vårt eget språk.

NATT&DAG: Er norsk filmmiljø navlebeskuen-de? Lager man film for hverandre?

LISETH: I noen tilfeller, kanskje, men slett ikke alltid.

SKOLMEN: Nei, jeg synes de fleste norske filme-ne er brede og sosialrealistiske. De fleste norske filmskaperene har et bredt publikum, og de har bidratt sterkt til økt film interesse i Norge.

MARIUS HOLST: Jeg tror ofte det går på det at regissørene har skrevet manuset selv, og da blir det jo gjerne slik at man ikke ser skogen for bare trær. Isteden for at filmen blir personlig og interes-sant så blir den privat, og klarer ikke å kommuni-sere med publikum.

NATT&DAG: Da kommer vi kanskje inn på dette med at norske filmskaper påberoper seg den eu-ropeiske filmtradisjonen med seg selv som auteris-ter. Hvor godt klarer de det?

LISETH: Norge er jo et land i Europa, og vi er jo en del av tradisjonen allerede der.

SKOLMEN: Dette slektskapet prøver man jo så godt man kan å drepe her i landet. Men vi som vil være det får dårlig anledning til å utvikle oss. Det kan hende at det er andre enn meg som skulle vært det, men de slipper jo heller ikke til. I Norge er det Arne Skouens sosialrealistiske stil som gjelder.

NATT&DAG: Det har ikke noe med hvilke evner man har som autuerist da?

SKOLMEN: Sikkert, men det er ikke sikkert man blir stor med en gang. Utviklingen kan ta tid, og

selvfølgelig må vi regne med det. Noen utmerkern amerikansk film opp mot en fransk film og så set-ter du en norsk film opp mot begge, hvor heller da den norske filmen? Jo, mot den franske.

NATT&DAG: Har du noe imot amerikansk film?

SKOLMEN: Den amerikanske filmen har fått en slag egenverdi, vi tar så lett ut det diggbare. Det virker jo som om de bor på en annen planet. Ame-rikanerene er seg sjøl nok, dette må vi ikke mysti-fisere. Forskjellene er ikke så vanskelige, de er en-ke å se. Amerikansk film frir til vår barnslighet, vi er unger når vi ser amerikansk film, vanskelige er det ikke. Et bedre spørsmål blir da; trenger vi norsk film som er "amerikansk"? Nei, fordi det klarer amerikanere bedre enn oss.

NATT&DAG: Hva menes med norsk amerikansk film, *Orions belte* f.eks?

SKOLMEN: Ja, litt. De er litt sånn. Det er sikkert derfor noen har fått dem i vrangstrupen.

NATT&DAG: Men det er jo slike filmer som går best.

SKOLMEN: Akkurat, det er fristende å se det slik. Men vi kan ikke la slike folk få hele potten, det kan ikke vi gå med på. Vi må kjempe i mot at det blir for mye av slikt. Jeg mener ikke at det skal være noe enten eller, men en fornuftig forde-ling er viktig.

HOLST: Jeg tror ikke det er noe farlig å legge seg litt på den bølgen, action er vel og bra, og det å lære av fortellerteknikken som amerikansk film har dyrket fram. Dette går det jo an å gjøre i en særnorsk stil allikevel. Se på *Orions belte* og på *Veiviseren* f. eks., sterk lokalt preg. Det går an å møte publikum på en norsk måte.

Hanne Liseth, Roar Skolmen og Marius Holst. Om norsk action, filmskole og håpløse kritikere.

SKOLMEN: Men Gaup spekulerer jo ikke i det-te, heller ikke Ola Solum, de har interesse for å la-ge slik film, og da må de lage slik film. Men slik film må ikke få hele kaka, da blir det rødt lys fra min side i det minste!

NATT&DAG: Men din siste film, *Lucifer*, ligger jo nesten på en tidenes jumbo. Slikt trenger vi alt-så?

SKOLMEN: Det er jo interessant. Når de folka fra Lübeck var her oppe og så alle norske filmer fra 1990 var dette den eneste filmen de ville ha. Og dette hadde ingen ting med kommersielle hen-syn å gjøre. De tok den filmen som etter deres men-ing hadde en original stemning, og som de syntes var spesiell. Det er mitt svar.

NATT&DAG: Har du noen idé om hvorfor den ikke gikk her?

SKOLMEN: Nei, den kunne nok godt mye be-dre, men jeg ble jo skvis ut så fort at selv ikke de spesielt interesserte fikk tid til å gå. Jeg skulle nok hørt på Oslo Kinematografer og tatt en mindre kino enn Saga. Kritikerene mobba filmen ned og vekk.

NATT&DAG: Hvorfor skulle de gjøre det?

SKOLMEN: Nei, det er bare slik det er det. Hvis jeg ser en dårlig film så sier jeg akkurat hva jeg mener om den selv jeg. Ikke fordi jeg kan lage bedre, men en spade er en spade. Hadde Holst sin film som jeg så i går vært dårlig, så hadde jeg sagt det til ham. Det er den eneste måten å komme videre på.

NATT&DAG: Slakter kritikere dine filmer for-di du ikke liker kritikere?

SKOLMEN: Kritikerene her i landet er noen fari-scere, som i sin tid hadde rede på alt, men kun in-nenfor gitte rammer. Så fort de beveget seg uten-for disse hadde de ikke greie på noen ting. Sum-ma sumarum så har de mest greie på film fordi de har sett mye film, men så er de også usedvanlige steile og vanskelige.

LISETH: Så det er norske filmkritikere vi ikke trenger da?

SKOLMEN: Men min film kommer til å overleve i forhold til mange andre filmer, det skal jeg bare ha sagt deg. Ikke som noen kassasuksess, men en film for de som gidder å fordype seg litt.

NATT&DAG: Den spilte ikke inn mer enn 160.000 kroner.

SKOLMEN: Det synes jeg er helt uvesenlig. Man lager jo film og gjør det så meningsfylt og godt man kan. Verdien kan ikke måles i penger, det er helt absurd.

HOLST: Det er ikke uvesenlig at så få gikk for å se fil-men. Det verste er jo at du ikke får noen reaksjon. Jeg tror at i slike tilfeller, når man lager film på den måten, er det fort gjort å ikke se skogen for bare trær. Det blir vanskelig å klippe, det er lett å miste sikten. Man blir glad i scener osv., og da trenger man noen andre som

ned å laget en kalkyle på dette her.

NATT&DAG: Er forfatteren den viktigste i fil-men?

LISETH: Det er klart det er et godt grunnlag. Men alene så hjelper det jo ingen ting, resultatet kan bli dårlig av den grunn.

SKOLMEN: Du, det er filmet Ibsen her i dette landet. Trøste og bære, selv om manuset var godt...

LISETH: Teamworket er det viktigste.

HOLST: Det kan lages forferdelige adaptasjoner, det skjer ofte...

SKOLMEN: Jeg gruer meg til *Kristin Lavransdot-ter*. Virkelig. Ser du på eldre litterære norske fil-mer så har de en viss sjarm i dag, men sett i sin samtid så var det ukeblad-besjv av verste sort.

NATT&DAG: Men hvor mye har norske filmska-pere tilfelles med sine europeiske kollegaer?

LISETH: Jo mye, Unni Straumes *Til En Ukjent* går jo for å være veldig europeisk.

NATT&DAG: Den filmen trakk 948 betalende til-skuere til kinoene. Da er det vel dårlig stillt med europeisk film?

LISETH: Ja, man sliter jo med amerikansk film som har 90% av markedet. Og de har mere peng-er, større kapasiteter. Det borte er til og med bik-ja til naboen manusforfatter, og det er jo klart at det er mye lettere, mye mere å velge mellom der borte. Samtid som man har mere penger å styre med.

HOLST: Men det er jo også en forandring å spore her hjemme, nemlig det at manusforfatterne blir tatt mere seriøst, det å skrive manus blir mere sett på som et håndverk nå enn tidligere. Det kommer proffere manusforfattere.

NATT&DAG: Der kan vi kanskje komme inn på dette med norske regissørers skriveferdigheter?

HOLST: Ja, jeg tror det. Det er veldig ofte at folk som ikke burde skrive gjør dette. Men også dette med at du caster riktig til filmen din.

LISETH: Men der begynner det også å bli bedre. Det kommer folk som spesialisere seg på dette. De ser at her er det en nisje, og vi begynner å skjønne viktigheten av dette. Veldig godt synlig er det f.eks. i *Døden På Oslo S*. Og der er det og-så en annen en regissøren som har skrevet manu-set.

HOLST: Det er ikke engang Ingvar Ambjørnsen som har skrevet manus.

NATT&DAG: Nei, men der kan vi jo la tallene ta-le. Der ser vi at de filmene som har gått best er de hvor manuset er skrevet av en annen enn regis-søren selv.

HOLST: De færreste regissører er bra manusfor-fattere, det er kun noen få. Men det er ikke alltid at bøger lar seg overføre til film heller. Storre verk har en tendens til å miste så mye i overføringen at det kanskje ikke er verdt å gjør film av den.

NATT&DAG: Landstrykere for eksempel?

HOLST: Nei, jeg sa ikke det.

NATT&DAG: Men det er jo for lett å bare skyldte på manus...

LISETH: Ja, det har jo også noe med trening da. Hvor mye film får man lage, hvor mye penger får man?

HOLST: Nå har vi jo den situasjonen i Norge at en regissør får lage en film, så går det kanskje fire år til neste gang. Fs kan det være tungt å komme igang igjen. Instinktene trenger å holdes skjerpet.

NATT&DAG: Hva med filmskaper som gang etter gang for lov å lage dårlige filmer som ingen vil se?

HOLST: Nå sitter ikke jeg på pengesekken...

LISETH: Nei det er det.

HOLST: Der er din gjetting like god som min. Noen lager filmer som kritikerne ikke liker, men som allikevel spiller inn og tjener pengene sine. Og da er det jo greit, da er jo det ett grunnlag for å gi folk støtte.

LISETH: Det skjer jo også noen ganger at manu-set er uendelig mye bedre enn det endelige resulta-tet. Det kan skje mye på veien.

HOLST: Det er ingen ting som er lettere å lage enn en dårlig film, det er veldig lett. Intensjonene kan være veldig gode...

LISETH: Men over hele verden så lages det jo et lass av dårlige filmer.

TEKST ESPEN SLETNER FOTO ANDERS

Hollywoods siste store føljetong heter *Man trouble*. Dette er en film om en dame som får letta huset sitt, får nerver av det og flytter inn til søsteren sin. Hun igjen sitter og skriver sladrebok om ekskjæresten **Harry Dean Stanton**, og så skjer det endel som gjør at vår dame må tilkalle en hundetrener som kan skaffe henne en vakthund. Slik har ihvertfall jeg skjont det. Føljetongen går da på damerollen og hundetreneren. Disse rollene var først tiltenkt **Diane Keaton** og selveste **Jack Nicholson**. De droppet ut og tilbudet gikk videre til **Jessica Lange** og **Robert De Niro**, med storheten **Lawrence Kasdan** i registolen. Men det glapp igjen, og **Meryl Streep** ble ringt opp samtidig som det på nytt ble forhandlet med Nicholson. Men Jack var opptatt av sin egen oppfølger av *Chinatown*, så han takket nei igjen. Dermed bludde man opp i telefonkatalogen på **Pachino, Al**, og der var det bare glød og positiv tilbakemelding å få. Inntil også Pachino fikk tvil i sitt hjerte og sa nei. Nå hadde disse forhandlingene gått frem og tilbake såpass lenge at Nicholson hadde rukket å bli ferdig med sin film, så nå var han klar og villig igjen. Dermed sto man med Jack og Meryl nok en gang. Alle var glade og fornøyde inntil Meryl gledesstrålende kom og fortalte at hun var på tjukka. Det er vel å tro at filmprodusentens gratulasjoner lå et stykke inne... Men man ga ikke opp, ringte **Ellen Barkin**, hun sa ja og der stopper eventyret. Ellers begynner, alt etter som.

Dersom du grusser med tanken på at **James Terminator Cameron** er i gang igjen, så kan vi ihvertfall røpe at det er med noe ganske annet. Han holder nemlig på med en film bygget på en bok om en kjekkas som het Billy Milligan. Billy var tilgodesett med hele 24 personligheter. Og selv om et par av disse personlighetene gjorde saker som de andre nok ville ha ugjort, så lover Cameron at dette ikke er i skyt/slakt/drep båsen. Men om Cameron svikter fansen, så holder naturligvis **Arnold** ut. Schwarzenegger lager nemlig film med sitt gamle bekjentskap **Paul Verhoeven**. De laget den festlige *Total recall* sammen, og likte altså hverandres selskap såpass at de vil igang igjen. Denne gang med noe som heter *The crusades*, og det hviskes om at dette er noe gammeltestamentlige greier hvor Arnold til fulle skal få vist frem fiskeballene sine. Vi kan vel også her i forbitarten

Han er ferdig med "Chinatown 2". Nå skal han være hundetrener i "Man Trouble". Her som Jack "Joker" Napier i megahalpen "Batman".

nevne at terminator-fansen får stikke innom en kafé ved navn Planet Hollywood (!!!) ved neste besøk i New York. Der står nemlig motorsykkelen Arnold farter rundt i i "Terminator 2" utstillt.

Så en sørgelig liten melding til **Freddy Krugers** mange og trofaste venner. *Freddys dead: The final nightmare* er sjette og siste film om denne fyren med det tillitsvekkende ytre. Vi er lei oss, men det er intet vi kan gjøre.

En av spaltens favorittregissører er britten **Stephen Frears**. Hans liv i Amerika har ikke uten videre gjort han godt, men vi er mer enn villige til å gi han flere nye sjangser. Nå har Frears fått med seg **Laura Ziskin** (*What about Bob*) og store, lille **Dustin Hoffman** i en film kalt *Hero and a half*.

Mange regissører sper på ukelønna med oppdrag av mer kommersiell art. Reklamefilming med andre ord. Likefullt trakk vi lett på et øyebryn da det tilkom vårt øre at selv **Woody Allen** tar 2,3 millioner dollar for å lage fem reklamefilmer for et italiensk selskap. Det er kanskje litt mer intellektuelt akseptabelt å dra til Europa og lage slike greier?

Og mens vi var innom Italia, litt om "italienere" **Francis Ford Coppola**. Nå er jo hans livsverk om gudedefrene i mafian gjort ferdig som triologi, og videomarkedet står klart for erobring. Filmse-

Han viser nye talenter (?) i "Farlig vennskap" den godeste Bruce Willis. Charlo Halvorsen vet hva han holder på med nå.

skapat har laget en hendig liten boks med alle de tre filmene, og det nye her er at del 3 faktisk har blitt endel lenger enn kinoversjonen. Coppola har fått tusket inn noen flere meter film som forsvant tidligere. Men vi må nok skuffe dere som håper det er gjeninnsatt materiale som sensursaksa tidligere tok seg av som nå er dukket opp. Det er nok ikke noe saftig vold og pirrende nakenhet som er puttet inn, men derimot mer stoff til utdyping av de personene som befolker filmen. Ifall det skulle være nødvendig.

Du er kanskje ikke så veldig interessert i å vite hva **Bruce Willis** holder med på for tiden, eller nettopp er ferdig med egentlig. Men det er altså en film som heter *The last boy scout*, og som handler om en CIA-agent (hva skulle Hollywood gjort uten CIA) og en fotballspiller som slår sine hoder og hender sammen da dama til fotballspilleren blir tatt brutalt av dage. Vel, vel, det høres kanskje mer spennende ut at **Danny DeVito** spiller sammen med selveste **Gregory Peck** i *Others people's money*, hvor det handler om oppkjøp og slakt av småbedrifter. De gamle er vel fremdeles eldst. Noen av dem ihvertfall.

Charlo Halvorsen

Trendforskere unnlater for tiden ikke å nevne at det igjen er akseptabelt å befolke vår del av verden. Det skal visstnok være vel så in å ta med seg barna på noe morsomt som det tidligere var å sove lenge på morgenen etter nattcafébesøk og champagne under dyna. Om dette er utgangspunktet for filmklubben *Grevlingen* synes noe uklart, men det er uansett et faktum at Oslo kan skilte med en egen barne- og ungdomsfilmklubb. Tilholdstedet er Norsk Filminstitutt's utmerkede lokaler og showtime er hver lørdag kl. 13.00 og søndag kl. 17.00. I høst kan du blant annet lure med deg barna på *Ronja Røverdatter* (26 & 27.10) etter Astrid Lindgrens bok. Denne selles opp som en liten klassiker blant Lindgren-filmatiseringene og kan trygt sees av voksne også. Det gjelder naturligvis også filmen om vår berømte haverobrer Thor Heyerdahl, nemlig gode, gamle *Kon Tiki* (9 & 10.11). Her har du faktisk sjansen til å få med deg den eneste norske filmen som er verdig et Oscar.

Oslo Filmklubb er også godt igang med sitt program denne høsten, og blant herlighetene her kan vi blant annet nevne full pakke Bunuel en oktoberlørdag. Både *En andalusisk hund* og *Gullalder* vises samme dag (26.10). Dette er filmsurrealisme av ypperste klasse og vel så det, med rasende angrep både på borgerskapet og kinogjengerens alminnelige kinofilmforventning. Dette er film fremkalt rett i hjernebarken på den gale spanjol Bunuel, laget for å skake vår engstelige pertentlighet. Og begge filmene har hold 60 års lagringstid.

Deilig skal det også bli å se igjen brødrene Paolo og Vittorio Taviani smellvakre *Kaos*. Dette er en slags filmatisk novellesamling, med handling hentet fra brødrenes elskede Sicilia.

Så kan vi også nevne at filmklubbgjenganger Wim Wenders stiller med sitt, denne gang gjelder det *Der amerikanische freund* (16.11). Det er ikke noen stor hemmelighet at Wenders har minst en fot i Amerika med hensyn til sitt filmatiske liv, og denne gang fikk han da som kjent også med seg Dennis Hopper til en av hovedrollene. Dette er da en av Wenders stiligste filmer. Vi kan også nevne den særns flinke Peter Wiers debutfilm *The cars that ate Paris* (16.11), en noe absurd historie om bilsmadring og annen moro ute på den australske

GULL & FUNN
TUSEN SMÅ GLEDER

landsbygda. Men det finnes jo enda en filmklubb her i byen, nemlig den til studentene på **Blindern**. Denne er ung av alder, med stor i medlemmer, med visninger onsdager og fredager. Av programmet merker vi oss blant annet Pennebakers *Monterey Pop* (1.11). For de mer jazz-interesserte vises Dirty Harrys utmerkede *Bird* (8.11) om Charlie Parkers miserable liv. Og for de som har hang til litt mer moderne rytmer kan kanskje *Stop making sense* (15.11) av Jonathan Demme friste. Denne handler da om rockeorkesteret Talking Heads. Skal jeg velge en favoritt på Blindern så faller valget derimot på den steintøffe *Tarvelige, heslige og vemmelige* (13.11) av Ettore Scola. Den er vill, burlesk og slem så det holder, og en utmerket grunn til å droppe pensum et par timer.

Cinematket smeller til i høst med en skikkelig mexicansk uke. Dette muligens i et fortvilet forsøk på å holde den sure vinden på Grev Wedels plass på avstand. I den grad man tror på slikt kan man trygt ikke seg sombreroen og binde muldyret til sykkelstativet, for her går det i fyll, revolusjon, indianere og spanske skatteopprevere. Vår manglende detaljkunnskap om dette landets filmliv forbyr meg å sette fingeren på en spesiell film, men det er sikkert mye annerledes og morsomt her!

Og med sesongmessig sikkerhet inviterer også Cinematket til skrekkfilmseminar (1-3.11) i høst. I det kveldene blir mørkere og vinden uler skummelt, kan folk forskrekket seg selv med filmer som *Pet sematary*, *Carrie* og *Den røde døds*

maske, iblandet foredrag og slike ting som kanskje ikke er like nervepirrende.

Hovedpersonen i høst på Cinematket blir nok allikevel Dennis Hopper. Man har plukket frem fire av hans egne filmer, *Easy rider*, *The last movie*, *Out of the blue* og *Colors*. I tillegg vises en haug filmer hvor Dennis bare stiller som skuespiller, det meste kjent stoff for Hopperentusiastene. Men legg merke til en film ved navn *Mad Dog Morgan*. Dette er en australsk film med Hopper i hovedrollen som omstreifende lovløs. Dette er voldsomme saker og ikke tidligere vist i Norge.

Polen har av forskjellige grunner et svært rikt filmliv, og dette skal markeres i høst det også. Cinematket holder en polsk uke (13-26.11) med bidrag fra blant andre Kieslowski.

Så var det **Rock Cinema** på Rockefeller da. Der ligger filmaktiviteten noe nede deler av høsten. Dette da grunnet en desto høyere musikalsk aktivitet. Det får vi forsøke å overleve, og det er da heller ikke helt dødt i huset. De skal blant annet vise hele tre Cheech & Chong-filmer, noe som visstnok er svært så populært i de trakter. Dette vil igjen si konsentrert dop-humor uten plagsomt høyt intellektuelt nivå. Filmene er *Up in smoke*, *Still smoking* og *Next movie*. Og for de som sitter hjemme med risgrynen og tukler med vannpistolen, *Rocky horror picture show* blir satt opp igjen etter jul. Og det er jo ikke så lenge til.

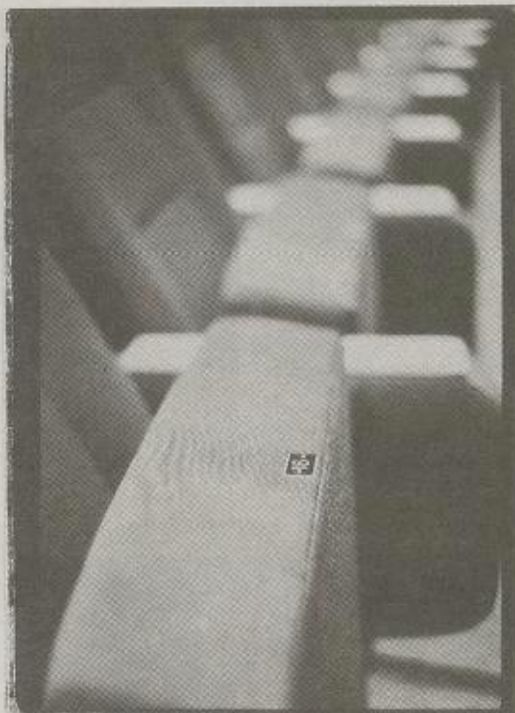
Charlo Halvorsen

"Pet Sematary" er noe av det uhyggelige på Cinematkets årlige skrekkseminar (1.-3.11). Foredragene er ikke fullt så skrekkende.

Filmpratene om Soria Moria

TOM SINDING-LARSEN

Nattkino hele uka pluss forhåndsvisninger for folket - rene soria moria.

Frithjof Fure er markedssjef på Oslo Kinematografer (OK), og har vært med å pønse ut en ny måte å trekke folk til kino på. Sist gang han tokset en vellykket kampanje, fikk han kjeft. Da var det billige billetter på mandager som var greia, nå handler det om Soria Moria.

NATT & DAG: Hva skjer på Torshov?

FRITHJOF FURE: Vi har startet opp en medlemsklubb for forvisninger av film som skal opp på kino, hver fredag klokken ti. Om kvelden.

NATT & DAG: Hvorfor medlemsklubb?

FRITHJOF: Vi syntes det var på tide at alle kunne få være med på forvisninger, ikke bare

film- og pressefolket. Samtidig er ønsket å bygge opp en kjerne av kinofile filmentusiaster. De vil få tilsendt info jevnlig, om hvilke filmer som kommer, om foredrag og andre arrangementer.

NATT & DAG: Har Soria Moria stått i fare for å bli nedlagt?

FRITHJOF: Det har aldri vært aktuelt. Vi har stengt Parkteatret på Grunerløkka inntil videre, og rustet opp Soria Moria, et veldig spennende kulturhus med både kino, teater og restauranter.

NATT & DAG: Er det ikke litt kjøpt av bydelskinoene forsvinner?

FRITHJOF: Det er en klar tendens at folk foretrekker kinosentrene, der det er folk-somt og det skjer flere ting om gangen. Det er den nye måten å se film på. De mindre kinoene må ha en spesialitet, slik som Frogner har *Filmen*

du gikk glipp av. Eller Soria Moria som blir byens eneste nattkino på ukedager og har forhåndsvisninger hver fredag. Lørdag også, dersom ideen slår an.

NATT & DAG: Ja, det er jo noe.

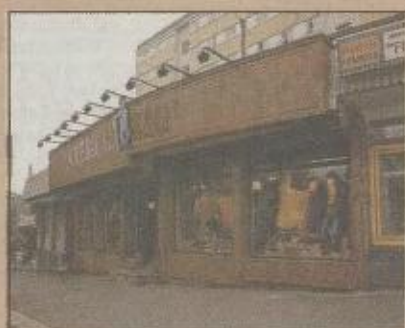
FRITHJOF: Men, kinosentrene har vært en eventyrlig suksess. Oslo ligger faktisk på andreplass i verden på kinobesøk etter Singapore, visste du det? Det er 29 saler i Oslo mot 79 i København, men vi har dobbelt så stort besøk her! Saga kommer til å passere publikummer nummer 10 millioner i år!

Oj!

NN

American Rag legger opp dine jeans gratis med originaltråd

American Rag
Hegdehaugsvn. 36. Tlf. 02/46 31 34

American Rag
Skippergaten 26. Tlf. 02/33 14 70

American Rag
Bogstadveien 23. Tlf. 02/56 65 44

En ekte jeans-butikk

TEATERGUIDEN

Natt & Dag guider deg til byens teaterbud på små og store scener. Her finner du en dekkende oversikt over det som skjer i oktober/november:

OSLO NYE TEATER spiller for tiden musikalen **Pal Joey** av Rodgers and Hart, en morsom, underholdende og harmlos sak med **Dennis Storhøi** i rollen som den frekke men elskelige **Pal Joey**. Dette er rollen **Frank Sinatra** i sin tid udødeliggjorde med sangen *The Lady is a tramp*. Et storband med trøkk akkompagnerer sangene.

Den 20. november har teateret premiere på **Andre folks penger** av **Jerry Sterner**. Her vil **Nils Ole Oftebro** gjeste i rollen som beinhard forretningsmann, og stykket handler forøvrig om stripping og slaktning av bedrifter.

Det gode, gamle eventyret **Fyrtøyet** av **H. C. Andersen** spilles også, om ettermiddagen før de andre forestillingene. Alle husker vi vel historien om soldaten som får hjelp av et fyrtøy, hunder med øyne så store som tinn-tallerkner osv. for så å vinne prinsessen og halve kongeriket, eller gjør vi det? Ta eventuelt en tur og frisk opp i minnet. **Maj-Britt Andersen** spiller prinsessa.

På Oslo Nyes dukketeater i Frognerveien spilles **Askepott**. Innholdet forutsettes kjent, men det skal nevnes at denne oppsetningen bygger på versjonen til brødrene Grimm. **Adr: Rosenkrantz gt 10, bill: 42 90 75**

CENTRALTEATERET spiller **Henrik Ibsens** siste stykke *Når vi døde våkner*. Stykket handler om en kunstners kamp med seg selv og andre, om tap av skapeevne, sterke følelser og skuffelse i kjærligheten. Her er nok av dramatik, men det hele kan synes litt banalt. Eksisterer den **STORE** kunstneren og den **STORE** kjærligheten enda?

Den 14. november blir det premiere på **Oktavio Paz' Rappacunis datter**, et i følge programmet poetisk stykke hvor det nydelige språket nesten tilslører handlingens grusomhet. Og handlingen, den går ut på at en magiker vil overvinne døden med sin datter som forsøksobjekt. **Adr: Akers gt, bill: 42 90 75 / 42 72 51**

DET NORSKE TEATERET spiller på hovedscenen **Kjøpmannen i Venezia**, den fire hundre år gamle Shakespeare-komedien. Med stikkord som kjærlighet, penger, svik, makt-kamp og dobbeltspill høres dette kanskje ut som en moderne såpeopera, men det er det ikke. Shakespeare har både humor og intelligent innlevelse i menneskets sterke og svake sider. Vidre fortsetter suksessen **Emil i Lønneberget** av **Astrid Lindgren** å spille for alle barna. Mer enn 50 000 barn i alle aldre har allerede sett forestillingen.

I stykket **Jakob Sande & Jon Eikemo, trur eg...** har skuespilleren **Jon Eikemo** valgt ut tekster fra dikteren **Jacob Sandes** produksjon, og i en solo-fremføring vevd dem sammen med historier fra Sandes liv. Med seg på scenen har **Eikemo** fire musikere. På scene 2 spilles **Molières** mest kjente komedie - **Tartuffe**. Dette satiriske stykket handler om dobbeltmoral, og om et menneske som ikke er i stand til å se sin egen egoisme. I sin tid var stykket et farlig angrep på geistligheten i Frankrike. **Spilles fram til 2. november.**

Ordet av den danske dikterpresten **Kai Munk** spilles også på scene 2. Stykket handler om danske bønder, tro og tvil. Eller rettere sagt: Om troen hos tvilene og tvilen hos de troende. 26. november har **Kjære Jelena**

av den russiske dikteren **Ljudmila Razumovskaja** premiere. Dette stykket handler om matematikklærerinnen **Jelena** som blir presset av sine elever til å åpne safen med eksamensoppgavene. Hvis elevene ikke får god karakter har de heller ikke nøkkelen til vidre utdanning og et bedre liv. Stykket ble forbudt i Sovjetunionen etter et forsøk på oppsetning i 1980.

På prøvesalen har Ionescos to stykker **Privattimen** og **Den skallete sangerinna** premiere 23. november. Her ligger det ann til mye "absurd" komikk og groteskerier.

Ellers er det bare å minne om at Det Norske Teateret kjører matinéer hver lørdag der alt fra kåserier til gjestespill og konserter står på programmet. Den 19. oktober kåserer **Herbjørn Sørebø** om **Jacob Sande**, 26. oktober spiller **Ane Hoel** **Den tillitt som skaper verden**. Se ellers dagspressen for videre program. **Adr: Kristian IV's gt 8, bill: 42 43 44**

NATIONALTHEATERET kjører videre med enkelte av Ibsenfestival-forestillingene; deriblandt **Vildanden** som handler om det å ville skape sannhet og rettferdighet hos andre når man ikke makter å skape det i seg selv. På Amfiscenen spilles Ibsens **John Gabriel Borkmann** hvor spørsmålet om det er forbrytersk å forsake kjærligheten for et annet og høyere mål, står i sentrum. På malersalen **Hærmennene på Helgeland**, Ibsens første stykke som vant suksess i hans samtid. Handler om kjærlighet og offer av kjærlighet hos de ville vikinger.

Førrige sesongs suksesser er også tilbake: **Lilli Valentin** er scenens svar på filmen "Shirly Valentine", og her gjør **Anne Marit Jacobsen** en stor innsats som forslitt og drømmende husmor. **Jean Genets Hushjelpene** er også tilbake og spilles sporadisk gjennom sesongen. Dette skarpe stykket handler om to hushjelpere som vil gjøre opprør mot sin madame.

Også **Kvarvingen** av **Klaus Hagerup** og **Tande P.** står på plakaten i sin andre sesong. Stykket er en satirisk farse over det norske pressemiljøet.

Men nye premierer blir det også: På Amfiscenen den 30. oktober gjelder det **Vannahona** av **Stanislav Wikiewicz**. Programmet antyder at det dreier seg om en "sfærisk komedie", absurd, og burlesk i formen. **Monna Tandberg** drepes igjen og igjen uten å dø.

Adr: Stortingsgt. 15, bill: 41 27 10

TEATERET PÅ TORSHOV har premiere 31. oktober på **Dostojevskijs Forbrytelse og straff**. Dette er en dramatisering av et av verdenslitteraturens mest kjente verk og handler om den tidligere studenten **Raskolnikov** som søker meningen med sin egen eksistens. I sin desperante søken etter noe å tro på, planlegger han et mord for å finne ut om han er et menneske som kan utrette noe usedvanlig. **Adr: Vogts gt. 64, bill: 41 27 10 (10:00-17:00) og 22 80 87 (17:30-19:00)**

På **BLACK BOX TEATER** spilles danseforestillingen **Skikk & Bruk** av koreograf **Karen Lyngbom** fom. 23. tom. 27. oktober. Dette er en morsom, lett forestilling som vil utforske noen av våre felles skavanker og tillærte oppførselsmønstre. Fra 31. oktober tom. 5. novem-

Jon Eikemo i forestillingen "Jacob Sande og Jon Eikemo, trur eg..." på Det Norske Teater.

La Lampe vises under Dancin' Visual festivalen på Scenehuset 17 - 23 oktober.

Lattergalen teater M/ Ellen Nicolaysen i forestillingen "Hjerte Smerte" på Gledeshuset Ludvik.

ber spiller **Prosjekt Fri-lans Breaking the Code** som handler om Alan Turing, mannen som skapte den moderne datamaskinen og som løste tyskerenes Enigmakode under den 2. verdenskrig og dermed hjalp de allierte til å vinne krigen. Stykket tar også for seg hva et samfunn kan gjøre med en mann når det oppdager at han er homofil. **Regi er ved Einar Bjørge.** **Zakraz Dansekompagni** kommer med balletten **In Natura** koreo-

grafert av **Oyvind Jørgensen**, fom. 4 tom. 10. november. Forestillingen tar sikte på å uttrykke den opprinnelige og primitive kraften i oss selv og i dansen. Spesialkomponert musikk av **Gilles Obermayer**.

La Mancha Theatre Company, som er en britisk/chilensk/norsk trio, fremfører i tiden 7 tom. 9. november **Spill Time** - et tragikomisk spill inspirert av *commedia dell'arte*-tradisjonen. De tre aktørene bruker halvmasker

til å fremstille 20 karakterer i en handling som utspiller seg på en benk i parken. Fra 14. tom. 17. november spiller **Clas T. Hansen** sin billedforestilling **Mennesketegn**. Her er sort/hvitt fotografier satt sammen i bestemte rekkefølger på et lerret sammen med musikk og annen lyd, for å skape virkelighet i drømmebilder eller en drømme-skvens hvor alt er virkelig. **Danseguppen Huldra** går nye veier. **Elsa Quales** forestilling

Sorte bilder består av dans, sang, tekst (av bl.a. **Ellen Francke** og **D. H. Lawrence**), musikk og lydcollage. **Sorte bilder** henviser til smerten ved å være menneske i en kaotisk og voldelig verden.

De to koreografene **Kjersti Alveberg** og **Sølvi Edvardsen** presenterer 22 tom. 30. november to balletter under tittelen **Ildsjeler**. Det dreier seg om en hyllest til alle som har noe å brenne for, noe å tro på og noe å strekke seg etter. **Adr: Stranden 3 (Aker Brygge), bill: 83 39 90**

SCENEHuset har i tiden 17. tom. 23. oktober besøk av **Dancin' Visuals - 91** som er en turnerende festival arrangert av **Videogalleriet** i Danmark. Her presenteres **Video dance**; en syntese mellom de to kunstarene video og dans, mao. dans presentert på levende bilder.

Fra 25. tom. 27. oktober viser **Riss Dansekompagni** fra Bergen et to-delt program som består av dansene **Siden sist** og **Seks kryptiske danser** av henholdsvis **Elizabeth Guino** og **Mona Økland**. Den første delen av forestillingen er bevegelsesmønstre som refleksjon over musikken, mens den andre delen er inspirert av et grafisk partitur av samtidskomponisten **Peter Cripps**.

Værket dansekompagni viser fom. 15. tom. 17. november en verkstedsforestilling av og med **Anna N. Hegdahl**, **Nina Ly**, **Runa Reine** og **Mette Skånsgeng**. **Adr: Bogstadveien 49, bill: 46 84 77**

TEATERVERKSTEDET til **Kenneth Dean** spiller igjen forrige sesongs suksess **Grålvomsaken**. Lar du deg kanskje lokke hvis du får vite at stykkets "prolog" er en samtale mellom to splittet nakne menn som spiser hamburgere med ketsjup? **Grålvomsaken** er ellers historien om den slibrige privatdetektiven **Varge Spann** og hans hittil mest groteske sak, og den harsellerer med vår begeistring for slike ting som nakenhet og vold. **Adr: Torshov gt. 33, bill: 38 39 45**

SLURPEN spiller fra 22. oktober og tre uker framover **Dråges eventyr** med skuespiller-gjøgleren **Lars Steinar Sørebø**. Hans bror **Tommy Sørebø** har skrevet teksten, som bygger på folkeeventyr-tradisjonen. **Regi er ved Bentein Baardson.** **Adr: Lakkegata 79b, bill: 67 22 61**

GLEDESHuset LUDVIK spiller **Hjerte Smerte** - en lengselsfull forestilling der **Lattergalen Teater** og **Ellen Nicolaysen** tar oss med på odyssey gjennom slagerenes klisjéverden. Her venter veldriede damer og gitarposøerer med rykende ferske hitlåter. **Siste spilledag er 16. november.** **Adr: Torggata 16, bill: 42 88 80**

BACK STAGE - tidligere Leoparden nattklubb og disco - nå cabaretscene og disco, setter i gang med en ny teatergenre her i byen, nemlig det såkalte "kroshow". Her spilles **Leif, Leif, Leif** og **Leif** - et **Late night Leif show** tre dager i uka etter vanlig teaterid: **Klokka 23:00**. Se ellers forhåndsmøtale et annet sted i blekka. **Adr: Kristian IV's gt. 7, bill: 050 33 133 (posten) eller 55 66 21 10:00-14:00 (gruppebestillinger).**

NB: Les også Tron Øgrims anmeldelser av hostens Ibsen-oppsetninger i denne utgave av Natt & Dag

CAMILLA JUELL EIDE

Stanislaw Ignacy
Vannhøna
 Witkiewicz

– en komedie med lik –

*Historien om en liten mann som presses av sin far,
 en høne og en lady til å gjøre den helt store gjerningen.
 Men: Livet er hva det er eller noe helt annet.*

NORGESPREMIERE PÅ AMFISCENEN ONSDAG 30. OKTOBER!

Regi: Piotr Chlodzinski.
 Scenografi: Andrzej Majewski.
 Musikk: Åsmund Feidje. Masker: Greta
 Bremseth og Maya Guldbrandsen.
 Oversettelse: Wanda Øgrim

Med: Tor Stokke, Sven Nordin, Eindride
 Eidsvold, Ellen Horn, Monna Tandberg,
 Per Frisch, Tone Schwarzott
 og Merete Moen.

Billetter: tlf. (02) 41 27 10

BALI HIGH

KJELLEREN, STORTORVETS GJÆSTGIVERI.
 INNGANG MØLLERG. T.

SØN-TIRS, ONS, TORS. 20⁰⁰-03⁰⁰

FRE, LØRD. 20⁰⁰-04⁰⁰!

ONS DJ. SPILLER 60-70s MUSIKK
 SYMPATISKE PRISER ☎ 425769.

Byens råeste utvalg i mer enn strømpes...

FOTO: TANDEM

NY BUTIKK! HEGDEHAUGSV. 27

MA OSLO CITY

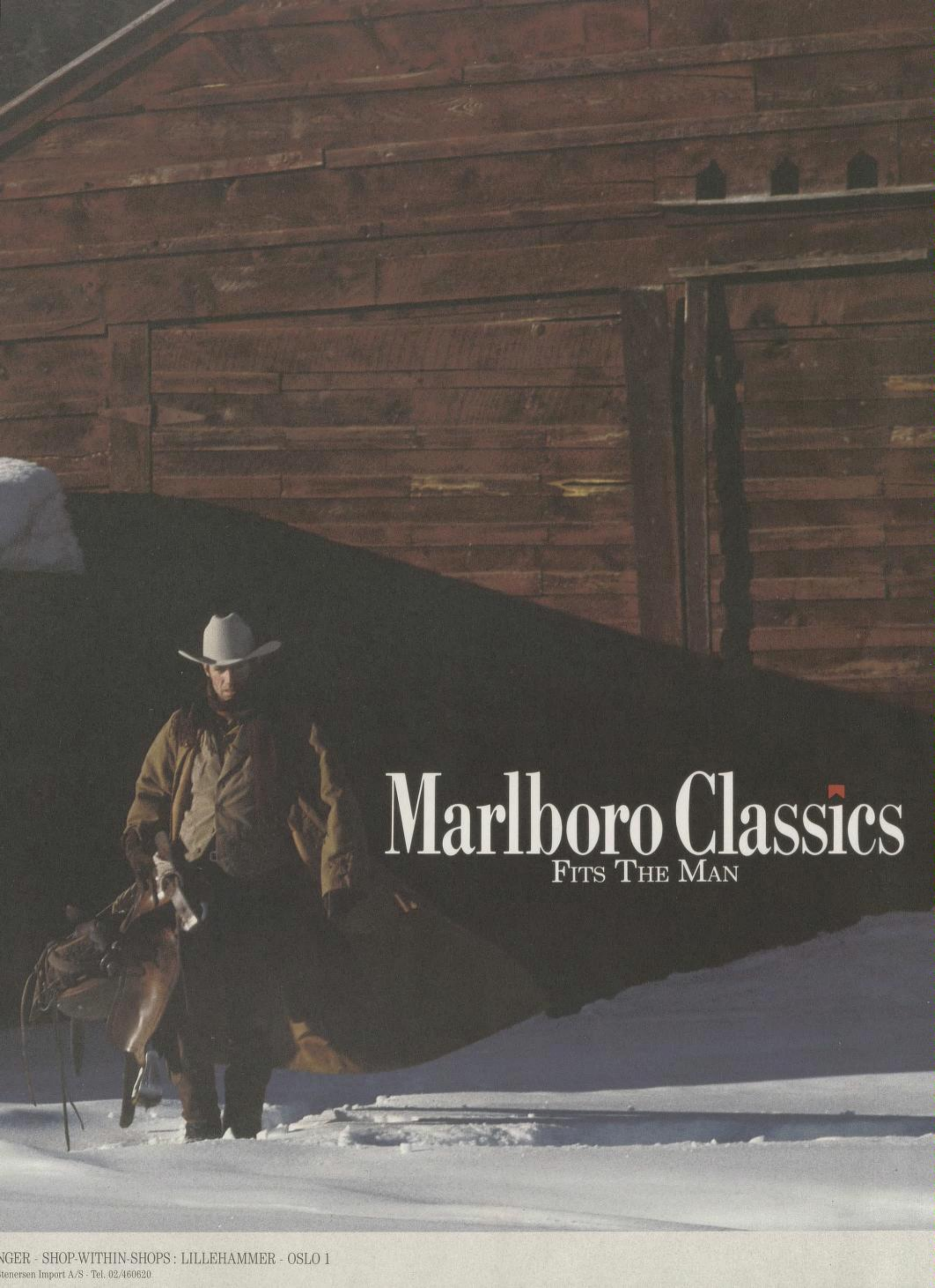
☎ 69 25 08

☎ 17 06 04

A PRODUCT OF MARLBORO LEISURE WEAR

EXCLUSIVE SHOPS : BERGEN - OSLO 1 - OSLO 2 - ST
FOR MORE INFORMATION : Thom

Marlboro Classics

FITS THE MAN

Marlboro Classics

FITS THE MAN

A PRODUCT OF MARLBORO LEISURE WEAR

EXCLUSIVE SHOPS : BERGEN - OSLO 1 - OSLO 2 - STAVANGER - SHOP-WITHIN-SHOPS : LILLEHAMMER - OSLO 1
FOR MORE INFORMATION : Thomas H. Stenersen Import A/S - Tel. 02/460620

BEST IN SNOW

Skieventyret venter! Hundrevis av nordmenn med snøkrystaller i øynene skal til topps og til bunns. Og opp igjen!

Lørdag 11. januar letter vinterens første direktefly med kurs for hjertet av alpene.

Vi har håndplukket de tre beste stedene i Østerrike; Kitzbühel, St. Anton og Ischgl. Tilsammen nesten 600 km med velpreparerte løyper. Reiser du i januar er snøforholdene på sitt beste, og prisene lavest. Fra kr. 2.670,- for en uke i Ischgl inkludert reise, opphold, plass-service og ferieskatt.

Du behøver ingen sponsor for å reise med VingAlpin.

Skaff deg VingAlpins nye katalog!

BERGEN: TORGALEMNINGEN 7, 5014 BERGEN, (05) 90 06 00. **BODØ:** STORGATEN 4, 8000 BODØ, (081) 27 080. **DRAMMEN:** ST. OLAVSGT. 5, 3017 DRAMMEN, (03) 83 13 40. **FREDRIKSTAD:** STORGT. 21, 1600 FREDRIKSTAD, (09) 31 01 33. **GJØVIK:** DEN NORSKE BANK, HUNNSVN. 5, 2800 GJØVIK, (061) 80 226. **HAMAR:** VANGSVEIEN 33, 2300 HAMAR, (065) 30 066. **LILLESTRØM:** STORGT. 9, 2000 LILLESTRØM, (06) 81 89 26. **MOSS:** TORG TERRASSEN - SKOGGT. 2, 1500 MOSS, (09) 25 50 35. **OSLO:** KARL JOHANSGT. 18, 0159 OSLO, (02) 41 56 96 - STORGT. 19, 0184 OSLO, (02) 33 44 50. **SANDNES:** LANGGT. 29, 4300 SANDNES, (04) 62 49 44. **SANDVIKA:** AAMODTGÅRDEN, RÅDMANN HALMRASTS VEI, 1300 SANDVIKA, (02) 54 78 20. **SKIEN:** TORGGT. 15, 3700 SKIEN, (03) 52 82 70. **STAVANGER BREIGT:** 21, 4013 STAVANGER, (04) 53 31 40. **TRONDHEIM:** DRONNINGENSGT. 14 INNGANG FRA NORDREGT, 7001 TRONDHEIM, (07) 53 31 60. **TØNSBERG:** STORGT. 39, 3100 TØNSBERG, (033) 17 827. **ÅLESUND:** KREMMERGÅRDEN, RASMUS RØNNEBERGSGT. 6, 6002 ÅLESUND, (071) 28 870.

